

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วัฒนธรรมไทยแสดงเอกลักษณ์ของไทย และแสดงถึงภูมิปัญญาของคนไทยที่ได้สั่งสมกันเป็นเวลาหลายพันปี แต่ขณะนี้วัฒนธรรมต่างประเทศกำลังหลั่งไหลเข้ามาสู่ประเทศไทย พร้อมกับความเจริญทางวัตถุ วัฒนธรรมเป็นรากฐานอันมั่นคงของประเทศชาติ การรับวัฒนธรรมใหม่เข้ามาอย่างฉาบฉวย อาจจะทำให้ชาติไทยมีรากฐานที่ไม่มั่นคงและอาจจะพังทลายลงเมื่อใดก็ได้ (สารานุกรมวัฒนธรรมไทย, 2539, หน้า คำนำ) ชนชาติไทยนับได้ว่าเป็นชนชาติที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานหลายพันปี โดยมีวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความ เป็นเอกลักษณ์ของชาติ ทั้งในด้านการดำรงชีวิต ด้านการปกครอง ด้านสังคม และด้าน สิ่งแวดล้อมเป็นรากฐานในการเชื่อมโยงคนไทยให้ร่วมกันสร้างความเป็นปึกแผ่นและมั่นคงมา ทุกยุคทุกสมัย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่าของประเทศไทย โดยในแต่ละภาคนั้นต่างมีความ โดดเด่น และสอดคล้องตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น มีคุณค่าในการสืบทอดภูมิปัญญา ของบรรพบุรุษสู่อนุชนรุ่นหลังให้ยืนยาวสืบไปนอกจากนี้ความรู้ทางวัฒนธรรมยังเป็นพื้นฐาน สำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม เศรษฐกิจ และการปกครองในแต่ละภาคของ ประเทศไทยเป็นส่วนรวม (สารานุกรมวัฒนธรรมไทย, 2539, หน้า คำนำ)

ศิลปะและวัฒนธรรมถือเป็นเครื่องแสดงออกซึ่งสัญลักษณ์ประจำชาติ เป็นมรดกทางสังคม ที่เกิดจากการสร้างสรรค์ สังคม ซึ่งจำเป็นต้องมีการสืบทอดต่อกันไป ศิลปะถือเป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง ที่มีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ เป็นสิ่งที่ช่วยจรรโลงความดี ความงามให้เห็นออกมาในรูปแบบ ต่าง ๆ และในบรรดาศิลปะทั้งปวงที่แสดงออกถึงสัญลักษณ์ของชาติไทยเรา “นาฏศิลป์” นับว่า เป็นที่มีความเด่นชัดที่สุด นาฏศิลป์ หรือศิลปะที่แสดงออกทางลีลาการเคลื่อนไหวเป็นศิลปะที่ เกิดจากการปรุงแต่งกิริยาท่าทางของมนุษย์ให้งดงามขึ้นไปในรูปร่างของการเอียงกาย ร่ายรำ ทั้งการระบำ การรำ การฟ้อน ผู้แสดงออกจะมีความสุข สนุกสนานกับการร่ายรำ การเต้นตาม เสียงจังหวะดนตรี ผู้ชมจะได้รับความบันเทิงใจ เพลิดเพลินไปกับลีลาการเคลื่อนไหวที่งดงาม และนาฏศิลป์ยังถือว่าเป็นอีกภาษาหนึ่งที่จะใช้อธิบายถึงเรื่องราวใด ๆ ได้โดยวิธีการที่นุ่มนวล และแนบเนียน จนเป็นที่กล่าวกันทั่วไปว่า นาฏศิลป์นั้นเป็น “ภาษาสากล” เช่นเดียวกับดนตรี แต่เหนือกว่าตรงที่สามารถเห็นด้วยตา ซึ่งทำความเข้าใจได้ในทันทีทันใดและมีความแนบเนียน กว่าภาษาไปทั่วไป ตรงที่มีความละเอียดละมุนละไมกว่า (เรณู โกศินานนท์, 2544, หน้า 1) นาฏศิลป์เป็นศิลปะที่มีความคงทนอยู่น้อยมาก เมื่อเทียบกับศิลปะทางวัตถุ เช่น สถาปัตยกรรม ประติมากรรม และวรรณกรรม ทั้งนี้เนื่องจากนาฏศิลป์ถือว่าเป็นศิลปะที่ไม่มีรูปร่าง เป็นเพียงแต่ ลีลาของผู้ประดิษฐ์ ซึ่งจะต้องอาศัยการถ่ายทอดให้กันและกันและจำเป็นต้องมี “หลักวิชา” ที่เป็น

แบบแผนสืบทอดไว้ มิฉะนั้นอาจทำให้เกิดการพัฒนาไปโดยผิดพลาดจากเค้าโครงเดิม (แบบแผนเดิม) จนเสียรูปไป ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนสาระนาฏศิลป์ บรรจุไว้ในหลักสูตรการจัดการศึกษาของชาติ เพื่อให้คนไทยได้เกิดความรู้สึกตระหนักต่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบทอด ศิลปะทางด้านนาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เป็นสาระการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สุนทรีย์ภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้น กิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา ผู้เรียนโดยตรงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาระบวนการรับรู้ทางศิลปะการเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพของตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ด้วยการมีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัยสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2551, หน้า 1) สาระที่ 3 นาฏศิลป์ มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และ มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเปิดโอกาสให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาพัฒนาหลักสูตรได้

นาฏศิลป์เป็นศิลปะสาขาหนึ่ง โดยดัดแปลงปรับปรุงมาจากธรรมชาติ เช่นเดียวกับศิลปะสาขาอื่นๆ เป็นการเคลื่อนไหวอวัยวะต่างๆ ตั้งแต่ศีรษะลงมาถึงเท้า มนุษย์เราทุกคนต้องมีอารมณ์รัก โกรธ โศกเศร้า บางขณะก็มีอารมณ์รื่นเริงบันเทิงใจและมักจะแสดงกิริยาเหล่านั้นออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายกิริยาต่างๆ เหล่านั้น ได้นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมได้สัดส่วน จนกลายเป็นท่ารำ การศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ไทยประเภทต่างๆ เช่น การแสดงโขน ละคร หรือรำเบ็ดเตล็ด กิริยาท่าทางที่ผู้แสดงสื่อออกมานั้นมีความหมายเฉพาะ หากได้ศึกษาอย่างละเอียดจะเข้าใจในเรื่องที่แสดงมากขึ้น ทั้งผู้แสดงและผู้ชมสิ่งที่นำมาประกอบเป็นนาฏศิลป์ไทยมีความสำคัญในการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ไทย (สุมิตร เทพวงษ์, 2548, หน้า 183) นาฏศิลป์ไทยเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรม สมควรที่จะสืบทอดดำรงรักษาไว้ให้แก่คนรุ่นหลัง การสืบทอดศิลปวัฒนธรรมทางนาฏศิลป์ไทย ผู้ถ่ายทอดมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้ท่าทางรำรำ (กรมวิชาการ, 2551, หน้า 4) ได้กล่าวถึงการสอนนาฏศิลป์ว่าเป็นการทำงานอย่างหนึ่งที่ต้องสร้างและพัฒนาผู้เรียนมีความสามารถสูงขึ้น บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเนื่องจากนักเรียนมีความแตกต่างกันในประสบการณ์ ความรู้เดิม ความถนัด ความสนใจ สภาพแวดล้อมรอบตัว และความสามารถทางสติปัญญาที่จะเรียนรู้ตามความแตกต่างนั้น เพื่อตอบสนองผู้เรียนในหลายลักษณะจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมการเรียน

การสอนและเป็นกุญแจสำคัญในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์การสอน สำหรับสื่อการเรียนการสอน ในวิชาดนตรีนาฏศิลป์ก็จะมีภาพประกอบท่ารำ เทปเพลง ม้วนวิดีโอ ซีดี วีซีดี เครื่องใช้ในการ แต่งกาย แต่งหน้า สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการเรียนรู้ และในการวิเคราะห์ ผู้เรียนจะช่วยให้ครูพร้อมที่จะสอนยิ่งขึ้น การเรียนการสอนสาระนาฏศิลป์ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ออกเป็นสองมาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มาตรฐานที่สอง เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล (กรมวิชาการ, 2551, หน้า 13-15)

สุพรรณบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำ เจ้าพระยา โดยมีแม่น้ำท่าจีน หรือ แม่น้ำสุพรรณบุรี เป็นลำน้ำธรรมชาติสายหลักที่ไหลผ่านพื้นที่ และมีลำน้ำสาขาของแม่น้ำท่าจีนที่สำคัญ เช่น ห้วยกระเสียว แม่น้ำจรเข้สามพัน แม่น้ำท่าว่า ไหลผ่านด้วย โดยพื้นที่ใกล้เคียงกับลำน้ำสาขาเหล่านี้ได้พบร่องรอยหลักฐานการอยู่อาศัยของ มนุษย์ในอดีตต่อเนื่องกันมาหลายยุคหลายสมัย อันเนื่องมาจากสภาพพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์และ เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานนั่นเอง ตำบลหนองราชวัตรเป็นพื้นที่แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร แต่ เดิมเป็นเนินดินสูงจากพื้นที่รอบๆ ประมาณ 2 เมตร เนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ สูงจากระดับน้ำทะเลปาน กลางประมาณ 18 เมตร สภาพในปัจจุบันนั้นโดยรอบเนินดินเป็นพื้นที่โล่งกว้างขวางใช้ทำนาและ ไร่อ้อย ส่วนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างออกไปประมาณ 500 เมตร ตอนเหนือของเนินดินมีแนวคลอง ส่งน้ำตัดผ่าน แต่ไม่มีน้ำจากระบบชลประทานส่งมาตามคลองนี้ จากการสอบถามราษฎรในพื้นที่ ทราบว่า เมื่อครั้งขุดคลองชลประทานราว 10 กว่าปีมาแล้ว ก็ได้พบโครงกระดูกมนุษย์และเศษ ภาชนะดินเผาด้วย ปัจจุบันตัวเนินดินที่ตั้งแหล่งถูกขุดตัดหน้าดินเพื่อปรับพื้นที่ให้ได้ระดับ เดียวกับพื้นที่นารอบๆ จนเกือบหมดทั้งเนิน ยังคงเหลือทางด้านทิศใต้ของเนินดินที่ยังไม่ได้ขุด ตัดหน้าดิน ส่วนบริเวณที่ถูกขุดตัดหน้าดินไปแล้วนั้น ได้พบหลักฐานเศษภาชนะดินเผา กระดูก มนุษย์และสัตว์ กระจัดกระจายอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีสภาพทางกายภาพโดยรวมของพื้นที่ตั้ง แหล่ง จัดอยู่ในพื้นที่ราบ ที่ค่อยๆ ลาดชันสูงขึ้นไปสู่เทือกเขาทางทิศตะวันตก ซึ่งต่อเนื่องกับ กลุ่มเทือกเขาในเขตจังหวัดกาญจนบุรีและในเขตอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีแนว เขาพระหุขดินอยู่ใกล้เคียงที่สุดในระยะประมาณ 30 กิโลเมตร ส่วนด้านทิศตะวันออกเป็นที่ราบ ลุ่มฝั่งตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน โดยแม่น้ำอยู่ห่างจากแหล่งโบราณคดีไปประมาณ 17 กิโลเมตร แหล่งน้ำธรรมชาติที่ใกล้เคียงกับแหล่งโบราณคดีมากที่สุด คือ ห้วยหมาลอย อยู่ห่างไปทางทิศ ตะวันตก ประมาณ 2 กิโลเมตร (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร, 2553, หน้า 8-11)

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นมรดกที่สืบ ทอดต่อกันมา มีความรักและหวงแหนในประวัติศาสตร์ ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้คิดประดิษฐ์ท่ารำ ขึ้นมาใหม่ ซึ่งเป็นท่าทางที่มีสามัญลักษณะการฟ้อนที่เป็นพื้นฐานและการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ เพื่อให้เกิดความสวยงามบนพื้นฐานของท่ารำแม่บทของการแสดงโบราณคดีตามความเป็นมา

ของประวัติศาสตร์เป็นการแสดงที่เป็นการอนุรักษ์โบราณสถานหนองราชวัตรให้คงอยู่ การแสดงชุดนี้จึงประดิษฐ์ขึ้นเพื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ที่จะพัฒนานักเรียนที่ไม่กล้าแสดงออกทั้งด้านการร้อง การรำ การเคาะจังหวะ การเคลื่อนไหว อีกทั้งต้องการที่จะพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ ทศนคติ ด้านบุคลิกภาพ ด้านอารมณ์ และด้านเจตคติ

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า เยาวชนไทยในสมัยปัจจุบันมีรสนิยมเดินตามสมัยนิยมที่เข้ามาในยุคเปิดกว้างอย่างเสรีทางความคิดข่าวสารและเทคโนโลยี ด้วยเหตุนี้เยาวชนในปัจจุบันของประเทศไทยจึงรู้จักนาฏศิลป์ไทยลดน้อยไปเรื่อยๆ เนื่องจากขาดการปลูกฝังให้เยาวชนมีความตระหนักและรู้คุณค่าของนาฏศิลป์ไทย สถานศึกษาขาดแนวทางและผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย อีกทั้งหน่วยงานระดับสูงที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขาดการส่งเสริมการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย จึงเป็นปัญหาที่ถูกละเลยและมองข้ามความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้เปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนที่ส่งเสริมให้เยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลง รู้จักแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองตลอดชีวิตอย่างหลากหลายรูปแบบ ส่งเสริมพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญที่สามารถนำไปใช้ดำเนินชีวิตประจำวันและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งผลจากการทดสอบ O – net กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 58.62 (รายงานผลการทดสอบระดับชาติพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, 2556, หน้า 8)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประดิษฐ์ทำประกอบการเรียนรู้ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตติ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะเป็นช่วงวัยที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่จะส่งเสริมให้เรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ และเหมาะสมสำหรับการปลูกฝังคุณลักษณะด้านต่างๆ รวมถึงคุณลักษณะการรักความเป็นไทย โดยมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะของการรำ และอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบทอด ศิลปะทางด้านนาฏศิลป์ไทย โดยทำการศึกษาประวัติของแหล่งการเรียนรู้ ตำบลหนองราชวัตร แล้วนำมาเชื่อมโยงกับสาระนาฏศิลป์ เพื่อประดิษฐ์คิดค้นขึ้นเป็นทำรำประกอบการเรียนรู้ ที่เกิดจากภูมิปัญญาของท้องถิ่น และปลูกจิตสำนึกให้เกิดเจตคติที่ดีต่อแหล่งการเรียนรู้ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อประติษฐานทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี และเป็นแนวทางในการสร้างทำรำชุดอื่นๆ
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี สำหรับนักเรียนที่สนใจ
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. เป็นแนวทางในการสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกผู้เรียนให้เห็นคุณค่าของโบราณสถานหนองราชวัตร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสในสหวิทยาเขตหนองหญ้าไซ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสามัคคีธรรม โรงเรียนวัดหนองทราย และโรงเรียนวัดลำพันบอง จำนวน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 83 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองทราย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้องเรียนจำนวนนักเรียน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มห้องเรียน (cluster sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม 1 ห้องเรียน จาก 3 ห้องเรียน มีนักเรียน 30 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2 ทักษะการปฏิบัติทำรำ

2.2.3 เจตคติที่มีต่อทำรำ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ประกอบด้วย 1) ประวัติและความเป็นมาของเพลงชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี 2) บทเพลงและทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี 3) นาฏยศัพท์และภาษาทำรำนาฏศิลป์ในทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี 4) ฝึกปฏิบัติรำเพลงชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

4. ระยะเวลา

ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ใช้ระยะเวลาในการสอนจำนวน 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 14 ชั่วโมง

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การประดิษฐ์ทำรำ หมายถึง การคิดค้นทำรำจากกริยาท่าทาง มือ เท้า ศีรษะ และลำตัว ที่เกี่ยวข้องกับแสดง ความหมายต่างๆ แทนคำพูด จากความงดงามของเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี หมายถึง ชื่อชุดการแสดงที่ดัดแปลงมาจากโบราณวัตถุ ซึ่งเป็นมรดกทางสังคมของตำบลหนองราชวัตร

ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี หมายถึง การออกแบบลีลาท่าทางการรำและทำนองเพลงที่เป็นลักษณะการแสดงออกของการแสดงโบราณคดี โดยประดิษฐ์จากลักษณะการรำรำในยุคก่อนประวัติศาสตร์และจินตนาการมาเป็นทำรำโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี สำหรับนำมาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนาฏศิลป์การใช้มือ ใช้เท้า ใช้ศีรษะ ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี โดยวัดได้จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบปรนัยชนิด เลือกตอบ 4 ตัวเลือก

ประสิทธิภาพของทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี หมายถึง ระดับคุณภาพของทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี จากเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนทุกคน ระหว่างการฝึกตามขั้นตอนได้ถูกต้อง เฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนทุกคน หลังจากการฝึกด้วยทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ได้ถูกต้อง เฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

ทักษะการปฏิบัติทำรำ หมายถึง ความสามารถในการรำรำที่แสดงถึงความชำนาญจากการฝึกฝนในทำรำเพลงแม่บท ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เกี่ยวกับการใช้มือและเท้า การใช้เท้า การใช้ศีรษะและลำตัว ความสวยงามของทำรำ การแปรรูปแถว ความสัมพันธ์ระหว่างทำรำและการแปรรูปแถวในการปฏิบัติทำรำ ซึ่งวัดจากแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ 4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ปรับปรุง)

เจตคติที่มีต่อทำรำ หมายถึง การแสดงความรู้สึกทางอารมณ์ในลักษณะพอใจ ซื่นชม เห็นคุณค่าต่อทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ซึ่งสามารถวัดได้จากการตอบแบบวัดเจตคติที่มีต่อทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ที่ผู้วิจัยพัฒนามีลักษณะแสดงความคิดเห็นใน 5 ระดับ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดหนองทราย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่ใช้สำหรับดำเนินการทดลองในการวิจัยครั้งนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ได้สร้างขึ้นตามแนวคิดของ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ที่กล่าวไว้ว่า การสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่เรียกว่าทฤษฎี constructionism คือ การแสวงหาและการได้ความรู้ด้วยการลงมือกระทำเอง เป็นการสร้างหรือทำอะไรก็ตามที่ผู้สร้างทำได้ความรู้จากกระบวนการทำนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความคิดที่จะสร้างชิ้นงานจากศิลปวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ในยุคนั้น

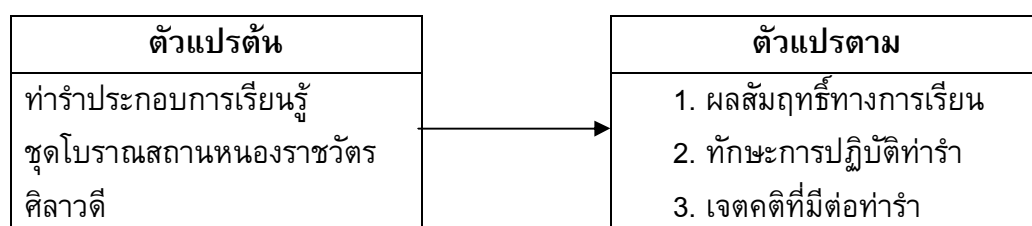
การประดิษฐ์ทำรำ ได้ศึกษาจากแนวคิดของจำเรียง พุทประดับ (2538, หน้า 46-48) ทำรำแม่ท่าในเพลงช้าเพลงเร็วแม่บท ซึ่งเป็นต้นแบบของทำรำทุกทำรำและมีความหมายของทำรำ โดยเฉพาะ ซึ่งนาฏศิลป์ไทยนิยมนำทำรำในบทเพลงแม่บทมาประดิษฐ์ทำรำในบทเพลงต่าง ๆ ที่แต่งขึ้นใหม่ โดยนำมาออกท่าทางรำรำให้กลมกลืนกับท่วงทำนองของอารมณ์เพลง ประดิษฐ์ทำรำให้ตรงกับความมุ่งหมายของเนื้อหาที่จะนำเสนอในระบำ รำฟ้อน ชุดนั้น ๆ ออกมาก่อนแล้ว

ทำร้ายส่วนใหญ่จะนิยมแสดงในงานบุญต่าง ๆ เช่น วันสงกรานต์ งานบุญกฐิน การต้อนรับผ้าป่า เป็นต้น และทำร่างกายจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของคนยุคนั้น ๆ ด้วย

บทเพลง ชื่อเพลงระบำศิลาามณีศรีราชวัตร ประพันธ์โดยอาจารย์พนม บุญเหลือ อาจารย์ประจำสาขาดนตรีไทย วิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี เป็นเพลงไม่มีเนื้อร้องมีแต่ทำนอง ทำนองสองชั้นลดเหลือชั้นเดียว เวลาประมาณ 10 นาที โดยบทเพลงจะสื่อถึงศิลปวัฒนธรรมในยุคนั้น ๆ ซึ่งมีลักษณะการบรรเลงทุ้ม นุ่มนวล ช้า เร็ว ตามวิถีชีวิตของคนในยุคนั้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกอารมณ์ของทำนองเพลงให้ตรงกับท่าทางรำรำ

การแต่งกายได้จากการศึกษาประเพณีของพื้นบ้าน ท้องถิ่นของตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี จึงทำให้เกิดแนวคิดการออกแบบที่จะสร้างหรือทำเพื่อสื่อถึงชิ้นงานจากโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรมความเป็นอยู่ในสมัยนั้นออกมาในรูปแบบของการแต่งกายประกอบท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

เมื่อนำบทเพลง ท่าทางรำรำ และการแต่งกายจากศิลปวัฒนธรรมความเป็นอยู่ในสมัยนั้นมาประสมประสานกันก็จะเกิดบทเพลงและท่ารำใหม่คือ ท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ เรื่องท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัย เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการวิจัย
ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

- 1.1 ทำไมต้องเรียนศิลปะ
- 1.2 เรียนรู้อะไรในศิลปะ
- 1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
- 1.4 คุณภาพผู้เรียน
- 1.5 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์

- 2.1 ความหมายของนาฏศิลป์
- 2.2 องค์ประกอบของนาฏศิลป์
- 2.3 การเตรียมการสอนนาฏศิลป์
- 2.4 สื่อการเรียนการสอนนาฏศิลป์
- 2.5 การวัดและประเมินผลการสอนนาฏศิลป์

3. ประวัติโบราณสถานหนองราชวัตร

- 3.1 ประวัติความเป็นมา
- 3.2 ประวัติความเป็นมาโบราณสถานหนองราชวัตร

4. ทำรำ

- 4.1 ความหมายของทำรำ
- 4.2 ลักษณะของการประดิษฐ์ทำรำ
- 4.3 แนวคิดการประดิษฐ์ทำรำ
- 4.4 แนวคิดการประดิษฐ์ทำรำของศิลปิน
- 4.5 การแต่งกายประกอบทำรำ
- 4.6 การหาประสิทธิภาพของทำรำ

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 5.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 5.3 ประเภทของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 5.4 คุณลักษณะของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 5.5 การสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 5.6 วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 6. ทักษะการปฏิบัติทำรำ
 - 6.1 ความหมายของทักษะการปฏิบัติทำรำ
 - 6.2 ความหมายของการวัดผลด้านทักษะปฏิบัติทำรำ
 - 6.3 กระบวนการวัดทักษะปฏิบัติทำรำ
 - 6.4 รูปแบบการวัดผลทักษะการปฏิบัติทำรำ
 - 6.5 ขั้นตอนการเกิดทักษะปฏิบัติทำรำ
- 7. เจตคติที่มีต่อทำรำ
 - 7.1 ความหมายของเจตคติที่มีต่อทำรำ
 - 7.2 ลักษณะของเจตคติ
 - 7.3 ประโยชน์ของเจตคติ
 - 7.4 การสร้างแบบวัดเจตคติ
- 8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายเกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ (กรมวิชาการ, 2551, หน้า 1-4)

ทำไมต้องเรียนศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

เรียนรู้อะไรในศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ

ทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิควิธีการ ของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรี ในรูปแบบต่างๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่า ของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์

วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. รู้และเข้าใจเรื่องทัศนธาตุและหลักการออกแบบและเทคนิคที่หลากหลายในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อสื่อความหมายและเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างมีคุณภาพ วิเคราะห์รูปแบบเนื้อหาและประเมินคุณค่างานทัศนศิลป์ของตนเองและผู้อื่น สามารถเลือกงานทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม สามารถออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์ กราฟิก ในการนำเสนอข้อมูลและมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์

2. รู้และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของงานทัศนศิลป์ของชาติและท้องถิ่น แต่ละยุคสมัย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและสามารถเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ ที่มาจากยุคสมัยและวัฒนธรรมต่างๆ

3. รู้และเข้าใจถึงความแตกต่างทางด้านเสียง องค์ประกอบ อารมณ์ ความรู้สึกของบทเพลงจากวัฒนธรรมต่างๆ มีทักษะในการร้อง บรรเลงเครื่องดนตรี ทั้งเดี่ยวและเป็นวง โดยเน้นเทคนิคการร้องบรรเลงอย่างมีคุณภาพ มีทักษะในการสร้างสรรค์บทเพลงอย่างง่าย อ่านเขียนโน้ต ในบันไดเสียงที่มีเครื่องหมาย แปลงเสียงเบื้องต้นได้ รู้และเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบของผลงานทางดนตรี องค์ประกอบของผลงานด้านดนตรีกับศิลปะแขนงอื่น แสดงความคิดเห็นและบรรยายอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อบทเพลง สามารถนำเสนอบทเพลงที่ชื่นชอบได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะในการประเมินคุณภาพของบทเพลงและการแสดงดนตรี รู้ถึงอาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง เข้าใจถึงอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม

4. รู้และเข้าใจที่มา ความสัมพันธ์ อิทธิพลและบทบาทของดนตรีแต่ละวัฒนธรรมในยุคสมัยต่างๆ วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ

5. รู้และเข้าใจการใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง รวมทั้งพัฒนารูปแบบการแสดง สามารถใช้เกณฑ์ต่างๆ ในการพิจารณาคุณภาพการแสดง วิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ โดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบทางนาฏศิลป์ร่วมจัดการแสดง นำแนวคิดของการแสดงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

6. รู้และเข้าใจประเภทละครไทยในแต่ละยุคสมัย ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่างๆ รวมทั้งสามารถออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์เครื่องแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์และละคร มีความเข้าใจ ความสำคัญ บทบาทของนาฏศิลป์และละครในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตาราง 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ศ 3.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 1	1. อธิบายอิทธิพลของนักแสดงชื่อดัง ที่มีผลต่อการโน้มน้าวอารมณ์หรือความคิดของผู้ชม	1. การปฏิบัติของผู้แสดงและผู้ชม 2. ประวัตินักแสดงที่ชื่นชอบ 3. การพัฒนารูปแบบของการแสดง 4. อิทธิพลของนักแสดงที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ชม
	2. ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง	1. นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง 2. ภาษาท่า และการตีบท 3. ท่าทางเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ 4. ระบายเบ็ดเตล็ด 5. รวบรวมมาตรฐาน
	3. แสดงนาฏศิลป์และละครในรูปแบบต่างๆ	1. รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ -นาฏศิลป์ -นาฏศิลป์พื้นบ้าน -นาฏศิลป์นานาชาติ

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 1	4. ใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ในกระบวนการผลิตการแสดง	1. บทบาทและหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ใน การจัดการแสดง 2. การสร้างสรรค์กิจกรรมการแสดงที่ สนใจ โดยแบ่งฝ่ายและหน้าที่ให้ชัดเจน
	5. ใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ที่กำหนดให้ในการ พิจารณาคุณภาพการแสดงที่ชม โดยเน้นเรื่องการใช้เสียงการแสดงท่า และการเคลื่อนไหว	1. หลักในการชมการแสดง

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตาราง 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ศ 3.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 1	1. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละคร ไทยและละครพื้นบ้าน	1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละคร ไทย และละครพื้นบ้าน
	2. บรรยายประเภทของละครไทย ในแต่ละยุคสมัย	1. ประเภทของละครไทยในแต่ละยุค สมัย

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าการสร้างท่ารำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อให้ทันต่อการ
เปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ไทยในยุคสมัยปัจจุบัน โดยการนำประวัติของแหล่งการเรียนรู้มา
ประกอบ และปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อแหล่งการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์

1. ความหมายของนาฏศิลป์

สุมิตร เทพวงษ์ (2541, หน้า 1-2) ให้ความหมายคำว่านาฏศิลป์ ไว้ดังนี้
นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ

นาฏศิลป์ หมายถึง การฟ้อนรำ

นาฏศิลป์ หมายถึง ความซ้ำซ้อนในการละครฟ้อนรำ

นาฏศิลป์ หมายถึง การร้องรำทำเพลง ให้ความบันเทิงใจอันประกอบด้วยความ
โน้มนำแห่งอารมณ์และความรู้สึก

นาฏศิลป์ หมายถึง การฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นจากธรรมชาติด้วยความ
ประณีตอันลึกซึ้ง เพียบพร้อมไปด้วยความวิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อน และหมายถึงการร้องรำ
ทำเพลงด้วย

นาฏศิลป์ หมายถึง การร้องรำทำนองเพลง ให้ความบันเทิงร่วมด้วย เพื่อเป็น
การส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะยิ่งขึ้นตามสภาพหรืออารมณ์ต่างๆ กัน สุดแต่จุดมุ่งหมาย

นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะในการฟ้อนรำ หรือความรู้แบบแผนของการฟ้อนรำเป็น
สิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงาม มีแบบแผน ให้ความบันเทิง โน้มนำความรู้สึก
ของผู้ชมให้คล้อยตามศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเพลงร่วมกัน
เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้น แต่ที่เข้าใจกันทั่วไป คือ ศิลปะของการละเล่น การร้องรำ ทำเพลง

สุรพล วิรุฬักษ์ (2543, หน้า 12) กล่าวว่านาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการฟ้อนรำ ทั้ง
ที่เป็นระบำ รำ เต้น รวมทั้งละครรำ โขน หนังใหญ่ และอื่นๆ ในปัจจุบันใช้ชื่อใหม่ว่า นาฏกรรม
สังคีตศิลป์ วิพิธทัศนา และศิลปะการแสดง

ฉันทนา เอี่ยมสกุล (2545, หน้า 10) นาฏศิลป์ หมายถึง การรำรำโดยการเคลื่อนไหว
ไปมาหรือความซ้ำซ้อนในการฟ้อนรำ เป็นศิลปะแห่งการเคลื่อนไหวร่างกาย แขน ขา มือ ทำ
ด้วยลีลาท่าทางที่สอดคล้องโดยมนุษย์ทุกชาติ ทุกภาษา ต่างก็สร้างสรรค์สืบทอดผ่านระยะเวลา
อันยาวนานเกิดเป็นความงดงามที่โดดเด่นเป็นนาฏศิลป์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ราชบัณฑิตยสถาน (2545, หน้า 431) นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละครหรือ
การฟ้อนรำ

จากแนวคิดที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการรำรำอย่างมี
แบบแผนที่เกิดจากความคิดของมนุษย์ โดยอาศัยรากฐานจากธรรมชาติทั้งสิ้น นับได้ว่าเป็น
สมบัติและวัฒนธรรมของชาติที่น่าภาคภูมิใจ ควรแก่การอนุรักษ์ให้อนุชนรุ่นหลังได้ถ่ายทอดสืบ
ต่อไป

2. องค์ประกอบของนาฏศิลป์

สุมิตร เทพวงษ์ (2541, หน้า 4-5) กล่าวว่านาฏศิลป์ มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. การขับร้อง เป็นการเปล่งเสียงออกมาอย่างไพเราะ และเข้าใจควรแก่การฟัง
2. การฟ้อนรำ เป็นการแต่งประดิษฐ์ กิริยาอาการของมนุษย์ให้สวยงามกว่าปกติ
มีความน่าทัศนา
3. ระบำเป็นการรำรำ มีท่าทางและลีลาเป็นเครื่องประกอบจังหวะ

เมื่อรวม 3 ประการเข้าด้วยกันก็ได้ชื่อว่า เป็นสุนทรียศาสตร์ (aesthetic) คือ วิชาที่ว่าด้วยความงาม

3. การเตรียมการสอนนาฏศิลป์

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2545, หน้า 43-45) ได้กล่าวว่า การเตรียมการสอนเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม เมื่อผู้สอนเข้าใจเนื้อหาแล้ว จึงควรกำหนดแนวทางดำเนินการในการจัดการเรียนการสอน จึงควรจัดทำโครงการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมจุดประสงค์ ซึ่งต้องมีรายละเอียดหลักๆ คือ จุดประสงค์ เวลาที่เหมาะสมกับภาระงานหรือกิจกรรมของผู้เรียน แนวทางในการวัดผลและประเมินผล โครงการสอนมีประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยอำนวยความสะดวกต่อผู้สอนในการทำแผนเรียนรู้รายชั่วโมง เนื่องจากโครงการสอนได้กำหนดกรอบงานสอนในภาพรวมไว้หมดแล้ว

2. ช่วยให้ผู้สอนสามารถสอนได้ทันเวลา เต็มเวลาและเต็มหลักสูตร

3. ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนโดยเพิ่มเติมสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ

4. ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบภาพรวมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคุณ

4. สื่อการเรียนการสอนนาฏศิลป์

อมรา กล้าเจริญ (2535, หน้า 53) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่า สิ่งใดก็ตามที่เป็นสื่อ นำความรู้ สู่มผู้เรียน และให้การเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามจุดหมายที่วางไว้เป็นอย่างดีสื่อการเรียนการสอนเป็นคำที่นักการศึกษาปัจจุบันนำมาใช้แทนคำว่า “อุปกรณ์การเรียนการสอน” ซึ่งหมายถึงวัตถุสิ่งของ ภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนบุคคล สถาบัน สถานที่ต่างๆ ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้บังเกิดผลดีการใช้คำว่า “สื่อการสอน” แทนทำให้เกิดความหมายกว้างขึ้นในแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการใช้คำว่า สื่อการสอน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสอนนาฏศิลป์ที่จะเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถเรื่องของนาฏศิลป์เป็นอย่างดี รู้และคำนึงถึงหลักการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถของเด็กแต่ละคนและที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งรู้จักใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนได้ด้วยสำหรับสื่อที่จะนำมาใช้ในการสอนนาฏศิลป์นั้นครูผู้สอนควรพิจารณาถึงคุณค่าว่ามีความเหมาะสมสามารถช่วยให้เด็กเข้าใจมโนทัศน์ได้ชัดเจน กรมวิชาการได้กำหนดสื่อการเรียนการสอนนาฏศิลป์เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในกิจกรรมและเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูถ่ายทอดความรู้หรือสื่อสารกับนักเรียนให้เป็นรูปแบบง่ายต่อการเข้าใจในเนื้อหานั้นๆ มีแผนการเรียนรู้ แผนภูมิเครื่องแต่งกาย ละครของจริง เทป เครื่องดนตรี วิทยากรภายนอก เครื่องเคาะจังหวะเครื่องบันทึกเสียง รูปภาพ วิดีทัศน์ คู่มือ เอกสาร ฯลฯ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 หน้า 50) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ผู้สอนสามารถใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ที่มีอยู่ทั้งสื่ออุปกรณ์สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สื่อเทคโนโลยี บุคลากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้อ และมีทักษะ

กระบวนการในการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ได้เต็มศักยภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จากแนวคิดที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง

1. สื่อการสอนที่เป็นเอกสารใช้ประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์

2. สื่อการสอนที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ มีดังนี้

2.1 เครื่องเคาะจังหวะต่างๆ เช่น กรับ ฉิ่ง รำมะนา กลอง โทม โหม่ง ฯลฯ

2.2 ภาพการแสดงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในแต่ละบทเรียน

2.3 บัตรคำ หรือบัตรคำประกอบภาพ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในแต่ละบทเรียน

2.4 แถบบันทึกเสียง เครื่องบันทึกเสียง

2.5 แถบบันทึกภาพ เครื่องวีดิทัศน์

2.6 ชุดการสอน

5. การวัดและประเมินผลการสอนนาฏศิลป์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 49) กล่าวถึงแนวทางในการวัดผลและประเมินผลว่า ควรเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการติดตามประเมินผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนครอบคลุมทั้งทางด้านความรู้ ด้านทักษะ กระบวนการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้ และใช้วิธีการประเมินตามสภาพที่แท้จริงด้วย การประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการบันทึกผลการประเมินอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนศิลปะอย่างต่อเนื่อง การวัดและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในด้านความรู้ความเข้าใจ วิธีการและหลักที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ได้แก่ วิธีทดสอบ ซึ่งอาจใช้วิธีการเขียนตอบ หรือสอบปากเปล่าจะเป็นการประเมินระดับความเข้าใจ ซึ่งพฤติกรรมด้านนี้ผู้เรียนอาจแสดงออกโดยการพูด การเขียน การอธิบาย สิ่งที่เข้าใจ เพื่อสื่อสารต่อผู้อื่น การประเมินอาจใช้เครื่องมือ ดังนี้

1. แบบทดสอบปากเปล่า เป็นวิธีการวัดความรู้ความเข้าใจ โดยครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่า ซึ่งไม่สะดวกต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์ เหมาะสำหรับนักเรียนที่ไม่มีความสามารถทางด้านการเขียน การทดสอบแบบนี้จะเป็นการทดสอบที่มีประโยชน์มาก เพราะสามารถตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนได้อย่างชัดเจน เพราะหากนักเรียนไม่เข้าใจคำถาม ครูสามารถอธิบายหรือยกตัวอย่างประกอบได้ หรือหากครูไม่เข้าใจคำตอบก็ให้นักเรียนตอบหรืออธิบายใหม่ได้ แต่มีข้อจำกัด คือไม่เหมาะกับการประเมินนักเรียนจำนวนมาก และนักเรียนที่ตอบในช่วงหลังๆ จะรู้แนวคำตอบทำให้ความน่าเชื่อถือในการประเมินผลน้อยลง

2. แบบทดสอบชนิดเลือกเป็นแบบทดสอบที่ครูส่วนใหญ่ใช้ เป็นการวัดด้านพุทธิพิสัยหรือด้านความรู้ความเข้าใจ

3. เครื่องมือวัดผลด้านการปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับบันทึกผลการปฏิบัติงานของนักเรียน อาจเป็นใบงาน แบบบันทึกผลการสังเกต

4. การทดสอบภาคปฏิบัติชนิดใช้ตัวแทนกลุ่มงาน เป็นการทดสอบที่ให้นักเรียนทำงานที่ใช้ความสามารถหลายๆ ด้าน

5. การประเมินสภาพจริง เป็นวิธีการประเมินที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ ดำเนินการเรียนการสอน และประเมินผลในกระบวนการเดียวกัน การประเมินสภาพจริงจะใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การใช้ระเบียบสะสม การทดสอบตามสภาพจริง และการประเมินจากแฟ้มสะสมผลงานส่วนเครื่องมือที่ใช้ก็มีได้หลากหลายชนิด ขึ้นอยู่กับวิธีการประเมินของครูผู้สอน

6. การประเมินจากผลงาน หรือชิ้นงาน โดยครูผู้สอนจะทราบสิ่งที่ตนเองสอนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจว่าผลงานหรือชิ้นงานที่นักเรียนปฏิบัตินั้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใด มีความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ นอกจากนี้ครูผู้สอนยังสามารถทราบพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนในแต่ละด้านได้อย่างชัดเจน

7. การประเมินผลจากแฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมผลงาน หรือแฟ้มสะสมงานนักเรียน เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่ง ที่มีศักยภาพในการให้ข้อมูลสารสนเทศในด้านต่างๆ เช่น ความสามารถของผู้สร้างแฟ้มสะสมผลงานตามวัตถุประสงค์ สามารถประเมินได้ในหลายกลุ่มสาระในงานชิ้นเดียว ในการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานนั้น จะเน้นบทบาทของนักเรียนในการสร้างความเข้าใจด้วยตนเองและสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้ ซึ่งสามารถเห็นทั้งกระบวนการและผลผลิตของงาน สำหรับหลักฐานที่แสดงความสามารถของนักเรียน ได้แก่ รายงาน ใบงาน ภาพถ่าย บันทึกประจำวัน ฯลฯ การจัดหมวดหมู่ผลงานทำให้มีความสะดวกต่อการนำไปประเมินผล งานที่เก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงานนั้น ควรมีลักษณะดังนี้

7.1 สะท้อนเหตุการณ์หรือการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อนักเรียน

7.2 แสดงถึงพัฒนาการของนักเรียน

7.3 สะท้อนกระบวนการและผลผลิต

7.4 มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้

8. เครื่องมือวัดด้านจิตพิสัย

8.1 บันทึกการสังเกต

8.2 แบบประเมินตนเอง

8.3 แบบประเมินค่านิยม

ประวัติโบราณสถานหนองราชวัตร

1. ประวัติความเป็นมา

ตำบลหนองหญ้าไซ แต่เดิมเป็นบ้านหนองหญ้าไซ ขึ้นอยู่กับอำเภอสามชุก ต่อมาได้รับการยกฐานะเป็นตำบลขึ้นอยู่กับกิ่งอำเภอหนองหญ้าไซ และได้ขอจัดตั้งเป็นสุขาภิบาลหนองหญ้าไซ เมื่อปี 2508 สาเหตุที่ได้ชื่อว่าหนองหญ้าไซเพราะในพื้นที่มีหนองน้ำใหญ่มีพื้นที่ประมาณ 7 ไร่ ประชาชนทั่วไปใช้น้ำจากแหล่งน้ำนี้ ในหนองน้ำมีหญ้าไซขึ้นอยู่มากมาย ประชาชนจึงเรียกชื่อหนองน้ำแห่งนี้ว่า หนองหญ้าไซ และเรียกพื้นที่นี้ว่า “ตำบลหนองหญ้าไซ” (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร, 2553, หน้า 5-7)

สภาพทั่วไปของตำบล

ตำบลหนองหญ้าไซ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอหนองหญ้าไซ ประมาณ 500 เมตร อยู่ห่างจากจังหวัดฯ ประมาณ 59 กิโลเมตร มีพื้นที่ 94.29 ตารางกิโลเมตร หรือ 57,500 ไร่

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลหนองโพธิ์, ตำบลแจรงาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ และตำบลหนองผักนาก อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลหนองสะเดา, ตำบลหนองผักนาก อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลทัพหลวง อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

เขตการปกครอง

ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านหนองเต่าทอง, หมู่ที่ 2 บ้านหนองคาง, หมู่ที่ 3 บ้านหนองทราย, หมู่ที่ 4 บ้านหนองราชวัตร, หมู่ที่ 5 บ้านมาบพยอม, หมู่ที่ 6 บ้านทับมะเขือ, หมู่ที่ 7 บ้านหนองกระท่อม, หมู่ที่ 9 บ้านโพธิ์สุวรรณ

จำนวนประชากรของตำบล

จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร 8,905 คน และจำนวนหลังคาเรือน 2,572 หลังคาเรือน

ข้อมูลอาชีพของตำบล :

อาชีพหลัก ทำนา, ทำสวน/ทำไร่, เลี้ยงสัตว์ อาชีพเสริม รับจ้าง

สถานที่สำคัญของตำบล

1. วัดหนองหลวง
2. วัดบัลลังก์
3. สวนเฉลิมพระเกียรติ

4. เจดีย์ดงวัดนอก

2. ประวัติความเป็นมาโบราณสถานหนองราชวัตร

แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร อยู่ในพื้นที่หมู่ 5 ตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ถูกค้นพบโดย นายวิมล อุบล เจ้าของที่ดิน จากการขุดปรับหน้าดิน เพื่อทำการเกษตรกรรม ในวันที่ 12 มิถุนายน 2546 และได้แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตรทราบ จากนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตรได้แจ้งให้สำนักงานศิลปากรที่ 2 สุพรรณบุรีทราบ เพื่อตรวจสอบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

จากการดำเนินการตรวจสอบแหล่งโบราณคดีดังกล่าวในเบื้องต้น โดยนายเชมชาติ เทพไชย ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปากรที่ 2 สุพรรณบุรี (ขณะนั้น) และนางสาวสุภมาศ ดวงสกุล นักโบราณคดี ได้พบหลักฐานโบราณคดีจำนวนมาก ได้แก่ ชิ้นส่วนโครงกระดูกมนุษย์โบราณ ชิ้นส่วนกระดูกสัตว์ ขวานหินขัด ชิ้นส่วนภาชนะดินเผารูปทรงต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้พบชิ้นส่วนภาชนะดินเผาที่มีรูปแบบเฉพาะที่เรียกว่า “หม้อสามขา” อย่างที่เคยพบในแหล่งโบราณคดีบ้านเก่าจังหวัดกาญจนบุรี และแหล่งโบราณคดีแจงงาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

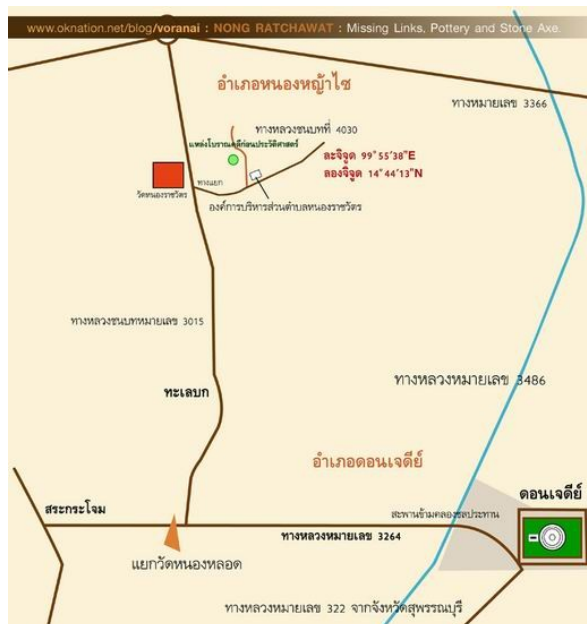
ผลจากการขุดค้นแสดงให้เห็นว่ามีกลุ่มคนเข้ามาอยู่อาศัยใช้ประโยชน์ที่เนิน ดินนี้ 2 สมัยใหญ่ๆ ที่มีความแตกต่างกันในเรื่องทิศทางฝังศพ เมื่อพิจารณาโบราณวัตถุต่างๆ ที่พบในชั้นดินของแต่ละสมัย ทำให้สามารถกำหนดอายุสมัยแหล่งโบราณคดีแห่งนี้ในเบื้องต้นได้ดังนี้ สมัยแรก ได้พบโบราณวัตถุที่ฝังร่วมกับศพและในพื้นที่อยู่อาศัยหลายชนิด เช่น ขวานหินกะเทาะ ขวานหินขัด กำไลหิน และภาชนะดินเผา โดยเฉพาะการพบขาหม้อสามขาทำให้สามารถกำหนดอายุโดยเทียบเคียงได้กับที่แหล่ง โบราณคดีบ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี ที่เคยมีการกำหนดอายุไว้แล้วว่าอยู่ในสมัยหินใหม่ อายุราว 4,000 - 3,500 ปีมาแล้ว โดยชุมชนที่เข้ามาอยู่อาศัยที่นี้นั้น ได้เริ่มทำการเพาะปลูกมาตั้งแต่แรก เนื่องจากได้พบเกลบข้าวปะปนในเศษภาชนะดินเผาของสมัยนี้ด้วย สมัยที่สองโบราณวัตถุจำพวกข้าวของเครื่องใช้ส่วนใหญ่ยังคงคล้ายคลึงกับสมัยแรก แต่มีข้อสังเกต คือ สมัยที่สองจะนิยมใช้ขวานหินขัดมากกว่าหินกะเทาะ และเริ่มพบขวานหินขัดแบบมีปาดด้วย รูปแบบหม้อสามขาที่หลากหลายมากขึ้น อีกทั้งยังไม่พบโลหะในที่นี้เลย จึงกำหนดอายุสมัยที่สองนี้อยู่ในสมัยหินใหม่ตอนปลาย ราว 3,500-2,500 ปีมาแล้ว รูปแบบหม้อสามขาในสมัยแรกของที่นี้ นั้น มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากที่บ้านเก่า และแหล่งอื่นๆ ในไทย โดยมีขาอ้วนป้อมคล้ายคลึงกับที่พบในวัฒนธรรมลู่ชานของจีนที่เป็นต้นแบบภาชนะประเภทนี้มากกว่า อีกทั้งในสมัยที่สองยังได้พบว่ามีการพัฒนาแบบภาชนะหม้อสามขาให้หลากหลายมากขึ้น โดยที่หม้อรูปแบบเดียวกับที่บ้านเก่าซึ่งเป็นพิมพ์นิยมในไทยนั้นก็พบในสมัยที่สองนี้ด้วย จึงนำไปสู่ข้อสันนิษฐานว่า แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรอาจจะเป็นชุมชนเกษตรกรรมยุคหินใหม่ระยะแรกๆ ในลุ่มแถบแม่น้ำท่าจีน-แม่น้ำแม่กลอง ที่มีกลุ่มชนภายนอกจากทางตอนใต้ของจีนเคลื่อนย้ายลงมาผสมผสานแลกเปลี่ยนทาง วัฒนธรรมโดยมี “หม้อสามขา” เป็นภาชนะ

แบบพิเศษของคนกลุ่มนี้ จนผสมกลมกลืนกับคนในท้องถิ่นเดิมพัฒนารูปแบบภาชนะให้ส่วนขา เรียวแหลมเหมาะแก่การใช้งานมากขึ้น เราจึงได้พบรูปแบบหม้อสามขาแบบหลังนี้แพร่หลาย ทั่วไปในแหล่งโบราณคดีในที่ราบลุ่มแม่น้ำแควน้อย-แควใหญ่ และอีกหลายแหล่งในคาบสมุทร ภาคใต้ แหล่งโบราณคดีแห่งนี้จัดเป็นแหล่งโบราณคดียุคหินใหม่ ที่เก่าแก่ที่สุดในจังหวัด สุพรรณบุรี

ภาพ 2 หม้อสามขา

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร, 2553, หน้า 9

ภาพ 3 แผนที่ตำบลหนองราช

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร, 2553, หน้า 9

ภาพ 4 โครงกระดูกมนุษย์และหม้อสามขา ขุดพบที่ตำบลหนองราชวัตร
ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร, 2553, หน้า 9

ภาพ 5 โครงกระดูกมนุษย์และขวานหิน ขุดพบที่ตำบลหนองราชวัตร
ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร, 2553, หน้า 9

ภาพ 6 ขวานหิน ขุดพบที่ตำบลหนองราชวัตร
ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร, 2553, หน้า 9

ภาพ 7 ชั้นส่วนโครงกระดูกมนุษย์ ขุดพบที่ตำบลหนองราชวัตร
ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร, 2553, หน้า 10

ภาพ 8 โครงกระดูกมนุษย์ ขุดพบที่ตำบลหนองราชวัตร
ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร, 2553, หน้า 10

ภาพ 9 บริเวณที่ขุดพบโบราณวัตถุตำบลหนองราชวัตร
ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร, 2553, หน้า 10

ภาพ 10 ชั้นส่วนโบราณวัตถุ ขุดพบที่ตำบลหนองราชวัตร
ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร, 2553, หน้า 10

ทำรำ

1. ความหมายของทำรำ

สุมิตร เทพวงษ์ (ม.ป.ป., หน้า 2) ได้กล่าวไว้ว่าทำรำหมายถึง การแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ท่าทาง อากัปกิริยาต่างๆ ที่แสดงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครไทย สื่อความหมายด้วยบทเจรจา ท่าทางและคำร้องเป็น ลำนำ ทำให้ผู้ชมได้สนุกสนานเพลิดเพลินบันเทิงใจ จนเกิดอารมณ์คล้อยตาม

อมรา กล้าเจริญ (2537, หน้า 4) ได้กล่าวว่าไว้ทำรำหมายถึง การแสดงอารมณ์ของตัวละครตามเนื้อหาของเพลงนั้นๆ ที่ทำผู้ชมเกิดอารมณ์คล้อยตามและมีความบันเทิงใจ

รุจี ศรีสมบัติ (2547, หน้า 65) ได้กล่าวไว้ว่าทำรำหมายถึง การแสดงที่มุ่งความงามในการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยใช้มือและแขนเป็นหลัก อวัยวะส่วนอื่นๆ ก็ต้องประกอบไปด้วย เช่น ไบหน้า ลำตัว ขา เอว ลำคอ ฯลฯ เพื่อให้เกิดลีลา ท่าทาง ที่งดงามชัดเจนและจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับดนตรี

วิมลศรี อุปรมัย (2553, หน้า 65) ได้กล่าวว่าไว้ทำรำหมายถึง การแสดงท่าทางลีลาของผู้รำ โดยใช้มือและแขนเป็นหลัก เสริมด้วยไบหน้าและลำตัว อาจจะเป็น นักรำ ยืนรำ หรือรำในท่าเคลื่อนไหวครึ่งตัวหรือทั้งตัวก็ได้

จากแนวคิดที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ทำรำ หมายถึง การแสดงท่าทางลีลาของผู้รำ ที่งดงามชัดเจน โดยสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติและแสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติไทย และสื่อความหมายของบทเพลงให้ผู้ชมได้เข้าใจถึงเนื้อหาจนเกิดอารมณ์คล้อยตาม

2. ลักษณะของการประดิษฐ์ทำรำ

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2546, หน้า 39-42) ได้กล่าวว่า ทำรำนานาชาติไทย ที่ใช้ในการแสดงระบำ รำ ฟ้อน มีทั้งที่เป็นแบบมาตรฐานและเป็นแบบการแสดงพื้นเมือง จะมีการเลือกใช้ทำรำที่เป็นแบบแผนและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง โดยการประดิษฐ์จะนำมาจากทำรำต่อไปนี้

1. ทำรำแม่บทของนาฏศิลป์ไทย
2. ทำรำนานาชาติไทยในการแสดงระบำ รำ ฟ้อน

ทำรำแม่บทของนาฏศิลป์ไทย เป็นพื้นฐานที่ผู้เรียนทางด้านนาฏศิลป์ไทย จำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการรำ เพื่อใช้ในการเรียนขั้นสูงต่อไป คือ การรำแม่บท อันเป็นทำรำที่ปรมาจารย์ทางด้านนาฏศิลป์ไทยในสมัยโบราณได้ประดิษฐ์ไว้เป็นทำรำแบบมาตรฐาน ประกอบไปด้วยชื่อทำรำที่มีทั้งตัวละครในวรรณคดีและสัตว์ในป่าหิมพานต์ โดยร้องเรียงอย่างคล้องจองกันทั้งหมด 64 ทำรำ รวม 18 คำกลอน หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า รำแบบบทใหญ่โดยใช้เพลงชมตลาดขับร้อง และบรรเลงประกอบการรำซึ่งมีเนื้อร้องดังนี้

เทพประนม ปฐม พรหมสีหน้า	สอดสร้อยมาลาข้างนางน้อย
ผาลาเรียงเพียงไหล่พิสมัยเรียงหมอน	กัณฑ์ร้อนแขกเต้าเข้ารัง
กระต่ายชมจันทร์พระจันทร์ทรงกลด	พระรถโยนสารมารกลับหลัง
เยื้องกายฉุยฉายเข้าวัง	มังกรเรียบท่ามูจลินท์
กินนอนรำข้าข้างประธานางา	ท่าพระรามากองศิลป์
ภมรเคล้ามัจฉาชมวาริน	หลงไหลได้สิ้นหงส์ลิ้นลา
ท่าโตเล่นหาง นางกล่อมตัว	รำยั่วชกแบ่งผัดหน้า
ลมพัดยอดตองบังสุริยา	เหราเล่นน้ำบัวชูฝัก
นาคาม้วนหางกวางเดินดง	พระนารายณ์ฤทธิรงค์ขว้างจักร
ช้างหว่านหญ้าหนุमानผลาญยักษ์	พระลักษณ์แผลงอิทธิฤทธิ์
กินนรพ้อนฝูงยุงพ้อนหาง	ขัดจางนางท่านายสารดี
ตระเวนเวหาขี่ม้าดีคลี	ดีโตนโยนทัพงูขว้างค้อน
รำกระบี่สี่ท่าจินสาวไส้	ท่าชนนี้ร้ายไม้ทิ้งขอน
เมฆลาล้อแก้วกลางอัมพร	กินนรเรียบถ้ำหนังหน้าไฟ
ท่าเสื่อทำลายห้างข้างทำลายโรง	โจงกระเบนตีเหล็กแทงวิสัย
กลดพระสุเมรุเครือวัลย์พันไม้	ประไลยวาดคิดประดิษฐ์ทำรำ
กระหวัดเกล้าขี่ม้าเลียบค่าย	กระต่ายต้องแร้วแคล้วถ้ำ
ชักซอสามสายย้ายลำนำ	เป็นทำรำแต่ก่อนที่มีมา

ดังนั้น ทำรำแม่บทเหล่านี้จึงนับเป็นทำรำนานาชาติไทยโดยแท้ ซึ่งได้มีการแปลชื่อทางทำรำให้ออกมาเป็นการรำ โดยประดิษฐ์ให้มีส่วนสดุดงดงาม และเมื่อนำทำรำต่างๆ ไปใช้ใน

การแสดง ก็ต้องมีการลำดับทำรำให้เข้ากับจังหวะและทำนองเพลงตลอดจนดนตรีที่บรรเลง ประกอบและการตกแต่งทำรำสำหรับเชื่อมท่าต่าง ๆ ให้ติดต่อกันอย่างกลมกลืนด้วย ดังอย่างเช่น รำวงมาตรฐาน ทางกรมศิลปากรได้ปรับปรุงทำรำไว้ทั้งหมด 17 ท่า ได้แก่ สอดสร้อยมาลา สอดสร้อยมาลาแปลง จันทร์ทรงกลด ชักแบ่งผัดหน้า แยกเต้าเข้ารัง พรหมสีหน้า ร่ายว้ามาลาเพียงใหญ่ ยุงพ้อนหาง จ่อเพลิงภาพ ช้างประสานงาน ชัดแก้ว ล่อแก้ว และชะนีร่ายไม้ ซึ่งใช้มาจนถึงปัจจุบัน

ทำรำของนาฏศิลป์ไทยในการแสดง ระบุว่า รำ พ้อน การแสดงนาฏศิลป์ไทยประเภท ระบุว่า รำ พ้อน ทั้งที่เป็นแบบมาตรฐานและเป็นแสดงพื้นเมืองนั้นจะมีการเลือกใช้ทำรำที่เป็นทำรำแบบแผนและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตน เช่น ระบุว่า รำ พ้อน ที่เป็นมาตรฐาน มักจะนิยมใช้ทำรำที่เป็นแบบแผนการรำของโซน – ละคร ประกอบขึ้นเป็นทำรำ ส่วนระบุว่า รำ พ้อน ที่เป็นการแสดงพื้นเมืองนั้นมักใช้ทำรำที่เป็นการแสดงออกถึงคองเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นตามสาเหตุที่จายดังต่อไปนี้

1. ทำรำที่มาจากความเชื่อศรัทธาเกี่ยวกับพิธีกรรม ระบุว่า รำ พ้อน พื้นบ้านหลายชนิดที่ประดิษฐ์และปรับปรุงทำรำจากการประกอบพิธีกรรมซึ่งมีการบรรเลง และผู้ร่วมพิธีจะร่ายรำเพื่อเสริมสร้าง บูชาอันนวยอนขอให้เกิดความสุข ความอุดมสมบูรณ์แก่ชุมชนของตน เช่น การพ้อนผีมด ในภาคเหนือ เช็งตั้งหวาย ในภาคอีสาน และการรำแม่ศรีของภาคกลาง

2. ทำรำที่มาจากสภาพชีวิตความเป็นอยู่และอาชีพการงาน เป็นทำรำที่เกิดขึ้นและบ่งบอกให้ทราบและรู้ถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ อาชีพการงานของผู้คนในแต่ละภาคในแต่ละภูมิภาคซึ่งได้มาประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นระบุว่า รำ พ้อนขึ้น เช่น พ้อนสาวไหมของภาคเหนือที่แสดงให้เห็นถึงกรรมวิธีในการผลิตเส้นไหมเพื่อทอผ้า เช็งแห่ไข่มดแดงที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตการหาอาหารเพื่อบริโภคของชาวอีสาน และระบำร่อนแร่ที่แสดงให้เห็นถึงอาชีพและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นภาคใต้

3. ทำรำที่มาจากประเพณีและวัฒนธรรมการละเล่น เป็นทำรำที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะทางประเพณี และวัฒนธรรมการละเล่นของท้องถิ่น เช่น เช็งบั้งไฟเป็นประเพณีของชาวอีสานรำเถิดเทิงเป็นวัฒนธรรมการละเล่นที่ได้จากประเพณีการบวชของชาวภาคกลางแล้วพัฒนามาเป็นรูปแบบเพื่อการแสดงการพ้อนดาบ และรำซึละของชาวภาคเหนือและภาคใต้ที่เป็นศิลปะการละเล่นรำอาวุธ เป็นต้น

3. แนวคิดการประดิษฐ์ทำรำ

การสร้างบทเพลงและทำรำเพลงชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต ได้ศึกษา ค้นคว้าแนวคิดเกี่ยวกับการประดิษฐ์ทำรำของผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ ศิลปินแห่งชาติสาขานาฏศิลป์การละครเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้

ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงและผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทยได้กล่าวถึงการประดิษฐ์ทำรำพอสรุปเกี่ยวกับการแสดงพื้นเมือง เป็นลักษณะของการตีบทหรือใช้ภาษา

นาฏศิลป์ในทำรำของไทยที่เป็นแบบแผนมาตั้งแต่เดิม คือสวयงาม ผู้ประดิษฐ์ทำรำจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. จังหวะและทำนองเพลง เชื่องช้า หรือรวดเร็วมีลักษณะอ่อนหวาน เศร้า หรือ คึกคักสนุกสนาน
2. จังหวะและทำนองของเพลงที่มีสำเนียงต่างชาติ ก็ต้องเอาลีลาทำรำของชาตินั้นมาประดิษฐ์ให้กลมกลืนกันเป็นลีลาของนาฏศิลป์ไทย
3. เมื่อรู้ทำนองและจังหวะของเพลงจึงกำหนดทำรำ และความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของบทร้องกับทำรำ
4. ลักษณะเพศชาย (ตัวพระ) หรือเพศหญิง (ตัวนาง) เช่น ตัวพระในพม่ารำขวาน ลีลาทำรำจะต้องมีลักษณะกระฉับกระเฉงเข้มแข็งตามช่วงทำนองของนักรบ ส่วนตัวนาง ได้แก่ ฟ้อนม่านมงคลลีลาทำรำจะต้องมีลักษณะอ่อนโยน นุ่มนวล เป็นต้น
5. การประดิษฐ์ระบำพื้นเมือง ต้องศึกษาทำรำที่เป็นแม่ท่าหลักของท้องถิ่น แล้วนำมาประดิษฐ์ลีลาเชื่อมทำรำ ให้ครบตามความหมายของเนื้อหาในระบำชุดนั้น โดยคัดเลือกแม่ท่าหลักมาใช้ให้เหมาะสม
6. ไม่ควรลอกเลียนแบบลีลาทำรำของภาคอื่นๆ มาปะปนในผลงานการประดิษฐ์ทำรำ เช่น ไปนำทำรำลีลาของภาคใต้มาบรรจุในภาคเหนือ หรือนำลีลาทำรำของภาคเหนือมาบรรจุในเชิงต่างๆ ของภาคอีสาน
7. การคิดประดิษฐ์ทำรำให้คำนึงถึง จุดมุ่งหมายของระบำ รำ ฟ้อน ในชุดนั้นๆ ด้วย เช่น ระบำชุดนี้มีจุดมุ่งหมายให้เป็นหญิงล้วน (ตัวนาง) ก็หลีกเลี่ยงทำรำที่มีการยกเท้าแบะเหยียด กันเข้า ซึ่งเป็นลีลาท่าทางของพระโดยสิ้นเชิงนอกจากหลักเกณฑ์ในการคิดประดิษฐ์ทำรำที่กล่าวมาแล้วนั้น ในการคิดประดิษฐ์ทำรำชุดใหม่ ให้จุดมุ่งหมายที่แน่นอนในระบำชุดนั้นๆ จะใช้ผู้ชายคู่กับหญิง หรือจะเป็นหญิงล้วน หรือสัตว์ต่างๆ

จะเห็นได้ว่าวิธีการคิดประดิษฐ์ทำรำของเจलय ศุขะวณิช ศิลปินแห่งชาติ สาขา ศิลปะการแสดงและผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ จะใช้วิธีการฟังเพลงก่อนแล้วจึงคิดทำรำให้ลีลาผสมกลมกลืนไปกับบทร้อง และท่วงทำนองของเพลงนั้นๆ ส่วน เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายจะยึดทำรำเป็นหลัก ส่วนหลักการคิดประดิษฐ์ทำรำเริ่มต้นจากการใช้เพลงแบ่งได้เป็น 2 จำพวก คือ

1. การคิดประดิษฐ์ทำรำ ที่มีเนื้อร้องกำหนดความมุ่งหมายอย่างชัดเจน เช่น บทกลอนถวาย พระพร บทถวายพร ที่บทเนื้อร้องนั้นได้ยึดความหมายของเนื้อเพลงเป็นหลักในการออกท่าทางรำรำให้ถูกต้อง โดยอาศัยแม่ท่าในบท (กลอนตำรารำ)
2. การคิดประดิษฐ์ทำรำที่ไม่มีบทร้อง มีแต่ทำนองเพลงนั้นให้ยึดอารมณ์ท่วงทำนองของเพลงที่บรรเลง เมื่อได้ลักษณะอารมณ์เพลงแล้ว จึงคิดประดิษฐ์ทำรำ ในเพลงช้า เพลงเร็วแม่บทนำออกท่าทางรำให้กลมกลืนกับท่วงทำนองอารมณ์ของเพลง

สถาพร สันทอง ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ กรมศิลปากร กล่าวถึง ผู้ที่คิดประดิษฐ์ทำรำไว้ว่าผู้ที่จะเป็นนักคิดประดิษฐ์ทำรำที่ดีควรจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ในวิชานาฏศิลป์เป็นอย่างดี
2. เป็นผู้ที่มีนิสัยเป็นนักคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา
3. เป็นผู้คิดค้นและพัฒนาในด้านการแสดงให้มีสิ่งแปลกๆ ใหม่อยู่เสมอ
4. ต้องมีความรู้เกี่ยวกับดนตรีและทำนองเพลงต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
5. มีความ ความคิด ความสามารถในเรื่องการออกแบบเครื่องแต่งกาย
6. เป็นผู้มีความเรื่องอารมณ์ต่างๆ ของการแสดง
7. ต้องศึกษาพัฒนาความรู้ให้กว้างขวางทั้งในด้านวรรณคดี ในด้านภูมิศาสตร์

และในด้านประวัติศาสตร์ด้วย

8. ต้องเป็นผู้มีสุนทรียะ รู้จักเลือกใช้แม่ท่าที่สวยงามไปใช้ในการคิดประดิษฐ์ทำรำ โดยหลีกเลี่ยงท่ารำที่ซ้ำๆ กัน

จำเรียง พุทธประดับ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงและผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ (อ้างถึงในพจนานุกรม สมรรถบุตร, 2538 หน้า 47) กล่าวถึงการประดิษฐ์ ทำรำนาฏศิลป์ไทย ที่เป็นชุดการแสดงสั้นๆ ประเภทระบำ รำ ฟ้อน พอจะแยกให้ชัดเจนได้ดังนี้

1. การประดิษฐ์ทำรำที่มีบทกลอนเนื้อร้องจะประดิษฐ์ทำรำได้ง่ายกว่าการประดิษฐ์ทำรำที่มีแต่ทำนองเพลงตลอดทั้งเพลง เพราะเนื้อร้องจะประดิษฐ์ทำรำให้ตรงกับความหมายให้ชัดเจน ด้วยการศึกษาบทร้องอย่างละเอียด เช่น รำถวายพระพร หรือบทรำอวยพร จะมีวิธีคิดประดิษฐ์ทำรำโดยเลือกใช้แม่ท่าจาก เพลงช้าๆ เพลงเร็ว แม่บท มาใส่ให้ตรงกับความหมายของบทกลอนรำนั้นๆ เมื่อได้แม่บทที่ต้องการแล้วต้องใส่ลีลาทำรำเพื่อเชื่อมแม่ท่าแต่ละท่าให้ติดต่อแลดูสวยงามกลมกลืนกันไปในบทเรียนวิชานาฏศิลป์ไทยไม่มีบทเพลงรำใดๆ ที่จะบอกลีลาทำรำโดยเฉพาะ นอกจากครูบาอาจารย์จะเป็นผู้ถ่ายทอดทำรำแล้วผู้เรียนใช้ความสามารถเฉพาะตัวหรือที่เรียกว่า “พรสวรรค์” จำลีลาทำรำของครู-อาจารย์เหล่านั้นไว้แล้วนำมาฝึกฝนด้วยตนเองบ่อยๆ ก็ได้ลีลาที่สวยงามของทำรำเหล่านั้นไว้ให้ตัวผู้เรียนหรือผู้สอนจะใช้วิธีอธิบายเทคนิคของลีลาทำรำก็ได้

2. การประดิษฐ์ทำรำที่มีแต่จังหวะทำนองเพลงไม่มีเนื้อร้อง ต้องศึกษาแต่ทำนองเพลงที่นำมาใช้ว่าเพลงนั้นมีทั้งหมดกี่เที่ยว สี่จังหวะย่อยเป็นหนึ่งจังหวะใหญ่ แปดจังหวะย่อยเป็นหนึ่งจังหวะใหญ่ หรือสิบจังหวะย่อยเป็นหนึ่งจังหวะใหญ่ เมื่อเข้าใจจังหวะได้ถูกต้องแล้ว ก็บรรจุนำรำลงไปให้พอดีกับจังหวะในบทเพลงนั้นๆ

3. การประดิษฐ์ทำรำ ให้ยึดลีลาทำรำเฉพาะท้องถิ่นนั้นๆ เช่น ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคใต้ ห้ามนำเอาลีลาทำรำในแต่ละภาคนั้นมาคิดประดิษฐ์ทำรำปนในระบำชุดเดียวกัน ยกเว้นระบำสี่ภาค

4. ยึดหลักแม่ท่าของนาฏศิลป์ไทย เพลงช้า เพลงเร็วแม่บท และนาฏยศัพท์ เป็นต้น

5. การคิดประดิษฐ์ทำร่าที่ดีควรใช้ภาษาที่สื่อความหมายให้ชัดเจน ดูแล้วเข้าใจทันที โดยไม่ต้องมีคำบรรยาย

6. การศึกษาความนิยมของตลาด เพื่อผลผลิตงานให้ตรงกับรสนิยม ในสังกัดในชุดนั้นๆ ด้วย

การเชื่อมทำร่า จำเรียง พุชประดับ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงและผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ ได้แนะนำเทคนิคของการเชื่อมทำร่าไว้แต่เพียงสั้นๆ ว่า การเชื่อมทำร่า ก็คือลีลาของทำร่าที่เชื่อมแม่ท่ากับท่าหนึ่งไปยังแม่ท่าอีกท่าหนึ่งให้ดูสอดคล้องสวยงามกลมกลืนกัน โดยใช้วิธีถอนเท้าหรือเยื้องตัวให้ตรงลงจังหวะพอดีจะทำให้ดูสวยงามในขณะที่พ็อนร่า

พจนานุกรม สมรรถบุตร (2538, หน้า 41) ได้กล่าวถึงแนวคิดการประดิษฐ์ทำร่าว่ามีลักษณะต่างๆ คือ

1. การประดิษฐ์ทำร่าจากการตีบท โดยใช้ภาษานาฏศิลป์ต้องมีบทขับร้องจึงสามารถคิดประดิษฐ์ทำร่าให้ตรงความหมายของคำร้องนั้นๆ ทำร่าที่นำมาใช้นั้นก็อยู่ในทำร่าของไทยมาตั้งแต่เดิม บางครั้งก็นำเอาแม่ท่าในบทร่าเพลงช้า เพลงเร็ว แม่บทมาประดิษฐ์ในความหมายที่เกี่ยวกับความสูงส่ง เช่นอาจจะนำเอาท่าตระเวนเวหา มาเป็นท่าที่กล่าวถึงยศศักดิ์ฐานะ หรือจะใช้ท่าเจ็ดฉินมาตีบทตามคำร้องก็ได้

2. การคิดประดิษฐ์ทำร่าประเภทระบำ ร่า พ็อน ที่ใช้แต่ทำนองเพลงไม่มีบทร้องก็จะมีกลวิธีคิดประดิษฐ์ทำร่าโดยศึกษาทำนองเพลงว่ามีลักษณะอย่างไร ท่วงทำนองของเพลงมีจังหวะช้า หรือรวดเร็ว หรือท่วงทำนองอ่อนหวาน ผู้คิดประดิษฐ์ให้เข้ากับทำร่าของเพลง หรือทำนองเพลงมีสำเนียงต่างชาติ ผู้คิดประดิษฐ์ทำร่าจำเป็นต้องเอาท่าของต่างชาตินั้นมาประดิษฐ์ให้กลมกลืนกัน เป็นลีลาของนาฏศิลป์ไทยโดยยึดหลักให้ทำนองเพลงมีความสัมพันธ์กับทำร่าและให้ความหมายของบทร้องมีความสัมพันธ์กับทำร่าด้วย

3. การคิดประดิษฐ์ทำร่าต้องคำนึงถึงลีลาของทำนองเพลง มีความเหมาะสมกับตัวพระกับตัวนาง เช่น พม่ารำหวาน ควรใช้ตัวพระเป็นผู้รำจะเหมาะสมกว่า เพราะฉะนั้นการคิดประดิษฐ์ทำร่าบรรจุลงไปต้องมีลักษณะค่อนข้างกระฉับกระเฉง มีความเข้มแข็งตามท่วงทำนองเพลง แต่ถ้าท่วงทำนองเพลงอ่อนโยนลีลาการประดิษฐ์ทำร่าบรรจุลงไปควรใช้ตัวนางเป็นผู้แสดง เช่น พ็อนม่านมงคล หรือพ็อนพ้ามอญ

นิตยา จามรมาน ผู้เชี่ยวชาญ สาขาศิลปะด้านการสอนนาฏศิลป์ไทย อาจารย์สอนวิทยาลัยนาฏศิลป์ (อ้างถึงในอมรา กล้าเจริญ, 2537, หน้า 39) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างผลงานไว้ว่า

1. ควรเริ่มจากการศึกษาทำร่าที่เป็นของดั้งเดิมในท้องถิ่นนั้น คือแม่ท่า หรือท่าหลักของพื้นเมืองแล้วนำมาประดิษฐ์ลีลาเชื่อมทำร่าให้มีความสวยงาม

2. สิ่งที่ไม่สมควรกระทำอย่างยิ่งคือการไปหยิบทำร่าในชุด ระบำ ร่า พ็อนพื้นเมืองชุดอื่นๆ มาบรรจุทำร่าพื้นเมืองที่เราประดิษฐ์ขึ้น เพราะถือว่าเป็นการลอกเลียนแบบ

3. การคิดประดิษฐ์ที่ไม่ควรอีกวิธีหนึ่งก็คือเอาทำรำพื้นเมืองของ ภาคเหนือมาผสมปนกับทำรำของภาคอีสาน หรือเอาทำรำภาคใต้มาผสมปนกับ ภาคกลาง ยกเว้นแต่ชุดระบำสี่ภาคเท่านั้น

สิ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้มีวิธีหลีกเลี่ยงได้ก็คือ ให้ใช้การประดิษฐ์ทำรำโดยเอาแม่ท่ามาดัดแปลงให้ตรงตามจุดหมายของ ระบำ รำ ฟ้อน จะเน้น รูปแบบใด หรือลักษณะใดที่ยึดแม่ท่าของพื้นเมืองเฉพาะท้องถิ่นนั้นๆ มาเป็นหลักในการผลิตงานประยุกต์ใหม่ๆ ของคนรุ่นใหม่

พีรพงศ์ เสนไสย (2546, หน้า 74-75) กล่าวถึงรูปแบบการนำเสนอผลงานทางนาฏศิลป์มี 4 รูปแบบคือ

1. คิดสร้างให้เป็นของเก่าแก่ โบราณ และดั้งเดิมตามแบบแผนบรรพบุรุษ หมายถึงการสร้างสรรคโดยยึดหลักและโคลงสร้างตามแบบแผนโบราณ

2. คิดสร้างให้เป็นการผสมผสานหลายๆ จาริตเข้าด้วยกัน

3. คิดสร้างประยุกต์จากแบบดั้งเดิม หมายถึง งานที่อาศัยเพียงการนำเอาเอกลักษณ์เด่นๆ เช่น ท่าทาง เทคนิคพิเศษบางอย่างและประดิษฐ์ขึ้นใหม่ให้ต่างจากเดิม

4. คิดใหม่ ทำใหม่ เป็นการสร้างงานโดยไม่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ใด

อเนก นิคมภักดิ์ (2547, หน้า 10-11) กล่าวถึงการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงใหม่ๆ สรุปได้ 4 แนวทางหลัก คือ

1. กำหนดให้อยู่ในหนึ่งนาฏยจาริต

โดยทั่วไปมักพบเห็นผลงานกาสรสร้างสรรคในแนวนี้เพราะเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย เช่น การรำอวยพรในงานมงคลตามโอกาสต่างๆ ที่อาจแต่งเพลงที่ใช้ขึ้นมาโดยเฉพาะ แต่งกายแปลกใหม่โดยนำหลักการตีบทมาใช้ในการประดิษฐ์ทำรำ

2. กำหนดให้เป็นการผสมผสานหลายนาฏยจาริต

เป็นการนำเอาจาริตสองชนิดขึ้นไปมาผสมผสานกัน เช่น การผสมผสานระหว่าง รำวงๆ ไทยกับบัลเล่ต์ เช่น การแสดงบัลเล่ต์ เรื่อง มโนราห์ โดยใช้บัลเล่ต์ เป็นจาริตหลักแล้วสอดแทรกทำรำไทย เช่น การจีบ ตั้ววง กระดงหลังลงไปอย่างเหมาะสม

3. กำหนดให้ประยุกต์จาริตเดิม

การสร้างสรรคผลงานแบบนี้มักนำเสนอเพียงเอกลักษณ์ หรือลักษณะเด่น เช่น โรงสร้างท่าทาง หรือเทคนิคบางอย่างเป็นหลัก นอกนั้นก็พยายามประดิษฐ์ขึ้นใหม่ให้ได้ความหมายตามที่ต้องการ โดยปรับให้ดูกลมกลืนกับจาริตเดิมเพื่อความมีเอกภาพ

4. กำหนดให้อยู่นอกจาริตเดิม

ปัจจุบันการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์มักพยายามนำรูปแบบใหม่ๆ ที่สะท้อนชีวิตในปัจจุบันโดยไม่นำเอาอดีตมาปะปน ไม่อาศัยรูปแบบที่มีอยู่เดิมในการสร้างสรรค์ผลงาน

สุวรรณณี ชลานุเคราะห์ (2546, หน้า 49) ได้ให้หลักเกณฑ์แนวคิดในการประดิษฐ์ทำรำไว้ 2 ลักษณะ คือ การประดิษฐ์ทำรำที่เป็นละครอย่างหนึ่งและการประดิษฐ์ทำรำลักษณะเป็นระบำ รำ ฟ้อน

การคิดประดิษฐ์ทำรำที่เป็นละคร ให้ยึดขนบของละครมาเป็นอันดับหนึ่ง เช่น ตัวละคร ต้องเริ่มออกจากประตูทางด้านขวามือของผู้แสดงและกลับเข้าที่ ประตูทางซ้ายมือของผู้แสดงแต่มีข้อยกเว้นทำแปลงตัว ออกประตูทางขวามือของผู้แสดง แล้วต้องกลับเข้าหลังเวทีทางขวามือเสมอ เพราะเมื่อแปลงตัวเสร็จต้องออกมาหน้าเวทีทางขวามืออีก จะเข้าหลังเวทีทางซ้ายไม่ได้ ทำให้สื่อความหมายการแปลงตัวผิดไป หรือการแสดงมีฉากเป็นตัวกำหนดก็จำเป็นที่ตัวละครต้องเข้าทางขวามือ นอกจากนี้ทำยิ้ม ทำตัวเรา ทำอาย ทำโอด (ร้องไห้) ทำบึ้งหน้าต้องใช้มือซ้ายเสมอ ส่วนทำรำประเท้าก้าวขึ้น ขนบของละครให้ก้าวเท้าก่อนโดยก้าวเดินหน้า 5 ไม้มิเดินหลัง 4 ไม้มิ (ขึ้น 5 ลง 4) หรือทำตัวละครลาเข้าหลังเวที ขนบของละครก็กำหนดให้ก้าวเท้าขวาก่อน แต่ดั้งเดิมมาท่าลาจะใช้จังหวะเดินหน้า 3 ก้าวลงหลัง 3 (ขึ้น 3 ลง 3) แต่ต่อมาทางผู้บรรเลงปี่พาทย์ให้เหตุผลว่าท่าลาขึ้น 3 ลง 3 เวลาบรรเลงดนตรีไม่หมดไม้ปัจจุบันจึงเปลี่ยนท่าลงมาขึ้น 4 เดินลงหลัง 2 (ขึ้น 4 ลง 2) ม้วนมือจีบลงนั่งถวายบังคมเมื่อหมดไม้ลาแล้วจึงนั่งรวมบทในเนื้อเรื่องต่อไป

ส่วนการประดิษฐ์ทำรำที่มีลักษณะระบำ รำ ฟ้อน ได้ให้แนวคิดการประดิษฐ์ทำรำไว้ดังนี้

1. ศึกษาบทเพลงและทำนองเพลง ให้เข้าใจจังหวะในสำเนียงของบทเพลงนั้น เช่น เพลงลาว เพลงแขก เพลงพม่า หรือเพลงไทยโดยมากทำนองเพลงมักจะมี 4 จังหวะเสมอ
2. ประดิษฐ์ทำรำให้ตรงตามลักษณะของทำนองเพลง เช่น เพลงลาว เพลงแขก เพลงพม่า หรือเพลงไทย

สุวรรณณี ชลานุเคราะห์ (2546, หน้า 32) ได้กล่าวถึงการเป็นนักประดิษฐ์ที่ดี ต้องอาศัยการไต่ยีนไต่ฟัง ดูการแสดงบ่อยๆ และการที่ได้ออกคุยกับคนที่มีความรู้ด้วย นอกจากนี้แล้วยังให้ยึดหลักใหญ่ๆ ไว้ เช่น แม่ท่า นาฏยศัพท์ ฟังเพลงให้ออก โดยฟังเสียงหน้าทับเป็นหลัก และยังต้องคำนึงถึงกฎธรรมชาติ และการคิดประดิษฐ์ทำรำระบำพื้นเมือง ต้องศึกษาสภาพความเป็นจริงก่อน แล้วจึงนำมาประดิษฐ์เป็นการแสดงให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงจะถือว่าเป็นผู้ประสบผลสำเร็จในการสร้างผลงานที่มีคุณภาพ

พจน์มัลย์ สมรรถบุตร (2538, หน้า 55-56) ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง และผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย ให้ความเห็นว่าการประดิษฐ์ทำรำจะต้องมาจากการที่ได้ศึกษาพื้นฐานเบื้องต้นที่ดีและนำความรู้พื้นฐานนั้นมาประดิษฐ์ทำรำให้สามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นดูเข้าใจภาษานั้นและได้เน้นหลักการประดิษฐ์ทำรำไว้อีกหลายประเด็นคือ

1. ยึดถือหลักพื้นฐานของท่ารำ อันเป็นรูปแบบที่มีมาแต่เดิม คือ แม่ท่าต่างๆ จาก บทรำ เพลงช้า เพลงเร็ว และแม่บท ที่ได้ฝึกสอนปฏิบัติกันมาตั้งแต่โบราณและยังมีภาษาท่าที่ แสดงถึงอารมณ์ แสดงถึงอากัปกริยาอาการต่างๆ อีกด้วย

2. ต้องอาศัยความชำนาญ รอบรู้ในท่ารำพื้นฐานนั้นๆ สามารถที่จะนำมาคิด ประดิษฐ์เป็นท่ารำเชื่อมโยงกัน สื่อให้ผู้เฝ้าดูเข้าใจความหมายว่ากำลังทำอะไร มีอารมณ์อย่างไร และมีความหมายอย่างไร

3. การบรรจุท่ารำให้หลีกเลี่ยงท่ารำซ้ำๆ ในบทเดียวกัน จะต้องหาท่าดัดแปลงที่ เราเรียกว่า ท่าเก้ง ของพ่อครู แม่ครู มาใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ

4. ในปัจจุบัน การบรรจุเพลงเพื่อการแสดงต้องมีลักษณะสนุก ง่ายๆ ฟังง่าย

5. ต้องคำนึงถึงระดับของผู้ดูว่ามี 2 ระดับ คือ ผู้ดูที่เป็นศิลปิน ได้รับการศึกษา วิชานาฏศิลป์มาเป็นอย่างดี และผู้ดูที่ไม่มีความรู้วิชานาฏศิลป์

6. การแสดง มิได้มีความสำคัญที่ท่ารำอย่างเดียว จะต้องให้ความสำคัญกับ ทำนองเพลง เนื้อเพลง และเครื่องแต่งกายด้วย

7. การคิดประดิษฐ์ท่ารำ ควรให้มีความกระชับ การแสดงควรมีความยาวไม่เกิน 8 นาที แต่ถ้าจำเป็นต้องให้การแสดงใช้เวลา 10-12 นาที การแสดงนั้นควรมีลักษณะสนุกสนาน ง่ายๆ

8. ควรเสนอรูปแบบการแสดงให้มีคุณภาพ โดยคำนึงถึงเป้าหมายการแสดงใน ชุดนั้นๆ เป็นเกณฑ์

สุรพล วิรุพหรักรักษ์ (2543, หน้า 25-27) ได้อธิบายถึงลักษณะของการลอกเลียนแบบ ผู้คิด ประดิษฐ์ ได้สร้างผลงานการแสดงชุดหนึ่ง โดยไปหยิบท่าสวยๆ งามๆ จากกระบี่กระบองบ้าง ชุดนี้ บ้างมาบรรจุในระบำที่คิดประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ ลักษณะอย่างนี้ไม่ถือว่าเป็นการลอกเลียนแบบ แต่ มีข้อพึงระวังในเรื่องท่ารำต้องสื่อความหมายให้ตรงกับเป้าหมายของเนื้อเพลงในระบำชุดนั้นๆ ส่วนในกรณีที่เราไปนำแกนเนื้อหาของระบำที่เขามีอยู่ก่อนแล้วมาคิดประดิษฐ์เปลี่ยนบรรจุท่ารำ ลงไปใหม่แล้วประกาศว่าเป็นผลงานของเรา ลักษณะอย่างนี้ถือว่าเป็นการลอกเลียนแบบและ เป็นการผิดมารยาทที่ไม่ควรทำอย่างยิ่ง หากมีความจำเป็นต้องทำจริง ก็ให้ประกาศว่าเป็นชุด การแสดงที่มีมาแต่ดั้งเดิม และต้องออกนามเจ้าของผลงานนั้นด้วย ควรกล่าวถึงสาเหตุที่ต้องทำ เช่นนั้นก็เพื่อให้เหมาะสมกับเวลา สถานที่และความสามารถของผู้เรียน จึงได้นำมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงใหม่

จากแนวคิดที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดประดิษฐ์ท่ารำ หมายถึง การแสดง ท่าทางผู้รำที่ต้องศึกษาบทเพลงและทำนองเพลง ให้เข้าใจจังหวะในสำเนียงของบทเพลงก่อน แล้วนำพื้นฐานของท่ารำที่เป็นรูปแบบเดิม คือ แม่ท่าต่างๆ มาประกอบ ให้มีความสวยงามชัดเจน และมีความหมายตามบทเพลง

4. แนวคิดการประดิษฐ์ทำรำของศิลปิน

องค์ประกอบในการคิดประดิษฐ์ทำรำต่าง ๆ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย ศิลปินแห่งชาติ สาขานาฏศิลป์และการละคร รวมทั้งคณาจารย์ทางนาฏศิลป์ไทยได้ให้แนวทางในการสร้างผลงานการคิดประดิษฐ์ทำรำไว้ดังนี้

แนวคิดของเฉลย ศุขะวณิช ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง และผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย (อ้างถึงใน อมรา กล้าเจริญ, 2537, หน้า 42) ได้กล่าวถึงการประดิษฐ์ทำรำ พอสรุปได้ว่า เป็นลักษณะของการตีบทหรือใช้ภาษานาฏศิลป์ ในทำรำของไทยที่เป็นแบบแผนมาตั้งแต่ดั้งเดิม คือ กลอนตำราและบทรำ เพลงช้าเพลงเร็ว จะมีบังคับและท่าตายโดยใช้กลวิธีที่จะประดิษฐ์ให้ได้ทำรำที่เหมาะสม สวยงาม ผู้ประดิษฐ์ทำรำจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. จังหวะและทำนองเพลง เชื่องช้า หรือรวดเร็ว มีลักษณะอ่อนหวาน เศร้า คึกคักหรือสนุกสนาน

2. จังหวะและทำนองเพลงที่มีสำเนียงต่างชาติ ก็ต้องเอาลีลาทำรำของชาตินั้นๆ มาประดิษฐ์กลมกลืนกันเป็นลีลาของนาฏศิลป์ไทย

3. เมื่อรู้ทำนองและจังหวะของเพลงจึงกำหนดทำรำให้เข้ากับลีลาของเพลงโดยยึดหลักความสัมพันธ์ของทำนองเพลงกับทำรำ และความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของบทร้องกับทำรำ

4. ลักษณะเพศชาย (ตัวพระ) หรือเพศหญิง (ตัวนาง) เช่น ตัวพระในพม่ารำขวาน ลีลาท่าทางจะต้องมีลักษณะกระฉับกระเฉงเข้มแข็งตามท่วงทำนองของนักรบ ส่วนตัวนาง ได้แก่ ฟ้อนม่านมวงคล ลีลาท่าทางจะต้องมีลักษณะอ่อนโยน นุ่มนวล เป็นต้น

5. การประดิษฐ์ระบำพื้นเมือง ต้องศึกษาว่าทำรำที่เป็นแม่ท่าหลักของท้องถิ่นแล้วนำมาประดิษฐ์ลีลาเชื่อมทำรำ ให้ครอบคลุมความหมายของเนื้อหาในระบำ รำ ฟ้อน ชุดนั้นๆ โดยคัดเลือกแม่ท่าหลักมาใช้เหมาะสม ไม่จำเป็นต้องนำมาใช้เริ่มต้นในท่าที่ 1 ของแม่ท่าเสมอไป อาจจะหยิบแม่ท่าหลักในท่าที่ 8 มาใช้ในท่าเริ่มต้นในผลงานการประดิษฐ์ทำรำของเราก็สามารถที่จะทำได้

6. ไม่ควรไปลอกเลียนแบบลีลาท่าทางของภาคอื่นๆ มาปะปนในผลงานการประดิษฐ์ทำรำ เช่น นำเอาท่าทอผ้าในเชิงตำหูกผูกขิดบางท่ามาใส่ในทอเสื่อ หรือไปนำเอาลีลาท่าทางของภาคใต้มาบรรจุในฟ้อนเหนือ หรือนำลีลาท่าทางของภาคเหนือมาบรรจุในเชิงต่างๆ ของภาคอีสาน ซึ่งเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง ควรจะได้หลีกเลี่ยงให้มากที่สุด

7. การคิดประดิษฐ์ทำรำให้คำนึงถึง จุดมุ่งหมายของระบำ ฟ้อนในชุดนั้นๆ ด้วย เช่น ระบำชุดนี้มีจุดมุ่งหมายให้เป็นผู้หญิงล้วน (ตัวนาง) ก็ต้องหลีกเลี่ยงท่ารำที่มีการยกเท้าแบะเหยียดกันเข้าซึ่งเป็นลีลาท่าทางของตัวพระโดยสิ้นเชิง

การแปรแถว ความเป็นมา แนวคิดและประโยชน์ของการแปรแถวไว้ดังนี้

1. การแสดงนาฏศิลป์ไทยสมัยโบราณไม่นิยม การแปรแถวให้หลากหลายเหมือนในปัจจุบันนี้ มักจะนิยมแถวตรงเรียงเดี่ยวหน้ากระดาน หรือแถวตอนคู่ หรือลักษณะวงกลมแล้วประดิษฐ์ท่ารำให้เหมือนกัน ต่อมาการแสดงนาฏศิลป์ไทยในระยะหลังๆ ได้รับอิทธิพลการแสดงของต่างประเทศในเรื่องของการแปรแถว จึงได้นำการแปรแถวนั้นมาดัดแปลงบรรจุลงในการแสดงนาฏศิลป์ของไทยมากขึ้น เช่น ในท่ารำทำเดี่ยวเหมือนกันหมด แต่การแปรแถวต่างกันโดยแบ่งผู้แสดงเป็นแถวเฉียงส่วนหนึ่ง ตั้งซุ้มส่วนหนึ่ง เป็นคู่อยู่อีกทางหนึ่ง หรือในช่วงเวลานั้นผู้แสดงตั้งท่ารำต่างกัน แต่ว่าอยู่ในจังหวะท่วงทำนองเดียวกัน ผู้ประดิษฐ์ท่ารำจะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กลมกลืนเป็นหลัก

2. เมื่อเปลี่ยนการแปรแถว ต้องให้ลีลาการเคลื่อนไหว เป็นไปด้วยความนุ่มนวลไม่วังตัดหน้ากันและกัน ไม่วังซับซ้อนจนน่าเวียนศีรษะ หรือจะใช้วิธีตั้งท่ารำแล้วเดินตามจังหวะเปลี่ยนแปรแถวใหม่ ก็ควรจะกระทำได้

3. ผลดีของการแปรแถว ทำให้เปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกของผู้ดู ไม่จำเจซ้ำซากจนน่าเบื่อ แล้วเปิดโอกาสให้ผู้แสดงได้สลับเปลี่ยนผลัดขึ้นมาอยู่หน้าเวทีได้ทั่วทุกคน

4. การคิดประดิษฐ์ท่ารำ ที่มีบทขับร้อง คำเอื้อนยาว ๆ การแปรแถวจะอยู่ในช่วงของตอนรวบรวมคำร้องกับทำนองเอื้อนนั้นให้มาอยู่ในลีลาเดียวกัน จะมีผลให้ท่ารำลงตัวพอดี

5. การคิดประดิษฐ์ท่ารำ ที่มีแต่การบรรเลงตลอดเพลงตั้งแต่ต้นจนจบการแปรแถวจะต้องลงให้พอดีกับจังหวะใหญ่ของทำนองเพลง เช่น ทำนองเพลงลายนี้มี 8 จังหวะแล้วชอยออกมา 4 จังหวะ เพราะฉะนั้นจังหวะที่ 1 และที่ 2 นั้นคือลีลาเพื่อไปลงในจังหวะที่ 4 หรือจากจังหวะที่ 4 แล้วเว้นช่วงไปลงจังหวะที่ 8 ก็ได้

การเชื่อมท่ารำ สามารถทำได้หลายวิธี คือ

1. เล่นท่าในขณะที่มีบทเอื้อนทำนองยาว ๆ
2. วังแปรแถว
3. ตั้งซุ้ม
4. ยืนพักทำนอง (ไม่ควรใช้เวลานาน)
5. ใส่ลีลาเชื่อมท่า
6. ยืนตั้งแม่ท่ายืดยุบตามจังหวะอยู่กับที่

การเข้า - ออก ของระบำ รำ ฟ้อน

1. การเริ่มออกแสดงของระบำ รำ ฟ้อน ประการแรกต้องนำเพลงมาศึกษาถึงจังหวะของเพลงก่อน แล้วพิจารณาว่าจะออกท่ารำเริ่มแรกที่ละคู่หรือสามคู่ มีจังหวะลงนั่งหรือไม่จึงคิดประดิษฐ์ท่ารำบรรจุให้เหมาะสมพอดีกับจังหวะเพลง

2. การเริ่มออกของระบำ รำ ฟ้อน ในสมัยโบราณนิยมออกจากหลังทั้ง 2 ข้างของเวทีพร้อมกัน มาจับคู่กันกลางเวที แล้วจึงจะมาเข้าเป็นแถวที่กำหนด ในปัจจุบันนี้อาจจะให้ผู้แสดงออก

จากหลังของเวทีสลับบ้าง ขว้างบ้าง เพื่อเปลี่ยนสายตาของผู้ดู แต่ของดั้งเดิมก็ยังมีนำมาปฏิบัติอยู่

3. ระบุว่า รำ ฟ้อน นาฏศิลป์ของไทย ไม่นิยมออกแสดงจากข้างล่างของเวทีที่ผู้ชมนั้นดูการแสดงแล้วขึ้นมารำบนเวที เพราะเสื้อผ้าการแต่งกายเป็นตัวกำหนด ยกเว้นลักษณะที่เป็นขบวนแห่

4. ตั้งท่ารำออกทางขวามือของเวที และเมื่อจบการแสดงก็เข้าทางซ้ายมือของเวที

5. เริ่มต้นการแสดงโดยตั้งท่าหนึ่งแล้วเปิดม่านก็นิยมใช้กัน

6. เมื่อจบการแสดง ใช้วิธีตั้งท่ารำเดินแถวเข้าหลังเวที

7. ใช้รำถอยหลังเข้าเวที

8. ใช้เพลงรำ ตั้งท่ารำวิ่งเข้าเวที

9. ใช้วิธีตั้งท่าหนึ่งจัดเป็นซุ่มแล้วปิดม่าน

10. ใช้วิธีจัดรูปตามจุดต่างๆ ให้ดูสะอาดตา แล้วเริ่มหรือไฟฟ้าให้สลัวๆ ใช้ไฟสปอร์ตไลท์จับอยู่ที่จุดเด่นเฉพาะของระบำชุดนั้นๆ ทิ้งไว้ประมาณ 2-3 วินาที แล้วจึงดับไฟให้มีมืดหมดทั้งเวที แล้วผู้แสดงก็แยกย้ายกันเข้าไปที่หลังเวที

จำเรียง พุทธประดับ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงและผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทย (อ้างถึงใน อมรา กล้าเจริญ, 2537, หน้า 49) กล่าวถึงการคิดประดิษฐ์ท่ารำนานาฏศิลป์ไทยที่เป็นชุดการแสดงนั้นๆ ประเภท ระบุว่า รำ ฟ้อน พอจะแยกให้ชัดเจนได้ดังนี้

1. การคิดประดิษฐ์ท่ารำที่มีบทกลอนเนื้อเรื่องจะบรรจุท่ารำได้ง่ายกว่า การประดิษฐ์ท่ารำที่มีแต่การบรรเลงทำนองเพลงตลอดทั้งเพลง เพราะเนื้อเรื่องจะกำหนดทำให้ตรงกับความหมายได้ชัดเจนกว่า ด้วยการศึกษาบทหรืออย่างละเอียด เช่น บทกลอนรำถวายพระพรหรือบทรำถวายพร จะมีวิธีคิดประดิษฐ์ท่ารำได้โดยใช้แม่ท่าจากบทรำเพลงช้า เพลงเร็ว แม่บทมาใส่ให้ตรงกับความหมายของบทกลอนรำนั้นๆ เมื่อได้แม่ท่าที่ต้องการแล้ว ต้องใส่ลีลาท่ารำเพื่อเชื่อมแม่ท่าแต่ละท่าให้ติดต่อดูสวยงามกลมกลืนกันไป ในบทเรียนวิชานาฏศิลป์ไม่มีบทเพลงรำใดๆ ที่จะบอกลีลาท่ารำโดยเฉพาะ นอกจากครูบาอาจารย์จะเป็นผู้ถ่ายทอดท่ารำแล้ว ผู้เรียนใช้ความสามารถเฉพาะหรือที่เรียกว่า พรสวรรค์ จำลีลาท่ารำของครูบาอาจารย์เหล่านั้นไว้แล้วนำมาฝึกฝนด้วยตนเองบ่อยๆ ก็ได้ลีลาที่สวยงามของท่ารำเหล่านั้นไว้ในตัวผู้เรียน หรือผู้สอนจะใช้วิธีอธิบายเทคนิคของลีลาท่ารำก็ได้ เช่น การประทัมมาแตะพื้นที่จะดูธรรมดา แต่เมื่อใส่ลีลาร่างลงไปจะใช้วิธีถอนเท้าแล้วแตะขยับเท้าจะทำให้ดูสวยงามขึ้น

2. การประดิษฐ์ท่ารำที่มีแต่จังหวะทำนองเพลงไม่มีเนื้อร้อง ต้องศึกษาจำนวนของจังหวะและทำนองเพลงที่นำมาใช้ว่าเพลงนั้นมีทั้งหมดกี่เที่ยว สีจังหวะย่อยเป็นหนึ่งจังหวะใหญ่แปดจังหวะย่อยเป็นหนึ่งจังหวะใหญ่ หรือสิบสองจังหวะย่อยเป็นหนึ่งจังหวะใหญ่ เมื่อเข้าใจจังหวะของเพลงได้ถูกต้องแล้ว ก็บรรจุท่ารำลงไปพอดีกับจังหวะในบทเพลงนั้น ๆ

3. การคิดประดิษฐ์ทำรำ ให้ยึดลีลาทำรำเฉพาะท้องถิ่นนั้นๆ เช่น ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคอีสาน ห้ามนำเอาลีลาทำรำในแต่ละภาคนั้นมาคิดทำรำปนในระบำชุดเดียวกันยกเว้นระบำสี่ภาค

4. ยึดหลักแม่ท่าของนาฏศิลป์ไทยในเพลงช้า เพลงเร็ว แม่บทและนาฏศิลป์ เป็นต้น

5. การคิดประดิษฐ์ทำรำที่ดี ควรให้ภาษาทำสื่อความหมายให้ชัดเจนดูแล้วเข้าใจทันทีไม่ต้องมีคำบรรยาย

6. ศึกษานิยมของตลาดเพื่อผลิตผลงานให้ตรงกัน รสนิยมของสังคมในยุคหนึ่งๆ ด้วยการแปรแถว จะช่วยเปลี่ยนอารมณ์และสายตาของผู้ดู ไม่ให้เบื่อหน่ายต่อการแสดงในชุดนั้น สามารถปฏิบัติได้หลายวิธี ดังนี้

1. การแปรแถวเพื่อมาต้องสองแถวเป็นรูปตัววีคว่ำ

2. การแปรแถวในลักษณะแถวเฉียง

3. การแปรแถวในลักษณะยืนตั้งเป็นคู่ๆ สวนเฉพาะคู่ทางด้านซ้ายและขวาสลับที่กลับไปกลับมา

4. การแปรแถวในลักษณะสวนเฉพาะคู่ให้คู่หลังขึ้นมาอยู่ข้างหน้าเวทีบ้าง

5. การแปรแถวในลักษณะสวนทั้งแถว ให้แถวหลังขึ้นมาอยู่แถวหน้า

6. การแปรแถวเป็นรูปวงกลมซ้อน 2 วงบ้าง วงกลมวงเดียวบ้าง

7. การแปรแถวที่มีคำร้องเป็นบทกลอน ให้แปรแถวไปตามเนื้อร้องนั้นก็ได้หรือแปรแถวตอนที่มิใช่จังหวะเอื้อนก็ได้ ถ้าทำนองเอื้อนสั้น ก็ให้ใช้วิธีวิ่งแปรแถวไป แต่ถ้ามีจังหวะเอื้อนยาวๆ ให้ใช้วิธีต้องทำรำแม่บทเดินตามจังหวะค่อย ๆ แปรแถวไป เช่น การแปรแถว ในบทรำถวายพระพรหรือบทรำอวยพร มักจะนิยมใช้เพลงทเวาประสิทธิ์ เพลงนางนาค เพลงขึ้นพลับพลา เพลงบรรเทศ เป็นต้น

8. การแปรแถวเพื่อมาต้องทำรำเป็นชั้่มย่อย หรือตั้งชั้่มใหญ่ การตั้งชั้่มลักษณะต่างๆ ต้องคำนึงถึงขนาดของเวทีและจำนวนผู้แสดงด้วย

9. การแปรแถวในลักษณะยืนต่อตัว เช่น บทรำอวยพรพระนาง ตัวนางนั่งยืนข้างหนึ่งตัวพระวิ่งแปรแถวมายืนต่อตัว ใช้จุมูกทำแตะที่สันเท้าของตัวนางแล้วยืนรำไปตามบทกลอนและจังหวะของเพลงก็เป็นที่ยอมรับกันอยู่มาก

การเชื่อมทำรำ จำเรียง พุทธประวัติ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงและผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ (อ้างถึงใน อมรา กล้าเจริญ, 2537, หน้า 51) ได้แนะนำเทคนิคของการเชื่อมทำรำไว้แต่เพียงสั้นๆ ว่าการเชื่อมทำรำ คือ ลีลาของทำรำที่เชื่อมแม่ท่าจากทำหนึ่งไปยังอีกแม่ท่าหนึ่งให้ดูสอดคล้องสวยงามกลมกลืนกัน โดยใช้วิธีถอนเท้าหรือเอียงตัวให้ตรงจังหวะพอดี จะทำให้ดูสวยงามในขณะที่ฟ้อนรำ

การเข้า-ออก ของระบำ รำ ฟ้อน

1. การแสดงที่เป็นชุดสั้น ๆ ผู้แสดงจะออกจากหลังเวทีทั้ง 2 ข้างก็ได้ หรือออกจาก เดียวก็ได้แล้วแต่ลักษณะของเวทีที่แสดง แต่การออกจากข้างล่างเวที หลังที่นั่งคนดูที่กำหนดใช้ ออกแสดงได้ แต่ลักษณะการแสดงควรจะเป็นขบวนแห่เดินออกมามากกว่าจะเป็นการรำเดี่ยว เพราะจะทำให้การแสดงไม่เด่นชัด

2. ข้อสำคัญการออกของผู้แสดงระบำ รำ ฟ้อน ต้องออกให้มีช่องไฟห่างกันระหว่าง คู่ของผู้แสดงด้วยกัน และไม่มายืนซ้อนหลังกัน เช่น คู่หน้าออกมาแล้วต้องขยายไปตั้งแถว คู่ที่สองจึงออกมายืนแทนที่แล้วขยายไปตั้งแถว คู่ที่สามก็ออกมายืนแทนที่แล้วขยายไปตั้งแถว จนครบผู้แสดงทั้งหมดไปยืนตั้งแถวตามที่ต้องการ

3. ยืดขอบของการแสดงละครมาใช้ในการแสดงระบำ รำ ฟ้อนได้ โดยการออกแสดง ทางขวามือของเวที เมื่อจบการแสดงก็ให้ผู้แสดงเข้าทางซ้ายมือของเวที

4. การเข้า-ออกของผู้แสดง บางครั้งสถานที่และเวทีจะเป็นตัวกำหนด

5. ในการแสดงระบำ รำ ฟ้อน ถ้ามีความจำเป็นต้องให้ผู้แสดงเริ่มออกแสดงและเข้า หลังเวทีทางขวามือของเวที หรือเริ่มออกแสดงทางซ้ายมือ และเข้าหลังเวทีทางขวามือหรือเริ่ม ออกแสดงทางซ้ายมือเข้าหลังเวทีทางซ้ายมือก็ได้ไม่ถือเป็นผิด แต่ส่วนใหญ่มักจะนิยมให้ผู้แสดง เริ่มออกแสดงทางขวามือและเข้าหลังเวทีทางซ้ายมือของเวทีมากกว่า เพราะทำให้ดูสวยงาม เป็นระเบียบ

6. ใช้วิธีตั้งแถวเฉียงอาจจะเดินถอยหลังหรือวิ่งเข้าหลังเวทีก็ได้ ขึ้นอยู่กับจังหวะ ของเพลงที่ใช้รำรำ

แนวคิดของ นิตยา จามรมาน ผู้เชี่ยวชาญการสอนนาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ (อ้างถึงใน อมรา กล้าเจริญ, 2537, หน้า 58) ได้กล่าวถึงแนวความคิดประดิษฐ์ท่ารำ ว่าจะมีลักษณะ ต่างๆ กัน เช่น

1. การประดิษฐ์ท่ารำจากการตีบท โดยใช้ภาษานาฏศิลป์ต้องมีบทขับร้องจึง สามารถคิดประดิษฐ์ท่ารำให้ตรงตามความหมายขอคำร้องนั้นๆ ได้ท่ารำที่นำมานั้นก็อยู่ในท่ารำ ของไทยมาแต่ดั้งเดิมบางครั้งก็นำเอาแม่ท่าในบทรำเพลงช้า เพลงเร็ว แม่บทมาประดิษฐ์ใน ความหมายที่เกี่ยวกับความสูงส่ง เช่นอาจจะนำเอาท่าตระเวนเวหามาเป็นท่าที่กล่าวถึงยศศักดิ์ ฐานะ หรือใช้ท่าเจ็ดฉินมาตีบทตามคำร้องก็ได้

2. การประดิษฐ์ท่ารำประเภทระบำ รำ ฟ้อน ที่ใช้แต่ท่วงทำนองเพลง ไม่มีบทร้อง ก็จะมีกลวิธีการคิดประดิษฐ์ท่ารำโดยศึกษาทำนองเพลงว่ามีลักษณะเป็นอย่างไรท่วงทำนองของ เพลงมีจังหวะช้าหรือรวดเร็ว หรือท่วงทำนองอ่อนหวานผู้คิดประดิษฐ์ท่ารำจำเป็นต้องเอาท่าของ ต่างชาตินั้น มาประดิษฐ์ให้กลมกลืนกันเป็นลีลาของนาฏศิลป์ไทย โดยยึดหลักให้ทำนองเพลงมี ความสัมพันธ์กับท่ารำด้วย

3. การคิดประดิษฐ์ทำร่าต้องคำนึงถึงลีลาของทำนองเพลงมีความเหมาะสมกับตัวพระหรือตัวนางอย่าง เช่น พม่าราชวาน ควรใช้ตัวพระเป็นผู้ร่ายร่าจะเหมาะสมกว่าเพราะฉะนั้น การคิดประดิษฐ์ทำร่าบรรจุลงไปต้องมีลักษณะค่อนข้างกระฉับกระเฉงมีความเข้มข้นมีที่ทำนักรบตามท่วงทำนองเพลงแต่ถ้าท่วงทำนองเพลงอ่อนโยนลีลาการประดิษฐ์ทำร่าบรรจุลงไปควรใช้ตัวนางเป็นผู้แสดง เช่น ฟ็อนมานมกคลหรือฟ็อนพามอญ

การสร้างผลงานนาฏศิลป์พื้นเมือง มีหลักดังนี้

1. ควรเริ่มจากการศึกษาทำร่าที่เป็นของดั้งเดิมในท้องถิ่นนั้น คือ แม่ท่า หรือ ท่าหลักของพื้นเมือง มีแม่ท่าอะไรบ้าง แล้วนำมาประดิษฐ์ลีลาเชื่อมท่าร่า ให้มีความสวยงาม เช่น ท่าร่าพื้นเมืองมีท่าร่าเป็นท่าที่ 1 ท่าที่ 2 ท่าที่ 3 ท่าที่ 4 ท่าที่ 5 ฯลฯ เมื่อคิดประดิษฐ์ท่าร่า อาจจะนำเอาท่าที่ 1 ไปเชื่อมกับท่าที่ 5 หรือนำท่าที่ 3 ขึ้นมาเป็นท่าที่ 1 ในชุดระบำ ร่า ฟ็อน ที่คิดประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่

2. สิ่งที่ไม่สมควรกระทำอย่างยิ่ง คือการหยิบท่าร่าในชุดระบำ ร่า ฟ็อน พื้นเมืองชุดอื่นๆ มาบรรจุท่าในชุดพื้นเมืองที่เราเป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้นเพราะถือว่าการลอกเลียนแบบ เช่น เมื่อเราคิดประดิษฐ์ชุดการแสดงพื้นเมืองอีสานขึ้นมา 1 ชุด เราไปนำเอาท่าร่าบางท่าจากชุดมโนราห์เล่นน้ำบ้าง จากชุดดั่งครก ดั่งสากบ้าง จากชุดเข็งเขียงข้องบ้าง ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด มาบรรจุท่าร่าลงในผลงานของเรา นั้น เป็นการกระทำที่แสดงให้เห็นว่าผู้ผู้นั้นไม่มีความรู้ความสามารถที่แท้จริง

3. การคิดประดิษฐ์ทำร่าที่ไม่ควรกระทำอีกวิธีหนึ่งก็คือ การนำเอาท่าร่าพื้นเมืองของภาคเหนือมาผสมปนกันท่าร่าภาคอีสาน หรือการนำเอาท่าร่าภาคใต้มาผสมปนกับท่าร่าของภาคกลาง แล้วนำมาบรรจุอยู่ในระบำชุดเดียวกัน ทำนองเพลงเดียวกัน ยกเว้นแต่ชุดระบำสี่ภาคเท่านั้น สิ่งทีกล่าวมานี้มีวิธีหลีกเลี่ยงได้ก็คือ ให้ใช้การประดิษฐ์ท่าร่า โดยเอาแม่ท่ามาดัดแปลงให้ตรงตามจุดหมายของระบำ ร่า ฟ็อน จะเน้นรูปแบบใด หรือลักษณะใด ให้ยึดแม่ท่าของพื้นเมืองเฉพาะของท้องถิ่นนั้นๆ มาเป็นหลักในการผลิตผลงานประยุกต์ใหม่ๆ ของคนรุ่นใหม่ต่อไป

การแปรแถว ให้ข้อเสนอแนะการแปรแถว ดังนี้

1. การแปรแถวในชุดระบำที่มีคำร้องและมีคำเอื้อน ไม่นิยมที่จะแปรแถวในขณะที่เอื้อน แต่อาจจะไปแปรแถวในช่วงของทางที่จะรวบคำร้องกับเอื้อนนั่น มาอยู่ในลีลาเดียวกันได้

2. การแปรแถวชุดการแสดงที่มีแต่การบรรเลงทำนองของดนตรีไม่มีเนื้อร้องให้ฟัง จังหวะช่วงของเพลงจะไปลงกับจังหวะใหญ่ได้หรือไม่ เพราะไม่นิยมร่ำละครลงจังหวะครึ่งหนึ่งของห้องเพลง จังหวะของเพลงไทยส่วนมากจะมี 8 จังหวะ แล้วซอยเป็น 4 จังหวะ เพราะฉะนั้น จังหวะที่ 1 และจังหวะที่ 2 จะเป็นลีลาเพื่อไปลงในจังหวะที่ 4 หรือจากจังหวะที่ 4 แล้วจะเว้นช่วงไปลงจังหวะที่ 8 บรรจุท่าร่าในการแปรแถวให้ลงพอดีกับทำนองเพลง

การเชื่อมท่ารำ คือ ลีลาของท่ารำ ผู้แสดงต้องฝึกทักษะในการฟังทำนองเพลงและ จังหวะหน้าทับให้ได้อย่างแม่นยำ เพราะจะทำให้การเชื่อมท่ารำไม่ลงแม่ท่าผิดจังหวะ หรือเพี้ยนไป การเข้า-ออก ของระบำ รำ ฟ้อน สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. เริ่มออกแสดง ให้ยึดขนบธรรมเนียมของละคร คือ เริ่มออกทางขวามือของเวที
2. เมื่อจบการแสดงให้ชักแถวเข้าหลังเวทีทางซ้ายมือของเวที
3. การเข้า-ออก ของระบำ รำ ฟ้อน ให้ใช้วิธีปิดเปิดม่านให้ใช้วิธีจบการแสดงด้วยท่า นิ่งในลักษณะตั้งขุม ซึ่งจะใช้ในกรณีจัดการแสดงในรายการโทรทัศน์
4. จัดผู้แสดงให้เป็นรูปจุดต่าง ๆ อย่างสะดวกตา เมื่อการแสดงจบจะจบให้ใช้วิธีเริ่ม หรือไฟสลัว ๆ แล้วใช้ดวงส่องตามตัวละคร (follow) จับแต่จุดเด่นเฉพาะของระบำชุดนั้นสักครู่หนึ่ง ทิ้งระยะเวลาไว้ประมาณ 2 - 3 วินาที แล้วจึงดับไฟมืดลง ในช่วงนั้นผู้แสดงเริ่มแยกย้ายกันเข้า หลังเวที เป็นต้น

แนวคิดของ สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2543, หน้า 55) ได้กล่าวว่า หลักการคิดประดิษฐ์ท่ารำ ควรมีส่วนประกอบ คือ

1. ยึดถือพื้นฐานของท่ารำ อันเป็นรูปแบบที่มีมาแต่เดิม คือ แม่ท่าต่าง ๆ จากบทรำ เพลงช้า เพลงเร็ว และแม่บท ที่ได้ฝึกสอนปฏิบัติกันมาตั้งแต่โบราณและยังมีภาษาท่าที่แสดงถึง อารมณ์แสดงถึงอกกับกิริยาอาการต่าง ๆ อีกด้วย
2. ต้องอาศัยความชำนาญ รอบรู้ในท่ารำพื้นฐานต่าง ๆ สามารถที่จะนำมาคิดประดิษฐ์ ท่ารำเชื่อมโยงกัน สื่อให้ผู้อื่นดูเข้าใจความหมายว่ากำลังทำอะไร มีอารมณ์อย่างไรและมีความหมายอย่างไร
3. การบรรจุท่ารำให้ลึกลับยิ่งท่ารำซ้ำ ๆ ในบทเดียวกันจะต้องหาท่าดัดแปลงที่เรา เรียกว่า ท่าเก๋ ๆ ของพ่อครู แม่ครู มาใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ
4. ในปัจจุบันนี้การบรรเลงเพลงเพื่อการแสดงต้องมีลักษณะสนุก เร้าใจ ฟังง่าย
5. ต้องคำนึงระดับของผู้ดูว่ามี 2 ระดับด้วยกัน คือ ผู้ดูที่เป็นศิลปินได้รับการศึกษา วิชานาฏศิลป์มาเป็นอย่างดี และผู้ดูที่ไม่มีพื้นฐานวิชานาฏศิลป์
6. การแสดง มิได้มีความสำคัญที่ท่ารำอย่างเดียว จะต้องให้ความสำคัญกับทำนอง เพลง เนื้อร้อง และเครื่องแต่งกายด้วย
7. การคิดประดิษฐ์ท่ารำ ควรให้ความกระชับ การกระแสงควรมีความยาวไม่เกิน 8 นาที แต่ถ้าจำเป็นต้องให้การแสดงใช้เวลา 10-12 นาที การแสดงนั้นควรจะมีลักษณะสนุกสนานเร้าใจ
8. ควรเสนอรูปแบบการแสดงให้มีคุณภาพ โดยคำนึงถึงเป้าหมายของการแสดงใน ชุดนั้น ๆ เป็นเกณฑ์

การแปรแถว ถ้าเป็นลักษณะการแสดงประเภทระบำ ใช้ผู้แสดงเป็นหมู่คณะคำนึงถึงความพร้อมเพียงเป็นหลัก การแปรแถวนี้มีจุดประสงค์เพื่อไม่ให้ท่ารำนั้นหยุดนิ่ง ผู้แสดงยืนท่าตาย บนเวที และต้องคำนึงถึงว่าเป็นระบำประเภทไหน ถ้าเป็นระบำถวายพระพร หรืออวยพรผู้แสดง

แต่งตัวพระตัวนาง การเยื้องกรายแปรแถว ต้องมีรูปแบบที่นุ่มนวล มีลีลาของมือและเท้าที่ สอดคล้องกัน ไม่วิ่งเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วเหมือนกับการแสดงบัลเลต์ หรือโมเดิร์นแดนซ์ ส่วน การแปรแถวสำหรับการแสดงพื้นเมือง จะไม่มีรูปแบบตายตัวเหมือนรำไทยในภาคกลาง ส่วน การแสดงพื้นเมืองจึงมีอิสระในการแปรแถว โดยคำนึงถึงความสนุกสนานครึกครื้น และแสดง เอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่

การเชื่อมท่ารำ เป็นการนำท่ารำแม่ท่าหลาย ๆ ท่ามาเชื่อมโยงให้ติดต่อกันโดยใช้ลีลา ในการรำเข้ามาเชื่อมท่ารำให้กลมกลืนกันให้มากที่สุด ผู้คิดประดิษฐ์ท่ารำต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์เป็นสำคัญ

การเข้า-ออกของระบำ รำ ฟ้อน ปัจจุบันนี้เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในการแสดงละคร ค่อนข้างมาก การแสดงจึงไม่จำเป็นต้องเดินรำออกมาตามชนบของละครแต่อย่างเดียว อาจจะมีการปรับปรุงเพื่อย่นระยะเวลาในการแสดง หรือต้องการความแปลกใหม่ เช่น ในการรำเพลง หน้าพาทย์ตระนิมิต ในตอนท้ายจบต้องมีเพลงรำ ผู้รำตั้งท่ารำวิ่งเข้าหลังเวที ผู้ประดิษฐ์ท่ารำอาจจะ ปรับปรุงการเข้าหลังเวทีด้วยการดับไฟ เมื่อการรำตระนิมิตจบผู้รำก็เข้าหลังเวทีทั้งไฟมืด ๆ ผู้รำตัว แผลงก็ออกมายืนตั้งท่ารำแทนที่ ไฟก็เปิดสว่างขึ้น วิธีนี้เป็นการลดความซ้ำซากได้ และทำให้ การแสดงมีความกะทัดรัดรวดเร็วขึ้น ถ้าเป็นการแสดงบนเวทีกลางแจ้ง ใช้วิธีนี้ไม่เหมาะก็ให้ใช้ท่า เข้าท่าออกตามเพลงเข้าเพลงออก อันเป็นระเบียบแบบแผนดั้งเดิมที่ถือปฏิบัติกันมา ส่วนการเข้า การออกหลังที่นั่งคนดูนั้น ให้พิจารณาความเหมาะสมของการแสดง โอกาส สถานที่ สถานภาพ ของผู้ดูเป็นคนระดับใด ถ้าพิจารณาแล้วว่ามีผลดีมากกว่าผลเสียก็นำไปปฏิบัติได้ไม่ถือเป็นผิด

จาดุรงค์ มนตรีศาสตร์ (2538, หน้า 56-61) อาจารย์ประจำวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ได้เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการประดิษฐ์ท่ารำว่า อุปสรรคอันสำคัญยิ่งในการผลิตผลงาน ทางด้านนาฏศิลป์ใหม่ ๆ นั้นมีอยู่หลายประเภทด้วยกัน คือ

1. วิทยุติ ผู้ที่มีอายุน้อยหรือคนรุ่นใหม่ เมื่อคิดประดิษฐ์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ใหม่ ๆ ขึ้นผู้ ที่ภายในวงการเดียวกัน มักจะไม่ยอมรับไม่สนับสนุนผลงานนั้นโดยไม่เปิดโอกาสให้ออกมาเผยแพร่
2. ประเพณี ในสถาบันเดียวกันมีผู้อาวุโส ลูกศิษย์ซึ่งอยู่ในวงใกล้ชิดจะไม่ แสดง ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ผลงานคิดประดิษฐ์ท่ารำ ถือเป็นการ “ข้าม” แต่ถ้าจำเป็นต้อง คิดประดิษฐ์ท่ารำผลงานด้านนาฏศิลป์ ต้องนำผลงานนั้นไปปรึกษาครูผู้อาวุโสจะต้องแก้ไข เมื่อ ครูแก้ไขให้แล้วผลงานนั้นจะมีลักษณะเป็นผลงานของเก่าแบบดั้งเดิมไปทันที
3. ในการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ให้ผู้เรียนยึดมั่นในแบบดั้งเดิมถ้าละเมิดจะเป็น การทำผิดครู
4. นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทางด้านวิชาการละครน่าจะเป็นผู้คิดประดิษฐ์ได้อย่าง อิสระ แต่ก็ยังไม่ได้รับการไว้วางใจ เพราะประเพณีเกรงว่าจะผิดแบบแผนใหม่
5. ผู้อยู่วงการนาฏศิลป์ ภายนอกเครือข่ายกรมศิลปากร มีโอกาสที่จะคิดประดิษฐ์ ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ใหม่ ๆ ได้

6. บุคคลที่มีชาติกำเนิดในตระกูลสูง มีบารมีมาจะมีโอกาสเป็นผู้คิดประดิษฐ์ทำรำ การแปรแถว เพื่อให้เกิดความแตกต่าง เปลี่ยนแปลงความซ้ำๆ ต้องคำนึงถึงจำนวนผู้แสดง เพลง ขนาดของสถานที่ ความสามารถของผู้แสดง

1. จำนวนผู้แสดง การแสดงที่ใช้ผู้แสดงเป็นจำนวนมากๆ เป็นการแสดงหมู่ มีการแปรแถว เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ทำให้การแสดงนั้นไม่เป็นที่น่าเบื่อหน่าย จำนวนผู้แสดงต้องเป็นไปตามจุดประสงค์ของการแสดงนั้นด้วย เช่น เป็นระบำหมู่ หรือความต้องการให้เป็นสัญลักษณ์ หรือเป็นรูปภาพต่างๆ จำนวนผู้แสดงจะกำหนดให้ตรงตามจุดประสงค์นั้นๆ ที่กล่าวนี้ก็คือการทำเป็นรูป เป็นอักษรย่อ หรือรูปภาพ สัญลักษณ์ของอักษรย่อพระปรมาภิไธย จำนวนตัวเลขหรือเครื่องหมายของการแสดงกีฬา หรือสัญลักษณ์ประจำชาติ เป็นต้น

2. เพลง จังหวะต้องเหมาะสมในการแปรแถวตามจำนวนผู้แสดง ความชัดเจนของจังหวะ สัญญาการให้คิดในการแปรแถว โดยใช้กรับหรือกลองที่สอดแทรกในเพลง

3. ขนาดของสถานที่ มีความกว้างใหญ่พอที่จะแปรแถวเป็นรูปต่างๆ ตามความต้องการได้ รวดเร็วเพียงใด ทางออกทางเข้าของผู้แสดงมีความสอดคล้องกับการแปรแถวได้แนบเนียนอย่างไรหรือไม่

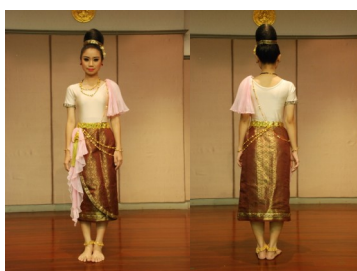
4. ความสามารถของผู้แสดง ผู้แสดงจะต้องมีความสามารถในการรำรำในระดับเดียวกันและมีสามัญสำนึกในเรื่องจังหวะเป็นอย่างดี ได้มาตรฐาน มีความเชื่อมั่นมีระเบียบวินัย การเชื่อมท่ารำ จะใช้ในกรณีที่มีท่ารำ 2 ท่าที่แตกต่างกัน และต้องการให้ท่ารำ ทั้ง 2 ท่านั้น ต่อเนื่องกัน จำเป็นต้องประดิษฐ์ท่าเชื่อม ซึ่งมีลักษณะเป็นลีลาเข้ามาแทรก เพื่อให้ท่ารำ 2 ท่านั้น ต่อเนื่องกันอย่างกลมกลืน

การเข้า-ออก ของระบำ รำ ฟ้อน ต้องรู้ช่วงระยะ และตำแหน่งของการเข้า การออก อย่างแน่นอน หมายรวมถึงความพร้อมเพรียงและยึดขนบของละครด้วย แต่ในบางกรณีจำเป็นจะต้องทิ้งประเพณี เพื่อความสมบูรณ์ของการแสดง เช่น ถอยหลังเข้าหลังเวทีทั้งด้านซ้ายและด้านขวาของเวที โดยเผชิญหน้ากับผู้ดูตลอดเวลา เช่น การแสดงหน้าพระที่นั่ง หรือการแสดงบนเวทีต่างประเทศ เป็นเวทีที่ไม่มีทางออกทางเข้าบนเวทีละครไทย ฉะนั้นผู้กำกับการแสดง จะต้องเป็นผู้กำหนดการเข้าการออกขึ้นเอง โดยอาศัยหลักนาฏศิลป์ไทย

จากแนวคิดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวความคิดประดิษฐ์ท่ารำของศิลปิน หมายถึง การคิดประดิษฐ์ท่ารำจากการตีบท ใช้ภาษานาฏศิลป์ให้กลมกลืนกับท่วงทำนองของอารมณ์เพลงนั้นๆ โดยวิธีฟังเพลงก่อนแล้วจึงคิดท่ารำให้มีลีลาผสมกลมกลืนไปกับบทร้อง โดยผ่านกระบวนการอยู่หลายขั้นตอน คือจะต้องมีการเรียนรู้ มีประสบการณ์ที่ดี มีการขัดเกลากระบวนการท่ารำจากบรมครู ที่ถูกต้องมีแบบแผน ก่อนที่จะคิดประดิษฐ์ท่ารำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการคิดและประยุกต์ให้เกิดเป็นท่ารำที่แปลกใหม่ จากนั้นในการคิดประดิษฐ์ท่ารำ ควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายเป็นสำคัญ ภาษาท่าสื่อจะต้องมีความชัดเจน และเหมาะสมกับการแสดงของรำชุดนั้นๆ ด้วย

5. การแต่งกายประกอบทำรำ

ลักษณะการแต่งกายประกอบทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี ผู้วิจัย ได้ศึกษาประเพณีของพื้นบ้าน ท้องถิ่นของตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ทำให้เกิดแนวคิดการออกแบบที่จะสร้างหรือทำเพื่อสื่อถึงชิ้นงานจากโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรมความเป็นอยู่ในสมัยนั้นออกมาในรูปแบบของการแต่งกายประกอบทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี ดังนี้

ภาพ 11 การแต่งกายด้านหน้า-หลัง

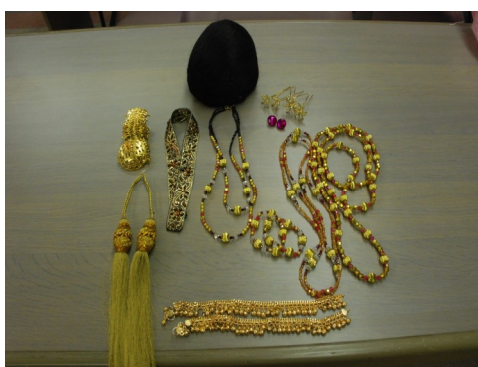
ภาพ 12 เครื่องประดับส่วนบน-ล่าง

ภาพ 13 เครื่องประดับส่วนล่าง

ภาพ 14 การเกล้าผมด้านหน้า-หลัง

ภาพ 15 เครื่องประดับ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

6. การหาประสิทธิภาพทำจำ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540, หน้า 95) กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพของสื่อ ดังนี้

1. กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมสุดท้าย ซึ่งค่าประสิทธิภาพจะกำหนดเป็น E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ และค่า E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์คิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยคะแนนที่ได้ ดังนั้น E_1/E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ โดยปกติแล้วกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักตั้งไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น อย่างไรก็ตามไม่ควรกำหนดต่ำกว่านี้ เพราะกำหนดไว้เท่าไรมักจะได้ผลเท่านั้น

2. กำหนดเกณฑ์โดยทดสอบทางสถิติ ทำได้โดยนำสื่อที่สร้างขึ้นไปทดลอง แล้วหาค่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน หากมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถือว่าเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้

การกำหนดระดับประสิทธิภาพของสื่อที่สร้างขึ้น กำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับ “สูงกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของสื่อสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าเกิน 2.5 ขึ้นไป

2. ระดับ “เท่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของสื่อสูงเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่เกิน 2.5

3. ระดับ “ต่ำกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของสื่อต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่เกิน 2.5 ซึ่งถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540, หน้า 100-102) ได้กำหนดแนวคิดโดยยึดหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนบรรลุผล ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์จึงต้องคำนึงถึงกระบวนการและผลลัพธ์ และมีการกำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ย การทดสอบหาประสิทธิภาพดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (individual try out) โดยการนำเอาสื่อไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คน ซึ่งมีความแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน แล้วนำมาคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) โดยการปรับปรุงแก้ไขให้ได้ตามเกณฑ์ 60/60

2. ทดลองกลุ่มย่อย (small group try out) โดยการนำเอาสื่อไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 6-10 คน ซึ่งมีความแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน แล้วนำมาคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) โดยการปรับปรุงแก้ไขให้ได้ตามเกณฑ์ 70/70

3. ทดลองภาคสนาม (field try out) โดยการนำเอาสื่อการเรียนไปทดลองกับนักเรียนซึ่งมีความแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน แล้วนำมาคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) โดยการปรับปรุงแก้ไขให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80 ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

ในกรณีที่ประสิทธิภาพของสื่อที่สร้างขึ้นถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากมีตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ เช่น สภาพห้องเรียน ความพร้อมของผู้เรียน เป็นต้น อาจอนุโลมให้มีระดับความคลาดเคลื่อนไว้ประมาณร้อยละ 2.5-5 กล่าวคือ

1. เมื่อประสิทธิภาพของสื่อสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 2.5 ขึ้นไป ถือว่าสื่อมีประสิทธิภาพดีมาก

2. เมื่อประสิทธิภาพของสื่อสูงเท่ากับหรือเทียบเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกินร้อยละ 2.5 ถือว่า สื่อมีประสิทธิภาพดี

3. เมื่อประสิทธิภาพของสื่อต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้ง แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ถือว่า สื่อมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้หรืออยู่ในระดับพอใช้ แต่ถ้าประสิทธิภาพของสื่อต่ำกว่าเกณฑ์มากกว่าร้อยละ 2.5 ถือว่า สื่อนั้นมีประสิทธิภาพต่ำ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540, หน้า 101-102) กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพโดยสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. หาคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัด การทดสอบย่อยระหว่างเรียนจากชุดกิจกรรมฝึกทักษะของนักเรียนทั้งกลุ่ม

2. หาคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบก่อนเรียน

3. คำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อโดยใช้สูตร E_1/E_2 ดังนี้

สรุปได้ว่าการหาประสิทธิภาพของท่ารำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คุณภาพของวิธีการเรียนที่สามารถพัฒนาความสามารถในการรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ซึ่งในการหาประสิทธิภาพของท่ารำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี พิจารณาจากเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนทุกคน ระหว่างการฝึกตามขั้นตอนได้ถูกต้อง เฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยท่ารำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนทุกคน หลังจากการฝึกด้วยท่ารำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ได้ถูกต้อง เฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อารีย์ วชิรวารการ (2542, หน้า 143) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่างๆ ทั้งโรงเรียน ที่บ้าน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ แต่คนส่วนมากเข้าใจว่าผลสัมฤทธิ์เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนภายในโรงเรียนและมองในแง่มุมมองความรู้ ความสามารถทางสมองเท่านั้น ในทางที่จริงแล้ว ความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรมก็เป็นผลจากการฝึกสอนและอบรม ซึ่งก็นับว่าเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย

ภพ เลหาไพบูลย์ (2542, หน้า 329) ให้ความหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ จากที่ไม่เคยกระทำ หรือกระทำได้น้อย ก่อนที่จะมีการเรียนการสอน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีการวัดได้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543, หน้า 29) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า คือ คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลจากการเรียนการสอนหรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอนทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมในด้านต่างๆ ของสมรรถสมอง

ศิริชัย กาญจนวาสี (2548, หน้า 162) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็น ผลการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า อันเกิดจากกระบวนการเรียนการสอนในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งที่ผ่านมา

กูด (Good, 1973, p.7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นผลของการสะสมความรู้ ความสามารถในการเรียนทุกด้านเข้าไว้ด้วยกัน

จากศึกษาความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงผลจากการจัดการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียน

2. จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพศาล หวังพานิช (2526, หน้า 137) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผล (Level of Accomplishment) ของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าใด มีความสามารถชนิดใด

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, หน้า 29-30) ได้อธิบายการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลว่า เรียนรู้แล้ว รู้อะไรบ้าง และมีความสามารถในด้านใด มากน้อยเพียงใด เช่น มีพฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่ามากน้อยอยู่ในระดับใด นั่นคือ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัยนั่นเอง ซึ่งเป็นการวัด 2 องค์ประกอบตามจุดมุ่งหมาย ลักษณะของวิชาการที่เรียน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงให้เห็นเป็นผลงานปรากฏออกมาที่สังเกตและวัดได้ เช่น วิชาศิลปะศึกษา พลศึกษา งานช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ “ข้อสอบภาคปฏิบัติ” ซึ่งเป็นการประเมินผล จะพิจารณาที่วิธีปฏิบัติและผลงานที่ปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ ผลมาจากการเรียนการสอนมีวิธีการวัดได้ 2 ลักษณะ คือ

2.1 การสอบปากเปล่า การสอบแบบนี้มักจะทำโดยรายบุคคล ซึ่งเป็นการสอบที่ต้องการดูผลเฉพาะอย่าง เช่น การสอบอ่านหนังสือ การสอบสัมภาษณ์ ซึ่งต้องการดูการใช้ถ้อยคำในการตอบคำถาม ซึ่งต้องการวัดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำและตอบคำถามก็สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ตามความต้องการ

2.2 การสอบแบบให้เขียนตอบ เป็นการสอบวัดที่ให้ผู้สอบเขียนเป็นตัวหนังสือตอบ ซึ่งมีรูปแบบอยู่ 2 รูปแบบ คือ

2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ ซึ่งได้แก่ การสอบวัดที่ใช้ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง

2.2.2 แบบจำกัดคำตอบ ซึ่งเป็นการสอบที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้คำตอบหรือกำหนดคำตอบที่ให้เลือก ซึ่งมีคำตอบอยู่ 4 รูปแบบ คือ แบบเลือกทางใดทางหนึ่ง แบบจับคู่ แบบเติมคำ และแบบเลือกคำถาม

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ซึ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น หมายถึง เป็นการวัดพฤติกรรม 3 กลุ่มพฤติกรรมด้วยกัน คือ

1. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถและความคิด รวมทั้งการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ผลจากการเรียน การสอน ซึ่งพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด โดยจำแนกตามทฤษฎีของบลูม (Benjamin S. Bloom) ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 6 ชั้น ดังต่อไปนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาพิสุทธ์, 2542, หน้า 76-77)

1.1 ความรู้ ความจำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะรักษาไว้ซึ่งเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้รับการเรียนการสอนและประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งที่สัมพันธ์กับประสบการณ์นั้น ๆ และสามารถถ่ายทอดออกมาได้ถูกต้อง

1.2 ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความ และสรุปความเกี่ยวกับสิ่งที่ได้พบ ซึ่งเป็นเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับรู้และสามารถสื่อความเข้าใจที่ตนมีอยู่นั้นไปสู่ผู้อื่นได้อย่างถูกต้องด้วย

1.3 การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งได้รับการเรียนรู้ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายคลึงกันได้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.4 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกเรื่องราว ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ใดๆ ออกเป็นส่วนย่อยๆ และสามารถบอกได้ว่าส่วนย่อยๆ นั้น แต่ละส่วนสำคัญอย่างไร ส่วนใดสำคัญที่สุด แต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และมีหลักการใดร่วมกันอยู่

1.5 การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อย ๆ เข้าด้วยกันให้เป็นส่วนใหญ่ ทำให้ได้ผลผลิตที่แปลกใหม่และดีไปกว่าเดิม พฤติกรรมด้านนี้เน้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่

1.6 การประเมินค่า หมายถึง ความสามารถในการวิจัย ตีราคาประมาณการสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีหลักเกณฑ์เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย คือ พฤติกรรมย่อยด้านความรู้ ความจำเป็น พฤติกรรมที่มีระดับต่ำสุดถือเป็นพฤติกรรมย่อยด้านความเข้าใจ การนำไปใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าเป็นพฤติกรรมที่สูงขึ้นตามลำดับในการเรียน การสอนโดยหลักทั่วไปนั้น ต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมสูงกว่าความรู้ ความจำ คือเป็นการพัฒนาให้เกิดความคิด

2. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ ความชื่นชมของบุคคลต่อสิ่งต่างๆ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 5 ชั้น ดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544, หน้า 435-436)

2.1 ชั้นการเรียนรู้ (receiving) จัดเป็นการพัฒนาขั้นแรกที่สุด ในขั้นนี้บุคคลจะมีความรู้สึกรับรู้ต่อสิ่งที่ปรากฏเมื่อได้รับการกระตุ้นจะเกิดความรู้สึกต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่ง เป็นจุดเริ่มต้นที่จะเรียนรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดสำคัญยิ่งในการเรียนการสอนหรือการทำงาน เพราะถ้าไม่มีการรับรู้ นักเรียนไม่เปิดใจรับสิ่งเร้า ข้อมูลต่างๆ รูปแบบการปฏิบัติต่างๆ แล้วย่อมไม่เกิดการเรียนรู้ใดๆ ทั้งสิ้น การรับรู้แบ่งเป็น 3 ชั้นย่อย ดังนี้

2.1.1 การรับรู้ เป็นการเริ่มรู้สึก นึกคิดต่อเหตุการณ์ และได้ตั้งข้อสังเกตรับรู้ความแตกต่างของสิ่งเร้าที่มากกระทบ เช่น รับรู้ความแตกต่างของภาพ เสียง รูปร่าง เหตุการณ์ต่างๆ เช่น รู้ตัวว่าขณะกำลังจะเรียนวิชาอะไร หรือครูกำลังจะให้ทำอะไร

2.1.2 การตั้งใจรับรู้ เป็นการเต็มใจเอาใจใส่ ผักใฝ่ต่อสิ่งเร้า เริ่มสะสมความรู้ ประสบการณ์ในสิ่งเร้านั้นๆ และนำมารวมกัน หรือยอมรับเพื่อปฏิบัติแต่ยังไม่มีความคิดเห็น การประเมินหรือการตัดสินใจใดๆ ในการเรียนการสอนใดๆ ถ้านักเรียนตั้งใจรับรู้ก็จะรับสิ่งที่จะเรียนได้มาก ถ้าตั้งใจน้อยก็รับได้น้อยหรือไม่ได้เลย

2.1.3 การเลือกรับรู้ เป็นการจำแนกความแตกต่างเพื่อเลือกสรรรับเฉพาะ อย่างหรือเฉพาะเรื่องที่สนใจหรือเลือกตอบเฉพาะบางคำถามที่สนใจ

2.2 ขั้นการตอบสนอง (responding) เป็นการพัฒนาการสูงขึ้นซึ่งต่อเนื่องมาจาก ขั้นที่หนึ่ง กล่าวคือ บุคคลไม่เพียงแต่รับรู้สิ่งเร้าเฉยๆ เท่านั้น แต่เริ่มมีปฏิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ตนรับรู้ แบ่งเป็น 3 ขั้นย่อย ดังนี้

2.2.1 ยินยอมตอบสนอง เป็นความรู้สึกที่ยอมรับหรือยอมปฏิบัติตาม สถานการณ์หรือเรื่องราวนั้นยินยอมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หรือหลักการที่ได้รับมา เช่น ในสิ่งที่เขาได้รับรู้มา เป็นการยอมทำตามด้วยความรู้สึกที่ว่าจำเป็นต้องทำตาม

2.2.2 เต็มใจตอบสนอง เป็นความรู้สึกว่าจะต้องทำตามปฏิบัติตามในกิจกรรมนั้นๆ ด้วยความสมัครใจ ในขั้นนี้บุคคลจะเริ่มอาสาที่จะทำหรือเริ่มปฏิบัติกรกับผู้อื่นหรือพยายามหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติในพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เช่น อาสาตอบคำถาม สมัครเข้าร่วม ชุมชนต่างๆ

2.2.3 พอใจตอบสนอง เป็นการตอบสนองด้วยความรู้สึกเต็มใจ พอใจต่อ พฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้อื่นในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แสดงความไม่พอใจหรือ ขัดแย้งในสิ่งที่เป็นพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เป็นการเลือกสรรแสดงตอบสนองต่อสิ่งเร้า เช่น ในการพัฒนาระเบียบวินัย ในขั้นนี้นักเรียนจะเริ่มพอใจต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้อื่นที่ เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและหรือเริ่มมีความขัดแย้งต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกที่ไม่มี ระเบียบวินัย เป็นต้น

2.3 การเห็นคุณค่า เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มเห็นคุณประโยชน์ของสิ่งที่เขารับรู้และสิ่งที่ เขาตอบสนองแล้ว โดยยอมรับว่าที่เขาได้รับมา นำมาปฏิบัตินั้นเป็นสิ่งที่มีความหมาย มีประโยชน์ มีความหมายต่อเขาในสิ่งที่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ บุคคล จะเริ่มรู้สึกว่าไม่มีประโยชน์ ไม่มีความหมาย ไม่มีค่าต่อเขาแล้ว บุคคลจะพัฒนาถึงความรู้สึกใน ขั้นนี้ได้ โดยอาศัยการสะสมไว้อย่างช้าๆ ซึ่งเป็นการเกิดขึ้นอย่างช้าๆ ซึ่งต้องอาศัยเวลาจึงจะเป็น พฤติกรรมการเห็นคุณค่าที่มีความแน่นอนคงเส้นคงวา มีการกระทำที่สม่ำเสมอพอควร ในขั้นนี้ แบ่งเป็น 3 ขั้นย่อย ดังนี้

2.3.1 การยอมรับคุณค่า เป็นการยอมรับในคุณค่าของสถานการณ์ เรื่องราว เชื่อในคุณค่าของคุณลักษณะนั้นๆ และพยายามเพิ่มพูนประสบการณ์ในเรื่องราวนั้นๆ พยายาม ปฏิบัติตามบ่อยครั้ง

2.3.2 การชื่นชมในคุณค่าเป็นการยอมรับนิยม ในคุณค่าของสถานการณ์ถึงระดับที่ต้องการที่จะแสดงอย่างใดอย่างหนึ่ง ต้องการติดตามเข้าช่วยเหลือสนับสนุนให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่ส่งเสริมที่เขาเห็นด้วย

2.3.3 ยึดมั่นในคุณค่า มีความเชื่อมั่นและแน่วแน่ มีความศรัทธาในเรื่องราวนั้นว่าควรจะทำตามและพยายามหาโอกาสที่จะแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือกิจกรรมหรือโต้แย้งขัดขวางการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในคุณค่าที่เขายอมรับ

2.4 การจัดระบบ (organization) ในขั้นนี้บุคคลจะรวบรวมสิ่งที่เป็นคุณค่าไว้ในจิตใจหลายอย่างซึ่งจะทำให้เกิดระบบภายในโดยเขาพยายามปรับตัวเองให้เข้ากับคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมที่เขายอมรับและเห็นคุณค่านั้นและพยายามพิจารณาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม (value) ที่เขาเห็นคุณค่าหลายๆ อย่างพร้อมกัน แล้วพยายามจัดลำดับค่านิยมต่างๆ ที่รับมา แล้วปรับให้เข้ากับสิ่งต่างๆ ที่ยอมรับนั้นๆ แบ่งออกเป็น 2 ชั้นย่อย ดังนี้

2.4.1 การสร้างระบบคุณค่า เป็นการสรุปยอดระหว่างคุณค่าของเรื่องราวต่าง ๆ ที่บุคคลยึดมั่นเข้าด้วยกัน สร้างความเข้าใจในค่านิยมซึ่งเขาจะแสดงออกโดยการเข้ากลุ่มร่วมสร้างแนวคิด เป็นต้น

2.4.2 การจัดระบบค่านิยม เป็นการเรียงลำดับความสำคัญของสิ่งของที่มีคุณค่าต่างๆ แยกแยะและจัดคุณค่าต่างๆ ให้ผสมกลมกลืนเข้าด้วยกัน สร้างแผน สร้างกฎเกณฑ์ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เขายอมรับ เมื่อสร้างระบบขึ้นแล้วจะนำไปใช้กับตัวเองหรือพยายามชักชวนให้ผู้อื่นยอมรับระบบนั้นด้วย

2.5 การสร้างลักษณะนิสัย เป็นการพัฒนาขั้นสูงสุดเมื่อบุคคลเริ่มต้นยอมรับสิ่งที่บุคคลเห็นว่าจัดระบบต่างๆ จนเข้ารูปแล้ว บุคคลจะติดกับระบบจนเป็นลักษณะเฉพาะของตัวเอง แล้วปฏิบัติหรือยึดถือต่อไปจนเกิดการแสดงออกตอบสนองในรูปแบบที่คงเส้นคงวา จัดได้ว่าเป็นลักษณะประจำตัวของเขาในที่สุด ขั้นการสร้างลักษณะนิสัย แบ่งออกเป็น 2 ชั้นย่อย ดังนี้

2.5.1 สร้างข้อสรุป เป็นความพยายามปรับปรุงระบบตนเองให้สมบูรณ์ตามแนวที่ตนเองต้องการ

2.5.2 กิจนิสัย เป็นการแสดงออกอย่างสม่ำเสมอจนได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัวของเขาซึ่งแสดงว่าได้เกิดคุณลักษณะเฉพาะนั้นๆ ในตัวของเขาแล้ว เมื่อบุคคลได้มาจนถึงขั้นเกิดกิจนิสัยแล้วจะมีความคงเส้นคงวาของการปฏิบัติการมีส่วนร่วมหรือเข้าไปจัดกิจกรรมต่างๆ ของส่วนรวมที่สอดคล้องกับค่านิยมหรือคุณลักษณะของเขา มีการเทิดทูนหรือเสียสละเพื่อยืนยัน อุดมคติที่เขายึดมั่นหรือยกเล็ก โต้แย้ง หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยทั่วไปจะมีปรากฏการณ์ที่เป็นที่ยอมรับของสังคมส่วนใหญ่ ได้แก่ การได้รับการยกย่อง ยอมรับ รับรางวัลหรือเกียรติยศ ได้รับการกล่าวถึงในสังคมหรือกลุ่มชนที่เขาเป็นสมาชิก

เช่น เมื่อกล่าวถึงความซื่อสัตย์จะนึกถึงบุคคลในบางกลุ่มที่มีคุณลักษณะด้านนี้เป็นพิเศษจนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป เป็นต้น

3. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้กลไกทางกายและทางสมองได้สัมพันธ์กันจนสามารถใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย ทำงานอย่างมีจุดหมาย ซึ่งแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 7 ชั้นย่อย ดังนี้

3.1 การรับรู้ เป็นการรับรู้โดยประสาทสัมผัสเกี่ยวกับรูปธรรม เช่น วัตถุ สิ่งของ และนามธรรม เช่น คุณสมบัติหรือความสัมพันธ์

3.2 การเตรียมพร้อม เป็นความพร้อมทั้งทางใจ ความพร้อมทางกายและความพร้อมทางอารมณ์

3.3 การเลียนแบบ เป็นการทำตามหรือเลียนแบบ

3.4 การปฏิบัติได้ เป็นพฤติกรรมตอบสนองที่พัฒนาจนเป็นนิสัย

3.5 การตอบสนองที่ซับซ้อน เป็นการแสดงออกที่ซับซ้อนตามกระบวนการปฏิบัติอย่างไม่ลังเล และเป็นไปโดยอัตโนมัติ

3.6 การดัดแปลง เป็นขั้นที่ทดลองหาวิธีอื่นมาปฏิบัติหลังจากที่ได้ปฏิบัติวิธีเดิมจนชำนาญแล้ว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้มากขึ้น

ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ (2538, หน้า 146-147) ได้ให้จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นการทดสอบวัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบลงในกระดาษและให้นักเรียนปฏิบัติจริง

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสรุปได้ว่า เป็นการทดสอบวัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนวิชานั้นๆ ไปแล้ว ว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเพียงใด

3. ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, หน้า 30-32) กล่าวว่า การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การทดสอบแบบอิงกลุ่ม หรือการวัดผลแบบอิงกลุ่ม เป็นการทดสอบหรือการสอบวัดที่เกิดจากแนวความเชื่อ ในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่ว่าสามารถของบุคคลใดๆ ในเรื่องใดนั้นไม่เท่ากัน บางคนมีความสามารถเด่น บางคนมีความสามารถด้อยและส่วนใหญ่จะมีความสามารถปานกลาง การกระจายความสามารถของบุคคลถ้านำมาเขียนกราฟจะมีลักษณะคล้ายๆ โค้งรูประฆังหรือที่เรียกว่า “โค้งปกติ” ดังนั้นการทดสอบแบบนี้จึงยึดคนส่วนใหญ่เป็นหลักในการเปรียบเทียบ โดยพิจารณาคะแนนผลการทดสอบของบุคคลอื่นที่สอบด้วยข้อสอบฉบับเดียวกัน จุดมุ่งหมายของการทดสอบแบบนี้ เพื่อจะกระจายบุคคลทั้งสองกลุ่มไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล

2. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์หรือการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ ยึดความเชื่อ ในเรื่องการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ กล่าวคือ ยึดหลักว่าในการเรียนการสอนนั้น จะต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทั้งหมด

ประสบความสำเร็จในการเรียน แม้ว่าผู้เรียนจะมีลักษณะแตกต่างกันก็ตาม แต่ทุกคนได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาไปถึงขีดความสามารถสูงสุดของตน โดยอาจใช้เวลาแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ดังนั้น การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ จึงมีการกำหนดเกณฑ์ขึ้นแล้วนำผลการสอบของแต่ละบุคคลเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่ได้นำผลการสอบไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆ ในกลุ่มความสำคัญของการทดสอบนี้ จึงอยู่ที่การกำหนดเกณฑ์เป็นสำคัญ

ประโยชน์ของแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีดังนี้

1. ใช้สำรวจทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตำแหน่งการเรียนในโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ ทำให้เข้าใจนักเรียนได้ดีขึ้น
2. ใช้แนะแนวและประเมินค่าเกี่ยวกับการสอบได้ สอบตกของแต่ละบุคคล จุดอ่อนและจุดเด่นของแต่ละบุคคล การสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนฉลาด และนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ การปรับปรุงการสอน
3. ใช้จัดกลุ่มนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน
4. ช่วยในการวิจัยทางการศึกษา เปรียบเทียบผลการเรียนในวิชาที่สอนแตกต่างกัน โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานเป็นเครื่องมือวัด

บุญชม ศรีสะอาด (2537, หน้า 50-53) ได้กล่าวถึงเครื่องมือใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ (criterion referenced test) หมายถึงแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตาม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัด หรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบของแบบทดสอบประเภทนี้
2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (norm referenced test) หมายถึงแบบทดสอบที่สร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถจำแนกผู้สอบเก่งอ่อนได้ดีเป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบประเภทนี้ การรายงานผลสอบอาศัยคะแนนมาตรฐาน ซึ่งเป็นคะแนนที่ใช้ความสามารถในการให้ความหมายแสดงถึงศักยภาพของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นที่ใช้เป็นสิ่งที่เปรียบเทียบ

วิล ทองแผ่ (2547, หน้า 142-147) ได้กล่าวไว้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษา เพื่อใช้วัดผลสัมฤทธิ์หรือความสามารถทางวิชาการของผู้เรียนที่ได้เรียนรู้ในแต่ละรายวิชา แบบทดสอบประเภทนี้มักสร้างขึ้นเฉพาะคราว เมื่อสอบเสร็จก็มักจะทิ้งไปจะสอบใหม่ก็จะสร้างขึ้นใหม่หรือปรับปรุงจากแบบทดสอบชุดเดิมไม่ค่อยได้วิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบเพื่อจัดเก็บไว้ใช้ต่อไป ซึ่งหากมีการหาคุณภาพของข้อสอบและปรับปรุงแก้ไขก็จะช่วยให้ได้

แบบทดสอบที่มีคุณภาพและนำไปใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่ายิ่งขึ้นแบบทดสอบประเภทนี้ยังแบ่งออกได้อีก 2 ชนิดคือ

1.1 แบบทดสอบความเรียง เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้สึก ความคิด เจตคติได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัยหรือแบบให้ตอบสั้นๆเป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้นๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบความเรียง แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบคือ แบบทดสอบถูก - ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วไปซึ่งสร้างขึ้น ด้วยกระบวนการหรือวิธีการที่เป็นระบบและใช้เวลา มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐานสามารถนำไปวัดได้อย่างกว้างขวาง แบบทดสอบประเภทนี้ถือว่าความเป็นมาตรฐานอยู่ 2 ประการ คือ มาตรฐานในการดำเนินการสอบซึ่งไม่ว่าผู้ใดจะใช้แบบทดสอบมาตรฐานเมื่อใดก็ตามการดำเนินการสอบจะปฏิบัติเหมือนกันทุกขั้นตอนและมาตรฐานในการแปลความหมายคะแนนซึ่งไม่ว่าแบบทดสอบมาตรฐานจะสอบที่ไหน เมื่อไรก็ตาม ก็แปลความหมายคะแนนได้ตรงกันว่า ใครเก่ง อ่อน เพียงไร โดยมีเกณฑ์ปกติ สำหรับเปรียบเทียบคะแนนให้มีมาตรฐานเดียวกัน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2549, หน้า 213-214) ได้กล่าวไว้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดสมรรถภาพทางด้านสมองมี 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (teacher-made test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน ซึ่งใช้กันทั่วไปในโรงเรียนทำให้ครูสามารถวัดได้ตรงจุดมุ่งหมายเพราะครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเอง

1.1 แบบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้ แล้วให้ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้สึก ความคิด เจตคติได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัยหรือแบบตอบสั้นๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้ตอบเขียนตอบสั้นๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนข้อสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้ แบ่งออกเป็น 4 คือ แบบทดสอบถูก ผิด แบบทดสอบแบบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ แบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (standardized test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทั่วไป เป็นแบบทดสอบที่ได้ผ่านหาคุณภาพมาแล้วและมีมาตรฐานในการดำเนินการ

สอบมาตรฐาน ในการแปลความหมายของคะแนนซึ่งมีข้อดีคือคุณภาพของแบบทดสอบเป็นที่เชื่อถือได้ ทำให้สามารถนำผลไปเปรียบเทียบได้กว้างขวาง

จากการศึกษาประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ แบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด เลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ครูสร้างขึ้นมาใช้วัดความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในวิชานั้นโดยแบบทดสอบต้องมีมาตรฐาน มีความเที่ยงตรง มีประสิทธิภาพ มีความยากง่าย และมีความชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหา ในการที่จะนำเครื่องมืออื่นๆ มาใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผู้เรียน

4. คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวคิดของนักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

ไพศาล หวังพาณิชย์ (2526, หน้า 137) ได้แบ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชา วิชาที่สอนวัดได้ 2 แบบ คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ ในรูปของการกระทำจริงให้ออกเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา งานช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ ข้อสอบภาคปฏิบัติ (performance test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถด้านเนื้อหาวิชา อันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่างๆ สามารถวัดได้โดยใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (achievement test)

คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ ความคิด (cognitive domain) พฤติกรรมด้านนี้เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับกระบวนการต่างๆ ทางด้านสติปัญญาและสมอง ประกอบด้วยพฤติกรรม 6 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถที่ระลึกถึงเรื่องราวประสบการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมาได้

- 1.2 ด้านความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการการจับใจความสำคัญของเรื่องย่อ การแปลความหมาย การตีความหมาย และขยายความหมายของเรื่องได้

- 1.3 ด้านการนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ หรือหลักวิชาการที่เรียนมาแล้วไปใช้ในสถานการณ์จริง ๆ หรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

- 1.4 ด้านการวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่างๆ หรือวัตถุสิ่งของเพื่อต้องการค้นหาสาเหตุเบื้องต้น หาความสัมพันธ์ระหว่างใจความ ระหว่างส่วนรวม ระหว่างตอน ตลอดจนหาหลักการที่แฝงอยู่ในเรื่อง

1.5 ด้านการสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถนำเอาความรู้มาจัดระบบใหม่ เป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เหมือนเดิม มีความหมาย และมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม

1.6 ด้านการประเมินค่า หมายถึง การวินิจฉัยคุณค่าของบุคคล เรื่องราววัสดุ สิ่งของ อย่างมีหลักเกณฑ์

2. ด้านความรู้สึก (affective domain) พฤติกรรมด้านนี้มีความเกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโต พัฒนาการในด้านความรู้สึกคุณค่า ความซาบซึ้ง และเจตคติ ต่าง ๆ ของผู้เรียน

3. ด้านการปฏิบัติการ (psycho-motor domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติ และดำเนินการ เช่น การทดลอง เป็นต้น

บุญชม ศรีสะอาด (2537, หน้า 50-51) ได้เสนอลักษณะของเครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบอิงมาตรฐาน (criterion referenced test) หมายถึงแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัด หรือคะแนนใช้สำหรับตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดผลตรงตามจุด เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (norm referenced test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่ง ความอ่อนได้ดี เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐาน ซึ่งเป็นคะแนนที่ใช้ความสามารถในการให้ความหมาย และแสดงถึงศักยภาพของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี จะต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ดังนี้

2.1 มีความเที่ยงตรง แบบทดสอบไม่ว่าลักษณะใดก็ตาม ต้องสร้างแบบทดสอบให้มีความเที่ยงตรงสูง และสามารถใช้แบบทดสอบความสามารถในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ โดยเฉพาะตรงตามที่ผู้สร้างต้องการวัด ถ้าแบบทดสอบใดวัดความสามารถของผู้เรียนได้หลายๆ ด้านในเวลาเดียวกัน เป็นแบบทดสอบที่ไม่มีความเที่ยงตรง

2.2 มีความเชื่อมั่น แบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่นสูง จะมีความเที่ยงตรงได้เมื่อนำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบบุคคลกลุ่มเดียวกัน ในต่างวาระและโอกาสซึ่งในช่วงระยะเวลาที่ต่างกัน และโอกาสต่างกัน แต่ไม่มีความรู้เพิ่มเติม แสดงว่าแบบทดสอบนั้นไม่มีความเชื่อมั่น

2.3 เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ หมายถึง แบบทดสอบนั้นมีความเหมาะสมหลายด้าน เช่น ความยาก-ง่าย จำนวนข้อสอบ การให้คะแนน เวลาที่ใช้เหมาะสม

2.4 มีอำนาจจำแนก แบบทดสอบที่ดีจะต้องสามารถจำแนกผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันให้อยู่ในกลุ่มที่มีระดับความรู้ใกล้เคียงกันได้ คือ ผู้เรียนดีจะอยู่ในกลุ่มผู้เรียนดี ผู้เรียนอ่อนจะอยู่ในกลุ่มผู้เรียนอ่อน จะเรียกได้ว่าแบบทดสอบนั้นมีอำนาจจำแนกสูง

ระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์ (2545, หน้า 74) ได้กล่าวถึงลักษณะหรือรูปแบบการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน มี 3 รูปแบบ

1. ประเมินเพื่อวินิจฉัย ผู้สอนนิยมใช้ก่อนสอนเพื่อประเมินและวินิจฉัยความสามารถ ของผู้เรียน ความสนใจ ทศนคติ ความคิดเห็น หรือทักษะของผู้เรียน จุดประสงค์การประเมินใน ลักษณะนี้ เป็นการพิจารณาระดับความสามารถของผู้เรียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งรูปแบบง่าย ๆ ได้แก่ การสังเกต การพูดคุย หรือการสอบถาม สำหรับรูปแบบที่ยากขึ้นไปและต้องใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบโดยทั่ว ๆ ไปที่ครูสร้างขึ้น

2. ประเมินผลย่อยระหว่างเรียน เป็นการประเมินผลความรู้ ความสามารถทักษะ ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอนในส่วนย่อยๆ เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนได้ทราบผลการประเมิน เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาของความก้าวหน้าในการเรียนรู้ และอีกจุดประสงค์หนึ่งเพื่อให้ผู้สอน ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและความสนใจและคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างเรียน

3. ประเมินผลรวมเมื่อสิ้นสุดการเรียน เป็นการประเมินผลเพื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาวิชา ทักษะความสามารถในด้านต่างๆ โดยให้ทำแบบทดสอบ การเขียนคำตอบ เป็นการพิจารณาขั้นสุดท้าย รวมทั้งการใช้แบบทดสอบ มาตรฐานสำหรับการให้คะแนน เพื่อพิจารณาระดับความสามารถ เป็นการประเมินเพียงครั้งเดียว สามารถใช้ผลของการประเมินเพื่อวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนวิเคราะห์แบบทดสอบที่ใช้ ว่ามีความยากง่าย เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ รวมถึงพิจารณาผลสำเร็จในการสอนของผู้สอนด้วย

จากการศึกษาคุณลักษณะของแบบทดสอบทางการเรียนดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า แบบทดสอบมีหลายชนิด แต่ละชนิดจะมีลักษณะของการวัดที่แตกต่างกันซึ่งผู้ใช้ต้องเลือกใช้ให้ ถูกต้องตามความต้องการ และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้วางไว้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จะมีประสิทธิภาพได้นั้นต้องผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และ ผ่านการทดลองใช้มาก่อน ว่าตรงตามเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่

5. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, หน้า 47-52) ในการปฏิบัติงานได้ก็ตามหากผู้ปฏิบัติทราบ กระบวนการทำงานว่ามีขั้นตอนอย่างไรและปฏิบัติไปตามขั้นตอนเหล่านั้น จึงทำให้สามารถ ดำเนินการไปตามเป้าหมายได้ในเรื่องการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาก ผู้สร้างทราบขั้นตอนในการสร้างและปฏิบัติตามขั้นตอนจะทำให้สามารถสร้างข้อสอบได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างข้อสอบ 4 ขั้น คือ

1. ขั้นวางแผน สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการวางแผนสร้างข้อสอบ คือ

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการสร้างข้อสอบทุกครั้งต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ ชัดเจนและแน่นอนว่าเพื่อวัตถุประสงค์ใด

1.2 กำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด ในขั้นนี้หากกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาและพฤติกรรมที่จะออกข้อสอบได้เหมาะสม จะช่วยให้ข้อสอบมีความเที่ยงตรง

1.3 กำหนดชนิดและรูปแบบของข้อสอบ ในการสอบวัดต้องเลือกใช้ชนิดและรูปแบบของข้อสอบให้เหมาะสม

1.4 กำหนดส่วนประกอบอื่นๆ ที่จำเป็นในการออกข้อสอบและในการเลือกข้อสอบ คือ การกำหนดเวลาในการสร้างข้อสอบ บุคลากรในการสร้างข้อสอบ จำนวนข้อสอบ เวลาในการทดสอบ วิธีการตรวจ และให้คะแนน เป็นต้น

2. ขั้นเตรียมงาน เป็นการเตรียมสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างข้อสอบ ได้แก่ หลักสูตรหนังสือแบบเรียน ทำการวิเคราะห์หลักสูตร อุปกรณ์ในการพิมพ์ การอัดสำเนา ฯลฯ

3. ขั้นลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นลงมือเขียนข้อสอบ ในกรณีสร้างข้อสอบนั้นทำในรูปคณะกรรมการ คณะกรรมการแบ่งงานกันเขียนข้อสอบ แล้วนัดหมายหรือมาประชุมวิเคราะห์

4. ขั้นประเมินหรือตรวจสอบคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลไปปรับปรุงข้อสอบข้อสอบที่สร้างขึ้นเมื่อขั้นตอนดังนี้

4.1 ขั้นประเมินเบื้องต้น คือ การวิจารณ์ข้อสอบ โดยพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

4.1.1 ข้อความวัด วัดในสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่

4.1.2 ข้อคำถามชัดเจนเข้าใจตรงกันหรือไม่

4.1.3 ข้อคำถามมีคำตอบที่แน่นอนมีคำตอบเดียวหรือไม่

4.1.4 ข้อคำถามในภาษารัตนกุม เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนหรือไม่

ในกรณีเป็นข้อสอบเลือกตอบ พิจารณาว่าตัวลวงเหมาะสมหรือไม่ เช่น เรียงลำดับเนื้อหาเรียงจากง่ายไปหายาก และเรียงตัวเลือกในแต่ละข้อเหมาะสมสวยงามหรือไม่ เป็นต้น

4.2 ขั้นตรวจสอบคุณภาพหลังการทดสอบ ข้อสอบที่ผ่านการวิเคราะห์ และปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปพิมพ์เพื่อนำไปทดลอง (try out) เมื่อนำไปทดลองแล้วนำมาตรวจให้คะแนนและตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้

4.2.1 ความยากง่ายของข้อสอบ

4.2.2 อำนาจจำแนกของข้อสอบ

4.2.3 ค่าความเที่ยง

4.2.4 หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อสอบ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรมีหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 59-61) การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ ดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหาขั้นแรกจะต้องทำการวิเคราะห์ดูว่ามีหัวข้อเนื้อหาใดบ้างที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และที่จะต้องการวัด แต่ละหัวข้อเหล่านั้นต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือสมรรถภาพอะไร กำหนดออกมาให้ชัดเจน

2. กำหนดพฤติกรรมย่อยที่จะออกข้อทดสอบ จากขั้นแรกจึงพิจารณาต่อไปว่าจะวัดพฤติกรรมย่อยอะไรบ้างอย่างละเอียด พฤติกรรมย่อยดังกล่าวคือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั่นเอง เมื่อกำหนดจำนวนข้อที่ตกลงจริงเสร็จแล้วต่อมาพิจารณาว่าจะต้องออกข้อสอบเกินไว้ข้อละกี่ข้อ ควรออกเกินไว้ไม่ต่ำกว่า 25% ทั้งนี้หลังจากที่นำไปทดลองใช้และวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบรายข้อแล้วจะตัดข้อที่มีคุณภาพไม่เข้าเกณฑ์ออก ข้อสอบที่เหลือจะได้ไม่น้อยกว่าจำนวนที่ต้องการจริง

3. กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ ขั้นนี้เหมือนกับขั้นที่ 2 ของการวางแผนสร้างข้อสอบแบบอิงกลุ่มทุกประการคือการตัดสินใจจะใช้คำถามรูปแบบใดและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ เช่น ศึกษาหลักในการเขียนคำถามแบบนั้นๆ ศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบเพื่อวัดจุดประสงค์ประเภทต่างๆ ศึกษาเทคโนโลยีในการเขียนข้อสอบ เพื่อที่จะได้ข้อสอบของตน

4. การเขียนข้อสอบ ลงมือเขียนข้อสอบ ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามตารางที่กำหนดจำนวนข้อสอบของแต่ละจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และใช้รูปแบบเทคนิคการเขียนตามที่ได้ศึกษาในขั้นที่ 3

5. ตรวจสอบ นำข้อทดสอบที่เขียนไว้แล้วในข้อ 4 มาพิจารณาและทบทวนอีกครั้ง โดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักวิชาแต่ละข้อวัดพฤติกรรมย่อยหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการหรือไม่ ภาษาที่ใช้เขียนมีความชัดเจน เข้าใจง่ายหรือไม่ ตัวถูกตัวลวงเหมาะสมเข้าเกณฑ์หรือไม่ ทำการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6. ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา นำจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและข้อทดสอบที่วัดแต่ละจุดประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและด้านเนื้อหา จำนวนไม่ต่ำกว่า 3 พิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้นั้นหรือไม่ ถ้ามีข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ควรพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสม เว้นแต่จะไม่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อย่างชัดเจน

7. พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง นำข้อสอบทั้งหมดที่ผ่านการพิจารณาว่าเหมาะสมเข้าเกณฑ์ในขั้นตอนที่ 6 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบ มีคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบทดสอบ วิธีตอบ จัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

8. ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพ และปรับปรุง

9. พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง นำแบบทดสอบที่มีค่าจำแนกเข้าเกณฑ์ จากผลการวิเคราะห์ในขั้นที่ 8 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับจริงต่อไป โดยเน้นรูปแบบการพิมพ์ที่กระชับ มีความถูกต้อง มีคำชี้แจงที่ละเอียดแจ่มชัด ผู้อ่านเข้าใจง่ายเนื่องจากข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบเป็นที่นิยมใช้กันมากที่สุด

วิล ทองแผ่ (2547, หน้า 142-147) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผนสร้างข้อสอบ ประกอบด้วย วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดชนิดข้อทดสอบ

2. การเขียนข้อสอบ
3. การตรวจข้อสอบ
4. การจัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง
5. การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ
6. การจัดทำฉบับจริง

พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2549, หน้า 215-217) กล่าวถึงหลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อกำหนดเนื้อหาพฤติกรรมหรือสมรรถภาพที่ต้องการวัด และจำนวนข้อสอบที่จะสร้างในแต่ละเนื้อหา และแต่ละพฤติกรรมที่จะวัด

2. กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบโดยมีหลักในการพิจารณาเลือกรูปแบบของแบบทดสอบ ดังนี้

- 2.1 จุดประสงค์ของการสอบ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกชนิดของข้อสอบ เช่น ถ้าต้องการใช้ผลการสอบเพื่อตัดสินผลการเรียนควรใช้แบบทดสอบปรนัย แต่ถ้าต้องการวัดการแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์หรือการประเมินค่าควรใช้แบบทดสอบอัตนัย

- 2.2 เวลาที่ใช้ในการสร้างแบบทดสอบและการตรวจให้คะแนน แบบทดสอบ แต่ละชนิด ใช้เวลาสร้างและการตรวจให้คะแนนแตกต่างกัน แบบทดสอบแบบปรนัยใช้เวลาในการสร้างมาก แต่ใช้เวลาในการตรวจให้คะแนนน้อย ส่วนแบบทดสอบอัตนัยใช้เวลาในการสร้างน้อย แต่ใช้เวลาในการตรวจให้คะแนนมาก

- 2.3 จำนวนนักเรียนที่จะทดสอบ ถ้ามีจำนวนนักเรียนน้อยควรใช้การทดสอบปากเปล่า หรือแบบทดสอบอัตนัย ถ้ามีนักเรียนจำนวนมากควรใช้แบบทดสอบปรนัย

- 2.4 เครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดทำแบบทดสอบการสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย ต้องใช้วัสดุและอุปกรณ์มากกว่าแบบทดสอบอัตนัย

- 2.5 แบบทดสอบปรนัยค่อนข้างจะใช้ทักษะในการสร้างมากกว่าแบบทดสอบอัตนัย แต่ในการตรวจให้คะแนนแบบทดสอบอัตนัยต้องใช้ทักษะในการอ่านมากกว่าแบบทดสอบปรนัย

- 2.6 ขอบเขตเนื้อหาสาระ แบบทดสอบปรนัยสามารถวัดได้ในขอบเขตของเนื้อหาสาระที่กว้าง ส่วนแบบทดสอบอัตนัยวัดได้ในขอบเขตของเนื้อหาสาระที่ค่อนข้างจำกัด

3. เขียนข้อสอบ โดยใช้วิธีการดังนี้

- 3.1 เขียนข้อสอบให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร

- 3.2 เขียนข้อคำถามให้ชัดเจน สั้น กระชับ และควรถามในเรื่องที่ผู้เรียนควรต้องรู้

- 3.3 ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน

3.4 ควรเขียนข้อคำถามให้มีจำนวนมากกว่าจำนวนที่ใช้จริงประมาณร้อยละ 5-15 สำหรับไว้คัดเลือกหลังการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบแล้ว

3.5 ควรเขียนข้อคำถามทันทีเมื่อเสร็จสิ้นการสอนในแต่ละเรื่องหรือแต่ละบท

3.6 ควรหลีกเลี่ยงการเขียนข้อสอบที่ชี้แนะคำตอบ เพื่อให้ได้ข้อสอบที่วัดความสามารถที่แท้จริงของผู้สอบ

3.7 เมื่อเขียนคำถามเสร็จแล้วควรมีการตรวจสอบ โดยตรวจสอบกับหลักเกณฑ์การเขียนข้อสอบแต่ละแบบที่ใช้ รวมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัด

4. พิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับทดลองโดยนำข้อสอบที่เขียนไว้แล้วมาพิมพ์เป็นแบบทดสอบมีคำชี้แจง คำอธิบายวิธีการทำข้อสอบหรือรายละเอียดต่างๆตามความจำเป็น

5. ตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบโดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาซึ่งอาจใช้วิธีการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้

6. ทดลองสอบและหาคุณภาพรายข้อและคุณภาพทั้งฉบับ โดยนำไปทดสอบกับกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่มที่ต้องการทดสอบจริง แล้ววิเคราะห์หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่ดีไว้ และปรับปรุงข้อสอบที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์เพื่อนำไป ทดลองอีกครั้งและหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

สรุปได้ว่ากระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นจะต้องครอบคลุมเนื้อหาและมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน นอกจากนี้ต้องมีการตรวจสอบค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบโดย การหาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่มาตรฐานก่อนนำไปใช้จริง

6. วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ความคิด (cognitive domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวกับกระบวนการต่างๆ ทางด้านสติปัญญาและสมองประกอบด้วยพฤติกรรม 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ ความจำ หมายถึง ความสามารถระลึกถึงเรื่องราวประสบการณ์ที่ผ่านมา

1.2 ด้านความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจับใจความของเรื่องย่อใน ความสำคัญ แปลความหมาย ตีความหมาย และขยายความหมายของเรื่องได้

1.3 การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้หรือหลักวิชาที่เรียน มาแล้วในการสร้างสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันได้

1.4 การวิเคราะห์ หมายถึงความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่างๆ หรือ วัตถุประสงค์ของเพื่อต้องการค้นหาสาเหตุเบื้องต้น หาความสัมพันธ์ระหว่างใจความ ระหว่างส่วนรวม ระหว่างตอน ตลอดจนหาหลักการที่แฝงอยู่ในเรื่อง

1.5 การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถนำเอาความรู้มาจัดระบบใหม่ เป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เหมือนเดิม มีความหมายและประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม

1.6 การประเมินค่า หมายถึง การวินิจฉัยคุณค่าของบุคคล เรื่องราววัสดุสิ่งของอย่างมีหลักเกณฑ์

2. ด้านความรู้สึก (affective domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวกับการพัฒนาการด้านความรู้สึกคุณค่า ความซาบซึ้ง และเจตคติต่างๆของนักเรียน

3. ด้านการปฏิบัติการ (psycho-motor domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติและดำเนินการ เช่น การทดลอง การทำงานประดิษฐ์ เป็นต้น

พร้อมพรรณ อุดมสิน (2544, หน้า 28-33) ได้กล่าวถึงแบ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 2 ชนิดคือ

1. การสอบปากเปล่า โดยการสัมภาษณ์ กรรมเตรียมคำถามล่วงหน้าและปรึกษากันก่อนว่าจะให้คะแนนเท่าไร อย่างไร ประโยชน์เพื่อการสอบคัดเลือกคนเข้าทำงานเพื่อดูเจตคติความสามารถ

2. การสอบโดยการเขียน ผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบได้ดีที่สุด ผู้สอนต้องรู้เทคนิคการสร้างข้อสอบ ยึดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อสอบที่ครูสร้างขึ้นมี 2 แบบ คือ ข้อสอบแบบอัตนัย และข้อสอบแบบปรนัย

2.1 ข้อสอบแบบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดปัญหาหรือคำถามให้ผู้ตอบแสดงความรู้ ความเข้าใจและความคิดตั้งแต่กว้างจนแคบหรือเฉพาะเจาะจงตามแบบที่กำหนด ข้อสอบแบบอัตนัยสามารถวัดได้หลายๆ ด้านในแต่ละข้อ ได้แก่ คำถามควรใช้ภาษาให้ชัดเจน เข้าใจง่าย ออกข้อสอบตรงตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหา ไม่ควรให้เลือกตอบบางข้อ เพราะบางข้อยากง่ายไม่เท่ากันทำให้เกิดการเสียเปรียบ จำนวนข้อสอบให้พอเหมาะกับเวลา กำหนดเวลาสอบไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้สอบมีเวลาเตรียมตัวเต็มที่ ออกข้อสอบหลายๆข้อมีทั้งข้อยากและข้อยากเพื่อให้ข้อสอบมีความเที่ยงตรง ข้อสอบควรเหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน เขียนคำสั่งให้ชัดเจน และระบุคะแนนในแต่ละข้อ ไม่ควรออกข้อสอบแบบเปิดหนังสือตอบ ควรเป็นข้อสอบวัด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประมาณค่า

2.2 ข้อสอบแบบปรนัย คือ ข้อสอบที่มีคำตอบไว้แล้ว ผู้สอบต้องตัดสินใจเลือกข้อความที่ต้องการหรือพิจารณาข้อความที่ให้ไว้ว่าถูกหรือผิด ข้อสอบชนิดนี้แบ่งเป็น แบบถูกผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ แบบจัดลำดับ และแบบเลือกตอบ

สรุปได้ว่าวิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องบทเพลงและทำรำเพลงชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี นั้นจะต้องครอบคลุมเนื้อหาและมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน วัดผลสัมฤทธิ์โดยใช้แบบทดสอบแบบชนิดเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก

ทักษะการปฏิบัติทำรำ

การสร้างเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีความจำเป็นมากสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ เพราะลักษณะธรรมชาติของวิชา จะเป็นกลุ่มที่ว่าด้วยกิจกรรมที่ช่วย สร้างนิสัยสำหรับกิจกรรมดนตรี-นาฏศิลป์ เน้นกิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเบิกบานใจ ในการแสดงออก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะกระบวนการกลุ่มเพื่อให้นักเรียน ได้เรียนร่วมกัน คิดร่วมกัน ช่วยกันฝึกปฏิบัติตนเองนำไปสู่การพัฒนาลักษณะนิสัย ดังนั้นการ ประเมินผลจึงต้องประเมินลักษณะนิสัยเป็นสำคัญ คือ การมีความสุข สนุกสนานเพลิดเพลินใน การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น การกล้าแสดงออกในการแสดงกิจกรรมนั้นๆ อย่างผสมผสาน กลมกลืนรวมทั้งทักษะและความถูกต้อง

1. ความหมายของทักษะปฏิบัติทำรำ

ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ (2539, หน้า 68) ได้ให้ความหมายทักษะการปฏิบัติ ไว้ว่า หมายถึงความสามารถทางกลไก (motor) ในการประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งได้ อย่างถูกต้อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

มาลินี จุฑะระพ (2539, หน้า 127) ได้กล่าวว่าทักษะหมายถึง ลักษณะของพฤติกรรม ต่างๆ การเคลื่อนไหวของบุคคลที่ประสานสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่

ชัยอนันต์ สมุทรวาณิช (2541, หน้า 28) ได้กล่าวว่าทักษะปฏิบัติหมายถึง ความ ชำนาญ ความคล่องแคล่วในการใช้เครื่องมือ หรือวิธีการเพื่อเข้าถึงตัวความรู้

สุวิมล ว่องวาณิช (2547, หน้า 1) ได้กล่าวว่าการปฏิบัติงานต้องอาศัย การประสานง สัมพันธ์ของอวัยวะทุกส่วนต่างๆ ของร่างกายเพื่อทำงานให้เสร็จแล้วเมื่อทำบ่อยๆ ขึ้นจะเกิด ความชำนาญและเกิดการเรียนรู้ขึ้น

สมคิด พรหมจ้อย (2548, หน้า 189) ได้กล่าวว่าทักษะการปฏิบัติ หมายถึงความสามารถ ในการปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ หรือความเคลื่อนไหวทางกายที่แสดงออกมาอาจเป็นผลมาจาก การเชื่อมโยงสัมพันธ์ของความสามารถทางสมองและคุณลักษณะด้านเจตคติประกอบกับการได้ มีโอกาสฝึกทักษะ

ครอนบัค (Cronbach, 1977, p. 393) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะเป็นแบบของพฤติกรรมที่ กระทำไปได้ด้วยความราบเรียบ ถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนา ความสามารถของตน

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติหมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติใน กิจกรรมต่างๆ จนเกิดความชำนาญ ความคล่องแคล่ว ที่จะนำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำ

2. ความหมายของการวัดผลด้านทักษะปฏิบัติทำรำ

นักการศึกษาและนักจิตวิทยา ให้ความหมายของการวัดด้านทักษะปฏิบัติ ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2526, หน้า 89) กล่าวถึง การวัดผลภาคปฏิบัติเป็นการวัดผลภาคปฏิบัติ คือ การวัดความสามารถในการปฏิบัติเป็นการวัดที่ให้ผู้เรียน ได้แสดงพฤติกรรมตรงออกมาด้วยการกระทำโดยถือว่าการปฏิบัติเป็นความสามารถในการผสมผสานหลักวิธีการต่างๆ ที่ได้รับการฝึกฝนมาให้ปรากฏออกมาเป็นทักษะของผู้เรียน

เขียน ไชยศร (2529, หน้า 3) กล่าวว่าการวัดผลงานภาคปฏิบัติเป็นการวัดความสามารถของบุคคลในการทำงานได้อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยบุคคลนั้นได้ลงมือปฏิบัติการกระทำซึ่งมีการเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับสิ่งที่อยู่ในลักษณะของรูปธรรม

สุนันท์ สลโกสุม (2532, หน้า 85) กล่าวถึงการทดสอบภาคปฏิบัติเป็นการทดสอบเพื่อพิจารณาการกระทำหรือความสามารถในการจัดการทำงานได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดหรือพิจารณาประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการสนองต่อสถานการณ์ที่กำหนดให้

กรมวิชาการ (2539, หน้า 3) ได้สรุปการวัดผลภาคปฏิบัติไว้ว่า หมายถึง การวัดความสามารถในการทำงานของบุคคลภายใต้สถานการณ์และเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยจะวัดทั้งวิธีการและผลงาน ที่ผู้ถูกทดสอบแสดงการกระทำออกมา

สุวิมล ว่องวานิช (2547, หน้า 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการวัดกระบวนการทักษะปฏิบัติขึ้นอยู่กับธรรมชาติของงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ ลักษณะสำคัญที่แยกจำแนกได้เป็น 2 ประการคือประสิทธิภาพในการทำงานและความถูกต้องของกระบวนการทำงาน

ครอนบัค (Cronbach, 1977, p. 393) ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะเป็นแบบของพฤติกรรมที่กระทำไปได้ด้วยความราบเรียบ ถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาความสามารถของตน

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าทักษะการปฏิบัติ หมายถึง ทักษะความสามารถที่นำความรู้ไปใช้ในภาคปฏิบัติด้วยความเชี่ยวชาญและชำนาญ และนำความรู้ไปใช้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำ เกิดจากผลที่พัฒนาความสามารถของตนเอง

3. กระบวนการวัดทักษะการปฏิบัติทำร้า

สุวิมล ว่องวานิช (2547, หน้า 4) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการวัดผลด้านทักษะการปฏิบัติ มีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การกำหนดงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ ในขั้นนี้ผู้สอนต้องศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่ามุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมใด ต้องการให้บรรลุผลในเรื่องใด แล้วกำหนดงานให้สอดคล้องกับหลักสูตรรายวิชานั้น

2. การกำหนดสถานการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้วัดต้องกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานแก่ผู้เรียนให้ชัดเจนว่าจะมีลักษณะใด การวัดทักษะอาจเกิดขึ้นในสภาพการณ์จริง (natural setting) ในสถานการณ์ที่มีการจำลองให้คล้ายคลึงกับสภาพการณ์จริง (simulated setting) ในสถานการณ์ที่ผู้สอนควบคุมเงื่อนไขต่างๆ ในการทำงาน เพื่อการทดสอบ

การปฏิบัติงานในครั้งนั้นๆ (controlled test) หรือสถานการณ์ที่ไม่ต้องลงมือปฏิบัติงานแต่วัด โดยการทดสอบด้วยข้อสอบ

3. การกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการวัดทักษะ โดยเน้นให้เห็นว่าการปฏิบัติงานนั้น ให้ความสำคัญกับการวัดกระบวนการหรือผลงาน หรือทั้งสองส่วน และจะวัดผ่านตัวบ่งชี้ อะไรบ้าง

4. การกำหนดวิธีการวัดภาคปฏิบัติที่เหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัด วิธีการที่ใช้มี หลายประเภท ได้แก่ การทดสอบด้วยข้อสอบ การให้ปฏิบัติงานจริง การให้ส่งสิ่งของที่ผลิตได้

5. การกำหนดความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ ความเหมาะสมของผู้วัด ช่วงเวลาที่ทำ การวัด ในขั้นตอนนี้ผู้วัดต้องตัดสินใจเกี่ยวกับประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวัด การสร้าง เครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน

6. การกำหนดวิธีการประเมินผลและรายงานผลการวัดทักษะปฏิบัติ กระบวนการวัด ทักษะปฏิบัติจะยังไม่สิ้นสุดจนกว่าจะมีการประเมินผลและรายงานผลความสามารถในการ ทำงานของผู้เรียน วิธีการประเมินผลการวัดทักษะมีหลายแบบ คือ การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ การประเมินผลแบบอิงความก้าวหน้าของผู้เรียน

สมนึก ภัททิยะธนี (2546, หน้า 50) ได้ให้ความหมายของการวัดทักษะการปฏิบัติว่า เป็นการวัดผลงานที่นักเรียนลงมือปฏิบัติซึ่งสามารถวัดได้ทั้งกระบวนการและผลงานในสภาพ ธรรมชาติ (สถานการณ์จริง) หรือในสภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง)

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2546, หน้า 20) ได้กล่าวถึงการประเมินผลด้าน ทักษะพิสัย ไว้ว่า การประเมินการปฏิบัติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะนั้น เป็นสิ่งที่ค่อนข้างจะ ชัดเจน เพราะสาระการเรียนรู้ศิลปะนั้น เป็นสิ่งที่ค่อนข้างจะชัดเจน เพราะสาระการเรียนรู้ศิลปะ นั้นส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการแสดงออกของผู้เรียนทั้งสิ้น จึงเป็นการประเมินที่ครูผู้สอนจะเห็น ถึงความต่อเนื่องของทักษะ กระบวนการ (รวมทั้งทักษะกระบวนการวางแผนในการทำงาน) ความ คล่องแคล่ว ซึ่งเป็นองค์รวมของผู้เรียนในการได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ดังนั้น วิธีการที่จะ ได้มาด้วยผลของการประเมิน เทคนิคของการประเมิน ก็คือทักษะปฏิบัติกระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม การปฏิบัติงานฝึก การปฏิบัติงานจริง ฯลฯ

สุวิมล ว่องวาณิช (2547, หน้า 4) ได้กล่าวกระบวนการวัดทักษะการปฏิบัติมีขั้นตอนที่ แตกต่างไปจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการวัดด้านจิตพิสัย เนื่องจากการวัดผลด้าน ทักษะการปฏิบัติต้องมีการจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนได้มีปฏิบัติจริงและผู้สอนใช้วิธีการ สังเกตในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียนในระหว่างการปฏิบัติงานดังนั้น การวัดทักษะการปฏิบัติส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับเตรียมการเรื่องสถานที่อุปกรณ์ที่ใช้ในการ ปฏิบัติกระบวนการวัดผลด้านทักษะการปฏิบัติมีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. การกำหนดงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ ในขั้นนี้ผู้สอนต้องศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่ามุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมใด ต้องการให้บรรลุในเรื่องใดแล้วกำหนดงานให้สอดคล้องกับหลักสูตรรายวิชานั้น

2. การกำหนดสถานการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้วัดต้องกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานแก่ผู้เรียนให้ชัดเจนว่ามีลักษณะใด การวัดทักษะอาจเกิดขึ้นในสภาพการณ์จริง ในสถานการณ์ที่มีการจำลองให้คล้ายคลึงกับสภาพการณ์จริง ในสถานการณ์ที่ผู้สอนควบคุมเงื่อนไขต่าง ๆ ในการทำงานเพื่อทดสอบกระบวนการปฏิบัติงานในครั้งนั้น ๆ หรือในสถานการณ์ที่ไม่ต้องลงมือปฏิบัติแต่วัดโดยการทดสอบด้วยข้อสอบ

3. กำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการวัดทักษะโดยเน้นให้เห็นว่าในการปฏิบัติงานนั้นให้ความสำคัญกับการวัดกระบวนการหรือผลงานหรือทั้งสองส่วนและจะวัดผ่านตัวบ่งชี้อะไรบ้าง

4. การกำหนดวิธีการวัดการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัดวิธีการที่ใช้มีหลายประเภท ได้แก่ การทดสอบด้วยข้อสอบ การปฏิบัติงานจริง

5. การกำหนดความเหมาะสมของเครื่องมือ ที่ใช้ความเหมาะสมของผู้วัด ช่วงเวลาที่ทำการวัดในขั้นตอนนี้ผู้วัดต้องตัดสินใจเกี่ยวกับประเภทของเครื่องมือที่ใช้วัด ความเหมาะสมการสร้าง

6. การกำหนดวิธีการประเมินผลและรายงานการวัดทักษะการปฏิบัติ กระบวนการวัดทักษะการปฏิบัติจะยังไม่สิ้นสุดจนกว่าจะมีการประเมินผลและรายงานความสามารถในการทำงานของผู้เรียน วิธีการประเมินผลการวัดทักษะมีหลายแบบคือ การประเมินผลการวัดทักษะมีหลายแบบคือ การประเมินแบบอิงกลุ่ม การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์และการประเมินผลแบบอิงความก้าวหน้าของผู้เรียน

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ผู้สอนจะต้องมีการกำหนดงานให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ กำหนดสถานการณ์ ที่ใช้ในการปฏิบัติ กำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการวัดทักษะให้ชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับการวัดกระบวนการหรือผลงาน กำหนดวิธีการวัดภาคปฏิบัติโดยการให้ปฏิบัติจริง

4. รูปแบบการวัดผลทักษะการปฏิบัติทำซ้ำ

กรมวิชาการ (2539, หน้า 3-4) จำแนกตามระดับความเป็นจริงของสถานการณ์ ได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานโดยข้อเขียน (Paper and Pencil Performance) เป็นแบบทดสอบที่แตกต่างจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ชนิดเขียนตอบแบบทดสอบแบบนี้เน้นการประยุกต์ความรู้และทักษะจากสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น

2. การระบุชื่อและกระบวนการปฏิบัติ แบบทดสอบนี้จะเป็นรูปแบบที่ให้นักเรียนระบุชื่อเครื่องมือหรือชิ้นส่วนของอุปกรณ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งระบุหน้าที่ของสิ่งเหล่านี้เช่นเดียวกับวงดนตรีไทย แล้วถามนักเรียนถึงการบรรเลงและหลักของการปฏิบัติว่าในการบรรเลงเพลงนี้ใช้เครื่องดนตรีชนิดใด เครื่องดนตรีอะไรบ้าง ให้ระบุชื่อเครื่องดนตรีไทยและการปฏิบัติ

3. การสร้างสถานการณ์จำลองจะเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงในสถานการณ์ที่เหมือนจริง สำหรับการประเมินแบบนี้ใช้แบบประเมินทั้งวิธีและผลงาน

4. การกำหนดเป็นแบบทดสอบที่มีระดับความเป็นจริงของสถานการณ์สูงสุด ผู้ถูกทดสอบจะปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่เป็นจริง

5. ขั้นตอนการเกิดทักษะปฏิบัติทำำ

มาลินี จุฑะรพ (2539, หน้า133) ได้กล่าวว่าการสอนเพื่อให้เกิดทักษะควรดำเนินการให้ครบ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ความรู้ในการฝึกทักษะเรื่องใดก็ตามผู้ฝึกจะต้องให้ความรู้ว่ทักษะที่จะฝึกนั้นมีขั้นตอนอย่างไร อาจจะใช้วิธีการบรรยาย การสาธิตหรือการให้ดูวีดิทัศน์ สไลด์ประกอบคำบรรยาย

ขั้นที่ 2 ให้ลงมือปฏิบัติในการฝึกทักษะปฏิบัติจะต้องให้ทั้งความรู้และให้ลงมือปฏิบัติจริง ๆ เพื่อให้เกิดความถูกต้องและยืนยันว่าปฏิบัติได้จริง

ขั้นที่ 3 ให้ทดสอบความถูกต้องในการฝึกทักษะที่ดีจะต้องมีการทดสอบว่าทำถูกต้องและรวดเร็วเพียงใดผู้รับการฝึกทักษะมีความมั่นใจและสามารถปฏิบัติทักษะดังกล่าวได้โดยอัตโนมัติหรือไม่เพียงใดถ้าทำได้ครบ 3 ขั้นตอน ก็เป็นที่ยืนยันได้ว่าบุคคลเกิดทักษะขึ้นแล้ว

อารมณ์ ใจเที่ยง (2540, หน้า 66) การเกิดทักษะได้จะต้องมีการปฏิบัติได้ใน 3 ขั้นตอน

1. ขั้นเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติไปกับผู้สอน โดยผู้สอนอธิบายประกอบ

2. ขั้นปฏิบัติเอง เป็นขั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติเอง เพื่อให้เกิดความแม่นยำ ต้องพยายาม

ไม่ให้เกิดความผิดพลาด

3. ขั้นหาความชำนาญ เป็นขั้นที่ผู้เรียนลงมือฝึกบ่อยๆ ในลักษณะต่างๆ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ ชำนาญยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ

ทั้ง 3 ขั้นตอนนี้จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกัน ผู้สอนจึงควรได้นำหลักการนี้ไปใช้ในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในสิ่งที่เรียน

ดี เซค (De Cecco, 1974, pp. 272-279) ได้เสนอขั้นตอนการสอนให้เกิดทักษะไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. วิเคราะห์ทักษะที่จะสอน เป็นขั้นแรกของการสอนทักษะ

2. ประเมินความสามารถเบื้องต้นของผู้เรียน ว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนทักษะใหม่หรือไม่

3. จัดขั้นตอนการฝึกให้เป็นไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปยาก จากทักษะพื้นฐานไปสู่ทักษะที่มีความสลับซับซ้อน

4. สาธิตและอธิบายแนะนำ เป็นขั้นให้ผู้เรียนได้เห็นลำดับขั้นตอนการปฏิบัติจากตัวอย่างที่ผู้สอนสาธิตให้ดู

5. จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง โดยคำนึงถึง ความต่อเนื่อง การฝึกหัด การให้แรงเสริม

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ขั้นตอนการเกิดทักษะครูผู้สอนจะต้องสอนจากง่ายไปหายาก มีการอธิบาย การสาธิต มีความต่อเนื่อง และมีตัวอย่างที่ดีเพื่อให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น ด้วยการเสริมแรงเช่นให้กำลังใจ และการพูดชมเชย

เจตคติที่มีต่อทำร้า

1. ความหมายของเจตคติที่มีต่อทำร้า

ความหมายของเจตคติ เจตคติเป็นองค์ประกอบสำคัญด้านหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ เจตคติอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น ทศนคติ มาจากภาษาอังกฤษ attitude ซึ่งมีรากศัพท์มาจากคำในภาษาลาติน aptus แปลว่า ไน้มเอียง เหมาะสม นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

เพราะพรรณ เปลี่ยนภู (2542, หน้า 93) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึงระดับสภาพหรือภาวะของจิตใจและของสมองในลักษณะที่จะกำหนดแนวทางของการตอบสนองต่อบุคคลหนึ่งต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544, หน้า 13) ได้กล่าวถึงเจตคติหมายถึงท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยมีองค์ประกอบ 3 ประการคือองค์ประกอบด้านปัญญา องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกและองค์ประกอบด้านแสดงพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ เกิดประสบการณ์เป็นไปตามลักษณะของเจตคติที่มีเป้าหมาย มีทิศทางมีความเข้มข้นและมีลักษณะค่อนข้างคงทนแต่อาจเปลี่ยนแปลงได้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต (2546, หน้า 321) เจตคติ หมายถึง ท่าที หรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 244-245) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า หมายถึง

1. ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ หลังจากที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้นๆ ความรู้สึกนี้จึงแบ่งเป็น

2. ความรู้สึกในทางบวก เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย

ชอบ และสนับสนุน

3. ความรู้สึกในทางลบเป็นการแสดงออกในลักษณะของความไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย

ไม่ชอบและไม่สนับสนุน

4. ความรู้สึกที่เป็นกลางไม่มีความรู้สึกใดๆ

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2549, หน้า 223) ได้กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึก ความเชื่อ ความศรัทธาของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่ช่วยกระตุ้นจิตใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง เช่น สนับสนุนหรือต่อต้าน ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เป็นต้น

เทอร์นสโตน (Thurnstone, 1995, p. 531) ได้กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ผลรวมเกี่ยวกับความรู้สึก อคติ ความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางการพูด เป็นความคิดอย่างใดอย่างหนึ่ง และความคิดนี้เป็นสัญลักษณ์ของเจตคติ

ดาร์เลย์ (Darley, 1998, p. 611) ได้ให้ความหมายเจตคติหมายถึง การแสดงออกที่ได้ไตร่ตรองแล้วต่อเหตุการณ์สิ่งต่างๆ หรือตนว่าพึงพอใจ

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าความหมายเจตคติ หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ ความคิด และความพึงพอใจของบุคคลแต่ละคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ว่าจะเป็นทางชอบหรือทางไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่พบเห็น ในที่นี้เจตคติที่มีต่อทำร้าย หมายถึง ความสุข ความรู้สึก ทำที่หรือทัศนคติที่ดีของนักเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการฝึกฝน ปฏิบัติทำร้ายตามแบบอย่างนาฏศิลป์ไทย เห็นชอบในทำร้ายที่สร้างขึ้น เป็นเจตคติที่มีต่อทำร้าย ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต

2. ลักษณะของเจตคติ

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2541, หน้า 246-247) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติ ดังนี้

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญหรือหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าฉะนั้น เจตคติจึงมีทั้งทางบวกและทางลบ
2. สังคมประภคมีความสำคัญต่อการพัฒนาเจตคติของเด็ก โดยเฉพาะเจตคติต่ออุดมคติ
3. เจตคติมีองค์ประกอบคือเชิงความรู้สึก เชิงการรู้จัก และเชิงพฤติกรรม
4. เจตคติเปลี่ยนแปลงได้ตามสังคมนั้นเป็นสมาชิกจากองค์ประกอบของเจตคติสามารถสรุปได้ดังนี้

- 4.1 เจตคติเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ไม่ใช่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด
- 4.2 เจตคติเปลี่ยนแปลงได้
- 4.3 เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอกและภายใน
- 4.4 เจตคติเป็นเครื่องกำหนดวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล
- 4.5 เจตคติเป็นสิ่งที่คงทนถาวร
- 4.6 เจตคติเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2549, หน้า 3-6) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ

ดังนี้

1. เจตคติเป็นเรื่องของอารมณ์ (feeling) อาจเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขหรือสถานการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลจะมีการกระทำที่แสสร้งโดยแสดงออกไม่ให้ตรงกับความรู้สึกของคนเมื่อเขารู้ตัวหรือรู้ว่ามีคนสังเกต

2. เจตคติเป็นเรื่องของเฉพาะตัว (typcal) ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกัน แต่รูปแบบการแสดงออกแตกต่างกันไปหรืออาจมีการแสดงออกที่เหมือนกัน แต่ความรู้สึกแตกต่างกันได้

3. เจตคติดีทิศทาง (direction) การแสดงออกของความรู้สึกสามารถแสดงออกได้ 2 ทิศทาง เช่น ทิศทางบวกเป็นทิศทางที่สังคมปรารถนา และทิศทางลบเป็นทิศทางที่สังคมไม่ปรารถนา ได้แก่ ซื่อสัตย์-คดโกง, รัก-เกลียด, ชอบ-ไม่ชอบ, ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น

4. เจตคติดีความเข้ม (intensity) ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกันในสถานการณ์เดียวกัน แต่อาจแตกต่างกันในเรื่องความเข้มที่บุคคลอาจเหมือนกันในสถานการณ์เดียวกันแต่อาจแตกต่างกันในเรื่องความเข้มที่บุคคลรู้สึกมากน้อยต่างกัน เช่น รักมาก, รักน้อย, ขยันมาก, ขยันน้อย เป็นต้น

5. เจตคติต้องมีเป้า (target) ความรู้สึกจะเกิดขึ้นลอยๆ ไม่ได้ เช่น รักพ่อ รักแม่ ขยันเข้าเรียน ขี้เกียจทำการบ้าน เป็นต้น

พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2549, หน้า 223-224) ได้เสนอเจตคติดีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. เจตคติเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกของบุคคลในการวัดเจตคติจึงต้องถามเกี่ยวกับความรู้สึก ความเชื่อ ความศรัทธาจะไม่ถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง (fact)

2. เจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะแสดงออกอย่างมีทิศทาง (direction) ว่าไปทางบวกหรือทางลบและมีปริมาณของความรู้สึกหรือระดับความเข้มข้น (intensity) ตามแนวทิศทาง ตั้งแต่บวกน้อยๆ จนถึงบวกมากๆ หรือตั้งแต่ลบมากๆ จนถึงลบน้อยๆ ดังนั้น การวัดเจตคติจึงทำให้ทราบทั้งทิศทางและระดับความเข้มข้นของเจตคติ

3. เจตคติของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้มากกว่ามีมาแต่กำเนิดถ้าเรียนรู้ว่าสิ่งใดมีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ถ้าเรียนรู้ว่าสิ่งใดไม่มีคุณค่าก็เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น ถ้าสิ่งใดบุคคลไม่เคยรู้จักไม่เคยเรียนรู้เลยก็จะไม่เกิดเจตคติต่อสิ่งนั้น

4. เจตคติของบุคคลมีความคงเส้นคงวา (consistency) ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงได้ง่ายๆ เป็นความรู้สึกที่ค่อนข้างคงที่แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อบุคคลได้รับการพัฒนาเกิดการเรียนรู้ต่อสิ่งนั้น

5. เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตเห็นได้โดยตรง การวัดเจตคติจึงเป็นการวัดทางอ้อม (indirect observation) โดยใช้แบบวัดเจตคติเป็นสิ่งที่เร้าให้ผู้ถูกวัดเจตคติแสดงพฤติกรรมออกมาด้วยการตอบแบบวัดเจตคติแล้วแปลความหมายของผลการวัดนั้น

จากการศึกษาลักษณะของเจตคติสรุปได้ว่า เจตคติ เกิดจากอารมณ์และความรู้สึก สภาพจิตใจที่บุคคลมีต่อวัตถุ สิ่งของ บุคคล สถานการณ์ และสิ่งอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะการเปลี่ยนแปลง

ไปตามเงื่อนไข เจตคติจะแสดงออกในลักษณะทางบวกหรือทางลบ ชอบ ไม่ชอบในสิ่งเจตคติจึงมีความสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพราะเจตคติที่ดีช่วยให้การจัดกระบวนการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ

3. ประโยชน์ของเจตคติ

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2538, หน้า 7) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่างๆ นอกจากมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้ว ยังต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน สนใจในการเรียนและแสวงหาความรู้อย่างดี หากนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน วิชาที่เรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นอีกด้วย

นพมาศ ธีรเวคิน (2542, หน้า 93) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติ 4 ประการ คือ

1. ประโยชน์ของเจตคติในฐานะเป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล
2. เจตคติสามารถช่วยปกป้องสภาวะทางจิตของบุคคลเนื่องจากความคิดหรือความเชื่อบางอย่างสามารถทำให้ผู้เชื่อสบายใจ ไม่ว่าจะ เป็นความคิดความเชื่อทางบวกหรือทางลบ
3. เจตคติให้ประโยชน์ทางความรู้ เพราะเจตคติจำนวนมากซึ่งเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของบุคคลยังมีการศึกษาสูงเจตคติทางวิชาการก็แฝงอยู่มากขึ้น
4. เจตคติทำหน้าที่แสดงค่านิยมให้คนเห็นหรือรับรู้

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2549, หน้า 20) ได้สรุปประโยชน์ของเจตคติได้ ดังนี้

1. ช่วยทำให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยการจัดรูปหรือจัดระบบสิ่งของต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา
2. ช่วยให้มีการเข้าข้างตนเอง (self – esteem) โดยช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีหรือปกปิดความจริงบางอย่างซึ่งนำความไม่พอใจมาสู่ตัวเขา
3. ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่สลับซับซ้อนซึ่งมีปฏิริยาโต้ตอบหรือการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไปในนั้นส่วนมากจะทำให้สิ่งทำความพอใจมากหรือเป็นบำเหน็จรางวัลจากสิ่งแวดล้อม
4. ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งแสดงว่าเจตคตินั้นนำความพอใจมาให้บุคคลนั้น
5. เตรียมบุคคลเพื่อให้พร้อมต่อการปฏิบัติการ
6. ช่วยให้ผู้บุคคลได้คาดคะเนล่วงหน้าว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น
7. ทำให้บุคคลได้รับความสำเร็จตามหลักชัยที่วางเอาไว้

จากการศึกษาประโยชน์ของเจตคติดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ในการเรียนการสอนถ้าผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนและครูผู้สอนวิชานั้นๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและตั้งใจในการเรียนรู้ได้ดีกว่าการที่มีเจตคติในทางลบ

4. การสร้างแบบวัดเจตคติ

เป็นการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก เป็นเรื่องการประเมินความรู้สึกของบุคคลว่าพอใจต่อสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใดในการสร้างแบบวัดเจตคติต้องงานจักสานของเล่นครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert's scale) พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2549, หน้า 224-226)

แบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert's scale) ผู้สร้างแบบวัดนี้ คือ R.A. Likert โดยให้หลักการวัดค่ารวม (summative scale) ลักษณะที่สำคัญของการวัดแบบนี้ คือ กำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ช่วงหรือ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แบบวัดจะประกอบด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวก และทางลบ และมีจำนวนเท่า ๆ กัน มีการประเมินน้ำหนักความรู้สึกของข้อความหรือกำหนดน้ำหนักและการตอบแต่ละตัวเลือก ภายหลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลมาแล้ว การสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert's scale) มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดเป้าเจตคติ (attitude object) ที่ต้องการที่จะศึกษาหรือต้องการวัดซึ่งอาจจะเป็น คน วัตถุ สิ่งของ องค์กร สถาบัน อาชีพ วิชา นโยบาย ฯลฯ เช่น เจตคติต่ออาชีพนักการเมือง เจตคติต่อวิชาภาษาไทย เจตคติต่อโรงเรียน เจตคติต่อนโยบายการจัดระเบียบสังคม เป็นต้น

2. ให้ความหมายหรือระบุขอบข่ายของเป้าเจตคติที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจนว่าประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง เพื่อให้สามารถเขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคตินั้นได้อย่างครอบคลุมชัดเจน

3. เขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติที่ต้องการจะวัดให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2 ให้มีข้อความทั้งทางบวกและทางลบมากพอเมื่อวิเคราะห์แล้วเหลือจำนวนข้อความที่ต้องการนำไปใช้วัดเจตคติได้ ข้อความควรมีลักษณะดังนี้

3.1 เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งที่ต้องการวัด สามารถโต้แย้งได้ ไม่ใช่ข้อเท็จจริง

3.2 เป็นข้อความที่มีความสมบูรณ์ซึ่งชัดเจนเดียว

3.3 เป็นข้อความที่มีความแจ่มชัด สั้น กระชับรัด

3.4 เป็นข้อความที่เข้าใจง่าย ไม่ใช่ศัพท์เทคนิคทางวิชาการ

3.5 เป็นข้อความง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

3.6 หลีกเลี่ยงการใช้คำคุณศัพท์หรือคำกริยาวิเศษณ์ เช่น เสมอๆ บ่อยๆ ไม่เคย ไม่มีเลย ทั้งหมด เป็นต้น

3.7 ไม่ควรใช้ประโยคปฏิเสธหรือปฏิเสธซ้อน เพราะอาจทำให้ผู้สอบเข้าใจได้ง่ายหรือสับสน

4. ตรวจสอบข้อความที่พิมพ์ไว้ โดยตรวจสอบด้วยตนเองหรือให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ ตรวจสอบ โดยพิจารณาในเรื่องของความครบถ้วนของคุณลักษณะของสิ่งที่ศึกษา ความถูกต้องเหมาะสมการใช้ภาษา ความสอดคล้องกันกับรูปแบบการตอบที่กำหนดไว้ว่าควรใช้รูปแบบของการตอบแบบใด เช่น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ชอบมากที่สุด ชอบมาก ปานกลาง ชอบน้อย ชอบน้อยที่สุด

5. ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยการทดลองใช้แบบวัดเจตคติ กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและภาษาที่ใช้ รวมทั้งการตรวจสอบคุณภาพด้านอื่นๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติทั้งฉบับด้วย

6. กำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไปนิยมกำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 (หรือ 4 3 2 1 0) สำหรับข้อความทางบวกและ 1 2 3 4 5 (หรือ 0 1 2 3 4) สำหรับข้อความทางลบ การกำหนดคะแนนลักษณะนี้เรียกว่า Arbitrary Weighting method

7. จัดชุดแบบวัดเจตคติ เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดแล้วให้จัดชุดแบบวัดเจตคติ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีจำนวนข้อความตั้งแต่ 20 ข้อขึ้นไป เพราะถ้าแบบวัดมีจำนวนข้อความความเชื่อมั่นมักจะมีค่าน้อย ความเที่ยงตรงก็ไม่ดี

ในการสร้างแบบการวัดเจตคติที่มีต่อท่ารำ เรื่องท่ารำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตร ศิลาวดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสร้างแบบวัดเจตคติเป็นแบบวัดประเมินค่า 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคอร์ท (Likert's scale) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549, หน้า 223-226) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

กำหนดความหมายตามขอบเขตของค่าเฉลี่ย กำหนดใช้เกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 168) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับเจตคติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับเจตคติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับเจตคติด้านกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับเจตคติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับเจตคติน้อยที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ปิยามรรรัตน์ เศรษฐดาวิทย์ (2547, หน้า 111-112) ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยกิจกรรมดนตรี และนาฏศิลป์ ชุด ระบายพู่ไหมมาศ ผลการศึกษาปรากฏว่า 1) คู่มือการสอนทำรำประกอบการเรียนการสอนดนตรี – นาฏศิลป์ ชุดระบายพู่ไหมมาศ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมการแสดงพู่ไหมมาศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.27 หรือคิดเป็นร้อยละ 81.35 ของคะแนนเต็ม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กิจกรรมดนตรี – นาฏศิลป์ โดยใช้คู่มือการสอนทำรำประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กิจกรรมดนตรี – นาฏศิลป์ ชุดระบายพู่ไหมมาศ สามารถช่วยให้เด็กนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันงดงามสืบไป

นงเยาว์ บุตรศรี (2548) ได้ศึกษาการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จังหวัดลพบุรี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.34/80.00 2) ความรู้ด้านนาฏศิลป์ของนักเรียนหลังการเรียนด้วย บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียนหลังการเรียนด้วย บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ทักษะการปฏิบัติทำรำของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เสาวลักษณ์ สาริษา (2548, หน้า 114-115) ได้ศึกษาเรื่องการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนการสอนวิชาดนตรี และนาฏศิลป์ ชุดฟ้อนมาลัยศรีมหาชนะชัยกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ผลการวิจัยพบว่าผลการประเมินคุณภาพคู่มือประดิษฐ์ทำรำชุดฟ้อนมาลัยศรีมหาชนะชัยและแผนการเรียนรู้ อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด แผนการเรียนรู้ประสิทธิภาพ 84.58/87.29 แสดงว่าผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการฟ้อนมาลัยศรีมหาชนะชัยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และการประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในด้าน สภาพแวดล้อม ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เฉลี่ย 4.67 แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

รังษิยา งามวงศ์ (2548, หน้า 89) ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำรำประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องฟ้อนบัวสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าคู่มือประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องฟ้อนบัวสวรรค์ มีผลการประเมินคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก แผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ 81.73/86.41 และดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่า เท่ากับ 0.7179 หมายความว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.79 เมื่อเปรียบกับคะแนนเต็มและคะแนนก่อนเรียน

กัลยาณี ศรีสมบัติ (2550, หน้า 112) ได้ศึกษา การประดิษฐ์ทำรำชุดเซ็งเกลือสินเธาว์ ประกอบการเรียนการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ช่วงชั้นที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินคู่มือการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ชุดเซ็งเกลือสินเธาว์และแผนการเรียนรู้อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

จิราภรณ์ ศรีสร้างคอม (2550, หน้า 94-95) ได้ศึกษาเรื่องการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดฟ้อนภูไทหมอเหยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า คู่มือประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องฟ้อนภูไทหมอเหยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลการประเมินคุณภาพโดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคำชี้แจง ของคู่มือประกอบการจัดกิจกรรม ด้านเนื้อหาของคู่มือการประดิษฐ์ทำรำและ ด้านการจัดการเรียนรู้ของคู่มือประกอบการจัดกิจกรรมด้านทำนองเพลงและทำรำมีคุณภาพอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด แผนการเรียนรู้ เรื่องฟ้อนภูไทหมอเหยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 82.33/87.82 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ และดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้เรื่อง ฟ้อนภูไทหมอเหยา มีค่าเท่ากับ .8149

สุดใจ รัตนมงคล (2551, หน้า 75 -76) ได้ศึกษาการพัฒนาเพลงและทำรำเซ็งคำขวัญเมืองอุดรธานี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาเพลงและทำรำเซ็งคำขวัญเมืองอุดรธานี กลุ่มสาระศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.09/86.67 มีดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาเพลงและทำรำเซ็งคำขวัญเมืองอุดรธานี กลุ่มสาระศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7587 แสดงว่านักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 75.87 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้การพัฒนาเพลงและทำรำเซ็งคำขวัญเมืองอุดรธานี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85

วิไลลักษณ์ อานาจดี (2553, หน้า 78-79) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่องการทำรำเซ็งส้มปลาชะโด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนสร้างคอมวิทยา อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี จำนวน 22 คน พบว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการทำรำเซ็งส้มปลาชะโดโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.10/83.11 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การรำเซ็งส้มปลาชะโด โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6978 คิดเป็นร้อยละ 69.78 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการรำเซ็งส้มปลาชะโด โดยการประยุกต์ใช้ ทฤษฎีพหุปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เพชรรัตน์ สุวรรณชัย (2553, หน้า 63) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย ประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สารระนาฏศิลป์ เรื่อง เซ็งเศษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาบ้านน้ำชุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวน 32 คน ซึ่ง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สารระนาฏศิลป์ เรื่องเซ็งเศษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.57/81.25 ดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.6577 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สารระนาฏศิลป์ เรื่อง เซ็งเศษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก

อุทุมพร กรองเหิน (2554, หน้า 110) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดย ประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.91/82.20 2) ดัชนีประสิทธิผลของ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดย ประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา มีค่าเท่ากับ 0.664 และ 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา มีความฉลาดทางอารมณ์หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วนิดย์ มณีรัตน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างบทเพลงและท่ารำระบำพระปรางค์ สามยอด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเพลงและและท่ารำระบำพระปรางค์สามยอด มีประสิทธิภาพ 80/80 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องบทเพลงและและท่ารำระบำพระปรางค์ สามยอด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีเจตคติต่อการเรียน นาฏศิลป์ โดยภาพรวมในระดับเหมาะสมมากที่สุด 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะการ ขับร้องเพลงระบำพระปรางค์สามยอด โดยภาพรวมในระดับมาก และ 5) นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะการปฏิบัติท่ารำระบำพระปรางค์สามยอด โดยภาพรวมในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ชุน (Chun, 2000, p. 3883-A) ได้ศึกษาหลักสูตรการเรียนการสอนเต้นรำ การเต้น พื้นเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะลักษณะเด่นของผู้เต้น เกิดจากบุคลิกภาพของผู้เต้น ผู้ ศึกษาต้องการรักษารูปแบบการเต้นพื้นเมือง และพัฒนาศาสตร์การเต้นรำพื้นเมือง จึง ศึกษาการเคลื่อนไหวของมนุษย์กับการเต้นรำในมหาวิทยาลัยเซยอง การศึกษาปรากฏว่าการพัฒนา ร่างกายมีส่วนต่อการเต้นรำ

ไฮแมน (Hyman, 2000, p. 1429-A) ได้ศึกษาผลงานของมาร์ธา เกรแฮม ผู้บุกเบิก การเต้นรำร่วมสมัยใหม่ และผลงานของแซม ผู้บุกเบิกการเต้นรำร่วมสมัย ในประเทศแคนาดา มี จุดประสงค์เพื่อระบุ การเต้นรำโลก ว่ามีลักษณะประสมประสานกัน เพื่อเสนอแนะความสัมพันธ์ ต่อกัน เพื่อการศึกษาที่มีความเป็นหนึ่งเดียว การเต้นรำจำเป็นต้องรวมการเต้นแบบอัฟริกาและ การเต้นรำที่ไม่ใช่รูปแบบตะวันตกเข้าด้วยกัน เพื่อการศึกษาร่วมสมัย การละครยุคก่อนมีศิลปะ ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งเปรียบเสมือนวัตถุกับสัญลักษณ์ ในการศึกษาวัฒนธรรมของ โลกมีความเกี่ยวพันโดยตรงกับพิพิภพทางศิลปะ สถานศึกษาและสื่อโดยเฉพาะ

แบนนิสเตอร์ (Bannister, 2001, p. 952-A) ได้ศึกษาการเต้นรำกับศาสนาศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาองค์ประกอบของการเต้นรำ การละคร และศาสนา มีความสัมพันธ์กัน อย่างไร การเต้นรำแบบอเมริกาดั้งเดิมมีการรวมท่าทางต่าง ๆ ใช้ส่วนประกอบในการเคลื่อนไหว และการไม่เคลื่อนไหว ส่วนการละครใช้ลักษณะการดำเนินเรื่อง และขั้นตอนและความตื่นเต้นรำ ใจศาสนาในที่นี้หมายถึงความเชื่อในเรื่องเทพเจ้าและจิตวิญญาณ ไม่มีการกำหนดว่าลัทธิใด เช่นการเต้นรำของเผ่าพื้นเมือง จะใช้เสียงขณะเต้น เพื่อเพิ่มความสำคัญให้กับการเต้น

สตาร์ค (Stark, 2004, p. 760-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพหุปัญญาในวิทยาลัยการร้องเพลง และวิทยาลัยอื่น ในระดับอนุปริญญาเพื่อสร้างหลักสูตรการสอนร้องเพลงสำหรับบุคคลที่มีเพศ อายุ เชื้อชาติที่ต่างกัน โดยศึกษาจาก 3 วิทยาลัยในตอนกลางของภาคตะวันตกใช้กลุ่มตัวอย่าง 233 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้าน ตรรกะคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านดนตรี ด้านร่างกาย-การเคลื่อนไหว ด้านการเข้าใจ ตนเอง ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความเข้าใจธรรมชาติ พบว่า 1) กลุ่มที่เรียนร้องเพลงมีพหุปัญญา ด้านภาษาและดนตรีสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เรียนร้องเพลง และด้านภาษานี้จะสูงกว่าในเฉพาะเพศชาย เท่านั้น 2) กลุ่มที่เรียนร้องเพลงกับกลุ่มที่ไม่เรียนร้องเพลงที่มีอายุแตกต่างกันมีพหุปัญญาไม่ แตกต่างกัน 3) พหุปัญญาด้านตรรกะคณิตศาสตร์และการเข้าใจตนเอง พบว่าเพศชายสูงกว่าเพศ หญิง 4) กลุ่มที่เรียนร้องเพลงและกลุ่มที่ไม่ได้เรียนร้องเพลงเพศหญิงจะมีพหุปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ สูงขึ้นตามอายุ ส่วนเพศชายเมื่ออายุเพิ่มขึ้นพหุปัญญาด้านมิติสัมพันธ์จะลดลง 5) กลุ่มที่เรียน ร้องเพลงจะมีพหุปัญญาด้านการเข้าใจตนเองลดลงเมื่ออายุมากขึ้น ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้เรียนร้อง เพลงจะมีพหุปัญญาด้านการเข้าใจตนเองมากขึ้นตามอายุ ข้อค้นพบนี้นำไปใช้ในการพัฒนา หลักสูตรและวิธีสอนการร้องเพลง

วีธ และคนอื่นๆ (Wheat, et al. 2009, pp. 4-7) ได้ทำการศึกษาการใช้เกมการปรบมือ และการรำรำในชั้นเรียนดนตรี นอกเหนือจากการใช้สำหรับการสอนแนวคิดและทักษะทาง ดนตรี เกมเหล่านี้ค่อนข้างมีประโยชน์ในการสร้างความเชื่อมโยงข้ามสหวิทยาการเพื่อสนับสนุน มาตรฐานแห่งชาติที่ 8 และ 9 สำหรับการศึกษาดนตรี (มาตรฐานที่ 8 : การทำความเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี, ศิลปะอื่นๆ และวิชาต่างๆ ที่นอกจากศิลปะ ; มาตรฐานที่ 9 : การทำ ความเข้าใจดนตรีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นที่การปรบมือ

และวิธีการต่างๆ ที่อาจจะถูกใช้ในการช่วยให้นักเรียนได้เห็นความเชื่อมโยงของดนตรีในด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ตลอดจนแนวความคิดเชิงคณิตศาสตร์ที่แฝงเร้นอยู่ของรูปแบบต่างๆ ที่ซ้ำกันที่มีพื้นฐานบนการเคลื่อนไหว

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ทำรำขึ้นมาใหม่ สรุปได้ว่า การประดิษฐ์ทำรำขึ้นมาใหม่นั้น นับว่าเป็นจินตนาการที่สร้างสรรค์ ของผู้คิดประดิษฐ์ การรำจะต้องมีดนตรีและการขับร้องเข้ามาประกอบ เพราะว่ามีลักษณะที่มีความสัมพันธ์กัน อีกประการหนึ่งทำรำถ้าผสมผสานกัน ไม่ว่าจะเป็นการทำรำเชิงของภาคอีสาน ฟ้อนของภาคเหนือ ทำรำของภาคใต้ ก็จะทำให้การถ่ายทอดมีความรู้สึกได้ดี มีประสิทธิภาพเกิดความคิดรวบยอดเพิ่มความสามารถในการจดจำได้มากขึ้น และทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ทำรำได้ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เรื่องการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสในสหวิทยาเขตหนองหญ้าไซ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสามัคคีธรรม โรงเรียนวัดหนองทราย และโรงเรียนวัดลำพันบอง จำนวน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 83 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองทราย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้องเรียนจำนวนนักเรียน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มห้องเรียน (cluster sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม 1 ห้องเรียน จาก 3 ห้องเรียน มีนักเรียน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นด้วยตัวเอง โดยมีเครื่องมือที่นำมาใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตี
2. แผนการจัดการเรียนรู้
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำ
5. แบบทดสอบวัดเจตคติที่มีต่อทำรำ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ทำรำ เพลงชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต

ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต คือการแสวงหา และการได้ความรู้ ด้วยการลงมือทำเอง เป็นการสร้างหรือทำอะไรก็ตามที่ผู้สร้างทำ ได้ความรู้ จากกระบวนการนั้น จึงได้แนวคิดมาสร้างเป็นทำรำ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต เข้าไป จัดการเรียนการสอนได้ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในสาระที่ 3 นาฏศิลป์ มาตรฐานที่ ศ.3.1 และ ศ.3.2

1.2 ศึกษาและวิเคราะห์สภาพชุมชนหนองราชวัตรโดยการไปสัมภาษณ์ นักโบราณคดีของโบราณสถานหนองราชวัตร ศึกษาประวัติความเป็นมาของยุคสมัยนั้น และชีวิตความเป็นอยู่ของคนสมัยนั้นศึกษาจากหลักฐานที่ขุดค้นพบเกี่ยวกับโบราณสถานและโบราณวัตถุ เพื่อนำเป็นข้อมูลในการประดิษฐ์ทำรำ

1.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ทำรำของ จำเรียง พุฒประดับ และพจนมัลย์ สมรรถบุตร

1.4 ศึกษาความต้องการและเนื้อหากับผู้ที่เกี่ยวข้องกับทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต เช่น

- ผู้บริหารโรงเรียนวัดหนองทราย
- ผู้เชี่ยวชาญจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ สาขาศิลปะและสาขาละคร
- ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์
- นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- ผู้รู้ในชุมชน

1.5 ประดิษฐ์ทำรำ จากข้อมูลที่รวบรวมไว้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโบราณสถานและโบราณวัตถุหนองราชวัตร

1.6 ประดิษฐ์ทำรำประกอบบทเพลงโดยใช้เพลงแม่บท

1.7 นำทำรำที่สร้างเสร็จแล้วเสนอผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านบทเพลง ทำรำ และด้านภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสม (Index of Itemobjective congruence: IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปใช้ได้ ผลจากการตรวจสอบ ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

1.8 นำทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการและที่ปรึกษา จำนวน 5 ท่าน และแผนการจัดการเรียนรู้ไป

ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสในสหวิทยาเขตหนองหญ้าไซ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และมีพื้นฐานความรู้และสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยทำำราชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนทุกคน ระหว่างการฝึกตามขั้นตอนได้ถูกต้อง เฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยทำำราชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนทุกคน หลังจากการฝึกด้วยทำำราชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

1.9 นำทำำราชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ที่ได้ปรับปรุงแล้ว เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบพิจารณาแก้ไขอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปทดลองใช้จริง

1.10 นำทำำราชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนวัดหนองทราย จำนวน 30 คน

2. แผนการจัดการเรียนรู้

2.1 ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การจัดทำแผนการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังนี้ ส่วนประกอบแผน (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 97-100)

- 1) ส่วนนำของแผน
- 2) สาระสำคัญ
- 3) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) สาระการเรียนรู้
- 5) การจัดการเรียนรู้
- 6) สื่อการเรียนรู้
- 7) การวัดและประเมินผล
- 8) ภาคผนวก

2.2 ประดิษฐ์ทำำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เพื่อใช้ประกอบในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.3 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาวิชา วิธีการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ที่จะใช้ทดลองและวิเคราะห์เนื้อหา จากคำอธิบายโครงสร้างรายวิชา รวมทั้งตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

2.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 14 ชั่วโมง

ตาราง 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการ การเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
1	ความหมายของนาฏยศัพท์	2	-	2
2	ลักษณะการแต่งกาย ชุดโบราณสถานหนองราช วัตรศิลาดี	2	-	2
3	ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี (ทำรำที่ 1-10)	-	2	2
4	ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี (ทำรำที่ 11-20)	-	2	2
5	ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี (ทำรำที่ 21-30)	-	2	2
6	ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี (ทำรำที่ 31-41)		2	2
7	การแปรรูปแถว		2	2
	รวม	4	10	14

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2.6 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะของกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสในสหวิทยาเขตหนองหญ้าไซ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจและความชัดเจนของภาษา

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองทราย จำนวน 30 คน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แล้วนำไปหาคุณภาพของแบบทดสอบเป็นรายข้อเพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามที่ต้องการจำนวน 30 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ และเรื่องเกี่ยวกับความรู้ ด้านนาฏศิลป์

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งใช้ในการทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจด้านนาฏศิลป์ก่อนและหลังการเรียนทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

3.3 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน ทำรำ และด้านภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Itemobjective congruence: IOC) มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไปใช้ได้ แต่ถ้าประเด็นใดมีค่าต่ำกว่า 0.50 ต้องแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ ผลจากการตรวจสอบ ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสในสหวิทยาเขตหนองหญ้าไซ จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อโดยหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยเลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขข้อที่ไม่ถึงเกณฑ์ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (cronbach) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549, หน้า 223-225) ผลปรากฏว่า ได้ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.36 - 0.62 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.24 - 0.80 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.839

3.5 นำแบบทดสอบที่ได้ค่าความเชื่อมั่นแล้วไปทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเรียนทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โรงเรียนวัดหนองทราย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

4. แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำ

การสร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำ

4.1 ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำจากเอกสาร ตำรา แนวทางการวัดและประเมินผล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำ โดยได้กำหนดประเด็นการวัดประกอบด้วย การใช้มือและเท้า การใช้เท้า การใช้ศีรษะและลำตัว ความสวยงามของท่ารำ การแปรรูปแถว ความสัมพันธ์ระหว่างท่ารำและการแปรรูปแถวในการปฏิบัติทำรำ ซึ่งแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำมีแบบสังเกต จำนวน 6 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้

4	หมายถึง	ดีมาก
3	หมายถึง	ดี
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน แบ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 72) ดังตาราง 4

ตาราง 4 เกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติทำราชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต

รายการ ประเมิน	ระดับคะแนน			
	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
1. การใช้มือ และเท้า	แสดงนาฏยศัพท์ การใช้มือและเท้า ได้ถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน	แสดงนาฏยศัพท์ การใช้มือและเท้า ได้ถูกต้อง ติดขัด ในบางครั้ง	แสดงนาฏยศัพท์ การใช้มือและเท้า ได้ถูกต้อง แต่ไม่ ชัดเจน	แสดงนาฏยศัพท์ การใช้มือและ เท้าติดขัดในบาง ช่วงและไม่ ชัดเจน
2. การใช้เท้า	แสดงนาฏยศัพท์ การใช้เท้าได้ อย่างถูกต้อง สวยงาม ตาม จังหวะ	แสดงนาฏยศัพท์ การใช้เท้าได้ อย่างถูกต้อง ตาม จังหวะ ติดขัดใน บางครั้ง	แสดงนาฏยศัพท์ การใช้เท้าได้ ถูกต้องแต่ติดขัด ในบางท่าตาม จังหวะ	แสดงนาฏยศัพท์ การใช้เท้าได้แต่ ไม่ถูกต้องเป็น ส่วนใหญ่
3. การใช้ ศีรษะและ ลำตัว	แสดงนาฏยศัพท์ การใช้ศีรษะและ ลำตัวได้ถูกต้อง และชัดเจน	แสดงนาฏยศัพท์ การใช้ศีรษะและ ลำตัวได้ถูกต้อง แต่ติดขัดใน บางครั้ง	แสดงนาฏยศัพท์ การใช้ศีรษะและ ลำตัวได้ถูกต้อง แต่ไม่สัมพันธ์กัน ระหว่างศีรษะและ ลำตัว	แสดงนาฏยศัพท์ การใช้ศีรษะและ ลำตัวได้บ้าง เล็กน้อย
4. ความ สวยงามของ ท่ารำ	แสดงกระบวนท่า รำได้อย่างถูกต้อง ต่อเนื่องตาม จังหวะเพลง	แสดงกระบวนท่า รำได้อย่างถูกต้อง ติดขัดบ้างใน บางส่วน	แสดงกระบวนท่า รำผิดจากเนื้อหา บางส่วน	แสดงกระบวน ท่ารำไม่ได้เป็น ส่วนใหญ่

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
5. การแปรรูป แถว	แปรรูปแถวในการ ปฏิบัติทำรำชุด โบราณสถานหนอง ราชวัตรศิลาดี ได้ อย่างถูกต้อง สวยงาม ชัดเจน และสัมพันธ์กับท่า รำ	แปรรูปแถวใน การปฏิบัติทำรำ ชุดโบราณสถาน หนองราชวัตร ศิลาดี ได้อย่าง ถูกต้องและ สัมพันธ์กับท่า รำ	แปรรูปแถวใน การปฏิบัติทำรำ ชุดโบราณสถาน หนองราชวัตร ศิลาดี ได้ ถูกต้องแต่ ติดขัดบ้างบาง ท่ารำ	แปรรูปแถวใน การปฏิบัติทำรำ ชุดโบราณสถาน หนองราชวัตร ศิลาดี ได้ถูกแต่ ซ้ำและไม่ ต่อเนื่อง
6. ความสัมพันธ์ ระหว่างท่ารำและ การแปรรูปแถว ในการปฏิบัติ ท่ารำ	ปฏิบัติท่ารำและ แปรรูปแถวใน การปฏิบัติท่ารำ ชุดโบราณสถาน หนองราชวัตร ศิลาดี มี ความสัมพันธ์กัน อย่างต่อเนื่องและ ชัดเจน	ปฏิบัติท่ารำและ แปรรูปแถวใน การการปฏิบัติ ท่ารำ ชุด โบราณสถาน หนองราชวัตร ศิลาดี มี ความสัมพันธ์ กันอย่าง ต่อเนื่องแต่ไม่ ชัดเจน	ปฏิบัติท่ารำและ แปรรูปแถวใน การปฏิบัติท่ารำ ชุดโบราณสถาน หนองราชวัตร ศิลาดี มี ความสัมพันธ์ กันติดขัด เล็กน้อยและไม่ ชัดเจน	ปฏิบัติท่ารำและ แปรรูปแถวใน การปฏิบัติท่ารำ ชุดโบราณสถาน หนองราชวัตร ศิลาดี มี ความสัมพันธ์กัน ไม่ต่อเนื่องและ ไม่ชัดเจน

นำผลที่ได้มาแปลความหมายเป็นรายชื่อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
คะแนน 3.50 - 4.00	ดีมาก
คะแนน 2.50 - 3.49	ดี
คะแนน 1.50 - 2.49	พอใช้
คะแนน 1.00 - 1.49	ปรับปรุง

4.3 นำแบบวัดทักษะการปฏิบัติท่ารำไปหาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เนื้อหา ทางด้านวัดผลและด้านภาษาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

(content validity) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Itemobjective vongruence: IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปใช้ได้ โดยมีประเด็นและเกณฑ์การวัดทักษะความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนน 1 สำหรับข้อประเด็นและเกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติทำร่าที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน 0 สำหรับข้อประเด็นและเกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติทำร่าที่ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน -1 สำหรับข้อประเด็นและเกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติทำร่าที่ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4.4 พิจารณาประเด็นและเกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติทำร่าที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปใช้ได้ แสดงว่าประเด็นและเกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติทำร่านั้นมีความสอดคล้อง แต่ถ้าประเด็นใดมีค่าต่ำกว่า 0.50 ต้องแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ ผลปรากฏว่า ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

4.5 นำแบบวัดทักษะปฏิบัติทำร่าไปใช้วัดและประเมินผลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5. แบบวัดเจตคติที่มีต่อทำร่า

5.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดเจตคติจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.2 สร้างแบบวัดเจตคติที่มีต่อทำร่า

5.3 สร้างเครื่องมือวัดเจตคติแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ 5 4 3 2 1 ซึ่งเป็นแบบประเมินค่าของลิเคิร์ต 5 อันดับ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549, หน้า 224-225) พิจารณาการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึก ดังต่อไปนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วย
ระดับ 3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
ระดับ 2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ระดับ 1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

นำผลที่ได้มาแปลความหมายเป็นรายข้อ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 24) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การแปลค่าเฉลี่ยภาพรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีเจตคติในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีเจตคติในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีเจตคติในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีเจตคติในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีเจตคติในระดับน้อยที่สุด

5.4 นำแบบวัดเจตคติที่มีต่อท่ารำที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของคำถาม ความถูกต้อง ความเหมาะสมและความชัดเจนของภาษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5.5 นำแบบวัดเจตคติที่มีต่อท่ารำที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติที่มีต่อท่ารำ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ หากค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่ามีความเหมาะสมและความสอดคล้องและสามารถนำแบบวัดเจตคติต่อท่ารำไปใช้ได้ แต่ถ้าประเด็นใดมีค่าต่ำกว่า 0.50 ต้องแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ ผลจากการตรวจสอบ ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

3.5.6 นำแบบวัดเจตคติที่มีต่อท่ารำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 223-225) กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองทราย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองทราย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้รูปแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (one-group pretest-posttest design) (วิลัย ทองแผ่, 2545, หน้า 230) ดังต่อไปนี้

ตาราง 5 รูปแบบการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
O	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลองแบบแผนการวิจัย

O	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยใช้ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
T ₂	แทน	การทดสอบหลังเรียน
X	แทน	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

2. ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 2.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนไปทดสอบก่อนการดำเนินการสอน (pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้
- 2.2 ดำเนินการสอนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
- 2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน และแบบวัดเจตคติที่มีต่อทำรำ ไปทดสอบหลังการดำเนินการสอน (posttest) กับนักเรียนกลุ่มเดียวกับข้อ 1
- 2.4 นำผลจากการทดสอบมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ เรื่อง โบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองทราย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร t-test dependent
2. วิเคราะห์ทักษะการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองทราย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี จากการทดสอบค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
3. วิเคราะห์เจตคติที่มีต่อทำรำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองทราย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี จากการทดสอบค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item – objective congruence : IOC) ของเนื้อหานั้น ผู้วิจัยได้ใช้สูตรของ (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 242)

$$IOC = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ใช้สูตรดังนี้

1) หาประสิทธิภาพของทำราชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้สูตร E_1/E_2 ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2540, หน้า 495)

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน คะแนนรวมแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมที่มอบหมาย
 N แทน จำนวนนักเรียน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน

$$E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum F$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

2) ค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 130)

$$P = \frac{H+L}{N_H + N_L}$$

เมื่อ	H	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มสูง
	L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มต่ำ
	N _H	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง
	N _L	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

3) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ

$$r = \frac{p_H - P_L}{n}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	P _H	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
	P _L	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มเก่งหรือกลุ่มอ่อน

4) สูตรการหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) สูตร KR-20 (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2549, หน้า 247)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	r _{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S ²	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อ (q = 1 - p)

3. การหาทักษะการปฏิบัติทำจำ

1) ค่าร้อยละ ใช้สูตรดังนี้ (วิลโล ทองแผ่, 2547, หน้า 179)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่} \times 100}{\text{จำนวนรวมทั้งหมด}}$$

2) ค่าเฉลี่ย (mean) ใช้สูตรดังนี้ (วิลโล ทองแผ่, 2547, หน้า 179)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูลหรือขนาดตัวอย่าง

4. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) คำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 276)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	x	แทน	ข้อมูลหรือคะแนนแต่ละตัว
	n	แทน	จำนวนข้อมูลหรือขนาดตัวอย่าง

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มาคำนวณเพื่อเปรียบเทียบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้สถิติ t-test dependent (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 342 - 343)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคน
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนทุกคน
	D^2	แทน	ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคนยกกำลังสอง
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียน
	n	แทน	จำนวนนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อทำรำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดหนองทราย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยผู้วิจัยได้ทำการทดลองแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 3 การศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 4 การศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์ 80/80 แบบภาคสนาม (field testing) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสในสหวิทยา เขตหนองหญ้าไซ จำนวน 30 คน ที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน กลุ่มละ 10 คน เพื่อดูความเหมาะสมของภาษาและความยากง่าย

ตาราง 6 ผลการหาประสิทธิภาพของทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ชั้นการทดลอง

ภาคสนาม (field testing)

จำนวนนักเรียน (30 คน)	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน (40 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)
รวม	514	1041	772
เฉลี่ย	17.73	34.70	25.73
ร้อยละ	57.11	86.75	85.78

$$E_1/E_2 = 86.75/85.78$$

จากตาราง 6 พบว่า ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.75/85.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดขึ้น

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรำชุดโบราณสถาน

หนองราชวัตรศิลาวดี ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตร
ศิลาวดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	\bar{X}	S.D.	t	sig
ก่อนเรียน (30 คะแนน)	30	17.13	1.072		
หลังเรียน (30 คะแนน)	30	25.73	1.170	28.503*	000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตร
ศิลาวดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 การศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 8 ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. การใช้มือ	3.85	0.23	ดีมาก
2. การใช้เท้า	3.65	0.47	ดีมาก
3. การใช้ศีรษะและลำตัว	3.57	0.75	ดีมาก
4. ความสวยงามของท่ารำ	3.35	0.45	ดี
5. แปรรูปแถวได้ถูกต้อง	3.87	0.34	ดีมาก
6. ความสัมพันธ์ระหว่างท่ารำและการแปรรูปแถวใน การปฏิบัติท่ารำ	3.87	0.34	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	3.69	0.44	ดีมาก

จากตาราง 8 พบว่า ทักษะการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.44) พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่
แปรรูปแถวได้ถูกต้อง และความสัมพันธ์ระหว่างท่ารำและการแปรรูปแถวในการปฏิบัติท่ารำ อยู่ในระดับ
คุณภาพดีมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.34) รองลงมา ได้แก่ การใช้มือ อยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.23) และ
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ความสวยงามของท่ารำ อยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.45)

ตอนที่ 4 การศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตร
ศิลาวดี

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วัดเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นทำร่ำที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน	4.66	0.42	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นทำร่ำ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนและทำงานร่วมกัน	4.26	0.44	เห็นด้วย
3. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นทำร่ำที่มีคุณค่า ส่งเสริม และร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย	4.20	0.40	เห็นด้วย
4. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นทำร่ำที่เรียนแล้วสนุกสนาน และเกิดความรักในท้องถิ่นตนเอง	4.60	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นทำร่ำที่เรียนแล้วช่วยปลูกจิตสำนึกถึงความสามารถของภูมิปัญญาในการบูรณาการศิลปะกับท้องถิ่น	4.71	0.45	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. ทำร่ำของนาฏศิลป์ไทยไม่ยากอย่างที่คิด	4.11	0.32	เห็นด้วย
7. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นทำร่ำ ช่วยให้นักเรียนนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้	4.30	0.41	เห็นด้วย

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
8. นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ตั้งใจเรียน ไม่อยากขาดเรียน ในช่วงทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี	4.31	0.47	เห็นด้วย
9. เมื่อเรียนทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ไปแล้ว นักเรียนจำและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.66	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เหมาะที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป	4.34	0.48	เห็นด้วย
11. การเรียนเรื่องทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ทำให้นักเรียนรู้จักการวางแผนในการทำงาน	4.29	0.45	เห็นด้วย
12. กิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทยมากขึ้น	4.32	0.48	เห็นด้วย

13. กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น	4.20	0.35	เห็นด้วย
14. ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป	4.52	0.40	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
15. การเรียนเรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	4.60	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เฉลี่ย	4.41	0.44	มาก

จากตาราง 9 พบว่า เจตคติที่มีต่อทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$ S.D. = 0.44) โดยนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด คือ ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นทำรำที่เรียนแล้วช่วยปลูกจิตสำนึกถึงความสามารถของภูมิปัญญาในการบูรณาการศิลปะกับท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.71$ S.D. = 0.45) รองลงมา คือ ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นทำรำที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.66$ S.D. = 0.42) และเมื่อเรียนทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ไปแล้วนักเรียนจำและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.66$ S.D. = 0.48) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทำรำของนาฏศิลป์ไทยไม่ยากอย่างที่คิด ($\bar{X} = 4.11$ S.D. = 0.32)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เรื่องการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสในสหวิทยาเขตหนองหญ้าไซ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสามัคคีธรรม โรงเรียนวัดหนองทราย และโรงเรียนวัดลำพันบอง จำนวน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 83 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองทราย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้องเรียนจำนวนนักเรียน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มห้องเรียน (cluster sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม 1 ห้องเรียน จาก 3 ห้องเรียน มีนักเรียน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นด้วยตัวเอง โดยมีเครื่องมือที่นำมาใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
4. แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
5. แบบวัดเจตคติที่มีต่อทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำข้อมูลจากการหาประสิทธิภาพของทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี มาวิเคราะห์โดยหาค่าประสิทธิภาพ ใช้สูตร E_1/E_2 ซึ่งกำหนดไว้ 80/80
2. นำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ และเปรียบเทียบค่าที (t-test)
3. นำข้อมูลจากทักษะการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. นำข้อมูลจากการศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี มาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดความพึงพอใจไว้ 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.75/85.78
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ทักษะการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี ของนักเรียนภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก
4. เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยเชิงทดลอง เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตี พบว่า มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.30/88.76 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะการพัฒนาทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตี มีการเลือกเนื้อหาที่หลากหลายอยู่ในความสนใจของผู้เรียน เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การแสดงเริ่มจากง่ายไปหายากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ทั้งนี้เนื่องมาจากการนำทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตีไปใช้กับกลุ่มทดลองและนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข โดยมีการทดลองหาประสิทธิภาพแบบรายบุคคลแบบกลุ่มเดี่ยว แบบภาคสนาม ทำให้ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตี มีความสมบูรณ์ทั้งเนื้อหา ภาษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนงเยาว์ บุตรศรี (2548) ได้ศึกษาการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 79.34/80.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ สาริษา (2548, หน้า 114-115) ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ชุดฟ้อนมาลัยศรีมหาชนะชัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ผลการวิจัยพบว่า ทำรำชุดฟ้อนมาลัยศรีมหาชนะชัยมีประสิทธิภาพ 84.58 /87.29 สอดคล้องกับงานวิจัยของ รังษิยา งามวงศ์ (2548, หน้า 89) ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำรำประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องฟ้อนบัวสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า คู่มือประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องฟ้อนบัวสวรรค์ มีประสิทธิภาพ 81.73/86.41 สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ ศรีสร้างคอม (2550, หน้า 94-95) ได้ศึกษาเรื่องการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดฟ้อนภูไทหมอเหยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ทำรำ เรื่องฟ้อนภูไทหมอเหยา มีประสิทธิภาพ 82.33/87.82 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุดใจ รัตนมงคล (2551, หน้า 75 -76) ได้ศึกษาการพัฒนาเพลงและทำรำเชิงคำขวัญเมืองอุดรธานี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ทำรำเชิงคำขวัญเมืองอุดรธานี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.09/86.67 สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลลักษณ์ อำนาจดี (2553, หน้า 78-79) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่องการรำเชิงสัมปลาชะโด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ผลการวิจัยพบว่า การรำเชิงสัมปลาชะโด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.10/83.11 สอดคล้องกับงานวิจัยของเพชรรัตน์ สุวรรณชัย (2553, หน้า 63) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สาระนาฏศิลป์ เรื่อง เชิงเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาห้าซุ่ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ทำรำเชิงเศรษฐกิจพอเพียง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.57/81.25 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทุมพร กรองเห็น (2554, หน้า 110) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เรื่อง

การประดิษฐ์ทำรำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.91/82.20 สอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดย์ มณีรัตน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างบทเพลงและทำรำระบำพระปรางค์สามยอด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทเพลงและและทำรำระบำพระปรางค์สามยอด มีประสิทธิภาพ 80/80 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทำรำประกอบการเรียนรู้ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจมีการฝึกและกระทำซ้ำบ่อยๆ ผู้เรียนจะมีโอกาสได้ฝึกฝนและกระทำซ้ำด้วยตนเอง ประกอบกับทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี น่าสนใจและกระตุ้นการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนงเยาว์ บุตรศรี (2548) ได้ศึกษาการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ด้านนาฏศิลป์ของนักเรียนหลังการเรียนด้วย บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของรังษิยา งามวงศ์ (2548, หน้า89) ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำรำประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องฟ้อนบัวสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.79 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเต็มและคะแนนก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุดใจ รัตนมงคล (2551, หน้า 75 -76) ได้ศึกษาการพัฒนาเพลงและทำรำเชิงคำขวัญเมืองอุดรธานี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 75.87 สอดคล้องกับงานวิจัยของอุทุมพร กรองเห็น (2554, หน้า 110) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา มีความฉลาดทางอารมณ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับวิจัยของวนิดย์ มณีรัตน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างบทเพลงและทำรำระบำพระปรางค์สามยอด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องบทเพลงและและทำรำระบำพระปรางค์สามยอด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาและวิธีการมีการพัฒนาการเรื่องทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตี เพราะการฝึกและการกระทำซ้ำบ่อยๆ จะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝน ประกอบกับทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตี มีความน่าสนใจกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปียมมรัตน์ เศรษฐธาวิทย์ (2547, หน้า 111-112) ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยกิจกรรมดนตรี และนาฏศิลป์ ชุดระบำพุทโธมาศ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมการแสดงพุทโธมาศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.27 หรือคิดเป็นร้อยละ 81.35 ของคะแนนเต็ม สอดคล้องกับงานวิจัยของนางเยาว์ บุตรศรี (2548) ได้ศึกษาการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการปฏิบัติทำรำของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ สาริษา (2548, หน้า 114-115) ได้ศึกษาเรื่องการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนการสอนวิชาดนตรี และนาฏศิลป์ ชุดฟ้อนมาลัยศรีมหาชนะชัยกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการฟ้อนมาลัยศรีมหาชนะชัยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และสอดคล้องกับวิจัยของวนิดย์ มณีรัตน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างบทเพลงและทำรำระบำพระปรางค์สามยอด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะการปฏิบัติทำรำระบำพระปรางค์สามยอด โดยภาพรวมในระดับมาก

4. ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก โดยสังเกตจากการสนทนากับนักเรียน นักเรียนชอบการแสดงที่เป็นกลุ่มมากกว่าการแสดงคนเดียว การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนนักเรียนมีความกระตือรือร้น ให้ความสนใจ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันนักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีโดยการตั้งใจทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ สาริษา (2548, หน้า 114-115) ได้ศึกษาเรื่องการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ชุดฟ้อนมาลัยศรีมหาชนะชัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ ในด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เฉลี่ย 4.67 แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับวิจัยของสุดใจ รัตนมงคล (2551, หน้า 75 -76) ได้ศึกษาการพัฒนาเพลงและทำรำเชิงคำขวัญเมืองอุดรธานี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้อการพัฒนาเพลงและทำรำเชิงคำขวัญเมืองอุดรธานี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวิจัยของวิไลลักษณ์ อานาจดี (2553, หน้า 78-79) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เรื่องการทำรำเชิงสัมพันธ์ปลาชะโด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสร้างคอมวิทยา อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการรำเชิงสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับวิจัยของเพชรรัตน์ สุวรรณชัย (2553, หน้า 63) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เรื่องเชิงเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาหน้าชุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี เขต 1 พบว่า นักเรียน มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สาระนาฏศิลป์ เรื่องเชิงเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวิจัยของวนิดย์ มณีรัตน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างบทเพลงและทำรำระบำพระปรางค์สามยอด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ โดยภาพรวมในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยเชิงทดลอง เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การที่จะนำทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตติ ไปจัดการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนควรศึกษาทำรำเพื่อสร้างความเข้าใจในการนำไปสื่อความหมายให้นักเรียนเข้าใจ และครูผู้สอนควรสาธิตทำรำให้นักเรียนดูที่ละขั้นตอนก่อน

1.2 เสื้อผ้าการแต่งกาย เครื่องประดับ ไม่ควรตัดแปลงหรือประยุกต์ให้ยึดแบบการแต่งตามแบบแผนของทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตติ เพื่อดำรงเอกลักษณ์ไว้ หรือถ้าต้องการประยุกต์ควรเพิ่มที่ผม เครื่องประดับ หรือจำนวนของผู้แสดงก็ได้เพื่อความเหมาะสม

1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ควรปรับให้พอดีและยืดหยุ่นเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละวัย ควรจัดเวลาให้นักเรียนได้มีเวลาการฝึกปฏิบัติมากพอสมควร ถ้าเวลาน้อยจะทำให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ไม่ดีพอ

1.4 ครูผู้สอนต้องเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ ก่อนนำไปจัดการเรียนการสอน เช่น ซีดี เครื่องเสียง หรือห้องที่ใช้ฝึกปฏิบัติ

1.5 การนำทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตติ ไปใช้ในงานแสดงต่างๆ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1.5.1 โอกาสที่ใช้ในการแสดง เช่น งานมงคล หรืองานรื่นเริงต่างๆ

1.5.2 จำนวนนักเรียนควรจัดให้เพียงพอสำหรับการแปรแถว เช่น 6 คน หรือ 8 คน และควรเป็นผู้หญิงล้วนเพราะมีความสวยงามและอ่อนช้อย และควรนำไปจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประดิษฐ์ทำรำ ในเนื้อหาอื่นๆ โดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม มาใช้ในการประดิษฐ์ทำรำ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2.2 ในการประดิษฐ์ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี นั้นยังมีข้อบกพร่องอยู่อาจเป็นเพราะปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากผู้รู้ในท้องถิ่น หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์น้อยเกินไป ในการประดิษฐ์ทำรำครั้งต่อไปควรปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากผู้รู้ในท้องถิ่น หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ให้มากขึ้นเพื่อความสมบูรณ์ของทำรำ

2.3 ควรมีการศึกษาตัวแปรตามในลักษณะอื่นบ้าง เช่น ความภูมิใจในท้องถิ่น หรือ ความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545ก). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545ข) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัลยาณี ศรีสมบัติ. (2550). การประดิษฐ์ทำรำชุดเชิงเกลือสินเธาว์ประกอบการเรียนการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ช่วงชั้นที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โกวิท ประวาลพุกฤษ์. (2546). การประเมินในชั้นเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- จาดรงค์ มนตรีศาสตร์. (2538). นาฏศิลป์ศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรสยาม.
- จิราภรณ์ ศรีสร้างคอม. (2550). การประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนรู้ชุดเพื่อนผู้ไทย หมอเหยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉันทนา เอี่ยมสกุล. (2545). นาฏลีลาอาเซียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสาขาการละคร คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2540). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาสื่อการศึกษาพัฒนาการ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2545). คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับ ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : แม็ค.
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2541). เรียนไป ทำไปเพื่อให้อู้. กรุงเทพฯ: วชิราวุธวิทยาลัย.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2549). การวัดเจตคติ. อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซทการพิมพ์.
- นงเยาว์ บุตรศรี. (2548). การสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- นพมาศ ธีรเวคิน. (2542). **จิตวิทยาสังคมกับชีวิต** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). **การพัฒนาการสอน**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาพิสุทธ์. (2542). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- บุปผชาติ ทัพพิกรณ์. (2541). **ความรู้เกี่ยวกับสื่อมวลชนมีเดียเพื่อการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปियามรรัตน์ เศรษฐดาวิทย์ (2547). **การประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ ชุติระบำพุทธโทยมาศ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ผิยน ไชยศร. (2529). การวัดผลงานภาคปฏิบัติ. **วารสารการวัดผลการศึกษา**, 8 (23), 37 – 61
- พจน์มัลย์ สมรรถบุตร. (2538). **แนวความคิดประดิษฐ์ทำรำเชิง**. อดุทธธานี: สำนักงานส่งเสริมวิชาการสถาบันราชภัฏอดุทธธานี.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. (2544). **การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2543). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2549). **ระเบียบการวิจัยทางสังคมศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เข้าออฟเตอร์มิสท์.
- พีรพงศ์ เสนไสย. (2546). **ความงามในนาฏศิลป์**. มหาสารคาม : คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพชรรัตน์ สุวรรณชัย. (2553). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สาระนาฏศิลป์ เรื่อง เชิงเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาหน้าซุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอดุทธธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เพราพรรณ เปลี่ยนภู. (2542). **จิตวิทยาการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). **การวัดผลทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2542). **แนวการสอนวิทยาศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2544). **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาวิทยาการสอน หน่วยที่ 8-10** (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มาลินี จุฑะรพ. (2539). **จิตวิทยาการเรียนการสอน** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน. (2545). **เทคนิคการสอน**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รังษิยา งามวงศ์. (2548). **การประดิษฐ์ทำำประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ฟอห์นบัวสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- รุจี ศรีสมบัติ. (2547). **สารานุกรมนาฏศิลป์ไทย**. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- เรณู โกศินานนท์. (2544). **สืบสานนาฏศิลป์ไทย**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2539). **สถิติและการวิจัยการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วนิดย์ มณีรัตน์. (2556). **การสร้างบทเพลงและทำำร่าระบำประรางค์สามยอด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด. (2540). **เอกสารประกอบการอบรม วิชานาฏศิลป์**. วิทยาลัยนาฏศิลป์และดุริยางค์.
- วิมลศรี อุปรมย์. (2553). **นาฏกรรมและการละคร**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไล ทองแผ่. (2547). **การวัดและประเมินผล**. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- วิไลลักษณ์ อำนาจดี. (2553). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่องการร่าแข่งส้มปลาชะโด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริธนา จิตต์จรัส. (2541). **การสร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องสัตว์ป่าและการอนุรักษ์สัตว์ป่า**. รายงานการวิจัย สำนักงานการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมการศึกษาระดับ 1. สถาพร สนทอง. ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ กรมศิลปากร. **สัมภาษณ์** 25 กันยายน 2550.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2548). **เทคนิคการประเมินโครงการ** (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมนึก ภัททิยะธนี. (2546). **การวัดผลทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กทม. สัมภาษณ์: ประธานกรรมการพิมพ์. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2539). **สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**. เล่มที่ 15 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: หอรัษฎากรพิพัฒน์.
- สารานุกรมวัฒนธรรมไทย. (2539). **มูลนิธิตสารานุกรมวัฒนธรรมไทยธนาคารไทยพาณิชย์**. กรุงเทพฯ : สยามเพรสแมนเนจเม้นท์.
- สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์. (2542). **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง เล่ม 11**. กรุงเทพฯ : สยามเพรส แมนเนจเม้นท์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. (2556ข). **กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน**. เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. (2556ก). **รายงานผลการทดสอบระดับชาติพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). **รายงานการปฏิบัติการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2538). **การวัดทัศนคติและความสนใจ วารสารการวัดผลการศึกษา**. 2(2) : 7-13 ; กันยายน-ธันวาคม.
- สุดใจ รัตนมงคล. (2551). **การพัฒนาเพลงและทำรำเชิงคำขวัญเมืองอุดรธานี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนันท์ ศลโกสม. (2532). **การทดสอบภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุมิตร เทพวงษ์. (ม.ป.ป.). **สารานุกรม ระบาย รำ ฟ้อน**. กรุงเทพฯ: โอ เอส.

- สุมิตร เทพวงษ์. (2541). นาฏศิลป์ไทย : นาฏศิลป์ : นาฏศิลป์สำหรับครูประถมศึกษา-
อุดมศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2548). นาฏศิลป์สำหรับครูประถมศึกษา-อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ:
โอเดียนสโตร์.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2543). นาฏศิลป์ปริทรรศน์. กรุงเทพฯ : ภาควิชานาฏศิลป์ คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ ชลานุเคราะห์. (2546). ชีวิตเท่กินรำกิ้น. เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องละครหลวงใน
รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวันศุกร์ที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2546 ณ โรง
ละครแห่งชาติ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2547). การวัดทักษะการปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี หวังในธรรม. (2554, มีนาคม 18). ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทย วิทยาลัย
นาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. สัมภาษณ์.
- เสาวลักษณ์ สาริษา. (2548). การประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนการสอน วิชาดนตรีและ
นาฏศิลป์ชุดฟ้อนมาลัยศรีชัยชนะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร. (2553). ประวัติความเป็นมาตำบลหนองราชวัตร.
สุพรรณบุรี: สำนักงานอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี.
- อเนก นิคมภักดี. (2547). เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ชุด รำโหรี
โคราช. นครราชสีมา: วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา.
- อมรา กล้าเจริญ. (2537). วิธีสอนนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2542). สุนทรียนาฏศิลป์ไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อารีย์ วชิรวารการ. (2542). การวัดและประเมินการเรียน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- อุทุมพร กรองเห็น. (2554). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ทำรำ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Bannister, Denee Jagers. (2001). "Native American Dance : A Synergy of Dance,
Drama and Religion," **Masters Abstracts International**. 39(4) ; 952 : August.
- Bloom, S, Benjamin. (1975). **Taxonomy of Education Objective. Hand Book 1**. New
York: Cognlitive Domain; David Me Kay.

- Chun, Mi Hyun. (2000). "Developing a Somatic Teaching Method for Korean Traditional Dance," **Dissertation Abstracts International**, 60(11) ; 3883-A : May.
- Cronbach, Lee Josept, et al. (1972). **The dependability of behavioral measurements: Theory of Generalibility of scores and profiles**. New York : Wiley Press.
- _____. (1977). **The dependability of behavioral measurements: Theory of Generalibility of scores and profiles**. New York : Wiley Press.
- Darley, J. M., Sam, G, & Ronald, A. (1998). **Psychology**. New Jersey : Prentice – Hall.
- De-Cecco, J. P. (1974) **The Psychology of Learning and Instruction** (2nd ed.). New York : Prentice Hall.
- Good, V. (1973) **Dictionary of education**. New York : McGraw-Hill.
- Hyman J, & Liebenson C. (2000). **Spinal Stabilization Exercise**. Spinal Stabilization Exercise Program. Philadelphia : William, & Wilkins.
- Stark, Deborah L. (2004). "A Comparison of Multiple Intelligence Profiles in College Singers and Non-singers with Implications for Teachers of Singing," **Dissertations Abstracts International**. 65(3) : 760-A ; September.
- Thurstone, Louis. (1995). **Attitude Can Be Measured**. New York: John Wiley.
- Wheat, Brenda , et al. (2009). "Born to Hand Jive : Connecting Music, Dance, Culture and Algebra," **General Music Today**. 22(3), 4-7.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่	ประธานสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณวิไล นันทมานพ	อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง	อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. ดร.นารีรัตน์ สุวรรณวารี	อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. ดร.เนติ เฉลยวาเรศ	อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ.๐๕๔๙.๒๔/๑๓๘

ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
๑๔๙ หมู่ ๗ ตำบลเขาพระ
อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
๗๒๑๒๐

๑๗ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำการศึกษาวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองทราย

ด้วย นางกาญจน์ณัฐา จำปาเงิน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษารหัส ๕๒๒๑๗๐๓๐๔๑๕ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ ในหัวข้อเรื่อง การประดิษฐ์ทำราชุดโบราณสถานหนองราชวัดศิลาวัตติ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สารนาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมี ผศ.ดร.วิไลทองแผ่ เป็นประธานผู้ควบคุมการทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนระหว่างการเก็บข้อมูล ซึ่งหน่วยงานของท่าน ได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางกาญจน์ณัฐา จำปาเงิน ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ผู้วิจัยขออนุญาตดำเนินการแจกเครื่องมือด้วยตนเอง เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลในการทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้ ซึ่งนักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาด้วยจักเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาร พวงพันธ์บุตร)

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดการศึกษานอกที่ตั้ง อำเภอเดิมบางนางบวช

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

โทร/FAX ๐ ๓๕๕๑๕ ๕๐๗

ที่ ศธ.๐๕๔๙.๒๔/๑๓๖

ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
๑๔๙ หมู่ ๗ ตำบลเขาพระ
อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
๗๒๑๒๐

๕ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เพื่อทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย (Try out)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามัคคีธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วย นางกาญจน์ณัฐา จำปาเงิน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษารหัส ๕๒๒๑๗๐๓๐๔๑๕ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ ในหัวข้อเรื่อง การประดิษฐ์ทำราชุดโบราณสถานหนองราชวัดศิลาวัต กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สารานุกรมศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมี ผศ.ดร.วิไล ทองแผ่ เป็นประธานผู้ควบคุมการศึกษานิพนธ์ และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อทำการตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขออนุมัติคราะห์จากท่านให้ นางกาญจน์ณัฐา จำปาเงิน ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยผู้วิจัยขออนุญาตดำเนินการแจกเครื่องมือด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาร พวงพันธ์บุตร)

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดการศึกษานอกที่ตั้ง อำเภอเดิมบางนางบวช

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

โทร/FAX ๐ ๓๕๕๑๕ ๕๐๗

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ

สิ่งที่แนบมาด้วย ๑. แบบประเมินความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแบบประเมินความสอดคล้องความเที่ยงตรง
๒. แบบประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้
๓. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์
๔. แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำ
๕. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน ๗ แผน แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ

ด้วย นางกาญจนาภรณ์ จำปาเงิน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน ได้รับการอนุมัติในการทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตศิลาวดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมี ผศ.ดร.วิไล ทองแผ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประसार พวงพันธ์บุตร)

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดการศึกษานอกที่ตั้ง อำเภอเดิมบางนางบวช

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ดร.วิไล ทองแผ่

- สิ่งที่แนบมาด้วย
๑. แบบประเมินความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแบบประเมินความสอดคล้องความเที่ยงตรง
 ๒. แบบประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้
 ๓. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์
 ๔. แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติท่ารำ
 ๕. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน ๗ แผน แบบประเมินทักษะปฏิบัติท่ารำ

ด้วย นางกาญจณัฏฐา จำปาเงิน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน ได้รับการอนุมัติในการทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตศิลาวดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมี ผศ.ดร.วิไล ทองแผ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาร พวงพันธ์บุตร)

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
คณะกรรมการจัดการศึกษานอกที่ตั้ง อำเภอเดิมบางนางบวช
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.เนติ เฉลยวาเรศ

- สิ่งที่แนบมาด้วย
๑. แบบประเมินความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแบบประเมินความสอดคล้องความเที่ยงตรง
 ๒. แบบประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้
 ๓. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์
 ๔. แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำ
 ๕. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน ๗ แผน แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ

ด้วย นางกาญจณภรญา จำปาเงิน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน ได้รับการอนุมัติในการทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัดศิลาวดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมี ผศ.ดร.วิไล ทองแผ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร์ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาร พวงพันธ์บุตร)

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดการศึกษานอกที่ตั้ง อำเภอเดิมบางนางบวช

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.นาริรัตน์ สุวรรณวารี

- สิ่งที่แนบมาด้วย
๑. แบบประเมินความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแบบประเมินความสอดคล้องความเที่ยงตรง
 ๒. แบบประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้
 ๓. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์
 ๔. แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำ
 ๕. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน ๗ แผน แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ

ด้วย นางกาญจณภุชญา จำปาเงิน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน ได้รับการอนุมัติในการทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัดศิลาดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมี ผศ.ดร.วิไล ทองแม่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาร พวงพันธ์บุตร)

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดการศึกษานอกที่ตั้ง อำเภอเดิมบางนางบวช

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง

- สิ่งที่แนบมาด้วย
๑. แบบประเมินความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแบบประเมินความสอดคล้องความเที่ยงตรง
 ๒. แบบประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้
 ๓. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์
 ๔. แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำ
 ๕. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน ๗ แผน แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ

ด้วย นางกาญจณัฐรา จำปาเงิน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน ได้รับการอนุมัติในการทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตศิลาวดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมี ผศ.ดร.วิไล ทองแผ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาร พวงพันธ์บุตร)

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดการศึกษานอกที่ตั้ง อำเภอเดิมบางนางบวช

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ.๐๕๔๙.๒๔/๑๓๗

ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
๑๔๙ หมู่ ๗ ตำบลเขาพระ
อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
๗๒๑๒๐

๕ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย (Try out)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลำพันบอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารแบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วย นางกาญจนาภรณ์ จ่าปาเงิน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รหัส ๕๒๒๑๗๐๓๐๔๑๕ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ ในหัวข้อเรื่อง การประดิษฐ์ทำร่างชุดโบราณสถานหนองราชวัดศิลาดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมี ผศ.ดร.วิไล ทองแผ่ เป็นประธานผู้ควบคุมการศึกษานิพนธ์ และ ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อทำการตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางกาญจนาภรณ์ จ่าปาเงิน ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยผู้วิจัยขออนุญาตดำเนินการแจกเครื่องมือด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาร พวงพันธ์บุตร)

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดการศึกษานอกที่ตั้ง อำเภอเดิมบางนางบวช

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

โทร/FAX ๐ ๓๕๕๑๕ ๕๐๗

ภาคผนวก ง
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง ทำราชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาવી

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

.....
คำชี้แจงให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบที่นักเรียนเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย
 - ก. การรำรำมีความประณีตอ่อนช้อย งดงาม
 - ข. ศิลปะที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของชาติ
 - ค. นาฏศิลป์ไทยมีทำรำที่ตายตัวไม่สามารถปรับเปลี่ยนทำรำได้
 - ง. เป็นการแสดงที่ประกอบไปด้วย ระบำ รำ ฟ้อน โขน ละคร และการแสดงพื้นเมือง

2. จากการสันนิษฐานพบว่า นาฏศิลป์ไทยได้รับอารยธรรมจากประเทศใด
 - ก. จีน
 - ข. ลาว
 - ค. ยุโรป
 - ง. อินเดีย

3. เพราะเหตุใด จึงต้องใช้ภาษาทำในการแสดงนาฏศิลป์
 - ก. เพื่อให้เกิดความสวยงาม
 - ข. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน
 - ค. เพื่อให้ชาวต่างประเทศชื่นชม
 - ง. เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ชัดเจนขึ้น

4. ภาษาทางนาฏศิลป์ใช้เรียกการแสดงท่าทางในการพูดของตัวละครว่าอย่างไร
 - ก. การตีบท
 - ข. นาฏยศัพท์
 - ค. บทของละคร
 - ง. ภาษาของการแสดง

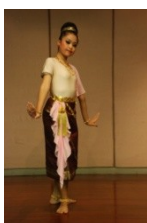
5. ยกมือซ้ายขึ้นแตะหน้าผาก มือขวาคุมที่ชายพกหรือหัวเข็มขัด และสะอึกตัวขึ้นลงพร้อมกับสะอื้น หมายถึง การตีบททำใด
 - ก. ทำยิ้ม
 - ข. ทำรัก
 - ค. ทำโกรธ
 - ง. ทำเสียใจ

6. “บัดนั้น ลูกลมมองเขม้นเห็นยักษ์
กริ้วโกรธโดดตามข้ามอัคคี ขุนกระบี่เหาะไล่ไขว้คว่ำ”
จากบทประพันธ์นี้ผู้แสดงจะต้องตีบทแสดงออกมาเป็น ทำรำใด
 - ก. ดีใจ
 - ข. เกือบเขิน
 - ค. โศกเศร้า
 - ง. โกรธแค้น

7. สิ่งที่ได้จากการชมนาฏศิลป์พื้นบ้านคืออะไร
- ดนตรี เครื่องแต่งกาย และท่ารำ
 - อารมณ์นักแสดง เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์
 - ความสนุกสนาน การแปรแถว และความสวยงาม
 - ความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อม ศิลปะ และวัฒนธรรม
8. ตีบทแตก ในการแสดงละครหมายถึงอะไร
- การแสดงเกินความเป็นจริง
 - การแสดงความเป็นตัวของตัวเอง
 - การแสดงร่วมกับตัวละครอื่นๆ ในเรื่องได้ผลดี
 - การแสดงตามบทบาท สามารถทำให้คนดูคล้อยตามได้
9. ใครใช้จินตนาการในการแสดงออกซึ่งความคิดโดยผ่านการแสดงละครได้อย่างเหมาะสม
- ตัวทำท่าล้อเลียนเพื่อให้เกิดความอับอาย
 - ตีกลองทำทางมันใจตลอดเวลาแม้ไม่มีใครมอง
 - น้ำเชื่อมยื่นเอามือไพล่หลังเวลาพูดเพื่อไม่ให้ดูเกะเกะ
 - พอล่าเล่าเหตุการณ์ตื่นเต้นที่ตนประสบมาให้เพื่อนๆ ในห้องฟัง พร้อมกับแสดงท่าทางประกอบเพื่อให้เห็นภาพ
10. ถ้านักเรียนเป็นนักแสดง สิ่งแรกที่คุณควรคำนึงถึงเมื่อได้รับการติดต่อให้ไปแสดง คืออะไร
- ค่าจ้าง
 - ผู้กำกับ
 - ผู้เขียนบท
 - บทของตัวแสดง
11. มารยาทในการชมการแสดงที่ดีเป็นอย่างไร
- ลุกไปเข้าห้องน้ำระหว่างที่การแสดงอยู่ในช่วงที่ไม่สำคัญ
 - พยายามอ่านสูจิบัตรการแสดงในเวลาชมการแสดงเพื่อให้เข้าใจเรื่องราว
 - ปิดเสียงโทรศัพท์และเครื่องมือสื่อสารต่างๆ และไม่รับโทรศัพท์เด็ดขาดระหว่างชมการแสดง
 - พูดคุยถึงการแสดงฉากต่างๆ เรื่องราวของการแสดงให้กับเพื่อนที่ชมด้วยกันฟังตลอดเวลา
12. ประโยชน์ในการทำให้รู้จักคุณค่าของศิลปะและความงามของการแสดงมีความหมายอย่างไร
- แบบการวิจารณ์
 - แบบการวิเคราะห์
 - งานออกแบบฉาก
 - งานออกแบบตัวละคร

20. การแสดงรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นการแสดงที่มีลักษณะอย่างไร
 ก. บอกการทำมาหากินอยู่อาศัย ข. มีลีลาสนุกสนาน
 ค. มีลีลาคึกคักฮึกเหิม ง. มีความเป็นอยู่ที่ดำเนินไปอย่างช้าๆ
21. ในการแสดงการแปรแถวดังกล่าวนั้นแปรแถว เพราะเหตุใด
 ก. เพื่อมิให้ผู้ชมเบื่อหน่าย ข. ได้เห็นลีลาการเคลื่อนไหวที่งดงามแปลกตา
 ค. เพื่อความอลังการในการแสดง ง. เพื่อให้ผู้ชมมองนักแสดงครบ
22. การแสดงรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีใช้ทำนองเพลงใด
 ก. เพลงพม่ารำชวาน ข. เพลงนาคราช
 ค. เพลงไทยครอง ง. เพลงตระนิมิต
23. ในการแสดงโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ลักษณะแถวที่นักแสดงออกมาลักษณะแถวเป็นอย่างไร
 ก. แถวเฉียง ข. แถวตรงหน้ากระดาน
 ค. แถวสามเหลี่ยม ง. แถววงกลม
24. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย ของการแสดงชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
 ก. เสื้อบอดีสูทสีน้ำตาล ผ้านุ่งยาวเลยเข่า
 ข. เสื้อแขนยาวสีดำ ผ้านุ่งสีม่วง
 ค. เสื้อแขนกระบอกสีชมพู นุ่งโจงกระเบนแดง
 ง. เสื้อแขนกระบอกสีขาว ผ้านุ่งสีชมพู

25.

ข้อใดอธิบายท่ารำได้ถูกต้อง

- ก. ศรีษะเอียงซ้าย มือทั้งสองตั้งวงแขนตั้งขนานลำตัวขยับเท้าก้าวเท้าขวา เียงตัวเล็กน้อย
- ข. ศรีษะเอียงขวามือขวาแขนงอ มือซ้ายแขนตั้ง
- ค. ศรีษะเอียงซ้ายมือขวาแขนงอ มือซ้ายแขนตั้งก้าวหน้าเท้าซ้าย
- ง. ศรีษะเอียงขวามือขวาแขนงอ มือซ้ายแขนตั้งก้าวหน้าเท้าซ้าย

เฉลย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องทำำำชุดโโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ 1 ค	ข้อ 11 ค	ข้อ 21 ข
ข้อ 2 ง	ข้อ 12 ก	ข้อ 22 ค
ข้อ 3 ง	ข้อ 13 ก	ข้อ 23 ก
ข้อ 4 ข	ข้อ 14 ค	ข้อ 24 ก
ข้อ 5 ง	ข้อ 15 ข	ข้อ 25 ก
ข้อ 6 ง	ข้อ 16 ง	ข้อ 26 ค
ข้อ 7 ง	ข้อ 17 ง	ข้อ 27 ข
ข้อ 8 ง	ข้อ 18 ก	ข้อ 28 ข
ข้อ 9 ง	ข้อ 19 ก	ข้อ 29 ข
ข้อ 10 ง	ข้อ 20 ข	ข้อ 30 ก

ภาคผนวก จ
แผนการจัดการเรียนรู้
เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

บทเพลงและท่ารำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาવી

โดย นางกาญจน์ณัฏฐา จำปาเงิน
นักศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2557
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

**บทเพลงและทำรำ
ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาવી**

โดย นางกาญจน์กัญญา จำปาเงิน นักศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต

ทำรำ

การสร้างสรรค์ "ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต" ได้ทำการศึกษาจากแนวคิดของจำเรียง พุทธประดับ (2538, หน้า 46-48) ทำรำแม่ทำในเพลงช้าเพลงเร็วแม่บท ซึ่งเป็นต้นแบบของทำรำทุกทำรำและมีความหมายของทำรำโดยเฉพาะ ซึ่งนาฏศิลป์ไทยนิยมนำทำรำในบทเพลงแม่บทมาประดิษฐ์ทำรำในบทเพลงต่างๆ ที่แต่งขึ้นใหม่ โดยนำมาออกท่าทางรำรำให้กลมกลืนกับท่วงทำนองของอารมณ์เพลง ประดิษฐ์ทำรำให้ตรงกับความมุ่งหมายของเนื้อหาที่จะนำเสนอในระบำ รำฟ้อน ชุดนั้นๆ ออกมาก่อนแล้ว ทำรำส่วนใหญ่จะนิยมแสดงในงานบุญต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ งานบุญกฐิน การต้อนรับผ้าป่า เป็นต้น และทำรำการแต่งกายจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของคนยุคนั้นๆ ด้วย

บทเพลง

บทเพลง ชื่อเพลง "ระบำศิลามณีศรีราชวัตร" ประพันธ์โดยอาจารย์พนม บุญเหลือ อาจารย์ประจำสาขาคันทรียไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี เป็นเพลงไม่มีเนื้อร้องมีแต่ทำนอง ทำนองสองชั้นลดเหลือชั้นเดียว เวลาประมาณ 10 นาที โดยบทเพลงจะสื่อถึงศิลปวัฒนธรรมในยุคนั้นๆ ซึ่งมีลักษณะการบรรเลงทุ้ม นุ่มนวล ช้า เร็ว ตามวิถีชีวิตของคนในยุคนั้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกอารมณ์ของทำนองเพลงให้ตรงกับท่าทางรำรำ

การแต่งกาย

การแต่งกาย ได้จากการศึกษาประเพณีของพื้นบ้าน ท้องถิ่นของตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี จึงทำให้เกิดแนวคิดการออกแบบที่จะสร้างหรือทำเพื่อสื่อถึงชิ้นงานจากโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรมความเป็นอยู่ในสมัยนั้นออกมาในรูปแบบของการแต่งกายประกอบทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต

ลักษณะการแต่งกาย ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต

ด้านหน้า-หลัง

เครื่องประดับส่วนบน-ล่าง

การเกล้าผม

เครื่องประดับ ทำราชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

มวยผม

ดอกไม้ติดผม

ผ้าคาดมวยผม

ต่างหู

สร้อยคอ

ข้อมือ

สังวาล

เข็มขัด

ข้อเท้า

พู่สะเอว , พืทคลุมไหล่

ท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
ประกอบด้วยท่ารำ ทั้งหมด 41 ท่า ดังนี้

ท่ารำที่ 1

ศีรษะตรง มือทั้งสองข้างตั้งวงแขนตั้งขนานข้างลำตัว ข้อมืออยู่ระดับสะโพก เท้าทั้งสองชิดกัน แยกปลายเท้าเล็กน้อย

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

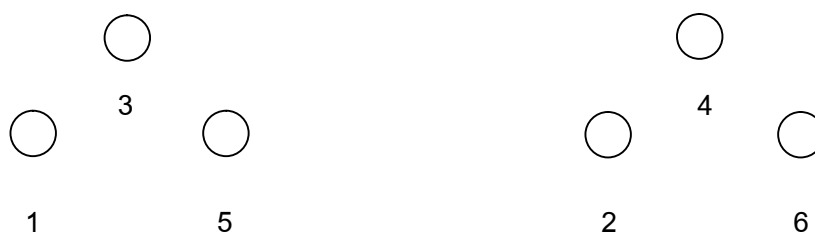
6

ท่ารำที่ 2

คนยืน ศีรษะตรงมือทั้งสองทำท่าบัวบาน ขาทั้งสองข้างสั่นเท้าชิดกัน ปลายเท้าแยก ยุบตัวลง
 คนหนึ่ง ศีรษะเอียงซ้าย มือขวาทำท่าสอดสูงต่อศอกคนยืน มือซ้ายเท้าสะเอว ตั้งเข่าขวาขึ้น
 เเจียงตัวเล็กน้อย

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 3

ศิริษะตรง มือทั้งสองข้างตั้งวงแขนตั้งขนานข้างลำตัว ก้าวเท้าขวา ยึดลำตัวขึ้น

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

6

ท่ารำที่ 4

ศีรษะตรง มือทั้งสองพนมระหว่างอก ส้นเท้าทั้งสองชิดกันแยกปลายเท้า ยืนตัวตรง

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

6

ท่ารำที่ 5

หันด้านหลังเวที ศีรษะตรงมือทั้งสองตั้งวงแขนตึงขนานข้างลำตัวยอดตัวลง สันเท้าชิดกัน

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

6

ท่ารำที่ 6

ศีรษะตรง มือทั้งสองทำท่าบัวบาน ก้าวหน้าเท้าขวา ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

6

ท่ารำที่ 7

ศีรษะตรง มือทั้งสองข้างพนมมือระหว่างอก สันเท้าชิดกัน ปลายเท้าแยกออก ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

6

ท่ารำที่ 8

ศิริษะตรง มือทั้งสองข้างทำท่าบัวบาน ส้นเท้าทั้งสองชิดกัน แยกปลายเท้า ยืนตัวตรง

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

6

ท่ารำที่ 9

ศิระเอียงซ้าย มือซ้ายตั้งวงแขนตั้งข้างลำตัวข้อมือระดับไหล่ มือซ้ายเท้าสะเอว ก้าวหน้าเท้าซ้าย ย่อตัวลง

ลักษณะท่ารำ

1

2

3

4

5

6

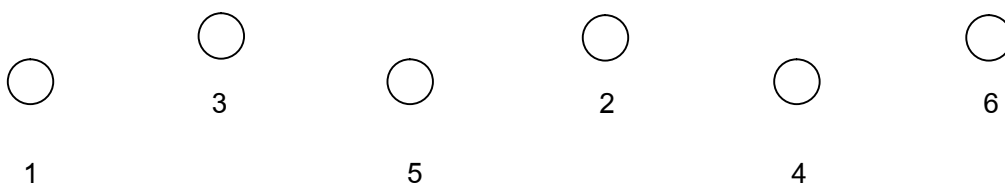

ท่ารำที่ 10

คนด้านซ้ายมือ ศีรษะเอียงขวา มือขวาสอดสูง มือซ้ายตั้งวงแขนตึงระดับหัวไหล่ ก้าวหน้าเท้าขวา

คนด้านขวามือ ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายตั้งวงแขนตึงข้างลำตัวข้อมือระดับไหล่ มือซ้ายเท้าสะเอว ก้าวหน้าเท้าซ้าย ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 11

ศิระะเอียงขวามือขวาเท้าสะเอว มือซ้ายแตะที่หน้าอก ขยับเท้าขวา

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 12

ศีรษะเอียงซ้าย มือขวาทำท่าสอดสูง มือซ้ายทำท่าสะเอว ก้าวหน้าเท้าซ้าย ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 13

ศิริษะเอียงซ้าย มือทั้งสองตั้งวงแขนตั้งขนานลำตัวยับเท้าก้าวเท้าขวา เฌียงตัวเล็กน้อย

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

6

ท่ารำที่ 14

ศิริษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงไขว้วางตะแคงข้างหัวไหล่ซ้าย มือซ้ายตั้งวงอแขนแทงลงข้าง
ลำตัว ก้าวหน้าเท้าซ้าย ลำตัวเฉียงไปทางด้านขวา

ลักษณะแถว

5

6

3

4

1

2

ท่ารำที่ 15

ศิระะเอียงขวา มือทั้งสองข้างแตะข้างสะโพก ปลายนิ้วมือแทงลง ใช้สันเท้าซ้ายแตะะเจียง
ด้านซ้ายขาซ้ายตั้ง ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

6

ท่ารำที่ 16

ศิระะเอียงซ้าย มือทั้งสองแตะข้างสะโพกปลายนิ้วมือแทงลง ก้าวหน้าเท้าซ้าย น้ำหนักตัวอยู่
เท้าหน้า ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

6

ท่ารำที่ 17

ศิริระเอียงขวา มือทั้งสองข้างแตะข้างสะโพกปลายนิ้วมือแทงลง วางสันเท้าซ้ายตั้งเฉียงไป
ด้านหน้า น้าหนักตัวอยู่ขวา ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

6

ท่ารำที่ 18

ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายตั้งวงแขนปลายนิ้วมือลงข้างหูซ้าย มือขวาตั้งวงแขนปลายนิ้วมือลงแขน
ตั้งข้อศอกระดับไหล่ มองมือสูง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 19

ศิระะเอียงขวา มือขวากำเบา งามขนาบข้างลำตัว มือซ้ายกำเบา อยู่ระหว่างตัวระดับเอว
ก้าวหน้าเท้าซ้าย (ทำเดินแบบนาฏศิลป์)

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

6

ท่ารำที่ 20

ศิระะเอียงซ้ายมือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาตั้งวงแขนลงแขนตั้งขนานกับหน้าขาปลายนิ้วมืออยู่ที่หัวเข่า เท้าซ้ายใช้ปลายนิ้วโป้งจิกที่พื้น ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

1

4

6

2

5

3

ท่าจำที่ 21

ศิริระเอียงขวามือขวาเท้าสะเอว มือซ้ายตั้งวงแขนตั้งปลายนิ้วมือแทงลงที่หน้าขา นั่งลงตั้งเข่า
ซ้าย

ลักษณะแถว

1

4

6

2

5

3

ท่ารำที่ 22

ศิระะเอียงซ้าย มือซ้ายงอแตะที่หัวไหล่ซ้าย มือขวาตั้งวงแขนลงงอข้างลำตัว ข้อศอกอยู่ระดับ
เอว ก้าวหน้าเท้าขวา

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 23

ศิระะเอียงซ้าย มือซ้ายงอมือตะที่หัวไหล่ มือขวาทำท่าสอดสูง ก้าวหน้าเท้าซ้าย ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

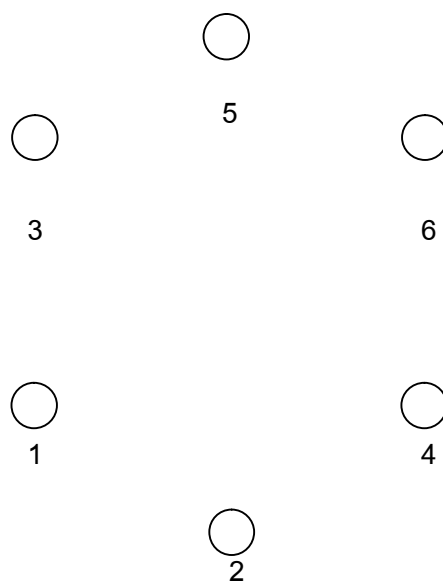
	☐		☐
	2		5
☐		☐	
1		4	
	☐		☐
	3		6

ท่ารำที่ 24

ศิระะเอียงซ้าย มือทั้งสองตั้งวงระดับเอว ก้าวหน้าเท้าซ้าย ยึดตัว

ลักษณะ แถว

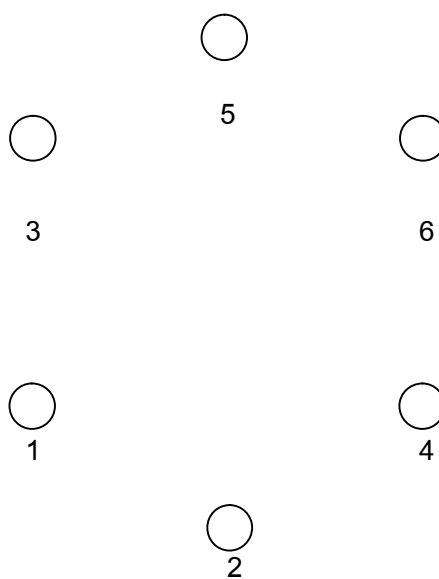

ท่ารำที่ 25

ศิระะเอียงขวา มือทั้งสองตั้งวงป้องปลายนิ้วระดับศิระะ เท้าซ้ายใช้ปลายนิ้วโป่งจิกพื้น ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

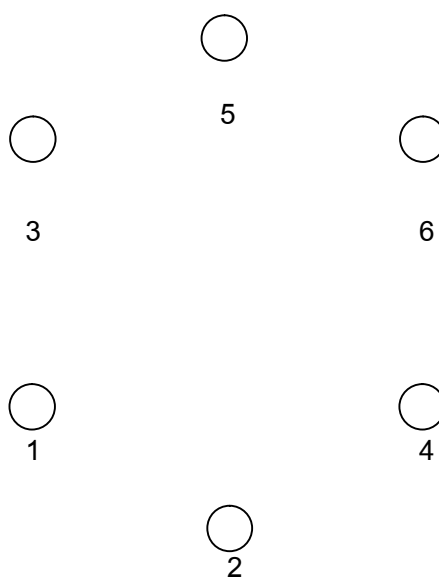

ท่ารำที่ 26

ศิระะเอียงซ้าย มือทั้งสองข้างทำท่าปากตั้งวงหักข้อมือลง ข้อมือระดับศิระะ ใช้นิ้วโป้งเท้าขวา จิกพื้น

ลักษณะแถว

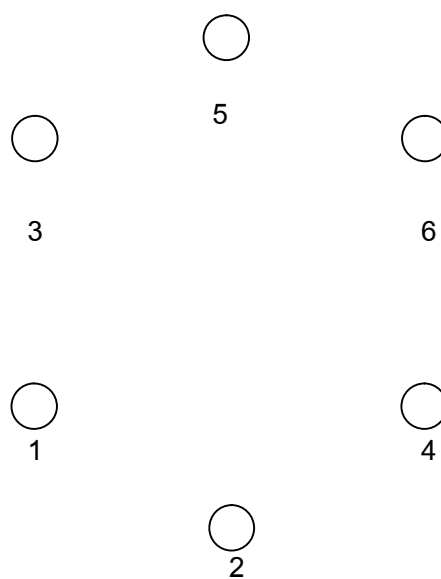

ท่ารำที่ 27

ศีรษะเอียงขวา มือทั้งสองข้างตั้งวงเป็ยง ไปทางขวา มือทั้งสองระดับเอว ประสมเท้าขวา ตัวตรง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 28

ศีรษะตรง มือขวาตั้งวงใหญ่ มือซ้ายตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงงอเข้าหาลำตัวระดับไหล่ ประสม
เท้าซ้าย

ลักษณะแถว

4

3

2

1

6

5

ท่ารำที่ 29

เฉียงตัวไปทางขวา ศีรษะเอียงซ้ายมือซ้ายตั้งวงระดับไหล่ มือขวาตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงระดับไหล่ เท้าซ้ายใช้จมูกเท้าแตะพื้น

ลักษณะแถว

3

4

1

2

5

6

ท่าร่าท่าที่ 30

เจียงตัวไปด้านซ้าย ศีรษะเอียงขวา มือขวากำมือ (ขยำ) ระดับเอว มือซ้ายกำมือ ตั้งระดับศีรษะ ยกหน้าเท้าขวา ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

3

4

1

2

5

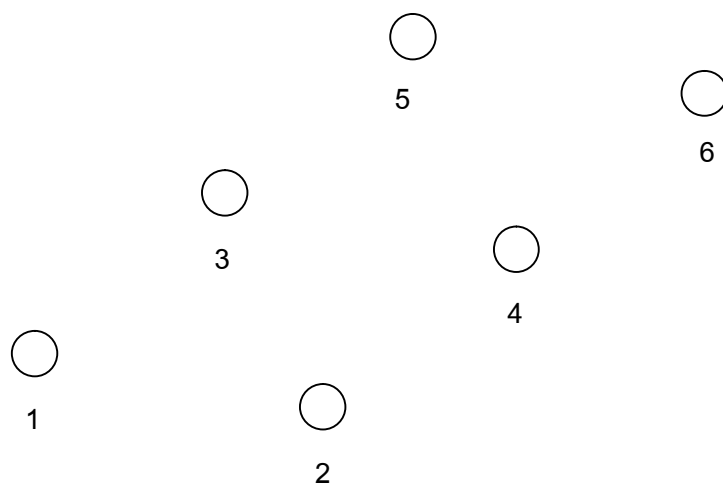
6

ท่ารำที่ 31

ศิระะเอียงขวา มือทั้งสองตั้งวงเบี่ยงข้างลำตัว ระดับเอว มือขวาอยู่กลางลำตัว มือซ้ายอยู่ข้างลำตัว ก้าวหน้าเท้าขวา

ลักษณะแถว

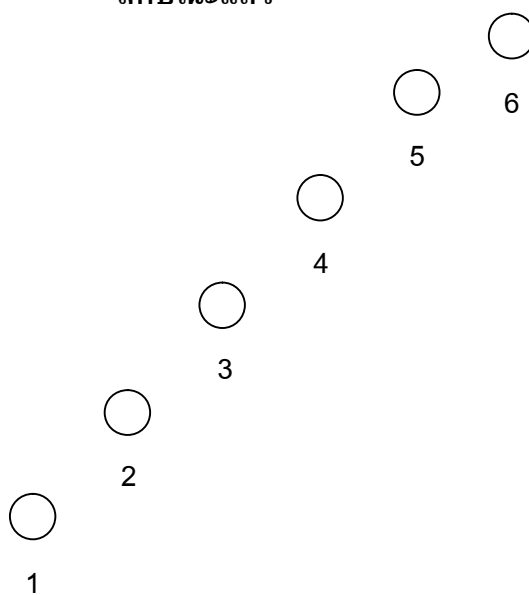

ท่ารำที่ 32

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาจับมือกับแถว 2 มือซ้ายตั้งวงมีระดับอกไขว้ประกบมือกับแถว 2 ก้าวหน้าเท้าขวา

แถวที่ 2 (หันหลัง) ศีรษะเอียงขวามือขวาจับมือกับแถว 1 มือซ้ายตั้งวงมีระดับอกไขว้ประกบมือกับแถว 1 ก้าวหน้าเท้าขวา (เดินขยับสลับแทนที่กันระหว่างแถว 1 กับ แถว 2)

ลักษณะแถว

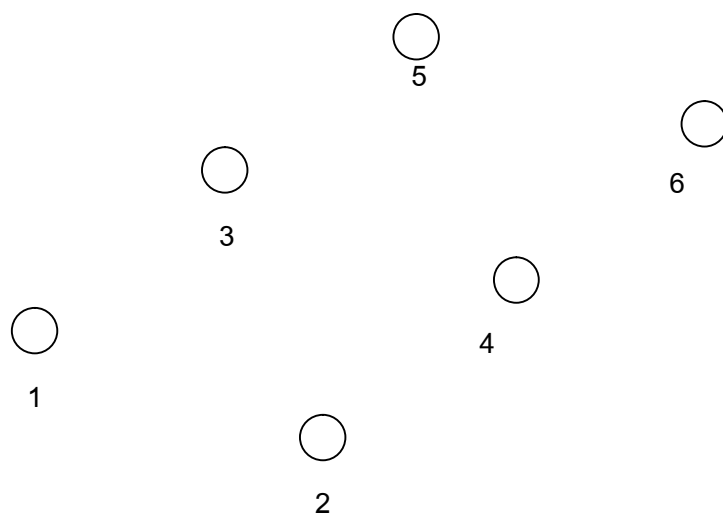

ท่ารำที่ 33

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายตั้งวงแหงปลายนิ้วมือลงแตะที่สะโพก มือขวาจับมือกับแถว 2
ก้าวหน้าเท้าขวา

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายตั้งวงแหงปลายนิ้วมือลงแตะที่สะโพก มือขวาจับมือกับแถว 1
ก้าวหน้าเท้าขวา (เดินขยับสลับแทนที่กันตามทำนอง)

ลักษณะแถว

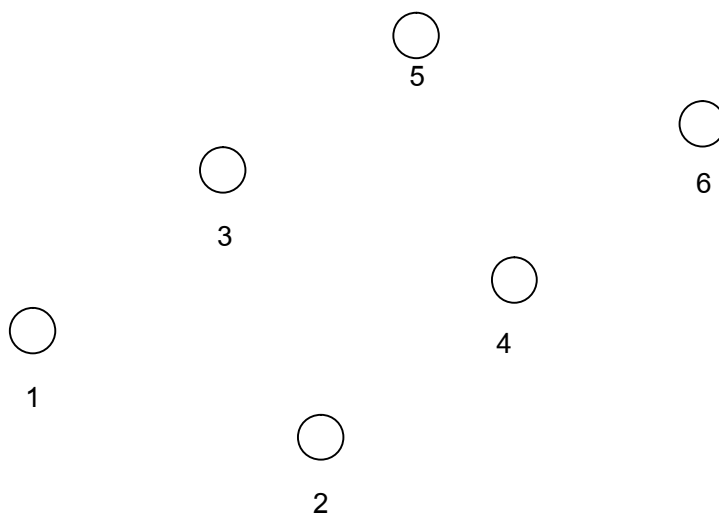

ท่ารำที่ 34

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงแตะที่สะโพก มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะ จับมือกับแถว 2 เข่งเท้าขวา

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายทำสะเอว มือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือกับแถว 1 เข่งเท้าขวา พร้อมกับหมุนตัวตาม จังหวะ

ลักษณะแถว

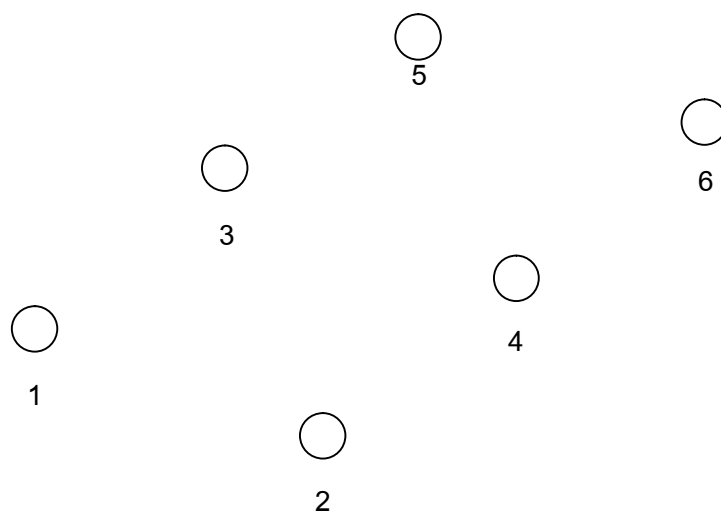

ท่ารำที่ 35

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงแตะที่สะโพก มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะ จับมือกับแถว 2 ยืนอยู่กับพร้อมกับเท้าขวาตามจังหวะ ส่งมือให้แถว 2 หมุนรอบตัว

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายทำสะเอว มือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือกับแถว 1 เขย่งเท้าขวา พร้อมกับหมุนตัวตาม จังหวะ

ลักษณะแถว

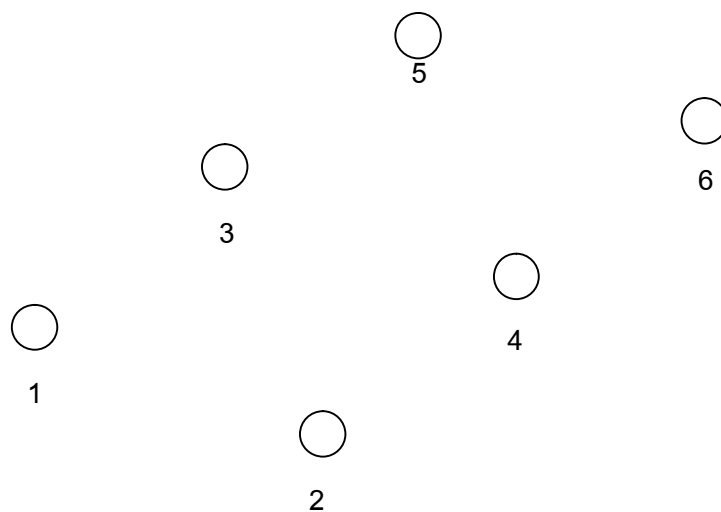

ท่ารำที่ 36

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงแตะที่สะโพก มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะ จับมือกับแถว 2 ยืนอยู่กับพร้อมกับเท้าขวาตามจังหวะ ส่งมือให้แถว 2 หมุนรอบตัว

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายทำสะเอว มือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือกับแถว 1 เขย่งเท้าขวา พร้อมกับหมุนตัวตาม จังหวะกลับมายืนที่เดิม

ลักษณะแถว

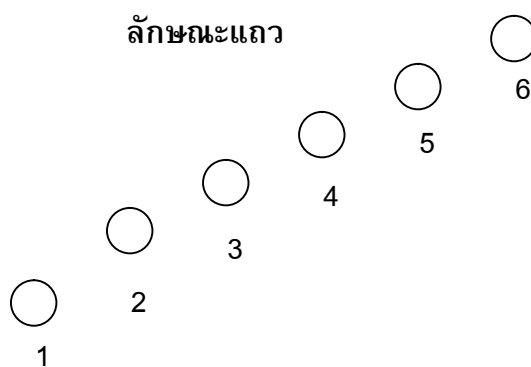

ท่ารำที่ 37

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงแตะที่สะโพก มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะ จับมือกับแถว 2 เข่งเท้าขวาพร้อมกับหมุนรอบตัวตามจังหวะ

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือกับแถว 1 ส่งมือให้แถว 1 เข่งเท้าขวาอยู่กับที่ ส่งมือให้แถว 1 หมุนรอบตัว

ลักษณะแถว

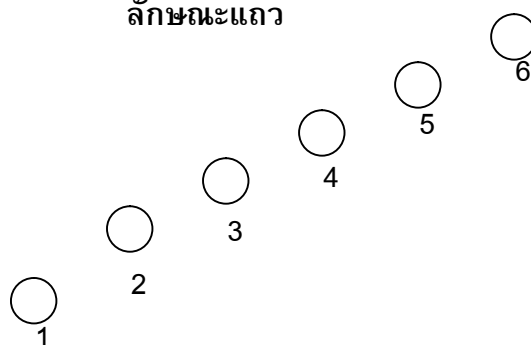

ท่ารำที่ 38

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงแตะที่สะโพก มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะ จับมือกับแถว 2 เข่งเท้าขวาพร้อมกับหมุนรอบตัวตามจังหวะ จนครบรอบกลับที่เดิม

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายทำสะเอว มือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือกับแถว 1 เข่งเท้า ขวาอยู่กับที่ ส่งมือให้แถว 1 หมุนรอบตัว

ลักษณะแถว

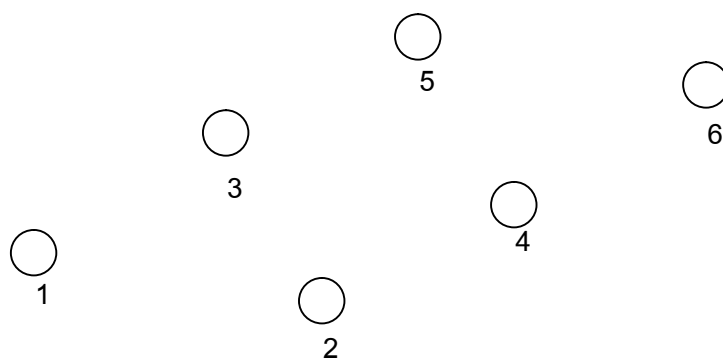

ท่ารำที่ 39

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงแขนตั้งปลายนิ้วมือแทงลงขนานกับหน้าขา ปลายนิ้วอยู่ระดับเข่า เท้าซ้ายใช้ปลายนิ้วโป่งเท้าจิกที่พื้น น้ำหนักตัวอยู่เท้าขวา ย่อตัวลง

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงระดับหูแทงปลายนิ้วมือไปด้านหลัง มือซ้ายตั้งวงแขนตั้งแทงปลายนิ้วมือลงขนานกับหน้าขา ข้อมือสูงระดับสายตา นั่งลงตั้งเข่าขวา

ลักษณะแถว

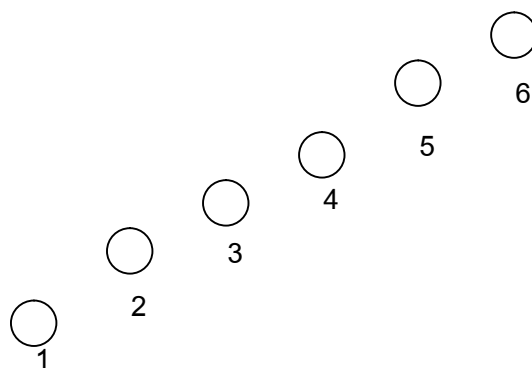

ท่ารำที่ 40

ศีรษะตรง มือทั้งสองตั้งวงแขนตั้งขนานกับลำตัวปลายส้นเท้าทั้งสองชิดกัน ยืนตัวตรง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 41

ศีรษะเอียงขวา มือขวาห้อมมือวางหงายระดับไหล่ไขว้มือวางทางไหล่ซ้าย มือซ้ายห้อมมือวางหงายระดับเอวไขว้มือวางทางชายพกขวา ขยับเท้าวิ่งลงตามจังหวะ

ลักษณะแถว

1

2

3

4

5

6

แผนการจัดการเรียนรู้
เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

ประกอบด้วย

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความหมายของนาฏยศัพท์
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องลักษณะการแต่งกาย ชุดโบราณสถาน
หนองราชวัตรศิลาดี
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
(ทำรำที่ 1-10)
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
(ทำรำที่ 11-20)
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
(ทำรำที่ 21-30)
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
(ทำรำที่ 31-41)
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องการแปรรูปแถว

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชา นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความหมายของนาฏยศัพท์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ปีการศึกษา 2557

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ. 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2. สาระสำคัญ

นาฏยศัพท์ เป็นศัพท์เฉพาะในทางนาฏศิลป์ เป็นชื่อของลักษณะท่าร่าของไทย นาฏยศัพท์ที่ใช้กันเกี่ยวกับท่าร่าไทยโดยแบ่งตามลักษณะของการใช้

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 ความหมายของนาฏยศัพท์เบื้องต้น ท่าร่าชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต
- 3.2 การใช้มือและแขน
- 3.3 การใช้เท้า
- 3.4 การใช้ศีรษะและลำตัว

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนบอกความหมายของนาฏยศัพท์ได้อย่างถูกต้อง
- 4.2 นักเรียนสามารถปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้น การใช้ศีรษะ ลำตัว มือ แขน และเท้าได้ถูกต้อง

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5.1 ใฝ่เรียนรู้

6. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอน/กระบวนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขั้นนำ

1. ครู นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการแสดงลักษณะอาการต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ขั้นสอน

1. ครูปฏิบัตินาฏยศัพท์การใช้มือและแขน ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ให้ นักเรียนดูพร้อมกับอธิบายความหมายของนาฏยศัพท์นั้นแล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม
2. ครูปฏิบัตินาฏยศัพท์ การใช้เท้าให้นักเรียนดูพร้อมกับอธิบายความหมายของนาฏย ศัพท์นั้น แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม
3. ครูปฏิบัตินาฏยศัพท์ การใช้ศีรษะและลำตัวแล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม
 - 3.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะละนักเรียน เก่ง ปาน กลาง อ่อน โดยแต่ละกลุ่มจะให้นักเรียนเก่งเป็นตัวแทนอยู่ข้างหน้าในการปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ และทุกกลุ่ม ปฏิบัตินาฏยศัพท์การใช้มือ แขน เท้า ลำตัว ศีรษะ ตามลำดับพร้อมๆ กัน
4. นักเรียนปฏิบัติพร้อมกันและเปิดเพลงทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ประกอบการปฏิบัติ
5. ครู นักเรียนปฏิบัตินาฏยศัพท์พร้อมกันตามขั้นตอนและจังหวะ
6. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 1 และทำใบงานที่ 1

ขั้นสรุป

1. ครูทดสอบนักเรียนด้วยการประเมินทักษะปฏิบัติโดยให้นักเรียนปฏิบัตินาฏยศัพท์ ที่ละกลุ่ม และตรวจใบงานที่ 1

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- เครื่องบันทึกเสียง
- แถบบันทึกเสียง
- ใบความรู้ที่ 1
- ใบงานที่ 1

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ/เครื่องมือ	เกณฑ์การตัดสิน
1. นักเรียนบอกความหมาย ของนาฏยศัพท์ได้อย่าง ถูกต้อง	ใบงาน	ผ่าน/ไม่ผ่าน
2. พฤติกรรมระหว่างเรียน	สังเกต/แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน/ไม่ผ่าน

ใบความรู้ที่ 1

ความหมายของนาฏยศัพท์

นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์เฉพาะในทางนาฏศิลป์ เป็นชื่อของลักษณะท่ารำของไทย นาฏยศัพท์ที่ใช้กันเกี่ยวกับท่ารำไทยนั้นมีมาก ถ้าแยกตามลักษณะของการใช้จะแบ่งออกเป็น 3 หมวดคือ

1. หมวดนามศัพท์ ได้แก่

1.1 วง - วงบน วงล่าง วงหน้า วงกลาง และวงพิเศษ

1.2 จีบ - จีบหงาย จีบคว่ำ จีบปรกหน้า จีบปรกข้าง จีบหลัง และจีบชายพก

1.3 การใช้เท้า - ยกเท้า รวมเท้า เหลื่อมเท้า กระดกหลัง กระดกเสี้ยว และก้าวหน้า (ก้าวหน้า ก้าวข้าง และก้าวไขว้)

2. หมวดกริยาศัพท์ แยกออกเป็น 2 พวกคือ

2.1 ศัพท์ที่ใช้เรียกเฉพาะขณะที่ใช้ท่า

2.1.1 ส่วนศีรษะ คอ ไหล่ - เอียง ลักคอ กล่อมไหล่ เอียงไหล่

2.1.2 ส่วนมือ แขน - สลัดมือ ม้วนมือ คลายมือ กรายมือ ฉายมือ

ปาดมือ รวมมือ

2.1.3 ส่วนลำตัว - ใช้ตัว (ตัวพระใช้เกลียวข้างตัวนางใช้เกลียวหน้า)

2.1.4 ส่วนขา เท้า - ยืด ยุบ กระทบ (เข้าและกัน) ตบเท้า ตะเท้า วางหลัง กระทุ้ง กะเทาะ วางสัน ฉายเท้า ซอยเท้า ขยั้น สืบเท้า ถัดเท้า

2.2 ศัพท์เสริม

2.2.1 ได้แก่ ศัพท์ที่เรียกเพิ่มเติมเพื่อเสริมท่ารำให้งาม เช่น ทรงตัว ลดวงส่งมือ ดึงเอว เปิดคาง กันเข้า ฯลฯ

2.2.2 ได้แก่ ศัพท์ที่เรียกท่ารำที่ไม่ถูกต้องตามกำหนดไว้ เช่น วงล้ำ วงหัก รำลน รำแอ้ รำเลื้อย รำข่มตัว รำลักจิ้งหะ ฯลฯ

3. หมวดนาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด เช่น ตัวพระ ตัวนาง ตลกตามพระ นางตลาด นางกษัตริย์ นายโรง ฯลฯ

แนะนำนาฏยศัพท์

เอียงศิระชะ การเอียงศิระชะจะเอียงข้างใดก่อนก็ได้ ถ้าเอียงศิระชะทางขวาขั้นแรกต้องตั้งไบหน้ากับลำคอให้ตรงก่อน สายตามองตรงไปข้างหน้า แล้วค่อยๆ เอียงศิระชะไปทางขวา ให้มีความรู้สึกว้าไบหูข้างขวาเอียงตามและไหล่ขวาถัดตามไปด้วยไม่ยกไหล่ขวาขึ้นรับไบหน้าเป็นอันขาดการเอียงศิระชะควรเอียงพอประมาณไม่เอียงมากเกินไปจนดูเป็นคอพับการเอียงศิระชะข้างซ้าย ก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับที่เอียงไปทางขวา

ลักค่อ คุณลักษณะคล้ายกับเอียงศิระชะ ต่างกันที่ว่า ศิระชะกับไหล่จะไปในทิศทางต่างกัน กล่าวคือ ถ้าลักค่อข้างขวา ให้เอียงศิระชะไปทางขวา แต่กตไหล่ซ้ายต่ำลง ถ้าลักค่อด้านซ้ายก็เอียงศิระชะไปทางซ้ายและกตไหล่ขวาให้ต่ำลง การทำกริยาลักค่อนี้ ส่วนมากจะทำในจังหวะเพลงเร็วทำพร้อมๆ กับการยกตัวหรือใช้ตัวไปด้วย

ตั้งวง ใช้ส่วนแขนและมือทำพร้อม ๆ กัน จะตั้งวงมือใดก่อนก็ได้แล้วแต่จะกำหนดถ้าตั้งวงขวา ก็ให้เหยียดแขนขวาไปด้านข้างลำตัว แขนตั้ง เสมอไหล่ ตั้งมือขึ้น แล้วค่อย ๆ งอแขน ประมาณว่าจากปลายนิ้ว ส่วนของแขนที่งอ และหัวไหล่ มีลักษณะเกือบครึ่งวงกลม ระวางอย่างอแขนมากจนข้อศอกแหลมออกมา ถ้าจะตั้งวงซ้ายก็ปฏิบัติเช่นเดียวกัน การตั้งวงของการรำไทย

วงกลาง สมมุติว่าใช้มือขวา ตั้งวงแล้ว ให้งอขึ้นไปข้างลำตัว เช่นเดียวกับวงข้าง แต่ลดระดับวงลงให้ปลายนิ้วอยู่ระดับไหล่ ระวางเรื่องตั้งมือ และระวาง วงโค้งของแขนด้วย ถ้าโก่งหรือหักมากเกินไป จะทำให้ดูไม่สวย

วงหน้า สมมุติว่าจะใช้แขนซ้ายตั้งวงหน้า ก็ยกแขนซ้ายขึ้นตั้งวงแล้วเคลื่อนวงมาข้างหน้าให้ปลายนิ้วมือซ้ายอยู่สูงระดับปาก ท่อนแขนโค้งตั้งระให้ตื้ออย่าให้ศอกโก่งไปด้านข้างพยายามตั้งมือให้ตรง

วงล่าง สมมุติว่าจะใช้แขนซ้ายตั้งวงล่าง ให้ยกแขนซ้ายขึ้นตั้งวง เมื่อตั้งวงแล้วเคลื่อนมือลงมาอยู่ระดับเอว บังคับมือให้อยู่ตรงหัวเข่าชิด ส่วนโค้งของแขนให้แนบลงมากับลำตัวแต่อย่าให้ชิดลำตัวมากหรืออย่าโก่งศอกออกไปมาก

วงบัวบาน ยกแขนระดับวงบน แต่หงายท้องแขนขึ้น หงายฝ่ามือจะตั้งวงบัวบานข้างใดข้างหนึ่งหรือตั้งทั้งสองข้างก็ได้ วงบัวบานเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วงเทิด ข้อควรระวังในการตั้งวงบัวบาน คือ การใช้ส่วนของลำแขน ระดับสูงของวงให้แขนส่วนบนลาดจากไหล่เล็กน้อยมิฉะนั้นจะดูเป็นแขนตั้งฉากหรือเป็นเหลี่ยมทำให้ทำรำไม่สวยงาม

จีบชายพก จะใช้มือใดก่อนก็ได้ เมื่อจีบมือแล้ว นำมือที่จีบนั้นมาไว้ที่หัวเข็มขัด ลักษณะของการจีบให้หงายข้อมือขึ้น

จับหลัง หรือจับส่งหลัง ใช้มือใดก่อนก็ได้ เมื่อจับมือแล้วส่งส่วนแขนและมือที่จับนั้นไปข้างหลัง แขนตึง พลิกข้อมือจับนั้นให้หงายขึ้น

จับนิ้วกลาง หรือจับล่อแก้ว การจับนิ้วกลางคล้ายกับการจับมือ และปฏิบัติด้วยมือขวาหรือซ้ายก็ได้ สมมุติว่าจะจับนิ้วกลางด้วยมือขวา ให้แบ่มือขวายื่นมาข้างหน้า แล้วงอนิ้วกลางเข้ามา ใช้นิ้วหัวแม่มือกดทับลงบนเส้นของนิ้วกลางพอดี แล้วกรีดนิ้วสามนิ้ว คือ นิ้วชี้ นิ้วนาง นิ้วก้อย ไปให้ตึงที่สุดที่จะทำได้ นิ้วกลางและนิ้วหัวแม่มือที่แตะชิดกันอยู่นั้น มีลักษณะเป็นวงกลมและต้องมีความรู้สึกเหมือนกับว่านิ้วกลางนั้น กำลังจะดีดออกจากนิ้วหัวแม่มือ หักข้อมือจับกลางเข้าหาท้องแขน การเรียกชื่อจับนิ้วกลางเรียกกันหลายชื่อ เช่น มือพระนารายณ์ จับล่อแก้ว หรือ จับแก้ว เป็นต้น

ประเท้า การประเท้าจะประเท้าใดก่อนก็ได้ สมมุติว่าจะประซ่าย ก่อนอื่นให้ย่อตัวลงเล็กน้อย น้ำหนักตัวอยู่ที่ขาขวา ลงน้ำหนักเท้าซ้ายน้อยที่สุด เมื่อจะเริ่มประให้ยืดเท้าซ้ายเตรียม ประให้ปลายเท้านิ้วซ้ายตั้ง และงอนขึ้น ทั้งห้านิ้ว ส่วนของเท้าซ้ายที่วางอยู่บนพื้นขณะนี้คือ ส้นเท้าและจุมกเท้า เมื่อยุบตัวพร้อมกันนั้นให้ใช้จุมกเท้าแตะบนพื้นเบาๆ แล้วยกเท้าขึ้น กิริยาของการใช้จุมกเท้านี้เรียกว่า ประ

ยกเท้า การยกเท้าจะยกข้างใดก่อนก็ได้ ยกเท้าขึ้นมาโดยการประเท้า หรือจากการก้าวด้วยเท้าหนึ่งแล้วยกเท้า หรือจะยกเท้าโดยไม่ประเท้าก่อนก็ได้ แต่ส่วนมากนิยมการประเท้าก่อน แล้วยกเท้าหรือก้าวเท้า แล้วตามด้วยยกเท้า

ก้าวเท้า เป็นกิริยาต่อเนื่องจากการยกเท้า เมื่อยกเท้าแล้วก็จะก้าวเท้าไปข้างหน้า วิธีก้าวให้ก้าวตรงไปข้างหน้า ถ้ายกเท้าไว้ข้างลำตัวก็ก้าวข้าง เมื่อก้าวเท้าไปแล้วน้ำหนักตัวลงบนเท้าที่ก้าวไป เช่น ก้าวเท้าขวาน้ำหนักจะยกเท้าขวา ส้นเท้าจะเหยียดเท้าขวา ซึ่งเรียกว่า เปิดสัน โดยเฉพาะตัวนางที่ก้าวข้างไปขาอีกข้างหนึ่งจะหลบเข้าตามเพื่อให้ดูเรียบร้อยเหมาะสมกับการเป็นตัวแทน

จรด เป็นกิริยาหนึ่งของการใช้เท้า จะจรดด้วยเท้าใดก็ได้ ถ้าจรดด้วยเท้าขวา ยืนให้น้ำหนักตัวลงบนเท้าซ้าย ยกเท้าขวาขึ้นสูงจากพื้นเล็กน้อย แล้วใช้จมูกเท้าขวาแตะพื้นปลายนิ้วงอนขึ้น ส้นเท้าขวายกสูงขึ้นพอประมาณ ระวังไม่ยกสันเท้าให้สูงเกินไป จะทำให้ดูเหมือนเขย่งเท้าการจรดเท้าในท่ารำใช้เพื่อยังจังหวะ

วางสัน เป็นการวางเท้าด้วยสันเท้า จะวางสันเท้าข้างใดก่อนก็ได้ ถ้าจะวางสันเท้าด้วยเท้าขวาการยืนให้น้ำหนักตัวลงบนเท้าซ้าย โยกเท้าขวาขึ้นจากพื้นเล็กน้อยแล้วจึงวางสันเท้าลงบนพื้นข้างเท้าซ้ายเบาๆ ปลายเท้าขวาเปิด งอนนิ้วทั้ง 5 ขึ้นให้เห็นชัดเจนว่า กำลังใช้สันเท้าอยู่ ถ้าจะวางสันเท้าซ้ายก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับเท้าขวา การวางสันเท้าบางครั้งเรียกว่า จรดด้วยสันเท้า

กระทู้เท้า จะกระทู้ด้วยเท้าใดก่อนก็ได้ ก่อนการกระทู้เท้า มักจะก้าวเท้าหนึ่งเท้าไปข้างหน้า และต้องให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าหน้าให้มากที่สุดที่จะทำได้ สมมุติว่าเท้าที่กำลังก้าวคือเท้าขวา เท้าซ้ายซึ่งเป็นเท้าหลังพยายามให้น้ำหนักลงบนเท้าซ้ายน้อยที่สุด ต่อจากนั้นจะถึงตอนที่เรียกว่ากระทู้ คือการยกเท้าซ้ายที่อยู่ข้างหลังขึ้นสูงเล็กน้อย ใช้จมูกเท้าแตะหรือกระทู้พื้นเบาๆ แล้วยกเท้าขึ้นการยกเท้าหลังจากการกระทู้นี้ เรียกว่า กระทักเท้า ซึ่งจะอธิบายในหัวข้อต่อไป การกระทู้เท้า ใช้จมูกเท้ากระทู้เท่านั้น ไม่ใช่ปลายนิ้วเท้ากระทู้เป็นอันขาด

กระดกเท้า เป็นการใช้ท่าร่าต่อเนื่องกับการกระทู้เท้า แต่บางครั้งก้าวเท้าแล้วกระดกเท้าตามทันที โดยไม่ผ่านการกระทู้เท้าก็ได้ เมื่อกระดกเท้าหรือยกเท้าขึ้นไปข้างหลังแล้ว ให้น้ำหนักตัวลงบนเท้าที่ยืนอยู่ และพยายามส่งเข่าของขาที่กระดกอยู่นั้นให้มาก บังคับตัวให้ตรง อย่าให้ลำตัวชะงักมาข้างหน้า ถ้ากระดกเท้าและส่งเข่าถูกต้อง จะรู้สึกตึงหน้าขา ส่วนฝ่าเท้าของเท้าที่กระดกจะต้องหักข้อตรงหลังเท้าเข้าหาหน้าแข้ง ไม่บิดเบี้ยวไปทางหนึ่งทางใดนิ้วเท้าทั้ง 5 ดิ่ง เท่ากัน

แตะเท้า เป็นการเล่นจังหวะเท้าอีกแบบหนึ่ง โดยใช้จุ่มกเท้าแตะลงพื้นเบาๆ ตามจังหวะ กริยาแตะเท้า มี 2 แบบ คือ ก้าวเท้าแตะ แตะอยู่กับที่

ฉายเท้า เป็นกิริยาของการใช้เท้าอีกแบบหนึ่ง จะใช้เท้าใดเท้าหนึ่งฉายก็ได้ น้ำหนักตัวลงบนอีกเท้าหนึ่ง ส่วนเท้าที่ฉายจะไม่รับน้ำหนัก ต้องการฉายเท้าจะใช้ส่วนที่เป็นจมูกเท้าจรดพื้นข้างๆเท้าที่ยืนรับน้ำหนักและค่อยๆเคลื่อนจมูกเท้าเหลื่อมไปข้างหน้าเล็กน้อย และเคลื่อนไปข้างๆสุดท้ายของจังหวะฉายเท้าส่วนมากจะจบลงด้วยการฉายเท้าเคลื่อนไปวางหลัง

เรื่องทำราชทูตโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นาฏยศัพท์ หมายถึง

.....
.....
.....
.....

2. หมวดนามศัพท์ ได้แก่

.....
.....
.....
.....

3. หมวดกริยาศัพท์ ได้แก่

.....
.....
.....
.....

4. หมวดนาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด ได้แก่

.....
.....
.....
.....

5. อธิบาย นาฏยศัพท์ ต่อไปนี้

เอียงศีรษะ.....

.....

.....

วงบัวบาน.....

.....

.....

ประเท้า.....

.....

.....

กระทู้งเท้า.....

.....

.....

ฉายเท้า.....

.....

.....

.....

รายละเอียดการให้คะแนนการประเมินทักษะปฏิบัติ
เรื่องทำรัฐดูโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การให้คะแนนกิจกรรมการประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่องทำรัฐดูโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ซึ่งมีการกำหนดขั้นตอนของการปฏิบัติมีลักษณะดังนี้

1. นาฏยศัพท์เบื้องต้นการใช้มือและเท้า

- 3 คะแนน แสดงนาฏยศัพท์การใช้มือและเท้าได้ถูกต้อง ชัดเจน
- 2 คะแนน แสดงนาฏยศัพท์การใช้มือและเท้าได้ถูกต้อง แต่ไม่ชัดเจน
- 1 คะแนน แสดงนาฏยศัพท์การใช้มือและเท้าติดขัดในบางช่วงและไม่ชัดเจน

2. นาฏยศัพท์เบื้องต้นการใช้เท้า

- 3 คะแนน แสดงนาฏยศัพท์การใช้เท้าได้อย่างถูกต้อง ตามจังหวะ
- 2 คะแนน แสดงนาฏยศัพท์การใช้เท้าได้ถูกต้องแต่ติดขัดในบางท่าตามจังหวะ
- 1 คะแนน แสดงนาฏยศัพท์การใช้เท้าได้แต่ไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่

3. นาฏยศัพท์เบื้องต้นการใช้ศีรษะและลำตัว

- 4 คะแนน แสดงนาฏยศัพท์การใช้ศีรษะและลำตัวได้ถูกต้องและชัดเจน
- 3 คะแนน แสดงนาฏยศัพท์การใช้ศีรษะและลำตัวได้ถูกต้องแต่ติดขัดในบางครั้ง
- 2 คะแนน แสดงนาฏยศัพท์การใช้ศีรษะและลำตัวได้ถูกต้องแต่ไม่สัมพันธ์กัน

ระหว่างศีรษะและลำตัว

- 1 คะแนน แสดงนาฏยศัพท์การใช้ศีรษะและลำตัวได้บ้างเล็กน้อย

แบบตรวจผลงานของนักเรียน
 เรื่องทำรัฐดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ร.ก.	ชื่อ-สกุล	รายการ					รวม (10 คะแนน)
		ตรงต่อเวลาและเสร็จทันเวลาที่กำหนด	ทำงานได้ถูกต้อง	ความตั้งใจในการทำงาน	มีความรับผิดชอบในการทำงาน	มีความรอบคอบในการทำงาน	

หมายเหตุ

ระดับการปฏิบัติ

ดีมาก

9-10 คะแนน

ดี

7-8 คะแนน

พอใช้

5-6 คะแนน

ปรับปรุง

0-4 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชา นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องลักษณะการแต่งกาย ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ปีการศึกษา 2557

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ. 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2. สาระสำคัญ

ลักษณะเครื่องแต่งกายของการแสดงทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี ในสมัยยุคหินใหม่

3. สาระการเรียนรู้

3.1 เพลงที่ใช้ในการรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

3.2 เครื่องแต่งกายของการแสดงทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 สามารถบอกเพลงที่ใช้ในการรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดีได้

3.2 สามารถอธิบายลักษณะและความเป็นมาของเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดงทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดีได้

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.1 ใฝ่เรียนรู้

6. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอน/กระบวนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขั้นนำ

1.ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการแต่งกายของนาฏศิลป์ไทย

ขั้นสอน

2. นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงเพลงประกอบทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี พร้อมกับเคาะจังหวะตาม

3. ครูนำภาพการแต่งกายของทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีให้นักเรียนดู พร้อมกับอธิบายให้นักเรียนฟังว่า การแต่งกายแต่งอย่างไร มีอะไรบ้าง และได้เลียนแบบการแต่งกายมาจากอะไร

4. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 2

ขั้นวิเคราะห์

5. แจกใบงานที่ 2 ให้นักเรียนร่วมกันทำ

ขั้นสรุปและประเมินผล

6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเพลงและลักษณะการแต่งกายของทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- เครื่องบันทึกเสียง
- แถบบันทึกเสียง
- ใบความรู้ที่ 2
- ใบงานที่ 2

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ/เครื่องมือ	เกณฑ์การตัดสิน
1. เพลง ลักษณะการแต่งกาย	การสังเกต/แบบสังเกต	ผ่าน/ไม่ผ่าน
2. พฤติกรรมระหว่างเรียน	สังเกต/แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน/ไม่ผ่าน
3. ใบงาน	ตรวจผลงาน/แบบตรวจผลงาน	ผ่าน/ไม่ผ่าน

ใบความรู้ที่ 2

ลักษณะการแต่งกาย ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

ด้านหน้า

ด้านหลัง

เครื่องประดับส่วนบน

เครื่องประดับส่วนล่าง

การเกล้าผม

เกล้าผมด้านหลัง

รวมเครื่องประดับ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตร

เครื่องประดับชุดโบราณสถานหนองราชวัตร

1. มวยผม

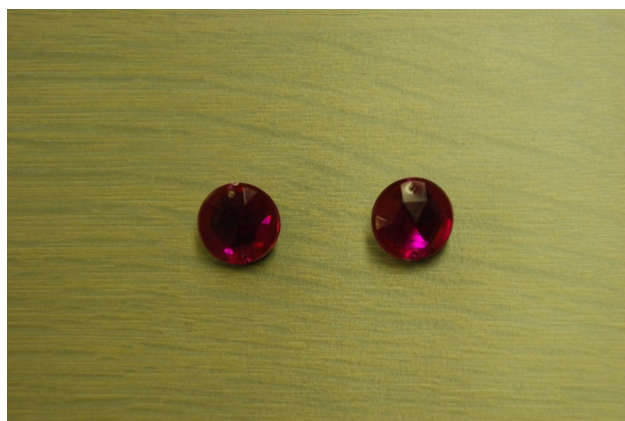
2. ดอกไม้ติดผม

3. ผ้าคาดมวยผม

4. ต่างหู

5. สร้อยคอ

6. สร้อยข้อมือ

7. สร้อยสังวาลย์

8. เข็มขัด

9. สร้อยข้อเท้า

10. พู่เอาว , พริทคลุมไหล่

เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. บอกลักษณะการแต่งกาย ของทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

.....
.....
.....
.....
.....

2. เครื่องประดับทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ได้แก่

.....
.....
.....
.....

3. เครื่องประดับส่วนบนทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ได้แก่

.....
.....
.....
.....

4. เครื่องประดับส่วนล่างทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ได้แก่

.....
.....
.....
.....

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน
เรื่องทำรัฐดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการ					รวม (10 คะแนน)
		ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ตั้งใจการทำงาน	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	การช่วยเหลือเพื่อน	ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น	

หมายเหตุ

ระดับการปฏิบัติ

ดีมาก

9-10 คะแนน

ดี

7-8 คะแนน

พอใช้

5-6 คะแนน

ปรับปรุง

0-4 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบตรวจผลงานของนักเรียน
เรื่องทำราชทูตโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ร.ก.	ชื่อ-สกุล	รายการ					รวม (10 คะแนน)
		ตรงต่อเวลาและเสร็จทันเวลาที่กำหนด	ทำงานได้ถูกต้อง	ความตั้งใจในการทำงาน	มีความรับผิดชอบในการทำงาน	มีความรอบคอบในการทำงาน	

หมายเหตุ

ระดับการปฏิบัติ

ดีมาก

9-10 คะแนน

ดี

7-8 คะแนน

พอใช้

5-6 คะแนน

ปรับปรุง

0-4 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชา นาฏศิลป์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ปีการศึกษา 2557

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ. 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2. สาระสำคัญ

ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นทำรำที่แสดงและอธิบายถึงโบราณสถานในตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ซึ่งวัฒนธรรมของไทย

3. สาระการเรียนรู้

ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 นักเรียนสามารถบอกกระบวนการทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีได้ถูกต้อง

4.2 นักเรียนฝึกปฏิบัติแสดงทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีได้อย่างถูกต้องและ

สวยงาม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.1 ใฝ่เรียนรู้

6. กระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอน/กระบวนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขั้นนำ

1. นักเรียนทบทวนความรู้เดิม (ที่เคยเรียนมาพื้นฐานของนักเรียน)

ขั้นสอน

2. ครู เปิดวีดิทัศน์ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ให้นักเรียนดูตั้งแต่ต้นจนจบ
3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายทำรำที่เห็นในวีดิทัศน์ว่ามีกระบวนการทำรำกี่ท่า แบบใดบ้าง
4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แล้วเปิดวีดิทัศน์ดูอีกครั้ง เพื่อทบทวนกระบวนการทำรำ และเตรียมพร้อมที่จะฝึกในขั้นต่อไป
5. ครูอธิบายเพิ่มเติมและปฏิบัติให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ทีละท่าจากท่ารำที่ 1-10 เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ จึงเปิดเครื่องบันทึกเสียงให้นักเรียนปฏิบัติ ครูคอยดูแลแก้ไขท่ารำ ข้อบกพร่องของนักเรียนให้ถูกต้อง
6. ครู นักเรียน ปฏิบัติพร้อมกัน และเปิดเพลงประกอบท่ารำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ท่ารำที่ 1-10 ประกอบการปฏิบัติ ครูคอยให้คำแนะนำและให้ปฏิบัติซ้ำกันหลายๆ ครั้งจนนักเรียนสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้ตั้งแต่ท่าที่ 1-10
7. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3 และนักเรียนทำใบงานที่ 3

ขั้นสรุป

8. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ท่ารำที่ 1-10
7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- เครื่องบันทึกเสียง
- แถบบันทึกเสียง
- ใบความรู้ที่ 3
- ใบงานที่ 3

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด

8. กระบวนการวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ/เครื่องมือ	เกณฑ์การตัดสิน
1. ท่ารำ ที่ 1-10	แบบประเมินทักษะปฏิบัติ	ผ่าน/ไม่ผ่าน
2. พฤติกรรมระหว่างเรียน	สังเกต/แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน/ไม่ผ่าน
3. ใบงาน	ตรวจผลงาน/แบบตรวจผลงาน	ผ่าน/ไม่ผ่าน

ใบความรู้ที่ 3

อธิบายท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

ท่ารำที่ 1

ศีรษะตรง มือทั้งสองข้างตั้งวงแขนตั้งขนานข้างลำตัว ข้อมืออยู่ระดับสะโพก เท้าทั้งสองชิดกัน แยกปลายเท้าเล็กน้อย

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 2

คนยืน ศีรษะตรงมือทั้งสองทำท่าบัวบาน ขาทั้งสองข้างสั่นเท้าชิดกัน ปลายเท้าแยก ยุบตัวลง
 คนหนึ่ง ศีรษะเอียงซ้าย มือขวาทำท่าสอดสูงต่อศอกคนยืน มือซ้ายเท้าสะเอว ตั้งเข่าขวาขึ้น
 เจียงตัวเล็กน้อย

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 3

ศีรษะตรง มือทั้งสองข้างต้งวงแขนตั้งขนานข้างลำตัว ก้าวเท้าขวา ยึดลำตัวขึ้น

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 4

ศีรษะตรง มือทั้งสองพนมระหว่างอก ส้นเท้าทั้งสองชิดกันแยกปลายเท้า ยืนตัวตรง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 5

หันด้านหลังเวที ศีรษะตรงมือทั้งสองตั้งวงแขนตั้งขนานข้างลำตัวย่อตัวลง สันเท้าชิดกัน

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 6

ศีรษะตรง มือทั้งสองทำท่าบัวบาน ก้าวหน้าเท้าขวา ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

○
1

○

○
3

○

○
5

○

ท่ารำที่ 7

ศีรษะตรง มือทั้งสองข้างพนมมือระหว่างอก สันเท้าชิดกัน ปลายเท้าแยกออก ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 8

ศิริษะตรง มือทั้งสองข้างทำท่าบัวบาน สันเท้าทั้งสองชิดกัน แยกปลายเท้า ยืนตัวตรง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 9

ศิระะเอียงซ้าย มือซ้ายตั้งวงแขนตั้งข้างลำตัวข้อมือระดับไหล่ มือซ้ายเท้าสะเอว ก้าวหน้าเท้าซ้าย ย่อตัวลง

ลักษณะท่ารำ

ท่ารำที่ 10

คนด้านซ้ายมือ ศีรษะเอียงขวา มือขวาสอดสูง มือซ้ายตั้งวงแขนตึงระดับหัวไหล่ ก้าวหน้าเท้าขวา

คนด้านขวามือ ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายตั้งวงแขนตึงข้างลำตัวข้อมือระดับไหล่ มือซ้ายเท้าสะเอว ก้าวหน้าเท้าซ้าย ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

ใบงานที่ 3

เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

ให้นักเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 6 คน
2. ปฏิบัติทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

ชื่อกลุ่ม.....

ประกอบด้วย 1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

การให้คะแนนการประเมินการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ
เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตี (ทำรำที่ 1-10)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การให้คะแนนกิจกรรมการประเมินทักษะปฏิบัติ (ทำรำที่ 1-10) ซึ่งมีการกำหนด
 ขั้นตอนของการปฏิบัติมีลักษณะดังต่อไปนี้

ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตี ทำรำที่ 1-10

- 4 คะแนน แสดงกระบวนการทำรำได้อย่างถูกต้องต่อเนื่องตามจังหวะเพลง
- 3 คะแนน แสดงกระบวนการทำรำได้อย่างถูกต้องติดขัดบ้างในบางส่วน
- 2 คะแนน แสดงกระบวนการทำรำผิดจากเนื้อหาบางส่วน
- 1 คะแนน แสดงกระบวนการทำรำไม่ได้เป็นส่วนใหญ่

แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน
เรื่องทำรายชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ร.ด.	ชื่อ-สกุล	รายการ					รวม (10 คะแนน)
		ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ตั้งใจในการทำงาน	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	การช่วยเหลือเพื่อน	ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น	

หมายเหตุ ระดับการปฏิบัติ

ดีมาก 9-10 คะแนน ดี 7-8 คะแนน

พอใช้ 5-6 คะแนน ปรับปรุง 0-4 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

แบบตรวจผลงานของนักเรียน
เรื่องทำรัฐดโบายสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ร.ก.	ชื่อ-สกุล	รายการ					รวม (10 คะแนน)
		ตรงต่อเวลาและเสร็จทันเวลาที่กำหนด	ทำงานได้ถูกต้อง	ความตั้งใจในการทำงาน	มีความรับผิดชอบในการทำงาน	มีความรอบคอบในการทำงาน	

หมายเหตุ ระดับการปฏิบัติ

ดีมาก	9-10 คะแนน	ดี	7-8 คะแนน
พอใช้	5-6 คะแนน	ปรับปรุง	0-4 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชา นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ปีการศึกษา 2557

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ. 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2. สาระสำคัญ

ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต เป็นทำรำที่แสดงและอธิบายถึงโบราณสถานในตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ซึ่งวัฒนธรรมของไทย และให้เยาวชนรุ่นหลังมีความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง

3. สาระการเรียนรู้

ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 นักเรียนสามารถบอกกระบวนการทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตได้ถูกต้อง

4.2 นักเรียนฝึกปฏิบัติแสดงทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตได้อย่างถูกต้องและสวยงาม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.1 ใฝ่เรียนรู้

6. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอน/กระบวนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขั้นนำ

3. นักเรียนทบทวนความรู้เดิม (ที่เคยเรียนมาพื้นฐานของนักเรียน)

ขั้นสอน

4. ครูเปิดวีดิทัศน์ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ให้นักเรียนดูตั้งแต่ต้นจนจบ
5. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แล้วเปิดวีดิทัศน์ดูอีกครั้ง เพื่อทบทวนกระบวนการทำรำที่ 1-10 และเตรียมพร้อมที่จะฝึกในทำรำที่ 11-20 ต่อไป
6. นักเรียนฝึกปฏิบัติ ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี โดยครูสาธิต แล้วนักเรียนปฏิบัติตาม ทีละทำรำ จากทำรำที่ 11-20 เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ จึงเปิดเครื่องบันทึกเสียงให้นักเรียนปฏิบัติ ครูคอยดูแลแก้ไขทำรำ ข้อบกพร่องของนักเรียนให้ถูกต้อง
7. ครู นักเรียน ปฏิบัติพร้อมกัน และเปิดเทปเพลงประกอบทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ทำรำที่ 11-20 ประกอบการปฏิบัติ ครูคอยให้คำแนะนำและให้ปฏิบัติซ้ำกันหลายๆ ครั้งจนนักเรียนสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้ตั้งแต่ทำที่ 11-20
8. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 4 และนักเรียนทำใบงานที่ 4

ขั้นสรุป

7. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ทำรำที่ 11-20

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- เครื่องบันทึกเสียง
- แถบบันทึกเสียง
- ใบความรู้ที่ 4
- ใบงานที่ 4

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด

8. กระบวนการวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ/เครื่องมือ	เกณฑ์การตัดสิน
1. ทำรำ ที่ 11-20	สังเกต แบบประเมินทักษะปฏิบัติ	ผ่าน/ไม่ผ่าน
2. พฤติกรรมระหว่างเรียน	สังเกต/แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน/ไม่ผ่าน
3. ใบงาน	ตรวจผลงาน/แบบตรวจ ผลงาน	ผ่าน/ไม่ผ่าน

ใบความรู้ที่ 4

อธิบายท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

ท่ารำที่ 11

ศีรษะเอียงขวามือขวาเท้าสะเอว มือซ้ายแตะที่หน้าอก ขยับเท้าขวา

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 12

ศีรษะเอียงซ้าย มือขวาทำท่าสอดสูง มือซ้ายทำสะเอว ก้าวหน้าเท้าซ้าย ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 13

ศิระะเอียงซ้าย มือทั้งสองตั้งวงแขนตั้งขนานลำตัวขยับเท้าก้าวเท้าขวา เฌียงตัวเล็กน้อย

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 14

ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงไขว้วางตะแคงข้างหัวไหล่ซ้าย มือซ้ายตั้งวงอแขนแทงลงข้าง
ลำตัว ก้าวหน้าเท้าซ้าย ลำตัวเฉียงไปทางด้านขวา

ลักษณะแถว

3

4

1

2

ท่ารำที่ 15

ศิระะเอียงขวา มือทั้งสองข้างแตะข้างสะโพก ปลายนิ้วมือแทงลง ใช้สันเท้าซ้ายแตะเจียง
ด้านซ้ายขวาซ้ายตั้ง ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 16

ศิระะเอียงซ้าย มือทั้งสองแตะข้างสะโพกปลายนิ้วมือแทงลง ก้าวหน้าเท้าซ้าย น้ำหนักตัวอยู่
เท้าหน้า ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 17

ศิระะเอียงขวา มือทั้งสองข้างแตะข้างสะโพกปลายนิ้วมือแทงลง วางสันเท้าซ้ายตั้งเฉียงไป
ด้านหน้า น้ำหนักตัวอยู่ขวา ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 18

ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายตั้งวงแขนปลายนิ้วมือลงข้างหูซ้าย มือขวาตั้งวงแขนปลายนิ้วมือลงแขน
ตั้งข้อศอกระดับไหล่ มองมือสูง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 19

ศิระะเอียงขวา มือขวากำเบาๆงอขนานข้างลำตัว มือซ้ายกำเบาๆอยู่ระหว่างตัวระดับเอว
ก้าวหน้าเท้าซ้าย (ท่าเดินแบบนาฏศิลป์)

ลักษณะแถว

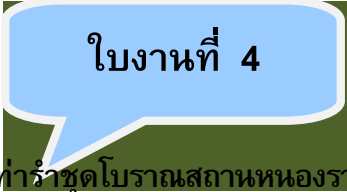

ท่ารำที่ 20

ศิระะเอียงซ้ายมือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาตั้งวงแขนลงแขนตั้งขนานกับหน้าขาปลายนิ้วมืออยู่ที่หัวเข่า เท้าซ้ายใช้ปลายนิ้วโป่งจิกที่พื้น ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

ใบงานที่ 4

เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

ให้นักเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

3. นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 6 คน
4. ปฏิบัติทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

ชื่อกลุ่ม.....

ประกอบด้วย 1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ที่	ชื่อ-สกุล	ลีลาท่ารำ	จังหวะการเคลื่อนไหว	อารมณ์ร่วมในการแสดง	ความพร้อมเพรียงในกลุ่ม	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	รวม	ระดับคะแนน
		4	4	4	4	4		

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติระดับดีมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติระดับดี

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติระดับพอใช้

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติระดับควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน

คะแนน 18 – 20 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 16 – 17.99 หมายถึง ดี

คะแนน 14 – 15.99 หมายถึง พอใช้

คะแนน 0 – 13.99 หมายถึง ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

**แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติทำรำ
เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

คำชี้แจง

ให้นักเรียนปฏิบัติทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตให้ถูกต้องตาม จังหวะ ทำนองเพลง และรูปแบบ ตามแบบแผนการจัดการแสดง

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการปฏิบัติทำรำตามหลักและวิธีการจัดการแสดง

ระดับ คะแนน	ความสามารถในการปฏิบัติ
4	สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง สวยงาม ตามรูปแบบการแสดง (ถูกต้องตามจังหวะ ทำนองเพลง และตามแบบแผนการแสดง) โดยไม่ผิดกระบวนท่ารำ จนผู้ชมชื่นชอบ
3	สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง สวยงาม ตามรูปแบบการแสดง (ถูกต้องตามจังหวะ ทำนองเพลง และวิธีการแสดง) ปฏิบัติทำรำ และจังหวะผิด 2 ท่ารำ
2	สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง ตามรูปแบบการแสดง (ถูกต้องตามจังหวะ ทำนองเพลง และวิธีการแสดง) ปฏิบัติทำรำและจังหวะผิด 4 ท่ารำ
1	ไม่สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง ตามรูปแบบการแสดงได้ตลอดจนจบเพลงปฏิบัติท่ารำผิดมากกว่า 4 ท่ารำ

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง ดีมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง ดี

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง พอใช้

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง

หมายเหตุ เกณฑ์การให้คะแนนสามารถปรับเปลี่ยนเป็นไปตามดุลยพินิจของครูผู้สอน

การให้คะแนนการประเมินการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ
เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี (ทำรำที่ 11-20)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การให้คะแนนกิจกรรมการประเมินทักษะปฏิบัติ (ทำรำที่ 11-20) ซึ่งมีการกำหนด
 ขั้นตอนของการปฏิบัติมีลักษณะดังต่อไปนี้

ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี ทำรำที่ 11-20

- 4 คะแนน แสดงกระบวนทำรำได้อย่างถูกต้องต่อเนื่องตามจังหวะเพลง
- 3 คะแนน แสดงกระบวนทำรำได้อย่างถูกต้องติดขัดบ้างในบางส่วน
- 2 คะแนน แสดงกระบวนทำรำผิดจากเนื้อหาบางส่วน
- 1 คะแนน แสดงกระบวนทำรำไม่ได้เป็นส่วนใหญ่

แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน
 เรื่องทำראודโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ร.ด.	ชื่อ-สกุล	รายการ					รวม (10 คะแนน)
		ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ตั้งใจในการทำงาน	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	การช่วยเหลือเพื่อน	ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น	

หมายเหตุ

ระดับการปฏิบัติ

ดีมาก

9-10 คะแนน

ดี

7-8 คะแนน

พอใช้

5-6 คะแนน

ปรับปรุง

0-4 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบตรวจผลงานของนักเรียน
 เรื่องทำรัฐดโโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ร.ก.	ชื่อ-สกุล	รายการ					รวม (10 คะแนน)
		ตรงต่อเวลาและเสร็จทันเวลาที่กำหนด	ทำงานได้ถูกต้อง	ความตั้งใจในการทำงาน	มีความรับผิดชอบในการทำงาน	มีความรอบคอบในการทำงาน	

หมายเหตุ

ระดับการปฏิบัติ

ดีมาก

9-10 คะแนน

ดี

7-8 คะแนน

พอใช้

5-6 คะแนน

ปรับปรุง 0-4 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชา นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ปีการศึกษา 2557

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ. 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2. สาระสำคัญ

ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นทำรำที่แสดงและอธิบายถึงโบราณสถานในตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ซึ่งวัฒนธรรมของไทย และให้เยาวชนรุ่นหลังมีความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง

3. สาระการเรียนรู้

ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 นักเรียนสามารถบอกกระบวนการทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีได้ถูกต้อง

4.2 นักเรียนฝึกปฏิบัติแสดงทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีได้อย่างถูกต้องและสวยงาม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.1 ใฝ่เรียนรู้

6. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอน/กระบวนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขั้นนำ

9. นักเรียนทบทวนความรู้เดิม (ที่เคยเรียนมาพื้นฐานของนักเรียน)

ขั้นสอน

10. ครูเปิดวีดิทัศน์ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีให้นักเรียนดูตั้งแต่ต้นจนจบ
11. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แล้วเปิดวีดิทัศน์ดูอีกครั้ง เพื่อทบทวนกระบวนการทำรำที่ 1-10 และเตรียมพร้อมที่จะฝึกในทำรำที่ 21-30 ต่อไป
12. นักเรียนฝึกปฏิบัติ ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี โดยครูสาธิต แล้วนักเรียนปฏิบัติตาม ทีละทำรำ จากทำรำที่ 21-30 เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ จึงเปิดเครื่องบันทึกเสียงให้นักเรียนปฏิบัติ ครูคอยดูแลแก้ไขทำรำ ข้อบกพร่องของนักเรียนให้ถูกต้อง
13. ครู นักเรียน ปฏิบัติพร้อมกัน และเปิดเทปเพลงประกอบทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ทำรำที่ 21-30 ประกอบการปฏิบัติ ครูคอยให้คำแนะนำและให้ปฏิบัติซ้ำกันหลายๆ ครั้งจนนักเรียนสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้ตั้งแต่ทำที่ 21-30
14. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 5 และนักเรียนทำใบงานที่ 5

ขั้นสรุป

7. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ทำรำที่ 21-30

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- เครื่องบันทึกเสียง
- แถบบันทึกเสียง
- ใบความรู้ที่ 5
- ใบงานที่ 5

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด

8. กระบวนการวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ/เครื่องมือ	เกณฑ์การตัดสิน
1. ทำรำ ที่ 21-30	สังเกต แบบประเมินทักษะปฏิบัติ	ผ่าน/ไม่ผ่าน
2. พฤติกรรมระหว่างเรียน	สังเกต/แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน/ไม่ผ่าน
3. ใบงาน	ตรวจผลงาน/แบบตรวจ ผลงาน	ผ่าน/ไม่ผ่าน

ใบความรู้ที่ 5

อธิบายท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

ท่ารำที่ 21

ศีรษะเอียงขวามือขวาเท้าสะเอว มือซ้ายตั้งวงแขนตั้งปลายนิ้วมือแทงลงที่หน้าขานั่งลงตั้งเข้า
ซ้าย

ลักษณะแถว

2

5

ท่ารำที่ 22

ศิระะเอียงซ้าย มือซ้ายงอแตะที่หัวไหล่ซ้าย มือขวาตั้งวงแขนงอข้างลำตัว ข้อศอกอยู่ระดับ
เอว ก้าวหน้าเท้าขวา

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 23

ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายงอมือแตะที่หัวไหล่ มือขวาทำท่าสอดสูง ก้าวหน้าเท้าซ้าย ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

1

3

4

6

ท่ารำที่ 24

ศิระะเอียงซ้าย มือทั้งสองตั้งวงระดับเอว ก้าวหน้าเท้าซ้าย ยึดตัว

ลักษณะ แถว

ท่ารำที่ 25

ศิริษะเอียงขวา มือทั้งสองตั้งวงป้องปลายนิ้วระดับศิริษะ เท้าซ้ายใช้ปลายนิ้วโป่งจิกพื้น ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 26

ศีรษะเอียงซ้าย มือทั้งสองข้างทำท่าปากตั้งวงหักข้อมือลง ข้อมือระดับศีรษะ ใช้นิ้วโป้งเท้าขวา จิกพื้น

ลักษณะแถว

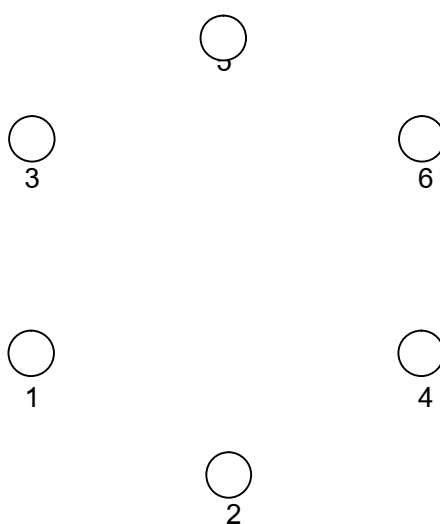

ท่ารำที่ 27

ศิริษะเอียงขวา มือทั้งสองข้างตั้งวงเป็ยง ไปทางขวา มือทั้งสองระดับเอว ประสมเท้าขวา ตัวตรง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 28

ศีรษะตรง มือขวาตั้งวงใหญ่ มือซ้ายตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงงอเข้าหาลำตัวระดับไหล่ ประสม
เท้าซ้าย

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 29

เฉียงตัวไปทางขวา ศีรษะเอียงซ้ายมือซ้ายตั้งวงระดับไหล่ มือขวาตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงระดับ
ไหล่ เท้าซ้ายใช้จมูกเท้าแตะพื้น

ลักษณะแถว

ท่ารำท่าที่ 30

เฉียงตัวไปด้านซ้าย ศีรษะเอียงขวา มือขวากำมือ (ขยำ) ระดับเอว มือซ้ายกำมือ ตั้งระดับศีรษะ
ยกหน้าเท้าขวา ย่อตัวลง

ลักษณะแถว

ใบงานที่ 5

เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

ให้นักเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

5. นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 6 คน
6. ปฏิบัติทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

ชื่อกลุ่ม.....

ประกอบด้วย

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติทำรำ
เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

ให้นักเรียนปฏิบัติทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีให้ถูกต้องตาม จังหวะ ทำนองเพลง และรูปแบบ ตามแบบแผนการจัดการแสดง

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการปฏิบัติทำรำตามหลักและวิธีการจัดการแสดง

ระดับ คะแนน	ความสามารถในการปฏิบัติ
4	สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง สวยงาม ตามรูปแบบการแสดง (ถูกต้องตามจังหวะ ทำนองเพลง และตามแบบแผนการแสดง) โดยไม่ผิดกระบวนท่ารำ จนผู้ชมชื่นชอบ
3	สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง สวยงาม ตามรูปแบบการแสดง (ถูกต้องตามจังหวะ ทำนองเพลง และวิธีการแสดง) ปฏิบัติทำรำ และจังหวะผิด 2 ท่ารำ
2	สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง ตามรูปแบบการแสดง (ถูกต้องตามจังหวะ ทำนองเพลง และวิธีการแสดง) ปฏิบัติทำรำและจังหวะผิด 4 ท่ารำ
1	ไม่สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง ตามรูปแบบการแสดงได้ตลอดจนจบเพลงปฏิบัติท่ารำผิดมากกว่า 4 ท่ารำ

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง ดีมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง ดี

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง พอใช้

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง

หมายเหตุ เกณฑ์การให้คะแนนสามารถปรับเปลี่ยนเป็นไปตามดุลยพินิจของครูผู้สอน

การให้คะแนนการประเมินการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ
เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี (ทำรำที่ 21-30)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การให้คะแนนกิจกรรมการประเมินทักษะปฏิบัติ (ทำรำที่ 21-30) ซึ่งมีการกำหนด
 ขั้นตอนของการปฏิบัติมีลักษณะดังต่อไปนี้

ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี ทำรำที่ 21-30

- 4 คะแนน แสดงกระบวนการทำรำได้อย่างถูกต้องต่อเนื่องตามจังหวะเพลง
- 3 คะแนน แสดงกระบวนการทำรำได้อย่างถูกต้องติดขัดบ้างในบางส่วน
- 2 คะแนน แสดงกระบวนการทำรำผิดจากเนื้อหาบางส่วน
- 1 คะแนน แสดงกระบวนการทำรำไม่ได้เป็นส่วนใหญ่

แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชา นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ปีการศึกษา 2557

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ. 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2. สาระสำคัญ

ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เป็นทำรำที่แสดงและอธิบายถึงโบราณสถานในตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ซึ่งวัฒนธรรมของไทย และให้เยาวชนรุ่นหลังมีความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง

3. สาระการเรียนรู้

ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 นักเรียนสามารถบอกกระบวนการทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีได้ถูกต้อง

4.2 นักเรียนฝึกปฏิบัติแสดงทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีได้อย่างถูกต้องและ

สวยงาม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.1 ใฝ่เรียนรู้

6. กระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอน/กระบวนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขั้นนำ

15. นักเรียนทบทวนความรู้เดิม (ที่เคยเรียนมาพื้นฐานของนักเรียน)

ชั้นสอน

16. ครู เปิดวีดิทัศน์ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ให้นักเรียนดูตั้งแต่ต้นจนจบ
17. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แล้วเปิดวีดิทัศน์ดูอีกครั้ง เพื่อทบทวนกระบวนการทำรำที่ 1-10 และเตรียมพร้อมที่จะฝึกในทำรำที่ 31-41 ต่อไป
18. นักเรียนฝึกปฏิบัติ ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี โดยครูสาธิต แล้วนักเรียนปฏิบัติตาม ทีละทำรำ จากทำรำที่ 31-41 เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ จึงเปิดเครื่องบันทึกเสียงให้นักเรียนปฏิบัติ ครูคอยดูแลแก้ไขทำรำ ข้อบกพร่องของนักเรียนให้ถูกต้อง
19. ครู นักเรียน ปฏิบัติพร้อมกัน และเปิดเทปเพลงประกอบทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ทำรำที่ 31-41 ประกอบการปฏิบัติ ครูคอยให้คำแนะนำและให้ปฏิบัติซ้ำกันหลายๆ ครั้งจนนักเรียนสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้ตั้งแต่ทำที่ 31-41
20. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 6 และนักเรียนทำใบงานที่ 6

ชั้นสรุป

7. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ทำรำที่ 31-41

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- เครื่องบันทึกเสียง
- แถบบันทึกเสียง
- ใบความรู้ที่ 6
- ใบงานที่ 6

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด

8. กระบวนการวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ/เครื่องมือ	เกณฑ์การตัดสิน
1. ทำรำ ที่ 31-41	สังเกต แบบประเมินทักษะปฏิบัติ	ผ่าน/ไม่ผ่าน
2. พฤติกรรมระหว่างเรียน	สังเกต/แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน/ไม่ผ่าน
3. ใบงาน	ตรวจผลงาน/แบบตรวจ ผลงาน	ผ่าน/ไม่ผ่าน

ใบความรู้ที่ 6

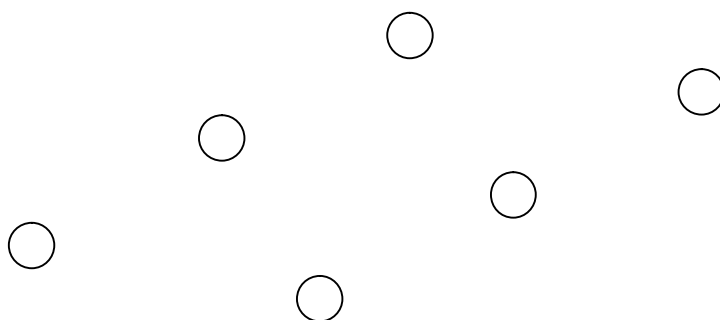
อธิบายท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

ท่ารำที่ 31

ศีรษะเอียงขวา มือทั้งสองตั้งวงเบี่ยงข้างลำตัว ระดับเอว มือขวาอยู่กลางลำตัว มือซ้ายอยู่ข้างลำตัว ก้าวหน้าเท้าขวา

ลักษณะแถว

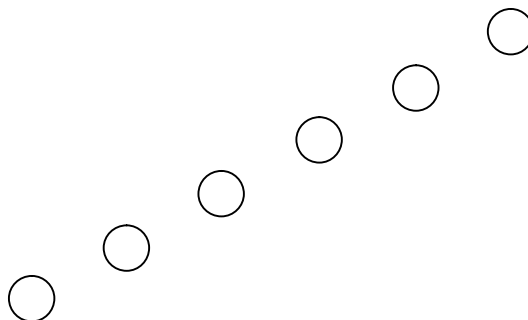

ท่ารำที่ 32

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาจับมือกับแถว 2 มือซ้ายตั้งวงมือระดับอกไขว้ประกบมือกับแถว 2 ก้าวหน้าเท้าขวา

แถวที่ 2 (หันหลัง) ศีรษะเอียงขวามือขวาจับมือกับแถว 1 มือซ้ายตั้งวงมือระดับอกไขว้ประกบมือกับแถว 1 ก้าวหน้าเท้าขวา (เดินขยับสลับแทนที่กันระหว่างแถว 1 กับ แถว 2)

ลักษณะแถว

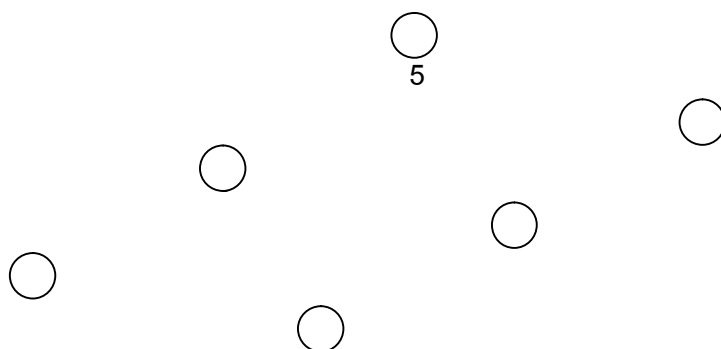

ท่ารำที่ 33

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายตั้งวงแหงปลายนิ้วมือลงแตะที่สะโพก มือขวาจับมือกับแถว 2
ก้าวหน้าเท้าขวา

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายตั้งวงแหงปลายนิ้วมือลงแตะที่สะโพก มือขวาจับมือกับแถว 1
ก้าวหน้าเท้าขวา (เดินขยับสลับแทนที่กันตามทำนอง)

ลักษณะแถว

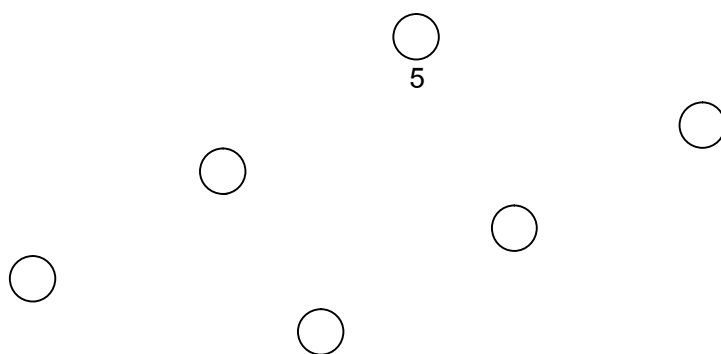

ท่ารำที่ 34

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงแตะที่สะโพก มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะ จับมือกับแถว 2 เข่งเท้าขวา

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายทำสะเอว มือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือกับแถว 1 เข่งเท้าขวา พร้อมกับหมุนตัวตาม จังหวะ

ลักษณะแถว

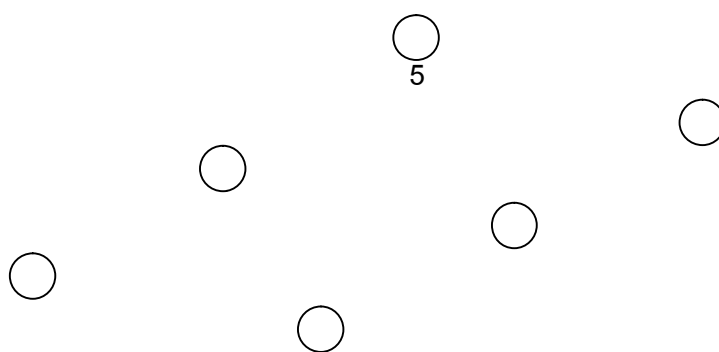

ท่ารำที่ 35

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงแตะที่สะโพก มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะ จับมือกับแถว 2 ยืนอยู่กับพร้อมกับเท้าขวาตามจังหวะ ส่งมือให้แถว 2 หมุนรอบตัว
แถวที่ 2 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือกับแถว 1 เขย่งเท้าขวา พร้อมกับหมุนตัวตาม จังหวะ

ลักษณะแถว

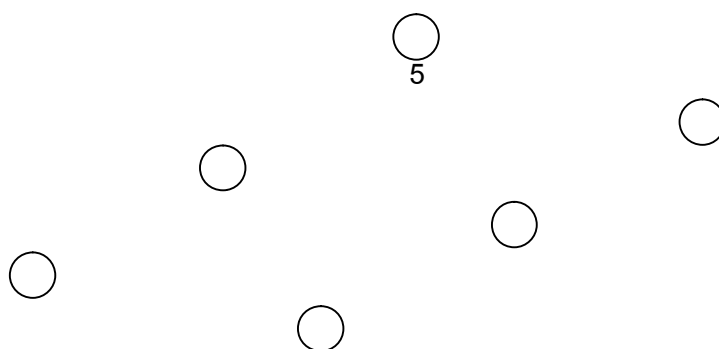

ท่ารำที่ 36

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงแตะที่สะโพก มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะ จับมือกับแถว 2 ยืนอยู่กับพร้อมกับเท้าขวาตามจังหวะ ส่งมือให้แถว 2 หมุนรอบตัว

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายทำสะเอว มือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือกับแถว 1 เขย่งเท้าขวา พร้อมกับหมุนตัวตาม จังหวะกลับมายืนที่เดิม

ลักษณะแถว

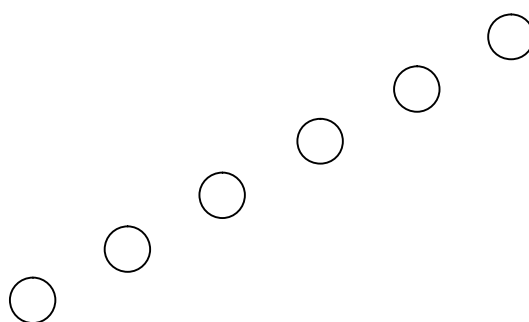

ท่ารำที่ 37

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงแตะที่สะโพก มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะ จับมือกับแถว 2 เข่งเท้าขวาพร้อมกับหมุนรอบตัวตามจังหวะ

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือกับแถว 1 ส่งมือให้แถว 1 เข่งเท้าขวาอยู่กับที่ ส่งมือให้แถว 1 หมุนรอบตัว

ลักษณะแถว

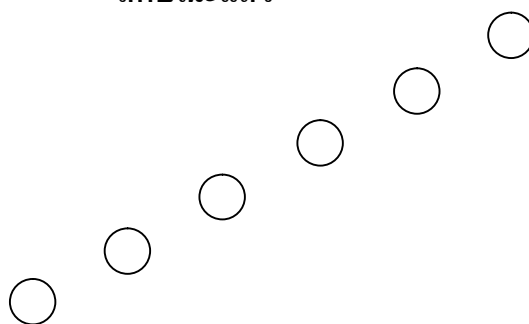

ท่ารำที่ 38

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงปลายนิ้วมือแทงลงแตะที่สะโพก มือซ้ายชูขึ้นเหนือศีรษะ จับมือกับแถว 2 เข่งเท้าขวาพร้อมกับหมุนรอบตัวตามจังหวะ จนครบรอบกลับที่เดิม

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงซ้าย มือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาชูขึ้นเหนือศีรษะจับมือกับแถว 1 เข่งเท้า ขวาอยู่กับที่ ส่งมือให้แถว 1 หมุนรอบตัว

ลักษณะแถว

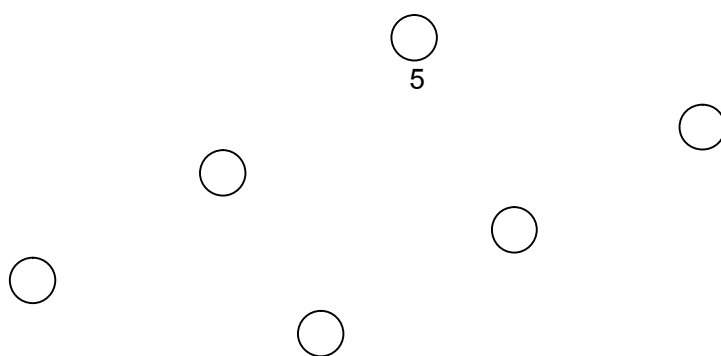

ท่ารำที่ 39

แถวที่ 1 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงแขนตั้งปลายนิ้วมือแทงลงขนานกับหน้าขา ปลายนิ้วอยู่ระดับเข่า เท้าซ้ายใช้ปลายนิ้วโป่งเท้าจิกที่พื้น น้ำหนักตัวอยู่เท้าขวา ย่อตัวลง

แถวที่ 2 ศีรษะเอียงขวา มือขวาตั้งวงระดับหูแทงปลายนิ้วมือไปด้านหลัง มือซ้ายตั้งวงแขนตั้งแทงปลายนิ้วมือลงขนานกับหน้าขา ข้อมือสูงระดับสายตา นั่งลงตั้งเข่าขวา

ลักษณะแถว

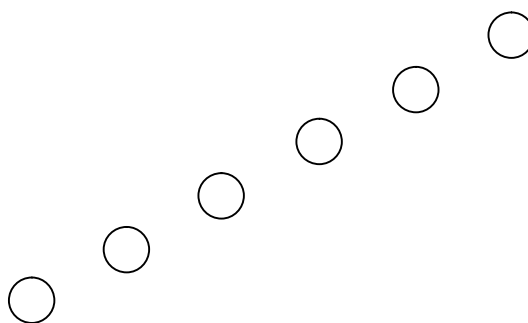

ท่ารำที่ 40

ศีรษะตรง มือทั้งสองตั้งวงแขนตั้งขนานกับลำตัวปลายส้นเท้าทั้งสองชิดกัน ยืนตัวตรง

ลักษณะแถว

ท่ารำที่ 41

ศีรษะเอียงขวา มือขวาห้อมมือวางหงายระดับไหล่ไขว้มือวางทางไหล่ซ้าย มือซ้ายห้อมมือวางหงายระดับเอวไขว้มือวางทางชายพกขวา ขยับเท้าวิ่งลงตามจังหวะ

ลักษณะแถว

ใบงานที่ 6

เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

ให้นักเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

7. นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 6 คน
8. ปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

ชื่อกลุ่ม.....

ประกอบด้วย

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

**แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติทำรำ
เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

คำชี้แจง

ให้นักเรียนปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตให้ถูกต้องตาม จังหวะ ทำนองเพลง และรูปแบบ ตามแบบแผนการจัดการแสดง

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการปฏิบัติทำรำตามหลักและวิธีการจัดการแสดง

ระดับ คะแนน	ความสามารถในการปฏิบัติ
4	สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง สวยงาม ตามรูปแบบการแสดง (ถูกต้องตามจังหวะ ทำนองเพลง และตามแบบแผนการแสดง) โดยไม่ผิดกระบวนท่ารำ จนผู้ชมชื่นชอบ
3	สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง สวยงาม ตามรูปแบบการแสดง (ถูกต้องตามจังหวะ ทำนองเพลง และวิธีการแสดง) ปฏิบัติทำรำ และจังหวะผิด 2 ท่ารำ
2	สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง ตามรูปแบบการแสดง (ถูกต้องตามจังหวะ ทำนองเพลง และวิธีการแสดง) ปฏิบัติทำรำและจังหวะผิด 4 ท่ารำ
1	ไม่สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง ตามรูปแบบการแสดงได้ตลอดจนจบเพลงปฏิบัติท่ารำผิดมากกว่า 4 ท่ารำ

ระดับ 4 คะแนน หมายถึง ดีมาก

ระดับ 3 คะแนน หมายถึง ดี

ระดับ 2 คะแนน หมายถึง พอใช้

ระดับ 1 คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง

หมายเหตุ เกณฑ์การให้คะแนนสามารถปรับเปลี่ยนเป็นไปตามดุลยพินิจของครูผู้สอน

การให้คะแนนการประเมินการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ
เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี (ทำรำที่ 31-41)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การให้คะแนนกิจกรรมการประเมินทักษะปฏิบัติ (ทำรำที่ 31-41) ซึ่งมีการกำหนด
 ขั้นตอนของการปฏิบัติมีลักษณะดังต่อไปนี้

ทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี ทำรำที่ 31-41

- 4 คะแนน แสดงกระบวนทำรำได้อย่างถูกต้องต่อเนื่องตามจังหวะเพลง
- 3 คะแนน แสดงกระบวนทำรำได้อย่างถูกต้องติดขัดบ้างในบางส่วน
- 2 คะแนน แสดงกระบวนทำรำผิดจากเนื้อหาบางส่วน
- 1 คะแนน แสดงกระบวนทำรำไม่ได้เป็นส่วนใหญ่

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชา นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องการแปรรูปแถว

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ปีการศึกษา 2557

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 : เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าของนาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ. 3.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2. สาระสำคัญ

การแปรรูปแถวทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี เพื่อให้เกิดความสวยงามและน่าชม

3. สาระการเรียนรู้

การแปรรูปแถวทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 สามารถอธิบายท่ารำที่ใช้ในการปฏิบัติ ท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีได้

4.2 นักเรียนสามารถแปรแถว ท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีได้อย่างถูกต้องตามจังหวะและทำนองเพลง

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.1 ใฝ่เรียนรู้

6. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอน/กระบวนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขั้นนำ

21. นักเรียนทบทวนความรู้เดิม (ที่เคยเรียนมาพื้นฐานของนักเรียน)

ขั้นสอน

22. นักเรียนดูวีดิทัศน์ แล้วปฏิบัติท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี จากท่าที่ 1-41 ปฏิบัติซ้ำกันหลายๆ ครั้ง จนสามารถปฏิบัติท่ารำได้อย่างถูกต้อง

23. นักเรียนปฏิบัติท่ารำประกอบเพลงท่ารำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี ด้วยตนเอง ท่าที่ 1-41 จนสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้

24. แบ่งกลุ่มนักเรียนปฏิบัติทำรำประกอบเพลงทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลา
วดี โดยเพิ่มการแปรรูปแถวพร้อมปฏิบัติทำรำที่ 1-41 ให้สัมพันธ์กันระหว่างทำรำและการแปร
ขบวนแถว เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ จึงเปิดเครื่องบันทึกเสียงให้นักเรียนปฏิบัติ โดยมีครูคอยให้
คำแนะนำและปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่างอย่างใกล้ชิด

25. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 7 และนักเรียนทำใบงานที่ 7

ขั้นสรุป

6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปการแปรรูปแถวทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- เครื่องบันทึกเสียง
- แถบบันทึกเสียง
- ใบความรู้ที่ 7
- ใบงานที่ 7

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด

8. กระบวนการวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการ/เครื่องมือ	เกณฑ์การตัดสิน
1. การแปรรูปแถวทำรำ	สังเกต แบบประเมินทักษะปฏิบัติ	ผ่าน/ไม่ผ่าน
2. พฤติกรรมระหว่างเรียน	สังเกต/แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน/ไม่ผ่าน
3. ใบงาน	ตรวจผลงาน/แบบตรวจ ผลงาน	ผ่าน/ไม่ผ่าน

ใบความรู้ที่ 7

การแปรรูปแถว

ในการแสดงประเภทระบำจะเป็นการแปรแถวในลักษณะต่างๆ โดยเน้นความสมดุลของเวทีให้มีการเคลื่อนไหว แปรแถวในรูปแบบต่างๆ โดยใช้เนื้อที่ต่างๆ ของเวทีให้เกิดความสวยงามสร้างความประทับใจแก่ผู้ชม การแปรแถวเป็นลักษณะการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง เคลื่อนที่เพื่อไม่ให้ปักหลักอยู่นาน ซึ่งลักษณะการแปรแถวของนาฏศิลป์ไทยมีหลากหลายรูปแบบ เช่น แปรแถวเป็นรูปปากพญาน้ำ แปรเป็นแถวตอน แปรแถวเป็นรูปวงกลม แปรแถวเฉียง แปรแถวหน้ากระดาน แปรแถวเป็นรูปสามเหลี่ยม เป็นต้น ซึ่งการแปรแถวดังกล่าวนั้นขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้ออกแบบท่ารำการแสดงนาฏศิลป์ไทยสมัยโบราณไม่นิยมแปรแถวให้หลากหลายเหมือนในปัจจุบัน มักจะนิยมแถวตรง แถวเรียงหน้ากระดาน หรือแถวตอนคู่ หรือลักษณะวงกลม โดยประติษฐ์ท่ารำ ให้เหมือนกัน ปัจจุบันได้รับอิทธิพลการแสดงของต่างประเทศ จึงนำมาประติษฐ์ท่ารำของนาฏศิลป์ไทยให้มีการแปรแถว ตั้งซุ้ม ซึ่งผู้ประติษฐ์ท่ารำจะต้องคำนึงถึงความกลมกลืนเป็นหลักด้วยจุดประสงค์ในการแปรรูปแถวสำหรับการแสดงหมู่ เพื่อมิให้ผู้ชมเบื่อหน่าย และให้มี การเคลื่อนไหวบ้าง จะได้เห็นลีลาการเคลื่อนไหวที่งดงามแปลกตา มีหลักที่ควรคำนึงดังนี้

1. ถ้าเครื่องแต่งกายหลากสี การแปรรูปแถวควรคำนึงถึงสีเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกลมกลืนกันอย่างสวยงามเป็นระเบียบ
2. การแปรรูปแถวไม่ควรแปรถี่จนเกินไป ทำให้ผู้ชมไม่ทันได้เห็น
3. ถ้าผู้แสดงมีสีผิวต่างกัน ควรหลีกเลี่ยงการแปรรูปแถวที่แยกคนต่างผิวให้ห่างกัน อย่าให้มาชิดกัน
4. ถ้าผู้แสดงมีรูปร่างต่างกัน ในด้านความสูง ควรหลีกเลี่ยงรูปแถวที่เป็นวงกลม
5. ถ้าผู้แสดงฝีมือต่างกันจนเห็นได้ชัด ควรจัดแยกให้ห่างกัน หรือเปลี่ยนลีลาให้ถืออุปกรณ์การแสดง เช่น ซอ ดอกไม้ เป็นต้น
6. การแปรแถวให้งดงามแปลกตา ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้ประติษฐ์ท่ารำนั่นเอง

ลักษณะแถว การแปรแถวในการแสดง ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
แถวพื้นปลาหน้ากระดาน

แถวตรงหน้ากระดาน

แถวสามเหลี่ยม

แถวเจียง

 ใบงานที่ 7

เรื่องทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

ให้นักเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

9. นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 6 คน

10. ปฏิบัติทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต

ชื่อกลุ่ม.....

ประกอบด้วย 1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

การให้คะแนนการประเมินการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ
เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี (แปรรูปแถวทำรำ)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การให้คะแนนกิจกรรมการประเมินทักษะปฏิบัติ (แปรรูปแถวทำรำ) ซึ่งมีการกำหนด
 ขั้นตอนของการปฏิบัติมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

3 คะแนน ปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีได้อย่างถูกต้องตาม
 จังหวะเพลง

2 คะแนน ปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีได้ แต่ติดขัดบ้าง
 บางท่า

1 คะแนน ปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดีได้แต่ไม่ต่อเนื่องและ
 ไม่ชัดเจน

2. การแปรรูปแถวในการปฏิบัติทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี

3 คะแนน แปรรูปแถวในการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
 ได้อย่างถูกต้องและสัมพันธ์กับทำรำ

2 คะแนน แปรรูปแถวในการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
 ได้ถูกต้องแต่ติดขัดบ้างบางท่า

1 คะแนน แปรรูปแถวในการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
 ได้ถูกแต่ช้าและไม่ต่อเนื่อง

**3. ความสัมพันธ์ระหว่างทำรำและการแปรรูปแถวในการปฏิบัติทำรำ ชุด
 โบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี**

4 คะแนน ปฏิบัติทำรำและแปรรูปแถวในการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถาน
 หนองราชวัตรศิลาดี มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและชัดเจน

3 คะแนน ปฏิบัติทำรำและแปรรูปแถวในการการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถาน
 หนองราชวัตรศิลาดี มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องแต่ไม่ชัดเจน

2 คะแนน ปฏิบัติทำรำและแปรรูปแถวในการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถาน
 หนองราชวัตรศิลาดี มีความสัมพันธ์กันติดขัดเล็กน้อยและไม่ชัดเจน

1 คะแนน ปฏิบัติทำรำและแปรรูปแถวในการปฏิบัติทำรำชุดโบราณสถาน
 หนองราชวัตรศิลาดี มีความสัมพันธ์กันไม่ต่อเนื่องและไม่ชัดเจน

ภาคผนวก จ
แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง

แบบประเมินความสอดคล้อง

ในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต ว่ามีความสอดคล้องกัน
เพียงใด โดยทำเครื่องหมายถูก (✓) ในช่องความคิดเห็นจากเกณฑ์ดังนี้

+1 แน่ใจว่าสอดคล้อง 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง -1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

รายการ	ค่าคะแนน			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. ความสอดคล้องของทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต กับจุดประสงค์ต่าง ๆ				
1.1 ความสอดคล้องของทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต กับจุดประสงค์ในการสร้าง				
1.2 ความสอดคล้องของทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต กับจุดประสงค์ใน การนำไปใช้ ปฏิบัติจริง				
1.3 ความสอดคล้องของทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต กับจุดประสงค์ของเนื้อหา				
1.4 ความสอดคล้องของทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต กับผลการเรียนที่คาดหวัง				
2. ความสอดคล้องและความชัดเจนของเนื้อหาในทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต				
2.1 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การสร้าง				
2.2 เนื้อหาครอบคลุมหลักสูตรทุกชั้นตอน				
2.3 เนื้อหา มีความชัดเจนทุกชั้นตอน				
2.4 เนื้อหา มีความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น				
2.5 เนื้อหา มีความสอดคล้องกันทุกชั้นตอน				
2.6 เนื้อหาอ่านเข้าใจได้ง่าย				
2.7 เนื้อหา มีความเหมาะสมและทันสมัย				
2.8 เนื้อหาสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง				
2.9 กิจกรรมสอดคล้องเนื้อหา				
2.10 ความยากง่ายของกิจกรรม				
2.11 เฉลยคำตอบสอดคล้องกับกิจกรรม				

รายการ	ค่าคะแนน			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
3. ความสอดคล้องของแบบทดสอบ				
3.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหา				
3.2 ความยากง่ายของแบบทดสอบ				
3.3 จำนวนข้อสอบในภาพรวม				
3.4 ความสอดคล้องกับจุดประสงค์				

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
 (.....)

แบบประเมินความสอดคล้องความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาดี
คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรำชุดโบราณสถาน
หนองราชวัตรศิลาดี ทั้ง 40 ข้อ ว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด โดยทำเครื่องหมายถูก
(✓) ในช่องความคิดเห็นจากเกณฑ์ดังนี้

+1 แน่ใจว่าสอดคล้อง 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง -1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ค่าคะแนน		
		+1	0	-1
1. นักเรียนบอก ความหมายของนาฏย ศัพท์ได้อย่างถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถ ปฏิบัตินาฏยศัพท์ เบื้องต้น การใช้ศีรษะ ลำตัว มือ แขน และเท้า ได้ถูกต้อง	1. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย ก. การรำรำมีความประณีตอ่อนช้อยงดงาม ข. ศิลปะที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ของชาติ ค. นาฏศิลป์ไทยมีท่ารำที่ตายตัวไม่สามารถ ปรับเปลี่ยนท่ารำได้ ง. เป็นการแสดงที่ประกอบไปด้วย ระบำ รำ ฟ้อน โขน ละคร และการแสดงพื้นเมือง			
3. สามารถบอกเพลงที่ ใช้ในการรำชุด โบราณสถานหนองราชวัตร ศิลาดีได้ 4. สามารถอธิบาย ลักษณะและความเป็นมา ของเครื่องแต่งกายที่ใช้ใน การแสดงทำรำชุด	2. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของนาฏศิลป์ไทย ก. มีอุปกรณ์ประกอบการรำทุกครั้ง ข. ท่ารำมีความประณีต อ่อนช้อย งดงาม ค. ใช้วงปี่พาทย์บรรเลงดนตรีประกอบ การแสดง ง. คำร้องส่วนใหญ่ที่นิยมนำมาใช้จะเป็น กลอนแปด			
5. นักเรียนสามารถบอก กระบวนการทำรำ ชุด โบราณสถานหนองราชวัตร ศิลาดีได้ถูกต้อง	3. จากการสนทนัษฐานพบว่า นาฏศิลป์ไทยได้รับ อารยธรรมจากประเทศใด ก. จีน ข. ลาว ค. ยุโรป ง. อินเดีย			

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ค่าคะแนน		
		+1	0	-1
<p>6. นักเรียนฝึกปฏิบัติ แสดงท่ารำ ชุด โบราณสถานหนองราชวัตร ศิลาวดีได้อย่างถูกต้อง และสวยงาม</p> <p>7. สามารถอธิบายท่ารำที่ใช้ในการปฏิบัติ ท่ารำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตร ศิลาวดีได้</p> <p>8. นักเรียนสามารถแปร แถว ท่ารำ ชุด โบราณสถานหนองราชวัตร ศิลาวดีได้อย่างถูกต้อง ตามจังหวะและทำนอง เพลง</p>	<p>4. เพราะเหตุใด จึงต้องใช้ภาษาท่าในการแสดง นาฏศิลป์</p> <p>ก. เพื่อให้เกิดความสวยงาม</p> <p>ข. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน</p> <p>ค. เพื่อให้ชาวต่างประเทศชื่นชม</p> <p>ง. เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ชัดเจนขึ้น</p>			
	<p>5. การจับที่บริเวณหัวเข็มขัด เป็นการจับแบบใด</p> <p>ก. จับคว่ำ</p> <p>ข. จับหงาย</p> <p>ค. จับชายพก</p> <p>ง. จับปรกข้าง</p>			
	<p>6. ภาษาทางนาฏศิลป์ใช้เรียกการแสดงท่าทางในการพูดของตัวละครว่าอย่างไร</p> <p>ก. การตีบท</p> <p>ข. นาฏยศัพท์</p> <p>ค. บทของละคร</p> <p>ง. ภาษาของการแสดง</p>			
	<p>7. การตีบท ต้องใช้ความรู้ในด้านนาฏศิลป์เรื่องใดบ้าง</p> <p>ก. การตัดมือ ตัดแขน ตัดตัว</p> <p>ข. บทร้องและทำนองดนตรี</p> <p>ค. นาฏยศัพท์และภาษาท่ารำ</p> <p>ง. บทประพันธ์ประเภทคำกลอน</p>			
	<p>8. ยกมือซ้ายขึ้นแตะหน้าผาก มือขวากุมที่ชายพก หรือหัวเข็มขัด และสะดุ้งตัวขึ้นลงพร้อมกับสะอื้น หมายถึง การตีบททำใด</p> <p>ก. ทำยิ้ม</p> <p>ข. ทำรัก</p> <p>ค. ทำโกรธ</p> <p>ง. ทำเสียใจ</p>			

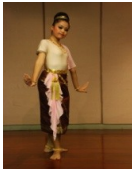
จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ค่าคะแนน		
		+1	0	-1
	<p>9. “ยกแขนขึ้นด้านข้างลำตัว ให้ข้อศอกสูงระดับไหล่ หักศอกลงให้แขนท่อนล่างพับเข้าหาตัว และตั้งฉากกับแขนท่อนบน มือแบ หงายปลายนิ้วชี้ไปด้านข้าง ตัววงนาง จะแคบกว่าวงพระ” จากข้อความนี้ หมายถึงท่าราชินีใด</p> <p>ก. การตั้งวงล่าง</p> <p>ข. การตั้งวงบน</p> <p>ค. การตั้งวงกลาง</p> <p>ง. การตั้งวงบัวบาน</p>			
	<p>10. “บัดนั้น ลูกลมมองเขม่นเห็นยักษ์ ก้าวโกรธโดดตามข้ามอัคคี ขุนกระบี่เหาะไล่ไขว้คว้า” จากบทประพันธ์นี้ผู้แสดงจะต้องตีบทแสดงออกมาเป็น ท่ารำใด</p> <p>ก. ดีใจ</p> <p>ข. เก้อเขิน</p> <p>ค. โศกเศร้า</p> <p>ง. โกรธแค้น</p>			
	<p>11. สิ่งที่ได้จากการชมนาฏศิลป์พื้นบ้าน คืออะไร</p> <p>ก. ดนตรี เครื่องแต่งกาย และท่ารำ</p> <p>ข. อารมณ์นักแสดง เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์</p> <p>ค. ความสนุกสนาน การแปรแถว และความสวยงาม</p> <p>ง. ความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อม ศิลปะ และวัฒนธรรม</p>			
	<p>12. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน</p> <p>ก. ความสนุกสนาน</p> <p>ข. เป็นกิจกรรมสนุก</p> <p>ค. ประกอบพิธีกรรม</p> <p>ง. สร้างความสามัคคี</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ค่าคะแนน		
		+1	0	-1
	<p>13. ตีบทแตก ในการแสดงละครหมายถึงอะไร</p> <p>ก. การแสดงเกินความเป็นจริง</p> <p>ข. การแสดงความเป็นตัวของตัวเอง</p> <p>ค. การแสดงร่วมกับตัวละครอื่นๆ ในเรื่อง ได้ผลดี</p> <p>ง. การแสดงตามบทบาท สามารถทำให้คนดู คล้อยตามได้</p>			
	<p>14. ใครใช้จินตนาการในการแสดงออกซึ่งความคิด โดยผ่านการแสดงละครได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ก. แต้้วทำท่าล้อเลียนเพื่อให้เกิดความอับอาย</p> <p>ข. ตีกลแสดงท่าทางมั่นใจตลอดเวลาแม้ไม่มี ใครมอง</p> <p>ค. น้ำเชื่อมยื่นเอามือไพล่หลังเวลาพูดเพื่อ ไม่ให้ดูเกะกะ</p> <p>ง. พอลล่าเล่าเหตุการณ์ที่ตื่นเต้นที่ตนประสบ มาให้เพื่อนๆ ในห้องฟัง พร้อมกับแสดง ท่าทางประกอบเพื่อให้เห็นภาพ</p>			
	<p>15. ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนักแสดง ไม่ควรมี คุณสมบัติอย่างไร</p> <p>ก. ความเห็นแก่ตัว</p> <p>ข. ความสามารถเฉพาะตัว</p> <p>ค. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่</p> <p>ง. ความสวยงามของหน้าตาและน้ำเสียง</p>			
	<p>16. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบในการแสดง</p> <p>ก. จินตนาการ ข. ความเชื่อ</p> <p>ค. อารมณ์ ง. สังคม</p>			
	<p>17. ถ้านักเรียนเป็นนักแสดง สิ่งแรกที่คุณควรคำนึงถึง เมื่อได้รับการติดต่อให้ไปแสดง คืออะไร</p> <p>ก. ค่าจ้าง ข. ผู้กำกับ</p> <p>ค. ผู้เขียนบท ง. บทของตัวแสดง</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ค่าคะแนน		
		+1	0	-1
	<p>18. มารยาทในการชมการแสดงที่ดีเป็นอย่างไร</p> <p>ก. ลุกไปเข้าห้องน้ำระหว่างที่การแสดงอยู่ในช่วงที่ไม่สำคัญ</p> <p>ข. พยายามอ่านสูจิบัตรการแสดงในเวลาชมการแสดงเพื่อให้เข้าใจเรื่องราว</p> <p>ค. ปิดเสียงโทรศัพท์และเครื่องมือสื่อสารต่างๆ และไม่รับโทรศัพท์เด็ดขาดระหว่างชมการแสดง</p> <p>ง. พุดคุยถึงการแสดงจากต่างๆ เรื่องราวของการแสดงให้กับเพื่อนที่ชมด้วยกันฟังตลอดเวลา</p>			
	<p>19. ประโยชน์ในการทำให้รู้จักคุณค่าของศิลปะและความงามของการแสดงมีความหมายอย่างไร</p> <p>ก. แบบการวิจารณ์ ข. แบบการวิเคราะห์</p> <p>ค. งานออกแบบฉาก ง. งานออกแบบตัวละคร</p>			
	<p>20. ปัจจัยใดที่มีผลทำให้ศิลปะการแสดงซบเซาลง</p> <p>ก. ค่านิยม</p> <p>ข. นโยบายของรัฐ</p> <p>ค. ยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง</p> <p>ง. สภาพสังคมและวิถีชีวิต</p>			
	<p>21. ข้อสันนิษฐานของนักโบราณคดีกล่าวว่า โบราณสถานหนองราชวัตรจัดอยู่ในสมัยใด</p> <p>ข. ยุคหินเก่า</p> <p>ค. เกษตรกรรมยุคหินใหม่ระยะแรกๆ</p> <p>ง. ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์</p> <p>จ. ยุคสมัยใหม่</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ค่าคะแนน		
		+1	0	-1
	22. โบราณคดีหนองราชวัตร ชูตค้นพบโดยใคร ก. นายวิมล อุบล ข. นางสาวสุภมาศ ดวงสกุล ค. นายเขมชาติ เทพไชย ง. นายศุภชัย สีทองสุก			
	23. แหล่งน้ำธรรมชาติที่ใกล้เคียงกับแหล่งโบราณคดีมากที่สุด ข. แม่น้ำท่าจีน ข. แม่น้ำปิง ค. ห้วยหมาลอย ง. ห้วยสุวรรณ			
	24. วัฒนธรรมใดที่แสดงให้เห็นว่าเป็นเกษตรกรรมยุคหินใหม่ระยะแรกๆ ในลุ่มน้ำท่าจีน-แม่กลอง ที่ชูตค้นพบในโบราณสถานหนองราชวัตร ข. หม้อสองหู ข. หม้อสามขา ค. ไหสี่หู ง. หม้อแกง			
	25. ผู้ใดเข้ามาทำการขุดค้นพบต่อจากเจ้าของที่ดิน ก. สำนักงานที่ดิน ข. สำนักปลัด ค. สำนักงานที่ไอที ง. สำนักงานศิลปากรที่ 2 สุพรรณบุรี			
	26. นักโบราณคดี ได้พบหลักฐานโบราณคดีใดบ้าง ก. ชั้นส่วนโครงกระดูกมนุษย์โบราณ ข. ชั้นส่วนกระดูกสัตว์ ค. ขวานหินขัด ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา			
	27. ภาชนะดินเผาที่มีรูปแบบเฉพาะที่เรียกว่า “หม้อสามขา” เคยพบในแหล่งโบราณคดีที่ใด ก. แหล่งโบราณคดีบ้านเก่าจังหวัดกาญจนบุรี ข. แหล่งโบราณคดีแจรงาม อำเภอนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ค. แหล่งโบราณคดีอำเภอบ่อทอง ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ข			

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ค่าคะแนน		
		+1	0	-1
	<p>28. ที่มาของทำรำโบราณสถานหนองราชวัตรศิลา วดีนำมาจากแนวคิดใด</p> <p>ก. พื้นฐานของทำรำแม่บทของการแสดง โบราณคดีตามความเป็นมาของประวัติศาสตร์ตาม ยุคสมัยนั้น</p> <p>ข. นำมาจากทำรำสมัยอยุธยา</p> <p>ค. นำมาจากทำรำสมัยทวารวดี</p> <p>ง. นำมาจากทำรำสมัยลพบุรี</p>			
	<p>29. การประดิษฐ์ทำรำ ชุดโบราณสถานหนอง ราชวัตรศิลา วดี ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อ</p> <p>ก. เพื่ออนุรักษ์โบราณสถานหนองราชวัตร ให้คงอยู่</p> <p>ข. เพื่อความสวยงามในตำบลหนองราชวัตร</p> <p>ค. เพื่อให้ผู้คนรู้จักติดตาม</p> <p>ง. เพื่อให้เข้าใจในโบราณสถานหนองราชวัตร</p>			
	<p>30. การแสดงรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลา วดี เป็นการแสดงที่มีลักษณะอย่างไร</p> <p>ข. บอกการทำมาหากินอยู่อาศัย</p> <p>ค. มีลีลาสนุกสนาน</p> <p>ง. มีลีลาคึกคักฮึกเหิม</p> <p>จ. มีความเป็นอยู่ที่ดำเนินไปอย่างช้าๆ</p>			
	<p>31. ในการแสดงการแปรแถวตั้งกล่าวนั้นแปรแถว เพราะเหตุใด</p> <p>ข. เพื่อมิให้ผู้ชมเบื่อหน่าย</p> <p>ค. ได้เห็นลีลาการเคลื่อนไหวที่งดงามแปลกตา</p> <p>ง. เพื่อความอลังการในการแสดง</p> <p>จ. เพื่อให้ผู้ชมมองนักแสดงครบ</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ค่าคะแนน		
		+1	0	-1
	<p>32. การแสดงรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลา วดีใช้ทำนองเพลงใด</p> <p>ก. เพลงพม่ารำชวาน ข. เพลงนาคราช ค. เพลงไทยครอง ง. เพลงตระนิมิต</p>			
	<p>33. ในการแสดงโบราณสถานหนองราชวัตรศิลา วดีลักษณะแถวที่นักแสดงออกมาลักษณะแถวเป็น อย่างไร</p> <p>ก. แถวเฉียง ข. แถวตรงหน้ากระดาน ค. แถวสามเหลี่ยม ง. แถววงกลม</p>			
	<p>34. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย ของ การแสดงชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลา วดี</p> <p>ก. เสื้อบอดีสูทสีน้ำตาล ผ้านุ่งยาวเลยเข่า ข. เสื้อแขนยาวสีดำ ผ้าถุงสีม่วง ค. เสื้อแขนกระบอกสีชมพู นุ่งโจงกระเบนแดง ง. เสื้อแขนกระบอกสีขาว ผ้านุ่งสีชมพู</p>			
	<p>35.</p> <p>ข้อใดอธิบายท่ารำได้ถูกต้อง</p> <p>ก. ศีรษะเอียงซ้าย มือทั้งสองตั้งวงแขนตั้ง ขนานลำตัวขยับเท้าก้าวเท้าขวา เอียงตัวเล็กน้อย ข. ศีรษะเอียงขวามือขวาแขนงอ มือซ้ายแขนตั้ง ค. ศีรษะเอียงซ้ายมือขวาแขนงอ มือซ้ายแขน ตั้งก้าวหน้าเท้าซ้าย ง. ศีรษะเอียงขวามือขวาแขนงอ มือซ้ายแขน ตั้งก้าวหน้าเท้าซ้าย</p>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ค่าคะแนน		
		+1	0	-1
	36. ภาพนี้จัดอยู่ในลักษณะการแต่งกาย ชุดโบราณสถานหนองราชวัตร เรียกว่าอะไร ก. จุกผม ข. แกละผม ค. มวยผม ง. เปี้ยผม			
	37. ผู้แสดงปฏิบัติท่าใดในภาษาท่า ก. ท่าบัวตูม ข. ท่าบัวบาน ค. ท่าสอดสูง ง. ตั้งวงบน			
	38. ผู้แสดงปฏิบัติท่าใดในภาษาท่า ก. ตั้งวงล่าง ข. ตั้งวงบน ค. ตั้งวงสูง ง. จีบปรกหน้า			
	39. สร้อยคล้องตัว ภาษานาฏศิลป์ เรียกว่าอย่างไร ก. สร้อยคล้องตัว ข. สร้อยสังวาลย์ ค. สร้อยตัว ง. สร้อยคาดตัว			

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ค่าคะแนน		
		+1	0	-1
	40. การแสดง ชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลา วดี ทำให้นักเรียนคำนึงถึงสิ่งใด ก. ความเป็นมา ลักษณะการอยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มของผู้คนในยุคสมัยนั้น ข. อาหารการกินในยุคสมัยนั้น ค. บ้านเรือนของผู้คนในยุคสมัยนั้น ง. การเดินทางในยุคสมัยนั้น			

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
 (.....)

แบบประเมินความสอดคล้อง

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องทำราชทูตโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต โดยผู้เชี่ยวชาญ
คำชี้แจง โปรดพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องทำราชทูตโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต
ว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด โดยทำเครื่องหมายถูก (✓) ในช่องความคิดเห็น จากเกณฑ์ดังนี้
+1 แน่ใจว่าสอดคล้อง 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง -1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

รายการ	ค่าคะแนน		
	+1	0	-1
1. จุดประสงค์การเรียนรู้			
1.1 สอดคล้องกับเนื้อหา			
1.2 ข้อความชัดเจน			
1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			
2. สารการเรียนรู้			
2.1 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย			
2.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
2.3 เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน			
2.4 กำหนดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน			
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้			
3.1 ได้รับความสนใจ			
3.2 สอดคล้องกับเนื้อหา			
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
3.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน			
3.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม			
4. กระบวนการวัดและประเมินผล			
4.1 สอดคล้องกับเนื้อหา			
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
4.3 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้			
4.4 ใช้เครื่องมือวัดได้เหมาะสม			

รายการ	ค่าคะแนน		
	+1	0	-1
5. แหล่งการเรียนรู้			
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา			
4.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน			
4.4 เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

แบบวัดเจตคติที่มีต่อทำร่ำ
เรื่องทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็น

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต เป็นทำร่ำที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน					
2. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต เป็นทำร่ำ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผน และทำงานร่วมกัน					
3. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต เป็นทำร่ำที่มีคุณค่า ส่งเสริม และร่วมอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมไทย					
4. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต เป็นทำร่ำที่เรียนแล้วสนุกสนาน และเกิดความรักในท้องถิ่นตนเอง					
5. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต เป็นทำร่ำที่เรียนแล้วช่วยปลูกจิตสำนึกถึง ความสามารถของภูมิปัญญาในการบูรณาการ ศิลปะกับท้องถิ่น					
6. ทำร่ำของนาฏศิลป์ไทยไม่ยากอย่างที่คิด					
7. ทำร่ำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต เป็นทำร่ำ ช่วยให้นักเรียนนำความรู้ไป ประกอบอาชีพได้					
8. นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ตั้งใจเรียน ไม่อยากขาดเรียน ในชั่วโมง ทำร่ำชุด โบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
9. เมื่อเรียนทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตดี ไปแล้วนักเรียนจำและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					
10. ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตดี เหมาะที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป					
11. การเรียนเรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตดี ทำให้นักเรียนรู้จักการวางแผนในการทำงาน					
12. กิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตดี ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทยมากขึ้น					
13. กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น					
14. ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตดี เป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป					
15. การเรียนเรื่องทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตดี ทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง					

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้เขียน
 (.....)

ภาคผนวก ช
การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสรุปรประเมินความสอดคล้อง
เรื่อง ทำำำชุดโโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการตรวจสอบคุณภาพ เรื่อง ทำำำชุดโโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวดี	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
1. ความสอดคล้องของทำำำ ชุดโโบราณสถานหนองราช วัตรศิลาวดี กับจุดประสงค์ ต่าง ๆ							
1.1 ความสอดคล้องของทำำำ ชุดโโบราณสถานหนองราชวัตร ศิลาวดี กับจุดประสงค์ ในการสร้าง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
1.3 ความสอดคล้องของทำำำ ชุดโโบราณสถานหนองราชวัตร ศิลาวดี กับจุดประสงค์ ในการนำไปใช้ ปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
1.4 ความสอดคล้องของ ทำำำชุดโโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวดี กับ จุดประสงค์ของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
1.5 ความสอดคล้องของ ทำำำชุดโโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวดี กับผลการเรียนที่คาดหวัง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

รายการตรวจสอบคุณภาพ เรื่อง ทำรำชุดโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวดี	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
2. ความสอดคล้องและความชัดเจนของเนื้อหาในทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี							
2.1 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การสร้าง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.2 เนื้อหาครอบคลุมหลักสูตรทุกขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.3 เนื้อหามีความชัดเจนทุกขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.4 เนื้อหาความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.5 เนื้อหามีความสอดคล้องกันทุกขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.6 เนื้อหาอ่านเข้าใจได้ง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.7 เนื้อหาเหมาะสมและทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.8 เนื้อหาสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.9 กิจกรรมสอดคล้องเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.10 ความยากง่ายของกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.11 เฉลยคำตอบสอดคล้องกับกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

รายการตรวจสอบคุณภาพ เรื่อง ทำรำชุดโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวัต	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
3. ความสอดคล้องของ							
แบบทดสอบ							
3.1 ความสอดคล้องกับ เนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.2 ความยากง่ายของ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบ							
3.3 จำนวนข้อสอบใน ภาพรวม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.4 ความสอดคล้องกับ จุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

แบบสรุปรประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง ทำรำชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัต
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการตรวจสอบคุณภาพ ของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ทำรำชุดโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวัต	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
1. จุดประสงค์การเรียนรู้							
1.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
1.2 ข้อความชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
1.3 เหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2. สาระการเรียนรู้							
2.1 มีความชัดเจน เข้าใจ ง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.2 สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.3 เหมาะสมกับระดับชั้น ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.4 กำหนดเนื้อหา เหมาะสมกับเวลาเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3. กระบวนการจัดการ เรียนรู้							
3.1 ได้รับความสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.3 สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.4 เหมาะสมกับเวลาที่ สอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

รายการตรวจสอบคุณภาพ ของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ทำรำชุดโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวัตติ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
4. กระบวนการวัดและ ประเมินผล							
4.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4.2 สอดคล้องกับ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
จุดประสงค์การเรียนรู้							
4.3 การวัดที่ระบุไว้สามารถ ประเมินได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4.4 ใช้เครื่องมือวัดได้ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5. แหล่งการเรียนรู้							
4.1 สอดคล้องกับ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
จุดประสงค์การเรียนรู้							
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4.3 ได้รับความสนใจของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4.4 เหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

แบบสรุปความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง ทำำรัฐคโโบราณสถานหนองราชวัตรคิลาวดี
กลุ่มสาระการเรยนรู้คิลปะ สาระนาฏคิลป์ ชั้นมัธยมศีกษาปีที่ 1

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
22	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
28	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
32	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
33	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

แบบสรุปความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ
เรื่อง ทำำรัฐุคโโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตดี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศีกษาปีที่ 1

รายการตรวจสอบคุณภาพ ของแบบประเมินทักษะ ปฏิบัติ เรื่อง ทำำรัฐุค โโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวัตดี	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
1. นาฏยศัพท์เบื่องต้นการใช้ มือและแขน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2. นาฏยศัพท์เบื่องต้นการใช้ เท้า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3. นาฏยศัพท์เบื่องต้นการใช้ ศีรษะและลำตัว	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4. ปฏิบัติทำำรัฐุคโโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวัตดีได้ถูกต้อง สวยงาม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5. แปรรูปแถวทำำรัฐุค โโบราณสถานหนองราชวัตร ศิลาวัตดีได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6. ทำำรัฐุคสัมพันธ์กับการแปรรูป แถวทำำรัฐุคโโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวัตดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
7. มีความพร้อมเพรียงใน การปฏิบัติทำำรัฐุคโโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวัตดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

**แบบสรุปความสอดคล้องแบบวัดเจตคติที่มีต่อทำร้าย
ของนักเรียนที่มีต่อ ทำร้ายชุดโบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวัตดี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

รายการตรวจสอบคุณภาพ ของแบบวัดเจตคติที่มีต่อ ทำร้ายชุดโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวัตดี	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
1. ทำร้ายชุดโบราณสถานหนอง ราชวัตรศิลาวัตดี เป็นทำร้ายที่ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2. ทำร้ายชุดโบราณสถานหนอง ราชวัตรศิลาวัตดี เป็นทำร้าย ที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการ วางแผนและทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3. ทำร้ายชุดโบราณสถานหนอง ราชวัตรศิลาวัตดี เป็นทำร้ายที่มี คุณค่า ส่งเสริม และร่วมอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมไทย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4. ทำร้ายชุดโบราณสถานหนอง ราชวัตรศิลาวัตดี เป็นทำร้ายที่ เรียนแล้วสนุกสนาน และเกิด ความรักในท้องถิ่นตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5. ทำร้ายชุดโบราณสถานหนอง ราชวัตรศิลาวัตดี เป็นทำร้ายที่ เรียนแล้วช่วยปลูกจิตสำนึกถึง ความสามารถของภูมิปัญญาใน การบูรณาการศิลปะกับท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6. ทำร้ายของนาฏศิลป์ไทยไม่ ยากอย่างที่คิด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

รายการตรวจสอบคุณภาพ ของแบบวัดเจตคติที่มีต่อ ทำร้ายชุดโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวดี	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
7. ทำร้ายชุดโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวดี เป็นทำร้าย ช่วยให้นักเรียนนำความรู้ไป ประกอบอาชีพได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
8. นักเรียนเกิดความ กระตือรือร้น ตั้งใจเรียน ไม่ อยากขาดเรียน ในชั่วโมง ทำร้าย ชุดโบราณสถานหนองราชวัตร ศิลาวดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
9. เมื่อเรียนทำร้ายชุด โบราณสถานหนองราชวัตรศิลา วดี ไปแล้วนักเรียนจำและนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
10. ทำร้ายชุดโบราณสถานหนอง ราชวัตรศิลาวดี เหมาะที่จะ นำไปใช้ในกิจกรรมการเรียน การสอนต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
12. กิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องทำร้ายชุดโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวดี ทำให้ นักเรียนเห็นคุณค่า ของภูมิปัญญาไทยมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
13. กิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก มากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

รายการตรวจสอบคุณภาพ ของแบบวัดเจตคติที่มีต่อ ทำรำชุดโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวดี	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
14. ทำรำชุดโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวดี เป็นสิ่งที่ ควรอนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
15. การเรียนเรื่องทำรำ ชุดโบราณสถานหนองราชวัตร ศิลาวดี ทำให้นักเรียนได้ลงมือ ปฏิบัติด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

ตาราง 10 คะแนนจากการหาค่าประสิทธิภาพของท่าราชูด์โบราณสถานหนองราชวัตรศิลาวดี
ครั้งที่ 3 ชั้นการทดลองภาคสนาม (field testing)

ที่	ก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน			หลังเรียน (30 คะแนน)
		ไปงานที่ 1	ไปงานที่ 2	รวม	
1	17	18	18	36	25
2	16	18	18	36	26
3	16	18	18	36	27
4	15	18	18	36	27
5	17	17	17	34	24
6	19	18	16	34	25
7	18	17	17	34	27
8	17	16	18	34	28
9	17	18	18	36	25
10	16	17	18	35	26
11	16	16	18	34	27
12	17	17	18	35	24
13	16	18	17	35	25
14	16	18	17	35	25
15	17	17	17	34	25
16	18	17	18	35	26
17	19	18	18	36	27
18	18	16	17	33	24
19	17	18	17	35	25
20	17	17	18	35	25
21	16	17	16	33	26
22	16	17	18	35	25
23	17	16	17	33	26
24	18	17	18	35	27
25	19	17	18	35	24
26	18	17	18	35	25
27	17	16	16	32	25

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	ก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน			หลังเรียน (30 คะแนน)
		ไปงานที่ 1	ไปงานที่ 2	รวม	
28	17	18	17	35	27
29	18	17	18	35	28
30	19	17	18	35	26
รวม	514	516	525	1041	772
เฉลี่ย	17.73	17.2	17.5	34.7	26.57
ร้อยละ	57.11	86.00	87.50	86.75	85.76
$E_1/E_2 = 86.75/85.76$					

$$\begin{aligned} \text{สูตรการหาค่าประสิทธิภาพ } E_1 &= \frac{\sum X}{N} \times 100 = \frac{1041}{40} \times 100 \\ &= \frac{30}{40} \times 100 \\ &= \frac{34.7}{40} \times 100 \\ &= 86.75 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{สูตรการหาค่าประสิทธิภาพ } E_2 &= \frac{\sum F}{N} \times 100 = \frac{772}{30} \times 100 \\ &= \frac{30}{30} \times 100 \\ &= \frac{25.73}{30} \times 100 \\ &= 85.78 \end{aligned}$$

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรัฐคดีโบราณสถาน หนองราชวัตรศิลาวดี

ข้อที่	ผู้ตอบถูกกลุ่มสูง (R_u)	ผู้ตอบถูกกลุ่มต่ำ (R_e)	จำนวนผู้ตอบถูก ในแต่ละข้อ (R)	ค่าความยาก ง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)
1	15	4	19	0.38	0.44
2	20	7	27	0.54	0.52
3	15	7	22	0.44	0.32
4	23	8	31	0.62	0.60
5	14	4	18	0.36	0.40
6	20	7	27	0.54	0.52
7	19	6	25	0.50	0.52
8	15	4	19	0.38	0.44
9	16	8	24	0.48	0.32
10	22	8	30	0.60	0.56
11	23	6	29	0.58	0.68
12	15	9	24	0.48	0.24
13	15	6	21	0.42	0.36
14	17	5	22	0.44	0.48
15	21	5	26	0.52	0.64
16	17	4	21	0.42	0.52
17	16	7	23	0.46	0.36
18	17	8	25	0.50	0.36
19	18	5	23	0.46	0.52
20	23	6	29	0.58	0.68
21	24	4	28	0.56	0.80
22	17	6	23	0.46	0.44
23	22	7	28	0.56	0.60
24	19	6	25	0.50	0.52
25	20	3	23	0.46	0.68
26	22	4	26	0.52	0.72

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้ตอบถูกกลุ่มสูง (R _u)	ผู้ตอบถูกกลุ่มต่ำ (R _e)	จำนวนผู้ตอบถูก ในแต่ละข้อ (R)	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)
27	16	7	23	0.46	0.36
28	18	4	22	0.44	0.56
29	17	5	22	0.44	0.48
30	20	8	28	0.56	0.80

ค่าความยากง่าย (p) ต่ำสุด 0.36 สูงสุด 0.62
 ค่าอำนาจจำแนก (r) ต่ำสุด 0.24 สูงสุด 0.80
 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.839

ตัวอย่าง การหาค่าความยากง่าย (difficulty) โดยใช้สูตร

$$P = \frac{H+L}{N_H + N_L} \quad \text{ข้อ 1} \quad \frac{15+4}{25+25} = \frac{19}{50} = 0.38$$

เมื่อ H แทน จำนวนคนที่ตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มสูง
 L แทน จำนวนคนที่ตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มต่ำ
 N_H แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง
 N_L แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

ตัวอย่าง การหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) โดยใช้สูตร

$$r = \frac{p_H - p_L}{n} \quad \text{ข้อ 1} \quad \frac{15-4}{25} = \frac{11}{25} = 0.44$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก
 P_H แทน สัดส่วนของคนตอบถูกในกลุ่มสูง
 P_L แทน สัดส่วนของคนตอบถูกในกลุ่มต่ำ
 n แทน จำนวนนักเรียน

ตาราง 12 คะแนนจากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทำรำชุดโบราณสถาน
หนองราชวัตรศิลาวัต

คนที่	ทดสอบก่อนเรียน		ทดสอบหลังเรียน		ผลการพัฒนา	
	(30 คะแนน)		(30 คะแนน)		D	D ²
	X ₁	X ₁ ²	X ₂	X ₂ ²		
1	17	289	25	625	8	64
2	16	256	26	676	10	100
3	16	256	27	729	11	121
4	15	225	27	729	12	144
5	17	289	24	576	7	49
6	19	361	25	625	6	36
7	18	324	27	729	9	81
8	17	289	28	784	11	121
9	17	289	25	625	8	64
10	16	256	26	676	10	100
11	16	256	27	729	11	121
12	17	289	24	576	7	49
13	16	256	25	625	9	81
14	16	256	25	625	9	81
15	17	289	25	625	8	64
16	18	324	26	676	8	64
17	19	361	27	729	8	64
18	18	324	24	576	6	36
19	17	289	25	625	8	64
20	17	289	25	625	8	64
21	16	256	26	676	10	100
22	16	256	25	625	9	81
23	17	289	26	676	9	81
24	18	324	27	729	9	81
25	19	361	24	576	5	25
26	18	324	25	625	7	49

ตาราง 12 (ต่อ)

คนที่	ทดสอบก่อนเรียน (30 คะแนน)		ทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)		ผลการพัฒนา	
	X_1	X_1^2	X_2	X_2^2	D	D^2
27	17	289	25	625	8	64
28	17	289	27	729	10	100
29	18	324	28	784	10	100
30	19	361	26	676	7	49
รวม	514	8840	772	19906	258	2298
$n = 30$	$\bar{X} = 17.13$		$\bar{X} = 25.73$		$t = 28.503$	
	S.D. = 1.072		S.D. = 1.172			

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มาหาค่าเฉลี่ย (mean) คำนวณจากสูตร

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลหรือขนาดตัวอย่าง

$$\text{ค่าเฉลี่ยก่อนเรียน} = \frac{514}{30} = 17.13$$

$$\text{ค่าเฉลี่ยหลังเรียน} = \frac{772}{30} = 25.73$$

การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) คำนวณจากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

$$\begin{aligned}
 \text{ก่อนเรียน} &= \sqrt{\frac{30 \times 8840 - 514^2}{30 \times 29}} & \text{หลังเรียน} &= \sqrt{\frac{30 \times 19906 - 772^2}{30 \times 29}} \\
 &= \sqrt{\frac{265200 - 264196}{870}} & &= \sqrt{\frac{597180 - 595984}{870}} \\
 &= \sqrt{\frac{1004}{870}} & &= \sqrt{\frac{1196}{870}} \\
 &= \sqrt{1.15} = 1.072 & &= \sqrt{1.37} = 1.170
 \end{aligned}$$

การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนกับการทดสอบหลังเรียนภายในกลุ่มเดียว โดยใช้สถิติ t-test dependent

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$N = 30$$

$$\sum D = 258$$

$$\sum D^2 = 2298$$

$$df = n-1 = 29$$

$$t = \frac{258}{\sqrt{\frac{30 \times 2298 - 258^2}{30-1}}}$$

$$t = \frac{258}{\sqrt{\frac{68940 - 66564}{29}}}$$

$$t = \frac{258}{\sqrt{\frac{2376}{29}}}$$

$$t = \frac{258}{\sqrt{81.93}}$$

$$t = \frac{258}{9.05}$$

$$t = 28.503$$

ตาราง 13 คะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อทำรัฐดูโบราณสถาน
หนองราชวัตรศิลาวัต

คนที่	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	ข้อที่ 11	ข้อที่ 12	ข้อที่ 13	ข้อที่ 14	ข้อที่ 15
1	5	4	4	5	5	4	5	5	5	4	4	5	4	4	5
2	5	4	4	5	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	3
3	4	5	4	4	5	3	5	4	4	5	4	4	5	4	4
4	5	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4	5	4	4	5
5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
6	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4
7	4	4	4	5	4	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4
8	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
9	5	5	5	4	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4	4
10	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
11	4	4	4	4	3	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4
12	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
13	4	4	5	4	4	4	3	4	4	4	4	4	5	4	4
14	3	4	4	4	5	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4
15	4	4	4	5	4	4	4	3	4	4	4	4	3	4	4
16	4	5	4	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	5	4
17	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	3	4
18	4	4	5	4	5	4	5	4	4	4	5	4	4	4	4
19	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	5	4	4	4
20	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
21	5	4	4	5	4	4	4	3	4	3	4	3	5	4	4
22	4	3	4	4	3	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4
23	4	4	5	4	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4
24	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4
25	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4
26	4	5	5	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4
27	4	4	4	4	3	4	4	4	5	4	4	4	5	4	4

ตาราง 13 (ต่อ)

คนที่	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	ข้อที่ 11	ข้อที่ 12	ข้อที่ 13	ข้อที่ 14	ข้อที่ 15
28	5	4	4	4	3	4	5	5	4	4	4	3	4	4	4
29	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3
30	5	4	4	5	4	4	5	4	3	4	4	5	4	4	5

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติที่มีต่อท่ารำ เรื่องท่ารำชุดโบราณสถาน
หนองราชวัตรศิลาวิดี ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค
(Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 96)

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

$$\alpha = \frac{30}{30-1} \left[1 - \frac{4.43}{19.12} \right]$$

$$\alpha = \frac{30}{29} [1 - 0.23]$$

$$\alpha = 1.03 [0.77]$$

$$\alpha = 0.793$$

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์คะแนนเจตคติที่มีต่อท่ารำ เรื่องท่ารำชุดโบราณสถาน
หนองราชวัตรศิลาวัต

ข้อที่	Mean	S.D.	แปลผล
1	4.66	0.42	มากที่สุด
2	4.26	0.44	มาก
3	4.20	0.40	มาก
4	4.60	0.49	มากที่สุด
5	4.71	0.45	มากที่สุด
6	4.11	0.32	มาก
7	4.30	0.41	มาก
8	4.31	0.47	มาก
9	4.66	0.48	มากที่สุด
10	4.34	0.48	มาก
11	4.29	0.45	มาก
12	4.54	0.61	มากที่สุด
13	4.32	0.48	มาก
14	4.20	0.35	มาก
15	4.52	0.40	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.60	0.49	มาก

ภาคผนวก ซ
ภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางกาญจน์ณัฐฐา จำปาเงิน
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 18 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2526
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดวังจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2548 ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกนาฏศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพฯ พ.ศ. 2557 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี